

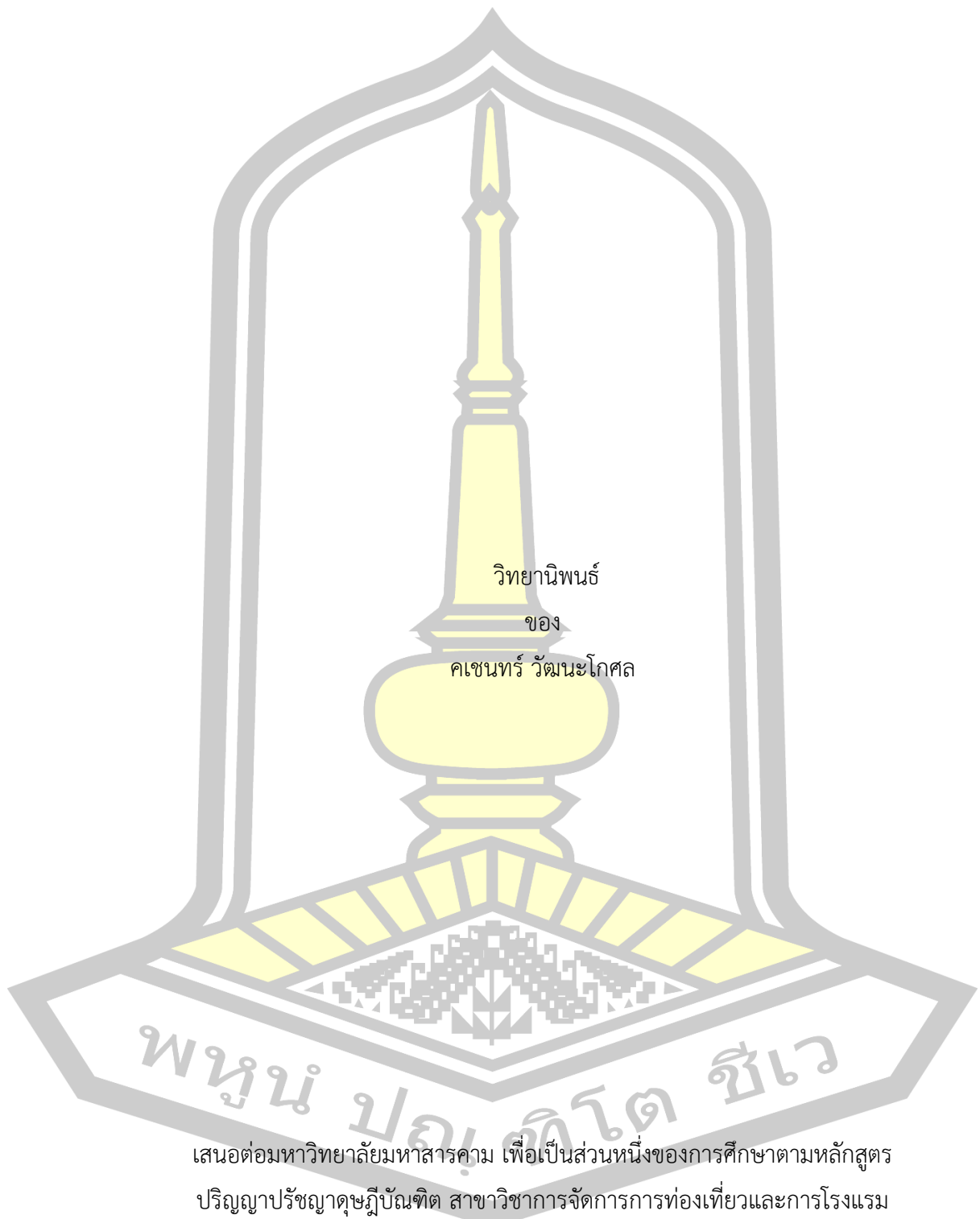
แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ

วิทยานิพนธ์
ของ
คเชนทร์ วัฒนะโกศล

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม
ธันวาคม 2566

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ

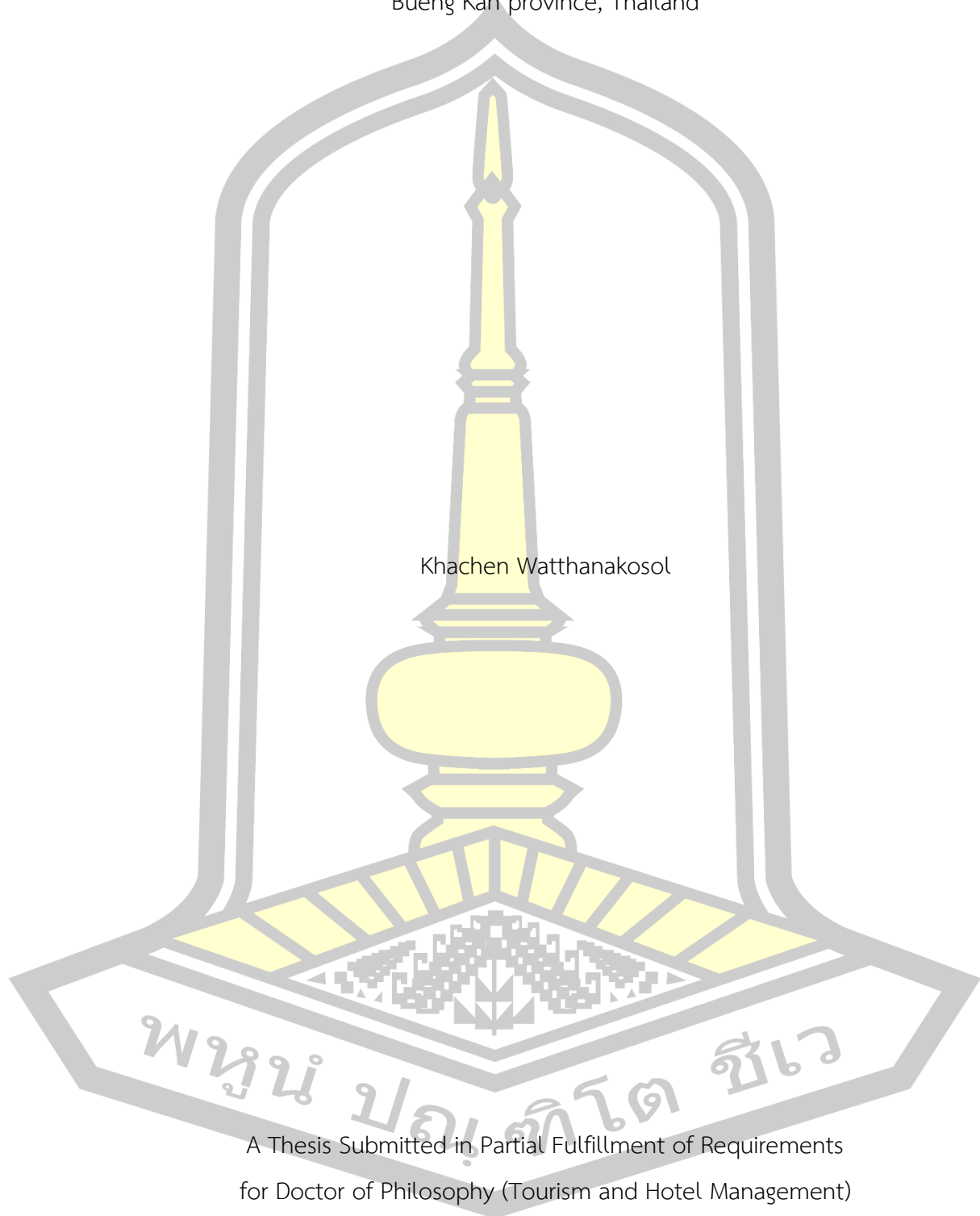

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม

ธันวาคม 2566

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Management guidelines for the natural tourism, Phu Sing, Phu Wua and Phu Lang Ka,
Bueng Kan province, Thailand

Khachen Watthanakosol

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Doctor of Philosophy (Tourism and Hotel Management)

December 2023

Copyright of Mahasarakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนายคเชนทร์ วัฒนะโกศล แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(ผศ. ดร. กาญจน์นภา พงศ์พนรัตน์
เชี่ยวชาญ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(อ. ดร. วันทกกาญจน์ สีมาโรฤทธิ์ การ์ด)

.....กรรมการ

(ผศ. ดร. กันติมาลย์ จินดาประเสริฐ)

.....กรรมการ

(อ. ดร. โอษฐ์ญา บัวธรรม)

.....กรรมการ

(ผศ. ดร. นันทนา ลาภวิเศษชัย)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

.....
(ศ. ดร. ปฐม หงษ์สุวรรณ)

คณบดีคณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม

.....
(รศ. ดร. กริสน์ ชัยมูล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ		
ผู้วิจัย	คเชนทร์ วัฒนะโกศล		
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ ดร. วันทกัญจน์ สี่มาโรฤทธิ์ การ์ด		
ปริญญา	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต	สาขาวิชา	การจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีที่พิมพ์	2566

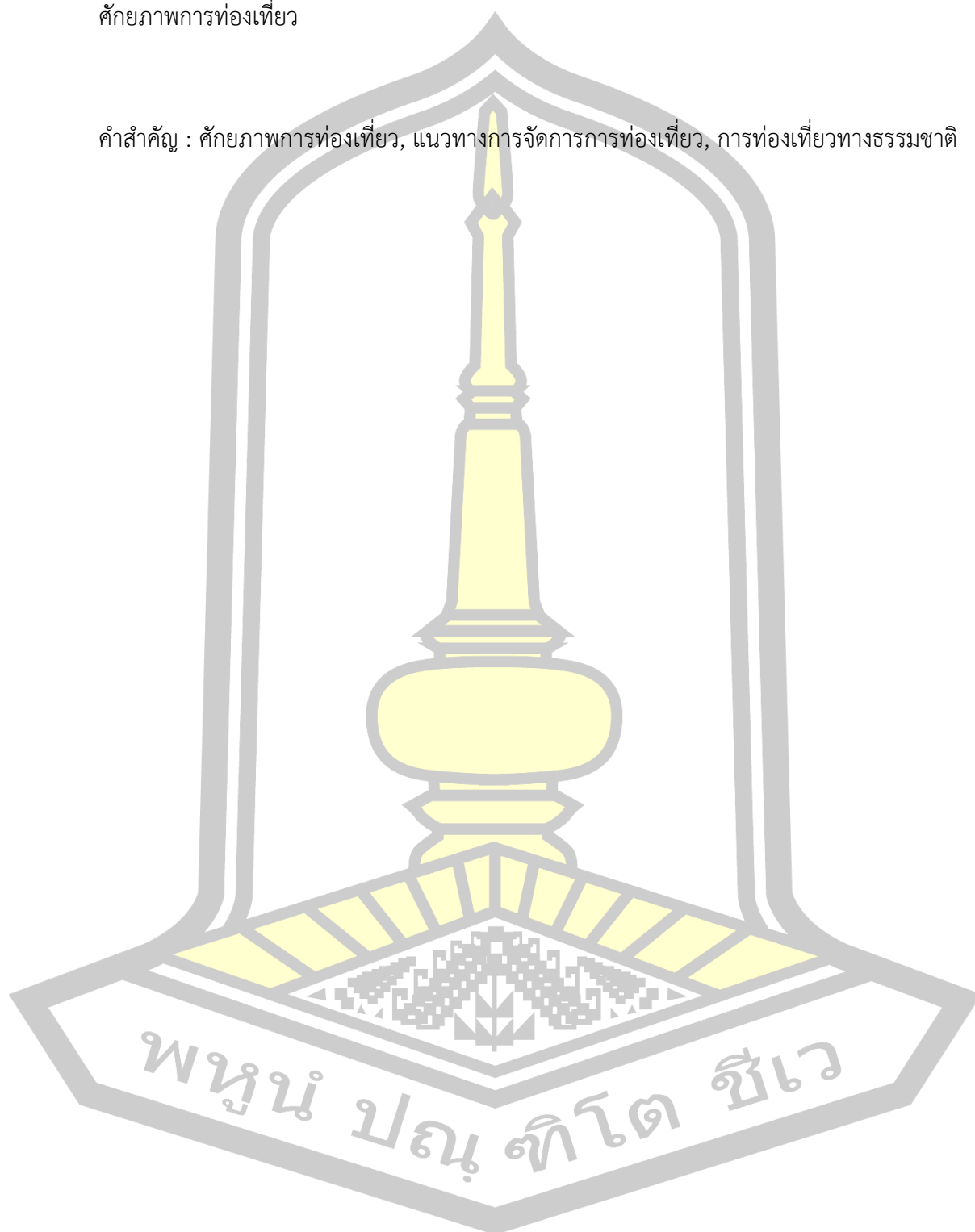
บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยว ความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และกำหนดแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ เป็นการวิจัยแบบผสานวิธี กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย นักท่องเที่ยวและตัวแทนจากภาครัฐ จำนวน 400 คน ใช้การสุ่มตัวอย่างโดยวิธีเลือกแบบบังเอิญ และผู้ให้ข้อมูลหลักสำคัญ ได้แก่ ตัวแทนจากผู้นำชุมชนและตัวแทนจากภาครัฐ จำนวน 9 คน ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการจัดเนื้อหาในประเด็นต่าง ๆ เป็นหมวดหมู่ และข้อมูลเชิงปริมาณ โดยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความแปรปรวน ONE-WAY ANOVA และวิเคราะห์เนื้อหาแล้วเขียนรายงานด้วยการพรรณนาประกอบตัวอย่าง

ผลการวิจัย พบว่า 1) ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ พบว่า ผลการประเมินศักยภาพโดยรวมอยู่ในระดับมาก และด้านที่ได้รับการประเมินศักยภาพสูงที่สุดคือ ด้านความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว และน้อยที่สุดคือ ด้านแหล่งท่องเที่ยวมีความสะดวกปลอดภัย 2) พฤติกรรมนักท่องเที่ยว ความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีความต้องการมากที่สุดคือ ด้านบุคลากรการท่องเที่ยว และน้อยที่สุดคือ ด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว ส่วนนักท่องเที่ยวที่มีอยู่ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ต่างกัน มีพฤติกรรมและความต้องการต่อการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดบึงกาฬแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักท่องเที่ยวที่มีเพศแตกต่างกัน มีพฤติกรรม และมีความต้องการต่อการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดบึงกาฬไม่แตกต่างกัน 3) แนวทางการจัดการท่องเที่ยวจากการวิเคราะห์ SWOT พบว่า ควรสร้างความร่วมมือกับจังหวัดใกล้เคียง ประเทศลาว และประเทศเวียดนามเป็นพันธมิตร

และต้องพัฒนาการค้าชายแดน และการขายสินค้า OTOP ของจังหวัดบึงกาฬ ควบคู่กับการพัฒนา ศักยภาพการท่องเที่ยว

คำสำคัญ : ศักยภาพการท่องเที่ยว, แนวทางการจัดการการท่องเที่ยว, การท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

TITLE	Management guidelines for the natural tourism, Phu Sing, Phu Wua and Phu Lang Ka, Bueng Kan province, Thailand		
AUTHOR	Khachen Watthanakosol		
ADVISORS	Wantakarn Seemarorit Card , Ph.D.		
DEGREE	Doctor of Philosophy	MAJOR	Tourism and Hotel Management
UNIVERSITY	Maharakham University	YEAR	2023

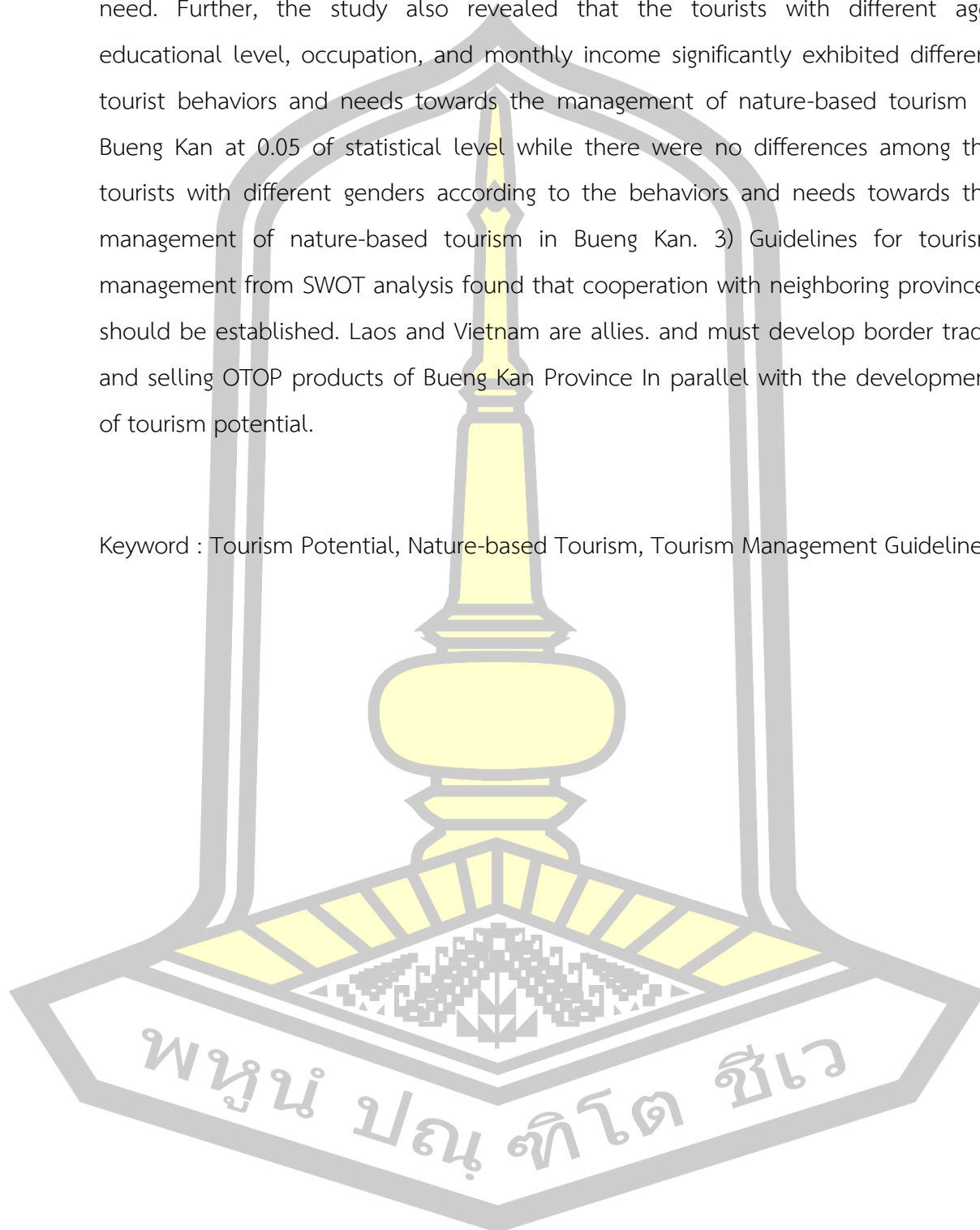
ABSTRACT

The objectives of this mixed-method research were: 1) to study the potential of nature-based tourism attractions; 2) to study the behaviors and needs towards the nature-based tourism attractions; and 3) to provide guidelines for the management of nature-based tourism of 3 national parks in Bueng Kan province. The sample group, received from an accidental sampling, consisted of 400 tourists and government representatives. The key-informants were 9 representatives of community leaders and government personnel obtained from a purposive sampling. Research tools were a questionnaire and an interview form. The quantitative collected data was analyzed by categorizing the content into various categories while the qualitative collected data was analyzed for frequency, percentage, mean, standard deviation, and One-Way ANOVA using the statistical package. In addition, a content analysis was conducted and a study report with descriptive examples was provided.

The study found that: 1) The overall potential of nature-based tourism attractions of 3 national parks in Bueng Kan province was at a high level. The reputation of tourist attractions was rated at the highest potential level and the safety and convenience of the tourist attractions received the lowest potential assessment. 2) Generally, the behaviors and needs towards the nature-based tourism attractions of 3 national parks in Bueng Kan province was at a high level. The

tourism personnel was the highest need while the tourism products was the lowest need. Further, the study also revealed that the tourists with different age, educational level, occupation, and monthly income significantly exhibited different tourist behaviors and needs towards the management of nature-based tourism in Bueng Kan at 0.05 of statistical level while there were no differences among the tourists with different genders according to the behaviors and needs towards the management of nature-based tourism in Bueng Kan. 3) Guidelines for tourism management from SWOT analysis found that cooperation with neighboring provinces should be established. Laos and Vietnam are allies. and must develop border trade and selling OTOP products of Bueng Kan Province In parallel with the development of tourism potential.

Keyword : Tourism Potential, Nature-based Tourism, Tourism Management Guideline

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจากบุคคลทั้งหลาย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ที่ให้ความอนุเคราะห์ในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

อาจารย์ ดร. วันทกาญจน์ สิมารุทธิ์ การ์ด อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กาญจน์นภา พงศ์พนรัตน์ เชี่ยวชาญ ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กันทิมาลย์ จินดาประเสริฐ กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา ลาภวิเศษชัย กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

อาจารย์ ดร. โอชญัญญา บัวธรรม กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่า ในการให้คำปรึกษาต่าง ๆ และควบคุมคุณภาพของวิทยานิพนธ์ให้คำแนะนำและความรู้อันมีค่าที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย

ขอขอบพระคุณ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์และสละเวลาในการตอบแบบสอบถามและสัมภาษณ์ รวมถึงการประชุมกลุ่มย่อย ทำให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัย

ขอขอบพระคุณ ครอบครัววัฒนโกศล คุณภรรยา และเพื่อน ๆ ทีมงานสหายสุราบิงกาพที่ให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์ จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาคุณบิดา มารดา ตลอดจนบูรพาจารย์ และผู้มีพระคุณที่ให้การอบรมสั่งสอน ประสิทธิ์ประสาทวิชา ส่งผลให้ผู้วิจัยเป็นคนดี มีคุณธรรม ซึ่งผู้วิจัยจะนำไปพัฒนาในการทำงานให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

คเชนทร์ วัฒนโกศล

พูน ปณ จิตโต ชีเว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฌ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพประกอบ.....	ท
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	3
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	6
สมมติฐานของการวิจัย.....	6
ความสำคัญของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
ข้อมูลทั่วไปและแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญจังหวัดบึงกาฬ.....	9
แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินศักยภาพการท่องเที่ยว.....	26
แนวคิดเกี่ยวกับการตลาดการท่องเที่ยว.....	33
แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยว.....	44
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการการท่องเที่ยวหรือการพัฒนาการท่องเที่ยว.....	56
แนวความคิดและหลักการของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศหรือการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ.....	64

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	70
1. งานวิจัยในประเทศ	70
2. งานวิจัยต่างประเทศ	85
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	111
ความมุ่งหมายของการวิจัยที่ 1 เพื่อศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัด บึงกาฬ	111
ความมุ่งหมายของการวิจัยที่ 2 เพื่อศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยว ความต้องการของนักท่องเที่ยวที่ มีต่อแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ	115
ความมุ่งหมายของการวิจัยที่ 3 เพื่อกำหนดแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ	120
บทที่ 4 ผลการวิจัย	126
ความมุ่งหมายของการวิจัย ที่ 1 เพื่อศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัด บึงกาฬ	126
ส่วนที่ 2 ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ.....	126
ความมุ่งหมายของการวิจัยที่ 2 เพื่อศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยว ความต้องการของนักท่องเที่ยวที่ มีต่อแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ	137
ส่วนที่ 1 ปัจจัยข้อมูลส่วนบุคคล.....	137
ส่วนที่ 3 พฤติกรรมนักท่องเที่ยว ความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวทาง ธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ	143
ส่วนที่ 4 การเปรียบเทียบศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัด บึงกาฬและ ความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัด บึงกาฬ	149
ความมุ่งหมายของการวิจัยที่ 3 เพื่อกำหนดแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ	169
ส่วนที่ 5 แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ	169

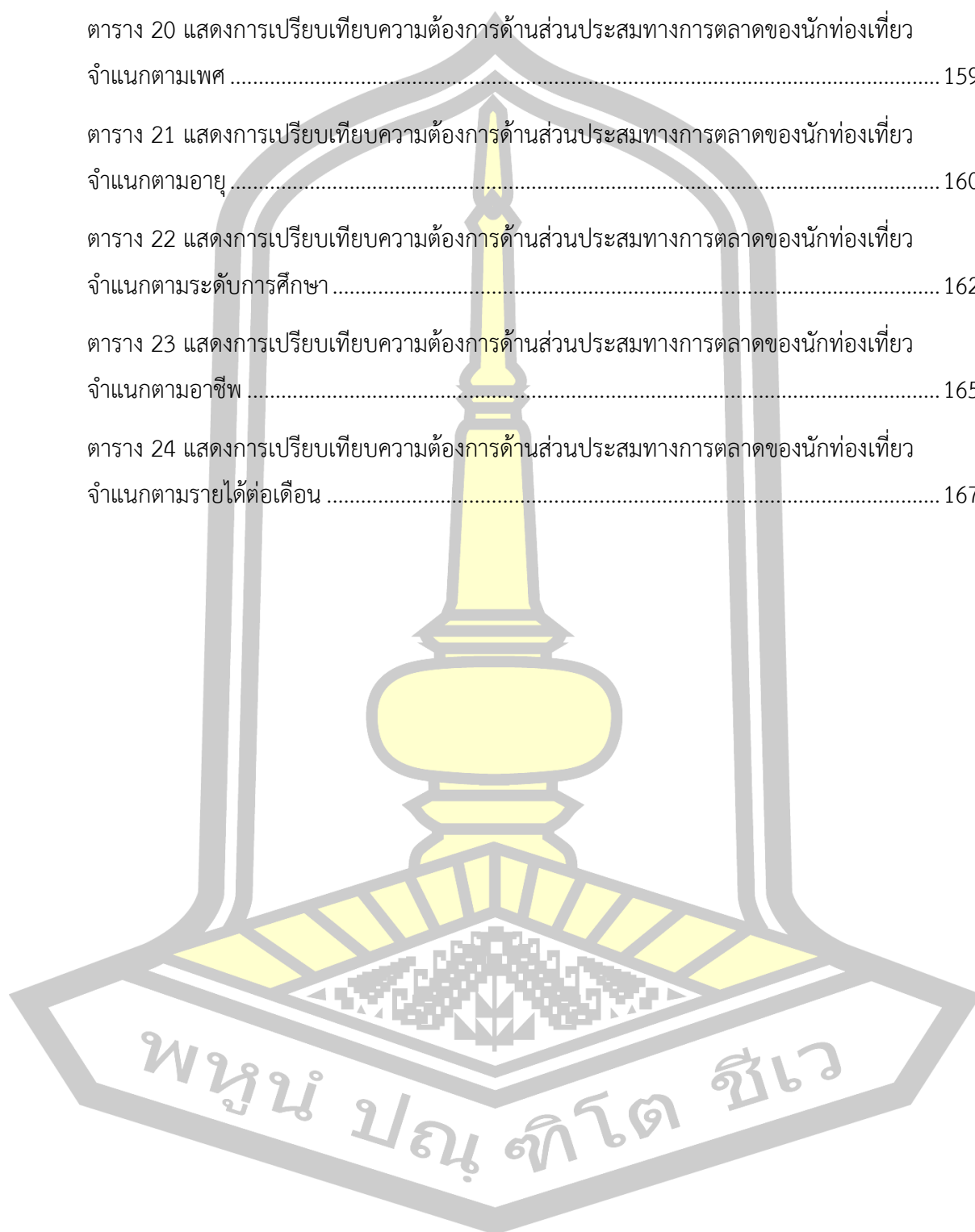
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	174
สรุปและอภิปรายผลการศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติจากนักท่องเที่ยว.....	175
1. ผลการวิจัยตามความมุ่งหมายของการวิจัยที่ 1 เพื่อศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ	175
2. ผลการวิจัยตามความมุ่งหมายของการวิจัยที่ 2 เพื่อศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยว ความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ...	184
3. ผลการวิจัยตามความมุ่งหมายของการวิจัยที่ 3 เพื่อกำหนดแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ	193
แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ	196
ข้อเสนอแนะ	200
บรรณานุกรม.....	203
ภาคผนวก.....	213
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ	214
ภาคผนวก ข ตารางวิเคราะห์การประเมินความสอดคล้องและความตรงเชิงเนื้อหาเครื่องมือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ	216
ภาคผนวก ค เอกสารจริยธรรมวิจัยในมนุษย์	228
ภาคผนวก ง แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ในการวิจัย	258
ภาคผนวก จ ตัวอย่างหนังสือขอความอนุเคราะห์จัดเก็บข้อมูล	277
ประวัติผู้เขียน	295

พูน ปณ จิต ชีเว

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 การแบ่งเขตการปกครองของจังหวัดบึงกาฬ.....	15
ตาราง 2 ประชากรจังหวัดบึงกาฬ พ.ศ. 2561.....	16
ตาราง 3 ผลสรุปงานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้อง.....	93
ตาราง 4 ผลสรุปงานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง.....	100
ตาราง 5 สรุปแนวคิดทฤษฎีสำหรับการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่ 1 เพื่อศึกษา ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ.....	106
ตาราง 6 สรุปแนวคิดทฤษฎีสำหรับการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่ 2 เพื่อศึกษาพฤติกรรม นักท่องเที่ยว ความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ	108
ตาราง 7 สรุปแนวคิดทฤษฎีสำหรับการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่ 3 เพื่อกำหนดแนวทาง การ จัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ	110
ตาราง 8 สรุปการดำเนินการวิจัย	122
ตาราง 9 ประเมิน ศักยภาพโดยรวมของแหล่งท่องเที่ยว.....	127
ตาราง 10 ประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวจำแนกรายด้าน	127
ตาราง 11 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคล	137
ตาราง 12 จำนวนและร้อยละของลักษณะนักท่องเที่ยว.....	140
ตาราง 13 ความต้องการด้านส่วนประสมทางการตลาดโดยรวมของนักท่องเที่ยว.....	143
ตาราง 14 ความต้องการด้านส่วนประสมทางการตลาดของนักท่องเที่ยวจำแนกรายด้าน	144
ตาราง 15 แสดงการเปรียบเทียบศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว จำแนกตามเพศ	150
ตาราง 16 แสดงการเปรียบเทียบศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว จำแนกตามอายุ.....	151
ตาราง 17 แสดงการเปรียบเทียบศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว จำแนกตามระดับการศึกษา.....	153
ตาราง 18 แสดงการเปรียบเทียบศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว จำแนกตามอาชีพ	155

ตาราง 19 แสดงการเปรียบเทียบศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว จำแนกตามรายได้ต่อเดือน	157
ตาราง 20 แสดงการเปรียบเทียบความต้องการด้านส่วนประสมทางการตลาดของนักท่องเที่ยว จำแนกตามเพศ	159
ตาราง 21 แสดงการเปรียบเทียบความต้องการด้านส่วนประสมทางการตลาดของนักท่องเที่ยว จำแนกตามอายุ	160
ตาราง 22 แสดงการเปรียบเทียบความต้องการด้านส่วนประสมทางการตลาดของนักท่องเที่ยว จำแนกตามระดับการศึกษา	162
ตาราง 23 แสดงการเปรียบเทียบความต้องการด้านส่วนประสมทางการตลาดของนักท่องเที่ยว จำแนกตามอาชีพ	165
ตาราง 24 แสดงการเปรียบเทียบความต้องการด้านส่วนประสมทางการตลาดของนักท่องเที่ยว จำแนกตามรายได้ต่อเดือน	167

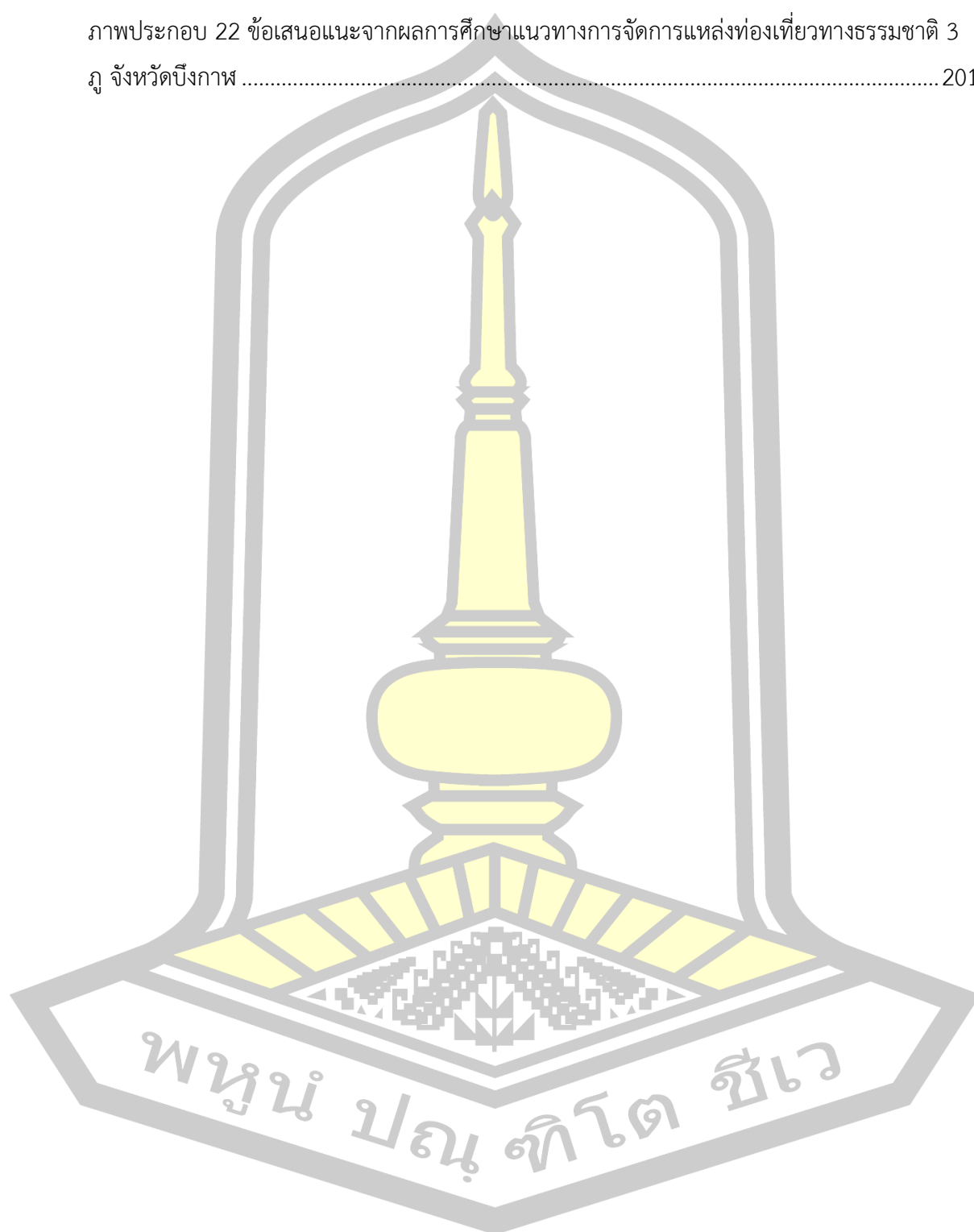

สารบัญภาพประกอบ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ	5
ภาพประกอบ 2 ตราประจำจังหวัดบึงกาฬ	9
ภาพประกอบ 3 ธงประจำจังหวัดบึงกาฬ.....	10
ภาพประกอบ 4 ที่ตั้งและขนาด	13
ภาพประกอบ 5 การคมนาคมขนส่ง/การเดินทาง	16
ภาพประกอบ 6 เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว.....	19
ภาพประกอบ 7 ภูสิงห์ (หินสามวาฬ)	20
ภาพประกอบ 8 อุทยานแห่งชาติภูถ้ำกลั๊ว.....	21
ภาพประกอบ 9 น้ำตกถ้ำพระ	21
ภาพประกอบ 10 เขตห้ามล่าสัตว์ป่าบึงโขงหลง.....	22
ภาพประกอบ 11 ภูสิงห์	23
ภาพประกอบ 12 น้ำตกเจ็ดสี	23
ภาพประกอบ 13 น้ำตกชะแนน	24
ภาพประกอบ 14 น้ำตกตาดกนิรี.....	25
ภาพประกอบ 15 วัดเจติยาภิรติวิหาร (วัดภูทอก)	25
ภาพประกอบ 16 กระบวนการการบริโภคของนักท่องเที่ยว (Stages in the tourist consumption process).....	45
ภาพประกอบ 17 Consumers' decision-making process	48
ภาพประกอบ 18 The Tourist Decision-making Process	52
ภาพประกอบ 19 The Tourist Decision-making Factors	52
ภาพประกอบ 20 การสะท้อนพฤติกรรมผู้บริโภค (Consumer Behavior Reflects)	53

ภาพประกอบ 21 แนวทางการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ 199

ภาพประกอบ 22 ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษาแนวทางการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ 201

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย ถือว่ามีบทบาทสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงการพัฒนาเศรษฐกิจไทยเป็นอย่างมาก ถือได้ว่าเป็นแหล่งรายได้หลักของประเทศไทย สามารถสร้างรายได้ให้กับประเทศไทยมากเป็นอันดับหนึ่ง โดยก่อให้เกิดการสร้างงานเพิ่มรายได้ประชาชาติ และกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น รวมทั้งมีส่วนสำคัญในการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานของการคมนาคมขนส่งรวมถึงการลงทุนเมื่อประเทศประสบภาวะเศรษฐกิจช่วยให้เศรษฐกิจสามารถฟื้นตัวได้ในเวลาอันรวดเร็วกว่าภาคการผลิตและการบริการอื่น ๆ ดังที่ สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2557) กล่าวว่า การท่องเที่ยวมีความสำคัญโดยตรงต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศอันจะส่งผลให้ความเป็นอยู่ของประชาชนในประเทศดีขึ้นด้วย ดังนั้น รัฐบาลได้มีการพัฒนาองค์ประกอบหลายอย่างทางการท่องเที่ยวทั้งภาครัฐและภาคเอกชนควบคู่กัน การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยมีส่วนสำคัญในการประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวให้เป็นที่รู้จักทั้งในประเทศและในระดับนานาชาติ นอกจากนี้ยังส่งผลให้ธุรกิจการผลิตสินค้าและบริการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องขยายตัวเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ซึ่งได้แก่ ธุรกิจโรงแรมและเกสต์เฮาส์ ที่พัก อาหาร และเครื่องดื่ม การผลิตและค้าขายของที่ระลึก บริการรถเช่า สถานที่จอดรถ เป็นต้น ธุรกิจต่าง ๆ ดังกล่าวยังคงได้รับความนิยมและมีการแข่งขันสูง ซึ่งก่อให้เกิดการจ้างงานและยังเป็นกลไกที่สำคัญในการกระจายรายได้และความเจริญสู่ภูมิภาคอีกด้วย (จริยา นันทิยาภุชิต และภมร ชันธหัตถ์, 2565)

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หรือภาคอีสานมีเนื้อที่มากที่สุดของประเทศไทย ประมาณ 168,854 ตารางเมตร หรือมีเนื้อที่ร้อยละ 33.17 เทียบได้กับหนึ่งในสามของพื้นที่ทั้งหมดของประเทศไทย จัดได้ว่าเป็นพื้นที่ที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย จึงเป็นดินแดนแห่งความหลากหลายประเพณีและวัฒนธรรมที่มีความน่าสนใจไม่น้อยไปกว่าภาคอื่นของไทยที่เต็มไปด้วยเสน่ห์มนต์ขลัง ชวนให้น่าไปสัมผัสความงดงาม ดังนั้น แนวทางการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจให้กระจายตัวอย่างทั่วถึง ยกกระตือรือร้นการท่องเที่ยวเชิงประเพณีวัฒนธรรม ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประเพณีวัฒนธรรมในทุกพื้นที่ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อให้สามารถท่องเที่ยวได้ทั้งปี รวมทั้งพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงในลักษณะเครือข่ายเพื่อกระจายนักท่องเที่ยวจากเมืองหลักไปสู่เมืองรอง ชุมชนและท้องถิ่น (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2560) เพื่อให้เกิดการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีการจัดตั้ง

กลุ่มจังหวัดในประเทศไทย สำหรับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ประกอบด้วย จังหวัดเลย จังหวัดหนองคาย จังหวัดบึงกาฬ จังหวัดหนองบัวลำภู และจังหวัดอุดรธานี โดยให้จังหวัดอุดรธานีเป็นศูนย์ปฏิบัติการของกลุ่มจังหวัดกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่โดดเด่น เช่น มรดกโลกบ้านเชียง การท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและวัฒนธรรม การปฏิบัติธรรม เช่น บ้านไม้เก่าเชียงคาน 100 ปี อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย วัดผาตากเสื้อ อำเภอสังขม จังหวัดหนองคาย วัดเจติยาศรีวิหาร หรือ วัดภูทอก อำเภอศรีวิไล จังหวัดบึงกาฬ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเชิงประวัติศาสตร์ ได้แก่ ทะเลบัวแดง จังหวัดอุดรธานี สุสานหอยล้านปี จังหวัดหนองบัวลำภู เป็นต้น (จินตนา สุริยะศรี, 2564)

จังหวัดบึงกาฬเป็นจังหวัดลำดับที่ 77 ของประเทศไทย จัดตั้งตามพระราชบัญญัติจังหวัดบึงกาฬ พ.ศ. 2554 เมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2554 ประกอบด้วย 8 อำเภอ ได้แก่ เมืองบึงกาฬ ปากคาดศรีวิไล โซ่พิสัย พรเจริญ บุ่งคล้า เซกา และบึงโขงหลง เป็นจังหวัดที่มีศักยภาพทางด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติและการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สำคัญ และเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายทางชีวภาพและมีความโดดเด่นเฉพาะพื้นที่ และแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดบึงกาฬที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวมากที่สุด คือ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่อยู่ในอุทยานแห่งชาติ 3 แห่ง ได้แก่ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัวเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ที่ใหญ่ที่สุดในภาคอีสานตอนบน มีความอุดมสมบูรณ์และหลากหลายของพืชพันธุ์ สัตว์ป่า โดยเฉพาะเป็นแหล่งที่พบต้นสิรินธรวัลดี หรือสามสิบสองประดง ซึ่งเป็นพืชพันธุ์ที่พบได้ที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัวที่เดียวในโลกเท่านั้น และเป็นต้นไม้ประจำจังหวัดบึงกาฬด้วย นอกจากนี้ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว ยังเป็นที่ตั้งของน้ำตกที่มีชื่อเสียง ได้แก่ น้ำตกเจ็ดสี น้ำตกถ้ำพระ น้ำตกถ้ำผุ่น โดยเฉพาะน้ำตกถ้ำพระ ที่ได้รับฉายาว่า “น้ำตกสไลเดอร์” ที่มีชื่อเสียงระดับประเทศ ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์ (หินสามวาฬ) ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่อนุรักษ์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าดงดิบกะลา ป่าภูสิงห์ และป่าดงสีชมพู โดยเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงทางธรณีวิทยาของเปลือกโลก เกิดเป็นหน้าผา ถ้ำ และกลุ่มหินรูปทรงต่าง ๆ กระจายอยู่ทั่วพื้นที่ของภูสิงห์ จนเกิดเป็นความงดงามของธรรมชาติที่น่าสนใจ ภูสิงห์มีจุดเด่นทางธรรมชาติที่สำคัญ ได้แก่ ลานธรรมภูสิงห์, จุดชมวิวลานธรรม, จุดชมวิวก้าถาชี, หินช้าง, หินรถไฟ, ลานหินลาย และกำแพงหินภูสิงห์ เป็นต้น อุทยานแห่งชาติภูสิงห์ (ถ้ำนาคา) ภายในอุทยานมีจุดท่องเที่ยวที่น่าสนใจอยู่หลายแห่ง ทั้งเส้นทางศึกษาธรรมชาติ เทียบถ้ำต่าง ๆ เช่น ถ้ำยา ถ้ำพ่อง่า ถ้ำตาหัด ถ้ำเกีย และถ้ำอาจารย์วัง เป็นต้น หรือจะเป็นน้ำตก เช่น น้ำตกกนิรี น้ำตกตาดขาม น้ำตกตาดโพธิ์ เป็นต้น ด้วยความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติทั้ง 3 อุทยาน จึงทำให้อุทยานทั้ง 3 แห่งนี้ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก

การที่จะต้องมทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยว ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดของการท่องเที่ยวและทรัพยากรการท่องเที่ยวต้องมีเส้นทางคมนาคมขนส่งที่เข้าถึง

แหล่งท่องเที่ยว เช่น ถนนหนทาง สถานที่ขนส่งทางรถยนต์ ท่าเรือ ท่าอากาศยาน และอีกปัจจัยที่สำคัญเป็นอย่างยิ่งของการท่องเที่ยว คือ สิ่งอำนวยความสะดวก ความประทับใจ และความสะอาดสบาย เช่น ร้านอาหาร ที่พัก จุดพักรถ ต่าง ๆ เป็นต้น รวมถึงการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของจังหวัด เพื่อจะดึงดูดนักท่องเที่ยวและนักลงทุนให้เข้ามาในจังหวัด คือ เป็นการกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวมีจำนวนที่เพิ่มมากขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา หลักเกณฑ์ในการพิจารณาศักยภาพ คือ คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว ความสะดวกในการเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวก สภาพแวดล้อม ข้อจำกัดในการรองรับนักท่องเที่ยว ความมีชื่อเสียงในปัจจุบัน (Pelasol, 2012) เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติและเป็นแนวทางในการส่งเสริมความสามารถด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติโดยวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคในการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัด เพื่อสร้างความพร้อมในการท่องเที่ยวมากขึ้น และมีแนวทางและรูปแบบการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ จังหวัดบึงกาฬ

จากการศึกษาข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาวิจัย เรื่อง แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ โดยศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ศึกษาพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยว และวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรคในการพัฒนาการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดบึงกาฬ และสร้างความพร้อมในการท่องเที่ยวของจังหวัดบึงกาฬ เพื่อนำเสนอแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬต่อไป

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดดังนี้

1. การศึกษาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติจังหวัดบึงกาฬ โดยประยุกต์มาจากแนวความคิด (Pelasol, 2012) เกี่ยวกับศักยภาพ ซึ่งประกอบด้วย 6 ด้าน คือ

- 1.1 ลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว
- 1.2 การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้หลายเส้นทาง
- 1.3 แหล่งท่องเที่ยวมีความสะดวกและปลอดภัย
- 1.4 สภาพแวดล้อม
- 1.5 ข้อจำกัดในการรับรองนักท่องเที่ยว
- 1.6 ความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว

2. การศึกษาความความต้องการของนักท่องเที่ยว (ส่วนประสมทางการตลาด การท่องเที่ยว) โดยประยุกต์มาจากแนวความคิด (Philip Kotler, 1997) เกี่ยวกับส่วนประสมทางการตลาด (Marketing Mix หรือ 7Ps) ซึ่งประกอบด้วย 7 ด้าน คือ

- 2.1 ด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Product)
- 2.2 ด้านราคาทางการท่องเที่ยว (Price)
- 2.3 ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายทางการท่องเที่ยว (Place)
- 2.4 ด้านการส่งเสริมการขายทางการท่องเที่ยว (Promotion)
- 2.5 ด้านบุคลากรทางการท่องเที่ยว (People)
- 2.6 ด้านลักษณะทางกายภาพทางการท่องเที่ยว (Physical Evidence)
- 2.7 ด้านกระบวนการบริการทางการท่องเที่ยว (Process)

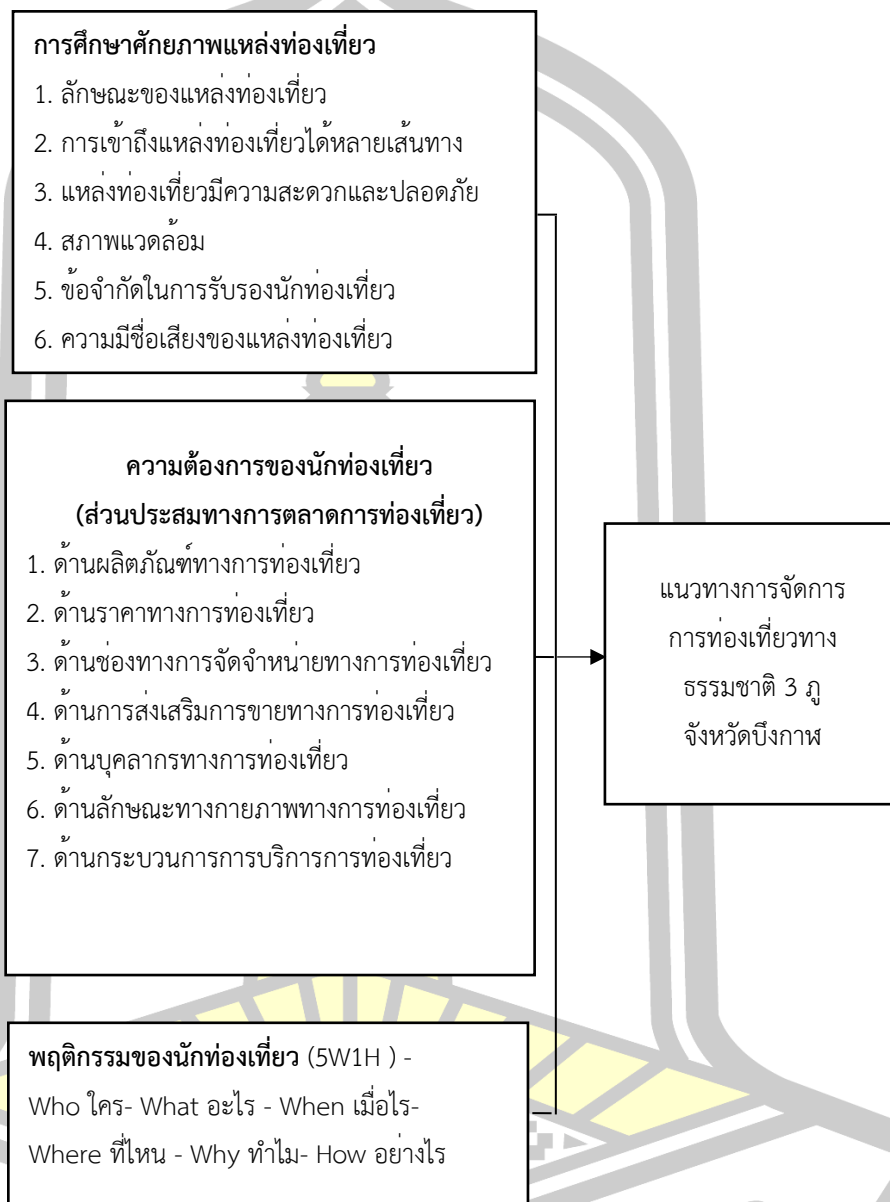
3. ด้านพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว (5W1H) โดยประยุกต์การสะท้อนพฤติกรรมผู้บริโภค (Consumer Behavior Reflects) มาจากแนวความคิด (Marrison, 2010; อ้างถึงใน จิระวัฒน์ อนุวิชานนท์, 2554) เกี่ยวกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวซึ่งประกอบด้วย 6 ด้าน คือ

- 3.1 ใคร (Who)
- 3.2 อะไร (What)
- 3.3 เมื่อไร (When)
- 3.4 ที่ไหน (Where)
- 3.5 ทำไม (Why)
- 3.6 อย่างไร (How)

(จำนวนครั้งที่เดินทาง วัตถุประสงค์การเดินทาง ลักษณะการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว สถานที่พักแรม ค่าใช้จ่ายในการเดินทางแต่ละครั้ง การกำหนดสถานที่ท่องเที่ยว การจองที่พัก ผู้ร่วมเดินทาง ประเภทยานพาหนะ)

พูน ปณ จิตโต ชีเว

ทั้งนี้ผู้วิจัยใช้แนวคิดทฤษฎีดังกล่าวผ่านกระบวนการศึกษา เพื่อกำหนดแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ ตามวัตถุประสงค์ของแต่ละข้อ

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

3 ภู จังหวัดบึงกาฬ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยว ความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ
3. เพื่อกำหนดแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ

สมมติฐานของการวิจัย

1. สมมติฐานที่ 1 นักท่องเที่ยวที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นในระดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน
2. สมมติฐาน 2 นักท่องเที่ยวที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ที่แตกต่างกัน มีความต้องการต่อการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดบึงกาฬที่แตกต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทราบแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ
2. ทราบถึงจุดแข็งเพื่อพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น จุดอ่อนที่ต้องได้รับการแก้ไข โอกาสที่จะพัฒนาให้ดีขึ้น ศึกษาอุปสรรคเพื่อหาแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬให้ดียิ่งขึ้น
3. ทราบศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดบึงกาฬ เพื่อนำมาส่งเสริมและพัฒนาแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ
4. หน่วยงานภาครัฐภาคเอกชนและภาคประชาชนสามารถนำเอาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ และสามารถจัดลำดับความสำคัญเร่งด่วนในการพัฒนาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬได้อย่างเหมาะสม
5. หน่วยงานภาคเอกชนได้รับทราบถึงข้อมูลของนักท่องเที่ยวด้านพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ ซึ่งผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวสามารถนำผลการวิจัยที่ได้มาเป็นข้อมูลในการส่งเสริมและออกแบบ

กิจกรรมด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ รวมถึงการสร้างรายการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับพื้นที่ได้อย่างเหมาะสม

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการทำดังต่อไปนี้

1. ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญทางด้านธรรมชาติในจังหวัดบึงกาฬ โดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง ซึ่งประกอบด้วย 3 อุทยาน ในจังหวัดบึงกาฬ ได้แก่ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว ศูนย์เรียนรู้ธรรมชาติป่าดงดิบกะลา ป่าภูสิงห์ และป่าดงชมพู (หินสามวาฬ) อุทยานแห่งชาติภูหลวง (ถ้ำนาคา)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

2.1 ศึกษาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติจังหวัดบึงกาฬ ได้แก่ ลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้หลายเส้นทาง แหล่งท่องเที่ยวมีความสะดวกและปลอดภัย สภาพแวดล้อม ข้อจำกัดในการรับรองนักท่องเที่ยว ความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว

2.2 ศึกษาด้านพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว ได้แก่ จำนวนครั้งที่เดินทาง วัตถุประสงค์การเดินทาง ลักษณะการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว สถานที่พักแรม ค่าใช้จ่ายในการเดินทางแต่ละครั้ง การกำหนดสถานที่ท่องเที่ยว การจองที่พัก ผู้ร่วมเดินทาง ประเภทยานพาหนะ

2.3 ศึกษาด้านความต้องการของนักท่องเที่ยว ได้แก่

2.4 สถานการณ์การท่องเที่ยวทางธรรมชาติจังหวัดบึงกาฬ

2.5 แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ

3. ขอบเขตด้านประชากร

3.1 ตัวแทนจากภาครัฐ จากหน่วยงานภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวทางธรรมชาติจังหวัดบึงกาฬ ได้แก่ ตัวแทนจากสำนักงานเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว ตัวแทนจากศูนย์เรียนรู้ธรรมชาติป่าดงดิบกะลา ป่าภูสิงห์ และป่าดงชมพู (หินสามวาฬ) ตัวแทนสำนักงานอุทยานแห่งชาติภูหลวง (ถ้ำนาคา) ผู้วิจัยจะทำการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3.2 ตัวแทนจากผู้นำชุมชนจากองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ที่มีอาณาเขตในพื้นที่อุทยานทั้ง 3 แห่ง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลชัยพร (เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว) องค์การบริหารส่วนตำบลโคกก่อง (ศูนย์เรียนรู้ธรรมชาติป่าดงดิบกะลา ป่าภูสิงห์ และป่าดงชมพู (หินสามวาฬ)) องค์การบริหารส่วนตำบลบึงโขงหลง (อุทยานแห่งชาติภูหลวง) ผู้วิจัยจะทำการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3.3 นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติในจังหวัด
บึงกาฬผู้วิจัยจะทำการสุ่มตัวอย่างโดยวิธีเลือกแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

4. ขอบเขตด้านเวลาที่ใช้ในการศึกษา

ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย ตั้งแต่เดือน กรกฎาคม 2563 ถึง กรกฎาคม 2566

นิยามศัพท์เฉพาะ

แนวทางการจัดการการท่องเที่ยว หมายถึง แผนงานที่มีกระบวนการวิเคราะห์ปัจจัย
แวดล้อมของการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู และประเด็นสำคัญต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว
ทางธรรมชาติ 3 ภู อย่างมีส่วนร่วม ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และนักท่องเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในจังหวัดบึงกาฬ
ได้แก่ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว ศูนย์เรียนรู้ธรรมชาติป่าดงดิบกะลา ป่าภูสิงห์ และป่าดงชมพู
(หินสามวาฬ) อุทยานแห่งชาติภูสิงห์ (ถ้ำนาคา)

ศักยภาพการท่องเที่ยว หมายถึง ความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในด้าน
การให้บริการแก่นักท่องเที่ยว เช่น ลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้หลาย
เส้นทาง แหล่งท่องเที่ยวมีความสะดวกและปลอดภัย สภาพแวดล้อม ข้อจำกัดในการรับรอง
นักท่องเที่ยว ความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว

ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง หมายถึง ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียและได้รับผลประโยชน์และผลกระทบ
ทางการท่องเที่ยว ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชนในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว และนักท่องเที่ยว

พฤติกรรมนักท่องเที่ยว หมายถึง พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับการเดินทาง
ท่องเที่ยว ได้แก่ จำนวนครั้ง วัตถุประสงค์การเดินทาง ลักษณะการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว
สถานที่พักแรม ค่าใช้จ่ายในการเดินทางแต่ละครั้ง การกำหนดสถานที่ท่องเที่ยว การจองที่พัก ผู้ร่วม
เดินทาง ประเภทยานพาหนะ

การมีส่วนร่วมของชุมชน หมายถึง การที่คนในชุมชนของแหล่งท่องเที่ยวเข้าไปมีส่วนร่วม
ในการตัดสินใจ เข้าไปมีส่วนร่วมการเสียสละการพัฒนา เข้าไปมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์
เข้าไปมีส่วนร่วมในการประเมินผล

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเรื่องแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติ 3 จังหวัดบึงกาฬ ได้ค้นคว้าหาแนวคิดและทฤษฎีจากเอกสาร รวมทั้งผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไปและแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญจังหวัดบึงกาฬ
2. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินศักยภาพการท่องเที่ยว
3. แนวคิดเกี่ยวกับการตลาดการท่องเที่ยว
4. แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยว
5. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการการท่องเที่ยวหรือการพัฒนาการท่องเที่ยว
6. แนวความคิดและหลักการของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศหรือการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 7.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ข้อมูลทั่วไปและแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญจังหวัดบึงกาฬ

1. ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดบึงกาฬ

ภาพประกอบ 2 ตราประจำจังหวัดบึงกาฬ
ที่มา: สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดบึงกาฬ (2559)

ด้านบนของตรา เป็นรูปภูทอก ตั้งอยู่ในวัดเจติยาศรีวิหาร (ภูทอก) บ้านนาคำแคน ตำบลนาสะแบง อำเภอศรีวิไล จังหวัดบึงกาฬ เป็นสถานที่สำคัญของจังหวัดและเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง และด้านล่างของตรา เป็นรูปบึงโขงหลง ตั้งอยู่อำเภอบึงโขงหลง จังหวัดบึงกาฬ เป็นแหล่งน้ำขนาดใหญ่และเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำ (Ramzar site) แห่งที่ 1,098 ของโลก และแห่งที่ 2 ของประเทศไทย

ภาพประกอบ 3 ธงประจำจังหวัดบึงกาฬ

ที่มา: สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดบึงกาฬ (2559)

สีประจำจังหวัด คือ สีม่วง และสีขาว สีม่วงเป็นสีประจำจังหวัดหนองคาย เนื่องจากจังหวัดบึงกาฬ แยกออกมาจากจังหวัดหนองคาย จึงเป็นการระลึกถึงการเคยอยู่ร่วมกับจังหวัดหนองคายมาก่อน ส่วนสีขาวเป็นสีที่แสดงถึงการเป็นแหล่งธรรมะ มีพระอริยสงฆ์ ในจังหวัดบึงกาฬ ได้แก่ พระอาจารย์จวน กุลเชษฐ, พระอาจารย์ทองพูล สิริกาโม

คำขวัญจังหวัดบึงกาฬ

“ภูทอกแหล่งพระธรรม คำล้ำยงพารา งามตาแก่งอาฮง บึงโขงหลงเพลินใจ น้ำตกใสเจ็ดสี ประเพณีแข่งเรือ เหนือสุดแดนอีสาน นมัสการหลวงพ่อบุญใหญ่ ศูนย์รวมใจศาลสองนาง”

ประวัติความเป็นมาและที่ตั้ง

จังหวัดบึงกาฬ ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติจัดตั้งจังหวัดบึงกาฬ พ.ศ. 2554 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2554 โดยแยกเขตการปกครองออกมาจากจังหวัดหนองคาย จำนวน 8 อำเภอ ดังนี้

1. อำเภอบึงกาฬ
2. อำเภอปากคาด
3. อำเภอโซ่พิสัย
4. อำเภอศรีวิไล

5. อำเภอพราจิณ
6. อำเภอเซกา
7. อำเภอบึงโขงหลง
8. อำเภอบุ่งคล้า

ซึ่งความเป็นมาของการก่อตั้งจังหวัดบึงกาฬ มีมาตั้งแต่ พ.ศ. 2537 เนื่องจากสภาพพื้นที่การปกครองของจังหวัดหนองคาย มีความยาว ประมาณ 330.6 กิโลเมตร โดยอำเภอบึงโขงหลงเป็นอำเภอที่อยู่ไกลที่สุดในการเดินทางมาติดต่อราชการในตัวจังหวัดหนองคาย ทำให้เกิดความไม่สะดวกในการบริการประชาชน รวมทั้งการบริหารราชการและปัญหาความมั่นคงตามแนวชายแดน ซึ่งเป็นพื้นที่ติดต่อกับแขวงบอลิคำไซ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว การจัดตั้งจังหวัดบึงกาฬ จึงเป็นการแก้ไขปัญหาการบริหารราชการพื้นที่ การอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน การพัฒนาพื้นที่ให้รองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจตามแนวชายแดน ไทย - ลาว รวมทั้งการแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงภายในและตามแนวชายแดน

ในปี พ.ศ. 2537 นายสุเมธ พรหมพันธุ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคเสรีธรรม จังหวัดหนองคาย เสนอให้จัดตั้งจังหวัดบึงกาฬขึ้น โดยกำหนดจะแยกพื้นที่อำเภอบึงกาฬ อำเภอปากคาด อำเภอโซ่พิสัย อำเภอพรเจริญ อำเภอเซกา อำเภอบึงโขงหลง อำเภอศรีวิไล และอำเภอบุ่งคล้า ออกจากจังหวัดหนองคาย รวมเป็นท้องที่ทั้งหมด 4,305 ตารางกิโลเมตร และมีประชากรประมาณ 390,000 คน อย่างไรก็ตาม กระทบมหาดไทย แจ้งผลการพิจารณาว่า ยังไม่มีแผนที่จะยกฐานะอำเภอบึงกาฬขึ้นเป็นจังหวัด เพราะการจัดตั้งจังหวัดใหม่เป็นการเพิ่มภาระด้านงบประมาณ อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มกำลังคนภาครัฐ ซึ่งจะขัดกับมติคณะรัฐมนตรี

หลังจากโครงการจัดตั้งจังหวัดบึงกาฬ ร้างมาเกือบ 20 ปี จนกระทั่ง พ.ศ. 2553 นายเทวฤทธิ์ นิกรเทศ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดหนองคาย ได้ยื่นกระทู้สดถามนายกรัฐมนตรี เรื่องการจัดตั้งจังหวัดบึงกาฬ ซึ่งต่อมานายเทวฤทธิ์ นิกรเทศ ได้เสนอ พระราชบัญญัติจังหวัดบึงกาฬ เข้าสู่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร และดำรงตำแหน่งรองประธานกรรมาธิการพิจารณา พระราชบัญญัติจังหวัดบึงกาฬด้วย กระทบมหาดไทย จึงได้นำเรื่องการจัดตั้งจังหวัดบึงกาฬ เสนอเข้าที่ประชุมคณะรัฐมนตรีอีกครั้ง เพื่อยก “ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งจังหวัดบึงกาฬ พ.ศ. ...” ผลการสำรวจความเห็นของประชาชนจังหวัดหนองคายในคราวเดียวกัน ปรากฏว่า ร้อยละ 98.83 เห็นด้วยกับการจัดตั้งจังหวัดบึงกาฬ ต่อมา วันที่ 3 สิงหาคม พ.ศ. 2553 คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้จัดตั้งจังหวัดบึงกาฬ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรีในขณะนั้น จึงถวายร่างพระราชบัญญัติให้พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงลงพระปรมาภิไธย โดยทรงลงเมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2554 นำประกาศเป็น “พระราชบัญญัติจัดตั้งจังหวัดบึงกาฬ พ.ศ. 2554” ในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2554 และใช้บังคับในวันรุ่งขึ้น โดยให้เหตุผลว่า

1. การตั้งจังหวัดบึงกาฬ เป็นไปตามหลักเกณฑ์ในเรื่องอำเภอ จำนวนประชากร และลักษณะพิเศษของจังหวัด อีกทั้งยังเป็นผลดีต่อการให้บริการแก่ประชาชน

2. จังหวัดหนองคายเป็นพื้นที่แนวยาวทอดตามแม่น้ำโขง จึงมีผลต่อการรักษาความมั่นคงและความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดน

3. จังหวัดหนองบัวลำภูและจังหวัดอำนาจเจริญที่เคยตั้งขึ้นใหม่ก็มีเนื้อที่น้อยกว่าหลักเกณฑ์มติคณะรัฐมนตรีเช่นกัน

4. จังหวัดที่ตั้งขึ้นใหม่ไม่ให้บริการสาธารณะซ้ำซ้อนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และบุคลากรจำนวน 439 อัตรา สามารถกระจายกันในส่วนราชการได้ ไม่มีผลกระทบมาก

ต่อมารัฐสภาได้มีมติเห็นชอบ “ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งจังหวัดบึงกาฬ พ.ศ. ...” เมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2554 นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรีในขณะนั้น จึงถวายร่างพระราชบัญญัติให้พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงลงพระปรมาภิไธย โดยทรงลงพระปรมาภิไธย เมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2554 นำประกาศเป็น “พระราชบัญญัติตั้งจังหวัดบึงกาฬ พ.ศ. 2554” ราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2554 และใช้บังคับในวันรุ่งขึ้น เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติ มีว่า

เนื่องจากจังหวัดหนองคายเป็นจังหวัดที่มีท้องที่ติดชายแดน และมีลักษณะภูมิประเทศเป็นแนวยาว ทำให้การติดต่อระหว่างอำเภอที่ห่างไกลและจังหวัดเป็นไปด้วยความยากลำบาก และใช้ระยะเวลาในการเดินทางมากเกินควร ดังนั้น เพื่อประโยชน์ในการจัดระเบียบการปกครอง การรักษาความมั่นคง และการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนในท้องที่สมควรแยกอำเภอบึงกาฬ อำเภอเซกา อำเภอโซ่พิสัย อำเภอบุ่งคล้า อำเภอบึงโขงหลง อำเภอปากคาด อำเภอพรเจริญ และอำเภอศรีวิไล จังหวัดหนองคาย ออกจากการปกครองของจังหวัดหนองคาย รวมตั้งขึ้นเป็นจังหวัดบึงกาฬ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

นอกจากมาตรา 3 ของพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ที่ให้จัดตั้งจังหวัดบึงกาฬโดยมีองค์ประกอบเป็นอำเภอทั้งแปดข้างต้นแล้ว มาตรา 4 ยังให้เปลี่ยนชื่อ “อำเภอบึงกาฬ” เป็น “อำเภอเมืองบึงกาฬ” ด้วย

โดยเมื่อวันที่ 22-25 มีนาคม พ.ศ. 2554 ได้มีการจัดงานฉลองจังหวัดบึงกาฬอย่างยิ่งใหญ่ โดยมี นายชวรัตน์ ชาญวีรกูล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยในขณะนั้น เป็นประธานในพิธีดังกล่าว

ที่ตั้งและขนาด

ภาพประกอบ 4 ที่ตั้งและขนาด

ที่มา: สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดบึงกาฬ (2559)

จังหวัดบึงกาฬ มีที่ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน อยู่ห่างจาก กรุงเทพมหานคร เป็นระยะทาง 751 กิโลเมตร มีพื้นที่รวม 4,305.746 ตารางกิโลเมตร หรือ 2,690,625ไร่ เป็นอันดับที่ 52 ของประเทศ และอันดับที่ 16 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

อาณาเขต

จังหวัดบึงกาฬมีอาณาเขตติดต่อกับเขตการปกครองใกล้เคียง และมีอาณาเขตติดต่อกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ดังนี้

ทิศเหนือ

ติดกับแขวงบอลิคำไซ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยมีแม่น้ำโขงเป็นพรมแดนระหว่างประเทศ มีระยะทาง 120 กิโลเมตร

ทิศตะวันออก

ติดกับอำเภอบ้านแพง จังหวัดนครพนม

ทิศใต้

ติดกับอำเภอคำตากล้า อำเภอบ้านม่วง และอำเภออากาศอำนวย จังหวัด

สกลนคร

ทิศตะวันตก

ติดกับอำเภอรัตนวาปี และอำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย

ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดบึงกาฬ เป็นที่ราบสูงโดยทั่วไป มี 3 ลักษณะพื้นที่ ได้แก่

1. ที่ราบลุ่ม มีที่ราบลุ่มสำคัญ 3 ที่ราบลุ่ม ได้แก่ ที่ราบลุ่มแม่น้ำสงคราม บริเวณอำเภอโซ่พิสัย อำเภอพรเจริญ อำเภอเซกา, ที่ราบลุ่มบึงโขงหลง และห้วยฮี้ บริเวณอำเภอศรีวิไล อำเภอเซกา และอำเภอบึงโขงหลง, ที่ราบลุ่มแม่น้ำโขง (ห้วยคาด, ห้วยก้านเหลือง, ห้วยอาสง, หนองกุดทิง, ห้วยดอกไม้, ห้วยกำแพง, ห้วยบังบาตร) บริเวณอำเภอปากคาด อำเภอเมืองบึงกาฬ อำเภอหนองค้ำ และอำเภอบึงโขงหลง

2. พื้นที่ราบสูงต่ำลูกคลื่น กระจายตัวโดยทั่วไปทั้งจังหวัดตั้งอยู่ทางตอนเหนือและตะวันตกของจังหวัด บริเวณริมแม่น้ำโขง ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรม และป่าสงวนแห่งชาติในพื้นที่อำเภอปากคาด อำเภอโซ่พิสัย อำเภอพรเจริญ และอำเภอศรีวิไล รวมทั้งพื้นที่อำเภอเมืองบึงกาฬบางส่วน

3. พื้นที่ภูเขาสูง มีดังนี้

3.1 แนวทิวเขาภูสิงห์ ภูทอกใหญ่ ภูทอกน้อย ครอบคลุมในพื้นที่อำเภอเมืองบึงกาฬ อำเภอศรีวิไล และอำเภอเซกา

3.2 ภูวัว (เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว) ครอบคลุมในพื้นที่อำเภอเมืองบึงกาฬ อำเภอหนองค้ำ และอำเภอเซกา

3.3 ภูลังกา (อุทยานแห่งชาติภูลังกา) ครอบคลุมในพื้นที่อำเภอบึงโขงหลง และบริเวณรอยต่ออำเภอบ้านแพง จังหวัดนครพนม

ลักษณะภูมิอากาศ

จังหวัดบึงกาฬ พื้นที่ส่วนใหญ่มีลักษณะภูมิอากาศแบบทุ่งหญ้าเขตร้อน หรือทุ่งหญ้าสะวันนา และมีภูมิอากาศแบบป่าดิบแล้ง ในบริเวณพื้นที่ภูเขา มีฤดูกาล 3 ฤดูกาล ได้แก่ ฤดูร้อน (มีนาคม ถึง มิถุนายน) มีอากาศร้อนจัดและสภาพอากาศแปรปรวน / ฤดูฝน (กรกฎาคม ถึง ตุลาคม) มีปริมาณฝนตกชุก เนื่องจากได้รับอิทธิพลจากพายุหมุนเขตร้อนที่ก่อตัวในทะเลจีนใต้ และลมมรสุมในชายฝั่งเวียดนามและจีนตอนใต้ / ฤดูหนาว (พฤศจิกายน ถึง กุมภาพันธ์) มีอากาศหนาวเย็น เนื่องจากได้รับอิทธิพลความกดอากาศสูงกำลังแรงจากประเทศจีน แผ่ลงมาปกคลุมยาวนาน

การปกครอง

จังหวัดบึงกาฬ แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 8 อำเภอ 53 ตำบล 617 หมู่บ้าน 18 เทศบาลตำบล 41 องค์การบริหารส่วนตำบล และ 1 องค์การบริหารส่วนจังหวัด

ตาราง 1 การแบ่งเขตการปกครองของจังหวัดบึงกาฬ

อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	องค์การบริหารส่วนจังหวัด	เทศบาล	องค์การบริหารส่วนตำบล
เมืองบึงกาฬ	12	131	-	7	6
เซกา	9	136	-	3	8
โซพิสัย	7	95	-	1	7
พรเจริญ	7	58	-	3	4
ปากคาด	6	64	-	1	6
บึงโขงหลง	4	57	-	2	3
ศรีวิไล	5	51	-	1	4
บุ่งคล้า	3	25	-	-	3
รวม	53	617	0	18	41

ที่มา: ที่ทำการปกครองจังหวัดบึงกาฬ

ประชากร

จังหวัดบึงกาฬ มีจำนวนประชากร (พ.ศ. 2561) รวมทั้งสิ้น 423,940 คน แบ่งเป็น ชาย 212,931 คน หญิง 211,009 คน อำเภอเซกา มีประชากรมากที่สุด รวมทั้งสิ้น 73,184 คน และ อำเภอบุ่งคล้า มีประชากรน้อยที่สุด รวมทั้งสิ้น 14,000 คน

พูน ปณ ทิโต ชีเว

ตาราง 2 ประชากรจังหวัดบึงกาฬ พ.ศ. 2561

อำเภอ	จำนวนประชากร		
	รวม	ชาย	หญิง
เมืองบึงกาฬ	66,549	33,493	33,056
เซกา	73,184	36,939	36,245
โซ่พิสัย	65,847	33,165	32,682
พรเจริญ	28,831	14,519	14,312
ปากคาด	28,519	14,327	14,192
บึงโขงหลง	27,791	14,052	13,739
ศรีวิไล	29,017	14,625	14,392
บุงคล้า	14,000	7,001	6,999
รวม	423,940	212,931	211,009

ที่มา: กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย 2561

โครงสร้างพื้นฐาน

ภาพประกอบ 5 การคมนาคมขนส่ง/การเดินทาง

ทางหลวงจังหวัดบึงกาฬ มีทางหลวงสายสำคัญ ดังนี้

1. ทางหลวงหมายเลข 212 (หนองคาย - บึงกาฬ - นครพนม) เป็นเส้นทางสายหลักในการเดินทางมายังจังหวัดบึงกาฬ ผ่านอำเภอเมืองหนองคาย อำเภอโพนพิสัย และอำเภอรัตนวาปี จังหวัดหนองคาย อำเภอปากคาด อำเภอเมืองบึงกาฬ อำเภอบุงคล้า และอำเภอบึงโขงหลง จังหวัดบึงกาฬ อำเภอบ้านแพง อำเภอท่าอุเทน และอำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ระยะทางจากหนองคายมาบึงกาฬ 136 กิโลเมตร และจากบึงกาฬมาถึงนครพนม 178 กิโลเมตร เป็นเส้นทางเลียบริมตลอดชายฝั่งแม่น้ำโขง มี 4 ช่องจราจร จากหนองคาย มาถึงอำเภอปากคาด และกำลังจะขยายช่องจราจร จนมาถึงสิ้นสุดที่ตัวเมืองบึงกาฬ ภายในปี 2565

2. ทางหลวงหมายเลข 222 (พังโคน - บึงกาฬ) เป็นเส้นทางสายหลักในการเดินทางจากอุดรธานี สกลนคร มายังจังหวัดบึงกาฬ เริ่มต้นที่อำเภอพังโคน อำเภอวานรนิวาส และอำเภอดงหลวง จังหวัดสกลนคร เข้าสู่อำเภอเซกา อำเภอพรเจริญ อำเภอศรีวิไล สิ้นสุดที่ตัวเมืองบึงกาฬ ระยะทาง 128 กิโลเมตร

3. ทางหลวงหมายเลข 2095 (ปากคาด - โขพิสัย - พรเจริญ) เป็นเส้นทางสายรองเชื่อมโยงอำเภอปากคาด อำเภอโขงพิสัย และอำเภอพรเจริญ เริ่มต้นจากทางหลวงหมายเลข 212 ที่อำเภอปากคาด และสิ้นสุดที่ทางหลวงหมายเลข 222 ที่อำเภอพรเจริญ รวมระยะทาง 68 กิโลเมตร

4. ทางหลวงหมายเลข 2026 (หนองหึ้ง - ดงบัง) เป็นเส้นทางสายรองเชื่อมโยงอำเภอเซกา และอำเภอบึงโขงหลง เริ่มต้นจากทางหลวงหมายเลข 222 แยกบ้านหนองหึ้ง อำเภอเซกา ผ่านตัวอำเภอเซกา อำเภอบึงโขงหลง สิ้นสุดที่ทางหลวงหมายเลข 212 ที่แยกบ้านดงบัง อำเภอบึงโขงหลง รวมระยะทาง 44 กิโลเมตร

ทางรถยนต์

เส้นทางที่ 1 การเดินทางจากกรุงเทพฯ ฯ มายังจังหวัดบึงกาฬ ใช้เส้นทางหลวงหมายเลข 1 (พหลโยธิน) จากกรุงเทพฯ ฯ มายังจังหวัดสระบุรี แล้วเดินทางต่อตามเส้นทางหลวงหมายเลข 2 (มิตรภาพ) จากจังหวัดสระบุรี ผ่านจังหวัดนครราชสีมา จังหวัดขอนแก่น จังหวัดอุดรธานี จนถึงจังหวัดหนองคาย จากนั้นเข้าสู่ทางหลวงหมายเลข 212 (หนองคาย - บึงกาฬ - นครพนม) ผ่านอำเภอโพนพิสัย อำเภอรัตนวาปี อำเภอปากคาด จนถึงจังหวัดบึงกาฬ รวมระยะทางจากกรุงเทพมหานคร ถึงจังหวัดบึงกาฬ เป็นระยะทาง 751 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 12 - 13 ชั่วโมง

เส้นทางที่ 2 การเดินทางจากกรุงเทพฯ ฯ มายังจังหวัดบึงกาฬ ใช้เส้นทางหลวงหมายเลข 1 (พหลโยธิน) จากกรุงเทพฯ ฯ มายังจังหวัดสระบุรี แล้วเดินทางต่อตามเส้นทางหลวงหมายเลข 2 (มิตรภาพ) จากจังหวัดสระบุรี ผ่านจังหวัดนครราชสีมา จังหวัดขอนแก่น และอำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี เข้าสู่ทางหลวงหมายเลข 2023 ไปยังตัวอำเภอกุมภวาปี และเดินทางต่อไป

ยังอำเภอหนองหาน ตามทางหลวงหมายเลข 2350 เข้าสู่ทางหลวงหมายเลข 22 (อุดรธานี – นครพนม) ผ่านอำเภอสว่างแดนดิน ไปยังอำเภอเจริญศิลป์ ตามทางหลวงหมายเลข 2280 จนไปบรรจบกับทางหลวงหมายเลข 222 (พังโคน - บึงกาฬ) ที่แยกบ้านหนองแวงใต้ อำเภอวานรนิวาส ไปตามทางหลวงหมายเลข 222 ผ่าน อำเภอคำตากล้า จังหวัดสกลนคร เข้าสู่อำเภอเซกา อำเภอพรเจริญ อำเภอศรีวิไล สิ้นสุดที่ตัวเมืองบึงกาฬ ระยะทาง 748 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 13 - 14 ชั่วโมง

ทางรถไฟ

การเดินทางโดยรถไฟจากกรุงเทพฯ ฯ (หัวลำโพง) มายังจังหวัดหนองคาย ซึ่งมีขบวนรถไฟ ทั้งรถด่วน กรุงเทพฯ ฯ - หนองคาย ขบวน 75/76, 77/78 และขบวน 25/26 (อีสานมรรคา) รถเร็ว กรุงเทพฯ ฯ - หนองคาย ขบวน 133/134 เดินทางเป็นประจำทุกวัน ระยะทางจากสถานีกรุงเทพฯ ถึงสถานีหนองคาย 621 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 12 - 13 ชั่วโมง จากนั้นเดินทางต่อด้วยรถโดยสารประจำทางมายังจังหวัดบึงกาฬ ระยะทาง 136 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 2 ชั่วโมง

ทางอากาศ

การเดินทางด้วยเครื่องบินโดยสารจากกรุงเทพฯ ฯ ท่าอากาศยานนานาชาติดอนเมือง มายังจังหวัดอุดรธานี ใช้เวลาเดินทางประมาณ 1 ชั่วโมง ถึงท่าอากาศยานนานาชาติอุดรธานี แล้วเดินทางต่อด้วยรถโดยสารประจำทางมายังจังหวัดบึงกาฬ ระยะทาง 198 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 3 ชั่วโมง

2. ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดบึงกาฬ

จังหวัดบึงกาฬ เป็นจังหวัดลำดับที่ 76 ของประเทศไทย จัดตั้งตามพระราชบัญญัติ จังหวัดบึงกาฬ พ.ศ. 2554 เมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2554 โดยแยกตัวออกมาจากจังหวัดหนองคาย ประกอบด้วย 8 อำเภอ ได้แก่ อำเภอบึงกาฬ อำเภอปากคาด อำเภอศรีวิไล อำเภอโซ่พิสัย อำเภอพรเจริญ อำเภอบุ่งคล้า อำเภอเซกา และอำเภอบึงโขงหลง จังหวัดบึงกาฬ เป็นจังหวัดที่มีศักยภาพทางด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และเชิงวัฒนธรรม ภายใต้การท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำโขง ซึ่งมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สำคัญ ได้แก่ บึงโขงหลง หนองกุดทิง เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์ (หินสามวาฬ) หนองเลิง อำเภอพรเจริญ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายทางชีวภาพ และมีความโดดเด่นเฉพาะพื้นที่ รวมทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่มีอัตลักษณ์โดดเด่น ได้แก่ วัดเจติยาศรีวิหาร (ภูทอก) วัดอาฮงศิลาวาส (แก่งอาฮง) วัดถ้ำศรีธน วัดโพธาราม (หลวงพ่อบุญใหญ่) ศาลเจ้าแม่สองนาง พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบึงกาฬ อำเภอโซ่พิสัย มีประเพณีที่สำคัญ ได้แก่ งานเทศกาลออกพรรษาบั้งไฟพญานาค งานประเพณีบุญแข่งเรือ งานประเพณีสงกรานต์ ทำให้จังหวัดบึงกาฬ เป็นจุดหมายปลายทางที่นักท่องเที่ยวต้องเดินทาง

มาสัมผัสบรรยากาศความสงบ ความบริสุทธิ์ของธรรมชาติ รวมทั้งมนต์เสน่ห์วิถีชีวิตของชาวลุ่มแม่น้ำโขง ด้วยการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน ได้แก่ ชุมชนห้วยเล็บมือ อำเภอปงศัล อำเภอคำแคน พัฒนา อำเภอศรีวิไล ชุมชนสะง้อ-หอคำ อำเภอเมืองบึงกาฬ และพิพิธภัณฑ์ชุมชนมีชีวิต ชุมชนชีเหล็กใหญ่ อำเภอโซ่พิสัย ที่จะสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยวที่ได้มีโอกาสมาท่องเที่ยวภายในจังหวัดบึงกาฬ

จังหวัดบึงกาฬ ได้ให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยว โดยกำหนดไว้ในแผนพัฒนาจังหวัดบึงกาฬ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2561 - 2565) ฉบับทบทวน ยุทธศาสตร์ที่ 4 ส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยวในทุกมิติ ทั้งเชิงนิเวศ เชิงวัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตอารยธรรมลุ่มแม่น้ำโขง เพื่อให้การท่องเที่ยวเป็นกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจของจังหวัดบึงกาฬ นอกเหนือจากการปลูกยางพารา รวมทั้งจะเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัดบึงกาฬ ลงสู่พื้นที่ชุมชนท้องถิ่น และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรมประเพณีวิถีชีวิตของชาวจังหวัดบึงกาฬอย่างยั่งยืน ด้วยแนวทางการส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยว ตั้งแต่การพัฒนาต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้สามารถรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยว ได้การพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว โดยเฉพาะการส่งเสริมการเป็นเจ้าบ้านที่ดี และการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่ที่มีศักยภาพ และการประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยว และผลิตภัณฑ์ด้านการท่องเที่ยวทั้งในส่วน of จังหวัดบึงกาฬ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 และเขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำโขง ในอนาคตอันใกล้ จังหวัดบึงกาฬ จะต้องเป็นเมืองรองท่องเที่ยว ที่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ จะต้องเดินทางมาสัมผัสบรรยากาศของความบริสุทธิ์ของธรรมชาติ วัฒนธรรม ของจังหวัดบึงกาฬ ภายใต้แนวคิด บึงกาฬ เมืองแห่งการท่องเที่ยวบริสุทธิ์ (Purify Tourism City)

3. ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในพื้นที่จังหวัดบึงกาฬ

3.1 เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว

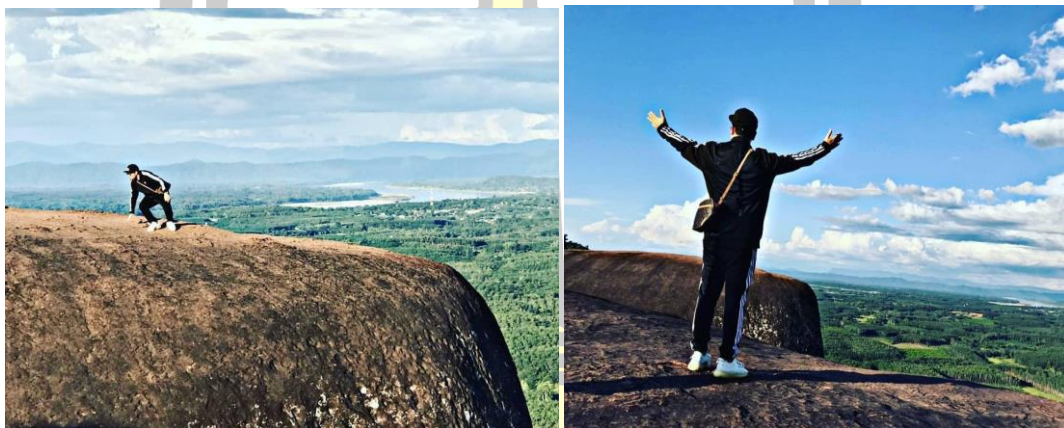

ภาพประกอบ 6 เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว

ที่มา: เว็บไซต์อีสาน

ตำบลบุงคล้า อำเภอบุงคล้า จังหวัดบึงกาฬ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ที่ใหญ่ที่สุดในภาคอีสานตอนบน มีความอุดมสมบูรณ์และหลากหลายของพืชพันธุ์ สัตว์ป่า โดยเฉพาะเป็นแหล่งที่พบต้นสิรินธรวัลลี หรือสามสิบสองประดง ซึ่งเป็นพืชพันธุ์ที่พบได้ที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัวที่เดียวในโลกเท่านั้น และเป็นต้นไม้ประจำจังหวัดบึงกาฬด้วย นอกจากนี้ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว ยังเป็นที่ตั้งของน้ำตกที่มีชื่อเสียง ได้แก่ น้ำตกเจ็ดสี น้ำตกถ้ำพระ น้ำตกถ้ำฝุ่น โดยเฉพาะน้ำตกถ้ำพระ ที่ได้รับฉายาว่า “น้ำตกสไลเดอร์” ที่มีชื่อเสียงระดับประเทศ มีนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวในช่วงเดือนเมษายน ถึงเดือนมิถุนายน ของทุกปี

3.2 ภูสิงห์ (หินสามวาฬ)

ภาพประกอบ 7 ภูสิงห์ (หินสามวาฬ)

ที่มา : ผู้วิจัย

ตำบลโคกก่อง อำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ ภูสิงห์ เป็นส่วนหนึ่งของป่าสงวนแห่งชาติป่าดงดิบกะลา ป่าภูสิงห์ และป่าดงสีชมพู อยู่ในความดูแลของกรมป่าไม้ ตั้งอยู่ใกล้เคียงกับภูทอก มีแหล่งท่องเที่ยวที่โดดเด่นคือ หินสามวาฬ เป็นหน้าผาหินทรายขนาดใหญ่ ยื่นออกไป เป็นจุดชมวิวที่มีความสวยงาม และสามารถชมทะเลหมอกยามเช้าในฤดูหนาวได้ นอกจากนี้ ยังเป็นเส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติที่มีความอุดมสมบูรณ์และหลากหลาย ซึ่งปัจจุบัน มีนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวที่ภูสิงห์เป็นจำนวนมาก โดยจะมีช่วงปิดการท่องเที่ยว ในระหว่างเดือนมิถุนายน ถึงเดือนตุลาคม ของทุกปี เพื่ออนุรักษ์ ฟื้นฟู สภาพธรรมชาติบริเวณภูสิงห์ให้คงอยู่

3.3 อุทยานแห่งชาติภูแล้งคา

ภาพประกอบ 8 อุทยานแห่งชาติภูแล้งคา

ที่มา : ผู้วิจัย

ครอบคลุมพื้นที่ของตำบลไผ่ล้อม อำเภอบ้านแพ่ง จังหวัดนครพนม และอำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ ช่วงฤดูท่องเที่ยวจะอยู่ระหว่างเดือนพฤษภาคม-ตุลาคม ซึ่งเป็นช่วงที่มีดอกไม้ กล้วยไม้ ป่า และรองเท้านารีบานสะพรั่งบนยอดภูแล้งคา ภายในอุทยานมีจุดท่องเที่ยวที่น่าสนใจอยู่หลายแห่ง ทั้งเส้นทางศึกษาธรรมชาติ เทียบถ้ำต่าง ๆ เช่น ถ้ำยา ถ้ำพ่อง่า ถ้ำตาหัด ถ้ำเกีย และถ้ำอาจารย์วัง เป็นต้น หรือจะเป็นน้ำตก เช่น น้ำตกกินรี น้ำตกตาดขาม น้ำตกตาดโพธิ์ เป็นต้น หรือจะเดินทางพิชิต ยอดภูแล้งคา ชมวิวพระอาทิตย์ขึ้นและตกดิน (สำหรับนักท่องเที่ยวที่จะพิชิตยอดภูแล้งคา จำเป็นที่จะต้องติดต่อเจ้าหน้าที่อย่างน้อยเป็นเวลา 7 วัน)

3.4 น้ำตกถ้ำพระ

ภาพประกอบ 9 น้ำตกถ้ำพระ

ที่มา: ผู้วิจัย

น้ำตกถ้ำพระอยู่ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว ซึ่งอยู่ในเขตจังหวัดบึงกาฬทั้งหมด เนื่องจากภูววยังคงความเป็นธรรมชาติ ต้นไม้เขียวชอุ่ม แหล่งน้ำยังคงอุดมสมบูรณ์ ทำให้มีแหล่งกำเนิดน้ำหลากหลายสาย รวมทั้งที่แห่งนี้ก็เช่นกัน สายน้ำที่ไหลผ่านโขดหินตกลงมาสู่พื้นหินด้านล่าง เป็นม่านน้ำตกอันสวยงามที่ใครหลายคนได้มีโอกาสมาเยี่ยมชมเป็นต้องพูดเป็นเสียงเดียวกันว่า “สวยมาก” น้ำตกถ้ำพระ ตั้งอยู่ ต.บ้านดง อ.เซกา จ.บึงกาฬ การเดินทางก็แสนจะสะดวกสบาย เพราะเป็นถนนลาดยาง-คอนกรีต ไปจนถึงบริเวณน้ำตกเลย (ถนนบางส่วนอาจเป็นหลุมเป็นบ่ออยู่บ้าง แต่ก็มีแค่ช่วงระยะสั้น ๆ) น้ำตกถ้ำพระ หรือน้ำตกถ้ำพระภูวัว ตั้งอยู่บริเวณเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว บ้านถ้ำพระ ตำบลโสกก้าม อำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ เป็นน้ำตกขนาดใหญ่ 3 ชั้น ที่ไหลอยู่บนภูเขาหินทรายขนาดใหญ่ ซึ่งจะมีน้ำมากในช่วงฤดูฝนเท่านั้น เนื่องจากน้ำตกถ้ำพระเป็นน้ำตกที่ตั้งอยู่ในป่า จึงจำเป็นต้องจอดรถไว้ที่ท่าเรือ แล้วนั่งเรือรับจ้างของชาวบ้านเข้าไปที่ตัวน้ำตกจากนั้นเดินเท้าต่อไปอีกประมาณ 1 กิโลเมตร จะถึงตัวน้ำตกถ้ำพระชั้นที่ 1

3.5 เขตห้ามล่าสัตว์ป่าบึงโขงหลง

ภาพประกอบ 10 เขตห้ามล่าสัตว์ป่าบึงโขงหลง

ที่มา: ผู้วิจัย

ตำบลบึงโขงหลง อำเภอบึงโขงหลง จังหวัดบึงกาฬ บึงโขงหลง เป็นแหล่งน้ำธรรมชาติพื้นที่ชุ่มน้ำ (Ramzar site) แห่งที่สองของประเทศไทย และมีขนาดใหญ่เป็นลำดับที่ 11 ของประเทศ มีความอุดมสมบูรณ์และหลากหลายทั้งพืชพันธุ์ สัตว์ป่า และเป็นจุดดูนกอพยพมาหาความหนาวเย็นจากไซบีเรียและจีน จนได้รับการประกาศเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าบึงโขงหลง นอกเหนือจากความอุดมสมบูรณ์ดังกล่าวแล้ว ยังมีตำนานความเชื่อเกี่ยวพญานาค โดยเฉพาะเรื่องราวของ “ปู่ฮ้อลือ” พญานาคต้องคำสาปที่เฝ้าบึงโขงหลง รวมทั้งตำนานของภูถ้ำกา ซึ่งเป็นแหล่ง

ท่องเที่ยวใกล้เคียงกับบึงโขงหลง ในเขตจังหวัดนครพนม เป็นเรื่องราวท้องถิ่นที่นำมาร้อยเรียง จนกลายเป็นเสน่ห์ของแหล่งท่องเที่ยวบึงโขงหลง

3.6 ภูสิงห์

ภาพประกอบ 11 ภูสิงห์

ที่มา: ผู้วิจัย

ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่อนุรักษ์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าดงดิบกะลา ป่าภูสิงห์ และป่าดงสีชมพู โดยเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงทางธรณีวิทยาของเปลือกโลก เกิดเป็นหน้าผา ถ้ำ และกลุ่มหินรูปร่างต่าง ๆ กระจายอยู่ทั่วพื้นที่ของภูสิงห์ จนเกิดเป็นความงดงามของธรรมชาติที่น่าสนใจ ภูสิงห์มีจุดเด่นทางธรรมชาติที่สำคัญ ได้แก่ ลานธรรมภูสิงห์, จุดชมวิวลานธรรม, จุดชมวิวก้าฤาษี, หินช้าง, หินรถไฟ, ลานหินลาย และกำแพงหินภูสิงห์ เป็นต้น เรียกได้ว่ามาเที่ยวภูสิงห์ที่เดียวเที่ยวได้ทั้งวันไม่มีเบื่อ

3.7 น้ำตกเจ็ดสี

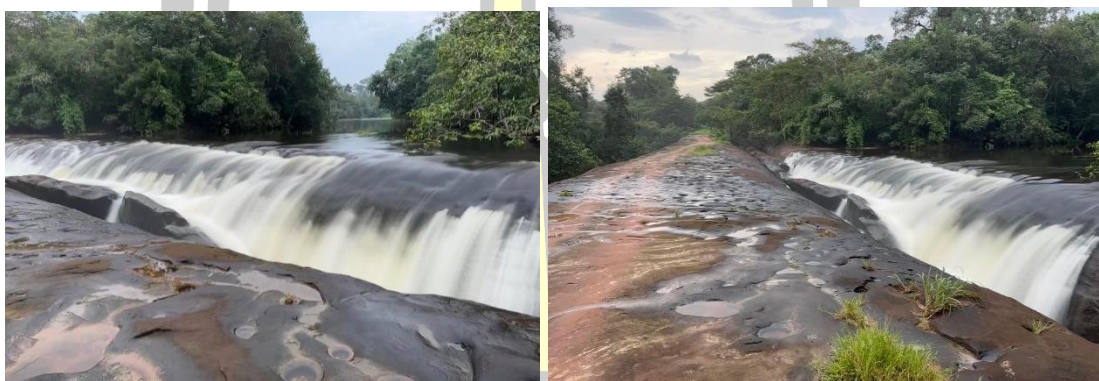

ภาพประกอบ 12 น้ำตกเจ็ดสี

ที่มา: องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านนาต้อง

ตั้งอยู่ภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เป็นหนึ่งในน้ำตกสวย ๆ ของบึงกาฬที่เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยว ทั้งยังมีจุดให้นักท่องเที่ยวเล่นน้ำด้วยกันหลายจุด ทั้งยังมีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ทั้งส่วนของร้านค้าและเครื่องดื่มมากมาย หากแต่นักท่องเที่ยวควรเพิ่มความระมัดระวัง เพราะเส้นทางเดินค่อนข้างชัน บางช่วงทางเดินค่อนข้างลื่น ดังนั้นอย่าได้ประมาทเวลาเดินเด็ดขาด โดยช่วงที่เหมาะสมสำหรับการมาเที่ยวน้ำตกเจ็ดสี จะอยู่ในช่วงฤดูฝน-ต้นฤดูหนาว รับรองว่าคุณจะได้ชมน้ำตกสวย ๆ อย่างแน่นอน

3.8 น้ำตกชะแนน

ภาพประกอบ 13 น้ำตกชะแนน

ที่มา: ผู้วิจัย

ตั้งอยู่ในท้องที่บ้านเทพมัสัย ตำบลหนองเต็ง อำเภอบุ่งคล้า ภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เป็นน้ำตกขนาดใหญ่ที่มีความสวยงามเป็นอย่างมาก ด้วยเพราะสายน้ำของน้ำตกเกิดจากลำห้วยชะแนนไหลลั่นกันเป็นชั้น ๆ ยิ่งถ้าไปในช่วงหน้าฝน ปริมาณน้ำที่ตกจากหน้าผาเรียกได้ว่าอลังการแบบสุด ๆ เหมือนกับม่านเมฆสีขาวตั้งตระหง่าน เสียงน้ำตกไหลดังกึกก้อง ละอองน้ำกระเซ็นเป็นวงกว้างตามขนาดหน้ากว้างของน้ำตก รับรองว่าสวยงามคุ้มค่าแก่การรอคอย

พูน ปณ จิตโต ชีเว

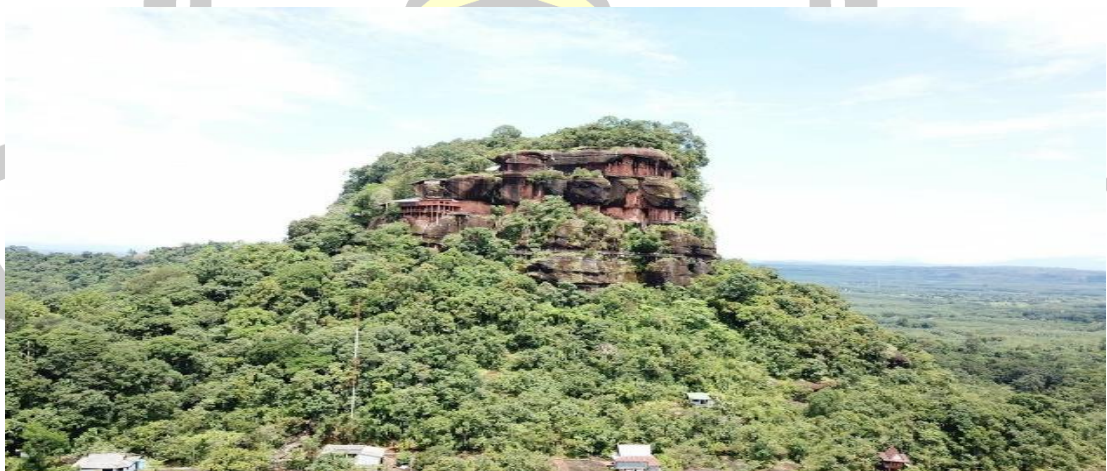
3.9 น้ำตกตาดกนิรี

ภาพประกอบ 14 น้ำตกตาดกนิรี
ที่มา: ผู้วิจัย

ตั้งอยู่ในอุทยานแห่งชาติภูแล้งคา อีกหนึ่งน้ำตกที่มีความสวยงาม มีทั้งหมด 5 ชั้น มีแอ่งน้ำและลานหินกว้างรองรับสายธารน้ำตก ปัจจุบันมีจำนวนนักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยวเป็นจำนวนมาก เพราะมีความสวยงามและเดินทางสะดวก แต่สำหรับช่วงที่น้ำเยอะ ๆ นักท่องเที่ยวอาจต้องเพิ่มความระมัดระวังอยู่เสมอ เพราะน้ำค่อนข้างไหลแรง ไม่มีจุดเล่นน้ำ และค่อนข้างอันตราย อาจไม่เหมาะสำหรับเด็กเล็กหรือผู้สูงอายุ เพราะจะต้องปีนขึ้นไปเพื่อชมน้ำตก

3.10 วัดเจติยาศรีวิหาร (วัดภูทอก)

ภาพประกอบ 15 วัดเจติยาศรีวิหาร (วัดภูทอก)

ที่มา: ผู้วิจัย

บ้านนาคำแคน ตำบลนาสะแบง อำเภอศรีวิไล จังหวัดบึงกาฬ วัดเจติยาศรีวิหาร (วัดภูทอก) เป็นที่ตั้งของ “ภูทอก” ภูเขาหินทราย คำว่า “ทอก” ภาษาอีสานแปลว่า “โดดเดียว” ก่อตั้งโดย พระอาจารย์จวน กุลเชษฐโฐ ซึ่งเป็นพระสงฆ์วิปัสสนากรรมฐาน สายหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต ที่ได้รับการเคารพยกย่องจากชาวจังหวัดบึงกาฬและพื้นที่ใกล้เคียง แหล่งท่องเที่ยวที่โดดเด่นของวัด ภูทอก คือ บันไดไม้และทางเดินไม้ 360 องศา รายรอบภูทอก มีทั้งหมด 7 ชั้น สร้างด้วยพระสงฆ์ ภายในวัด โดยไม่ใช้อุปกรณ์และเทคโนโลยีที่ซับซ้อน และมีความสงบ ร่มรื่น เหมาะแก่การนั่งเจริญ วิปัสสนากรรมฐาน และที่สำคัญมีแห่งเดียวในประเทศไทย ด้วยความสำคัญและโดดเด่นของภูทอก จังหวัดบึงกาฬ ได้นำภาพภูทอกมาตั้งเป็นตราประจำจังหวัดบึงกาฬ และเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงมากของจังหวัดบึงกาฬ

แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินศักยภาพการท่องเที่ยว

1. ความหมายการประเมินศักยภาพ (Definition of Potential Assessment)

การศึกษาการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว เป็นการศึกษาเพื่อทราบถึงศักยภาพต่าง ๆ ของแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ ลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว ความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสะดวกและปลอดภัย สภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนา ปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลงแหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ ให้อยู่ได้อย่างแท้จริง เพื่อการส่งผลให้เกิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน การประเมินศักยภาพหรือการสำรวจที่มีศักยภาพ ที่เป็นเครื่องมือที่ยอดเยี่ยมเมื่อองค์กรต้องการระบุประเภทของทักษะและความสามารถ วิธีการใช้ประโยชน์ให้เกิดผลประโยชน์มากที่สุดและมีศักยภาพในการพัฒนาประเภทใด สิ่งเหล่านี้จะเป็นการเพิ่มความสนใจและความมุ่งมั่นที่จะพัฒนา ปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเหล่านั้นตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้มันเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งการประเมินศักยภาพสามารถดำเนินการในระดับบุคคลหรือกลุ่ม ข้อมูลที่ได้จะเป็นข้อมูลที่มีค่าเพื่อสนับสนุนการปรับโครงสร้างองค์กรและเพื่อระบุความต้องการในการพัฒนาที่สำคัญ นอกจากนี้ อีสระพงษ์ พลธานี และอุมาพร บุญเพชรแก้ว (2561) ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว หมายถึง ความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 7 ด้าน คือ ด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านสิ่งดึงดูดใจ ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ด้านความประทับใจ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว และด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาทางด้านต่าง ๆ รวมทั้งการปรับปรุง หรือทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลง เพื่อเป็นการเพิ่มความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นนั้น ๆ ว่ามีศักยภาพเพียงพอที่จะทำการดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้สนใจเดินทางไปยังท่องเที่ยว ความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวทางด้านต่าง ๆ นั้น เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาการปรับปรุงเพื่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงหรือการทำให้แหล่งท่องเที่ยว

นั้นน่าสนใจสำหรับนักท่องเที่ยว รวมถึงความสนใจของท้องถิ่นนั้น มีเพียงพอที่จะดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้ตัดสินใจเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวหรือไม่ นอกจากนี้ (Pelasol, 2012) ได้กล่าวเพิ่มว่า ความสามารถหรือความพร้อมในสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่เอื้อต่อการจัดการไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงการพัฒนา และการปรับปรุงใด ๆ แหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่ง จึงจะมีศักยภาพที่แตกต่างกันตามความมุ่งหมายหรือความต้องการที่จะให้เป็น หรือเพื่อวัตถุประสงค์ของการจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้มีศักยภาพสูง ที่จะต้องถูกจัดการหรือถูกดำเนินการเป็นลำดับต้น ๆ ด้านการกำหนดปัจจัยการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว จะต้องมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่เหมาะสม มีการใช้เครื่องมือที่น่าเชื่อถือในการดำเนินงาน เพื่อจะนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างถูกต้องและแม่นยำเพื่อแหล่งท่องเที่ยว การจัดการที่เหมาะสมต่อไป ดังนี้

1.1 ลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ ความสวยงาม ลักษณะเด่นในตัวเองความเก่าแก่ทางประวัติศาสตร์ ความสำคัญทางลัทธิ และสภาพภูมิทัศน์ทางธรรมชาติและวิถีชีวิตคนท้องถิ่น

1.2 เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้หลายเส้นทาง ได้แก่ สภาพของเส้นทางท่องเที่ยว ลักษณะ เส้นทาง ระยะเวลามาจากตัวเมืองไปแหล่งท่องเที่ยว

1.3 แหล่งท่องเที่ยวที่มีความสะอาดปลอดภัย ได้แก่ ที่พักแรม ร้านอาหาร เครื่องดื่ม สถานบริการต่าง ๆ ระบบไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ การสื่อสาร และการรักษาความปลอดภัย

1.4 สภาพแวดล้อม ได้แก่ สภาพทางกายภาพ สภาพอากาศระบบนิเวศ และสภาพอื่น ๆ ของแหล่งท่องเที่ยว

1.5 ข้อจำกัดในการรับรองท่องเที่ยว ได้แก่ ข้อจำกัดด้านพื้นที่ ข้อจำกัดทางด้านบริการ สาธารณูปโภค ปัญหาความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว

1.6 ความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ สถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ

2. ความสำคัญการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว

Nuchpravee Likitsarun et al (2562) ได้ให้ความหมายการประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวซึ่งประกอบด้วย 7 ส่วน ดังนี้

2.1 ด้านสภาพของแหล่งท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติมีจุดเด่น คือ ทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งสามารถพัฒนาหรือสร้างกิจกรรมการท่องเที่ยวในลักษณะเที่ยวชม

2.2 ด้านทำเลที่ตั้ง วิถีชีวิตคนท้องถิ่น จัดเป็นธรรมชาติประเภทหนึ่งของพื้นที่มีจุดเด่น คือ วัฒนธรรม เอกลักษณ์ ไม่ว่าจะเป็นวัฒนธรรมดำรงชีพ วัฒนธรรมการเกษตรสามารถประยุกต์ให้เกิดการบริการท่องเที่ยว ในรูปแบบการบริการที่พักในบ้านของชาวบ้าน

2.3 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ซึ่งสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวเป็นสิ่งที่จะช่วยให้นักท่องเที่ยวได้รับความสะดวกสบายและมีความสุข ซึ่งเป็นเป้าหมายของนักท่องเที่ยว

ทุกคน สิ่งอำนวยความสะดวกที่สำคัญประกอบด้วย ที่พักแรม อาหารและสถานบันเทิง การบริการนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ สินค้าที่ระลึก ระเบียบการเข้า-ออก และโครงสร้างพื้นฐาน หากประเทศใดหรือแหล่งท่องเที่ยวใดอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดีจนเป็นที่ประทับใจ ก็จะทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาใช้บริการซ้ำอีก

2.4 ด้านโอกาสในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว กระบวนการผลิต ปัจจัยดึงดูดเสน่ห์ของเกษตรกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือการนำเทคโนโลยีพื้นบ้านมาประยุกต์ใช้ ซึ่งสามารถสร้างให้เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวและสร้างกิจกรรมท่องเที่ยว รูปแบบการบริหารจัดการท่องเที่ยวในลักษณะการดูงานทัศนศึกษาและการฝึกอบรม

2.5 ด้านการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวหรือด้านการตลาด ส่วนใหญ่จะเป็นผลผลิตการเกษตร ซึ่งอาจมีความเหมือนและแตกต่างจากพื้นที่ ผลผลิตดังกล่าวส่งผลโดยตรงต่อการตลาดในรูปแบบการสร้างรายได้จากการจำหน่ายสินค้าที่ระลึก การพัฒนาการท่องเที่ยวที่ใดที่หนึ่งจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับขีดความสามารถในการรับรองของนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ ซึ่งแบ่งได้เป็น 4 ลักษณะ คือ

2.5.1 ขีดความสามารถในการรับรองของพื้นที่ในด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ตามธรรมชาติ หมายถึง ระดับนักท่องเที่ยวสูงสุดที่ไม่ทำลายสภาพแวดล้อมทางกายภาพตามธรรมชาติและมนุษย์สร้างขึ้น รวมถึงระดับของสิ่งอำนวยความสะดวก และบริการนักท่องเที่ยวในพื้นที่

2.5.2 ขีดความสามารถในการรับรองของพื้นที่ในด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ระบบนิเวศ คุณภาพ อากาศ รวมถึงการทิ้งสิ่งปฏิกูลและการกำจัดขยะมูลฝอย

2.5.3 ขีดความสามารถในการรับรองของพื้นที่ในด้านสังคม หมายถึง ปริมาณนักท่องเที่ยวสูง ที่จะไม่ทำให้ความสนุกสนานและความประทับใจของนักท่องเที่ยวจางหายไป เมื่อมีการขยายตัวของนักท่องเที่ยว รวมถึงระดับสูงสุดที่จะไม่ทำให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนท้องถิ่นจนเกิดความไม่พอใจที่จะทำให้แหล่งท่องเที่ยวนั้นเสื่อมโทรม

2.5.4 ขีดความสามารถในการรับรองของพื้นที่ในด้านเศรษฐกิจ หมายถึง ระดับการพัฒนากระบวนเศรษฐกิจดำเนินต่อไปได้อย่างเหมาะสม โดยไม่เกิดปัญหาความขัดแย้งในสังคม ไม่กระทบต่อการลงทุนและการดำรงชีพของประชากร

2.6 ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน เป็นการร่วมเสนอความคิดเห็นทางด้านต่าง ๆ ทั้งทางด้านการวางแผน การตัดสินใจ การแบ่งปันผลประโยชน์ การร่วมทำนุบำรุงรักษา การร่วมติดตามและประเมินผลในการจัดการในแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนนั้น ๆ

2.7 ด้านสาธารณูปโภค เป็นการดำเนินงานหรือเป็นการเตรียมความพร้อมทางด้านบริการสาธารณะที่จัดทำขึ้น เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนหรือนักท่องเที่ยวในสิ่งอุปโภคที่จำเป็น

ต่อการดำเนินชีวิตในช่วงที่มีการเดินทางท่องเที่ยว เช่น ระบบไฟฟ้า การประปา การเดินทางประจำทางโทรศัพท์ เป็นต้น

3. การประเมินศักยภาพการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

การประเมินศักยภาพการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เป็นการเดินทางของนักท่องเที่ยว โดยการเข้าไปเยี่ยมชมสถานที่หรือแหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ เป็นการเรียนรู้แหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะเฉพาะของแหล่งท่องเที่ยวและความหลากหลายทางวัฒนธรรมทางนิเวศวิทยาการประเมินศักยภาพ ถือได้ว่าเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว ประกอบด้วย

3.1 ด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ

ภัทรา แจ่มใจเจริญ (2557) ได้ให้ความหมายการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมว่า เป็นกิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่ถูกดำเนินการขึ้นในแหล่งมรดกวัฒนธรรม โดยมีวัฒนธรรม อันได้แก่เรื่องราวในประวัติศาสตร์ ประเพณีที่สืบทอดกันมา สถาปัตยกรรม และภูมิทัศน์ทางธรรมชาติ ตลอดจนวิถีชีวิตของผู้อาศัยในเขตของแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญในการดึงดูดใจนักท่องเที่ยว ตลอดจน ศิลปะแขนงต่าง ๆ มรดกภูมิปัญญา หรือเทศกาล ประเพณี ความเพลิดเพลินหรือเพิ่มพูนทักษะที่อาจแตกต่างกันไปแต่ละคน แต่ละสถานที่ท่องเที่ยว ความสนใจของนักท่องเที่ยว แต่ละคนจะแตกต่างกันออกไป ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ กนกเกล้า แก้วกล้า (2560) ได้ให้ความหมายการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมว่า เป็นการท่องเที่ยวภายใต้แนวความคิดเดียวกันที่มีการส่งเสริมให้เกิดความเข้มแข็งของภูมิปัญญาชาวบ้านที่ถูกถ่ายทอดกันมา ส่งเสริมวิถีชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้นในด้านเศรษฐกิจและสังคม ให้ตระหนักถึงคุณค่าของสิ่งที่ตนเองมีอยู่จากมนต์เสน่ห์ของแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดเป็นการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแบบยั่งยืน ทั้งด้านประวัติศาสตร์ อารยธรรม แหล่งโบราณคดี แหล่งท่องเที่ยวสวยงาม แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และประเพณี วัฒนธรรมที่มีเสน่ห์จากการเป็นของแท้และดั้งเดิม และแนวคิดของ Bob McKerchare, Hilary du Cros (2012) ได้ให้ความหมายการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมว่า เป็นการท่องเที่ยวที่ได้มาแรงจูงใจและประสบการณ์ของนักท่องเที่ยวร่วมกับการดำเนินงานของผู้ที่เกี่ยวข้อง ที่เกิดขึ้นจากสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและ ความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ทางธรรมชาติเป็นหลัก หรืออาจจะเป็นมรดกทางวัฒนธรรม โดยมีการจัดสรรทรัพยากรทางการตลาดให้กับภาคส่วนของการท่องเที่ยวหรือแหล่งนั้นอย่างเหมาะสม การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมเป็นวิธีการศึกษาประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม การเดินทางท่องเที่ยวที่เน้นในเรื่องทางด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการพัฒนา ด้านภูมิปัญญาด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ให้ความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และวิถีชีวิตผู้คน หรือกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ผู้อื่น และย้อนกลับมามองตนเองอย่างเข้าใจ ความเกี่ยวพันของสิ่งต่าง ๆ แยกออกจากกัน ชี้ให้เห็นว่า ส่วนประกอบทางวัฒนธรรมที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวในเชิงของการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ประกอบไปด้วยเรื่องราวทาง

ประวัติศาสตร์ งานหัตถกรรม กิจกรรมทางประเพณี ภาษา อาหาร ศิลปะ ดนตรีศาสนา สถาปัตยกรรม การศึกษา ลักษณะการแต่งกาย เทคโนโลยีของชุมชนท้องถิ่นและกิจกรรมยามว่าง ล้วนแล้วแต่เป็นสิ่งที่ดึงดูดใจที่สำคัญที่กระตุ้นให้เกิดเป็นการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม และแนวคิดของ Luisa Wolter (2013) ได้ให้ความหมายการท่องเที่ยวทางธรรมชาติว่า เป็นการท่องเที่ยวที่มีการบริหารจัดการดูแลอยู่บนพื้นฐานของธรรมชาติ มีการศึกษาด้านการเรียนรู้ทางธรรมชาติ มีการศึกษาด้านการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมที่เอื้อประโยชน์ต่อการอนุรักษ์ และสร้างความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยว ที่มีต่อการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ซึ่งเป็นกระบวนการปฏิบัติงานที่สำคัญ ดังนี้

3.1.1 แหล่งท่องเที่ยวควรเป็นพื้นที่ธรรมชาติ หรือเป็นพื้นที่ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว เช่น การท่องเที่ยวแบบผจญภัย การไต่หน้าผา การเดินป่า การเดินเขา

3.1.2 การท่องเที่ยวที่ทุกฝ่ายมีความรับผิดชอบต่อสภาพแวดล้อม ก่อให้เกิดการท่องเที่ยวแบบชมสัตว์ป่า การเดินป่าศึกษาธรรมชาติ การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษาพรรณไม้

3.1.3 ให้นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์จากการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ที่ตนเองสนใจ สามารถที่จะเติมเต็มความต้องการของตนเองได้

3.1.4 การท่องเที่ยวที่ให้ประโยชน์กลับคืนสู่ธรรมชาติ โดยอาศัยความร่วมมือของนักท่องเที่ยวในการดำเนินการระหว่างที่มีการท่องเที่ยว ซึ่งเปรียบเสมือนหนึ่งว่าเป็นการนำประโยชน์กลับคืนสู่ธรรมชาติในระหว่างที่ท่องเที่ยว

3.1.5 มุ่งเน้นที่เป็นเอกลักษณ์และแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ

3.2 ด้านการวางแผนบริหารจัดการเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว

ศิรินนท์ พงษ์นรินทร์ และคณะ (2559) ได้กล่าวไว้ว่า การวางแผนการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว เป็นกาวางแผนเชิงรวมของทั้งองค์กรที่กระทำโดยผู้บริหารระดับสูง ซึ่งจะเป็แผนงานทั้งหมดของการพิจารณาองค์การ และเกี่ยวข้องกับการกำหนดทิศทางของแผนงาน เพื่อที่จะก้าวไปสู่อนาคตที่จะใช้ระยะเวลายาว เป็นการวางแผนที่มุ่งการปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่กำลังจะเกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมโดยการวางแผนให้องค์กรปรับการทำงาน เพื่อให้มีประสิทธิภาพสูงสุดตลอดเวลาทุกขณะที่จะก้าวไปในอนาคต การวางแผนบริหารจัดการเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวมีกลไกหลายประการประกอบอยู่ คือ 1) เป็นการวางแผนปรับทิศทางขององค์กรไปสู่วัตถุประสงค์ใหม่ ที่สอดคล้องกับ สภาพแวดล้อมที่กำลังเปลี่ยนแปลงไป 2) เป็นการวางแผนการใช้ทรัพยากรขององค์กร เพื่อพัฒนาระบบการทำงานต่าง ๆ ทั้งระบบการผลิตและการขาย การนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ ตลอดจนการบริหารให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปเป็นรูปแบบและระบบการทำงานใหม่ ๆ 3) เป็นการวางแผนที่มีการวิเคราะห์พิจารณาในกลยุทธ์ต่าง ๆ ที่มุ่งจะให้องค์กรประสบผลมากที่สุดและดีที่สุด โดยประหยัดการใช้ทรัพยากรมากที่สุด

3.3 ด้านสภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว

กัมลาศ เยาวะนิจ และคณะ (2561) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมหมายถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบ ๆ องค์กร ได้แก่ ปัจจัยทางเศรษฐกิจ เทคโนโลยี ความต้องการของตลาด การเมือง กฎหมาย สิ่งแวดล้อม และสังคม ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ Ali Asadzadeh และคณะ (2017) ให้ความหมายแตกต่างไปจากแนวคิดตามการท่องเที่ยว ที่เน้นในการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสาธารณูปโภคแต่เพียงมิติเดียว โดยการท่องเที่ยวที่ต้องให้ความสำคัญกับการรักษาสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมาก ซึ่งกิจกรรมทางการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยววันนั้น ๆ สามารถทำให้เกิดผลกระทบด้านสภาพแวดล้อมไม่ว่าจะเป็นทางตรงและทางอ้อม อาศัยกระบวนการพัฒนา ชุมชนและสังคม โดยการนำศักยภาพที่มีมาพัฒนาและจัดการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ซึ่งเป็นกระบวนการบูรณาการกิจกรรมต่าง ๆ ในท้องถิ่นเข้าด้วยกัน โดยคำนึงถึงบริบทของท้องถิ่นและสร้างเอกลักษณ์ท้องถิ่นอย่างแท้จริง โดยให้เห็นว่าเป็นการท่องเที่ยวที่เกิดความยั่งยืน (Sustainable Tourism) โดยสภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวมีผลกระทบเชิงบวก ดังนี้

3.3.1 ส่งเสริมวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมในแนวทางการท่องเที่ยวและวัฒนธรรมของแหล่งท่องเที่ยว ควรเป็นพื้นที่ธรรมชาติ มีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อม และอาจรวมไปถึงแหล่งประวัติศาสตร์ โบราณคดี และวัฒนธรรมที่ปรากฏในพื้นที่ธรรมชาตินั้นด้วย

3.3.2 การท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อการเพิ่มของรายได้ของชุมชนตลอดจนประชาชาติ จากการขยายตัวของการท่องเที่ยว

3.3.3 การท่องเที่ยวจะส่งผลต่อการจ้างงาน ทั้งจากการขายและการผลิต การบริการ ตลอดจนการขนส่ง

3.3.4 การท่องเที่ยวก่อให้เกิดการพัฒนาและบูรณาการกิจกรรมทางการท่องเที่ยวทางด้านต่าง ๆ ให้ก่อให้เกิดประโยชน์กลับคืนสู่ธรรมชาติ และเป็นการอนุรักษ์ธรรมชาติในขณะเดียวกัน โดยจะเอื้อประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่น ทั้งทางตรงและทางอ้อม มุ่งเน้นที่คุณค่าของธรรมชาติหรือลักษณะเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว และเป็นสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวไม่ใช่เน้นที่การเสริมแต่ง หรือการพัฒนาเพื่อความสะดวกในการเข้ามาท่องเที่ยวเท่านั้น

3.4 ด้านการรักษาระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว

เจตน์สฤษฎ์ สังขพันธ์ และคณะ (2559) กล่าวว่าลักษณะของความพึงพอใจที่มีความสำคัญของการดำเนินการบริการ ให้มีความเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยลักษณะของความพึงพอใจ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

3.4.1 ด้านการบริการและความปลอดภัย ความพึงพอใจเป็นการแสดงออกทางอารมณ์ และความรู้สึกทางบวกของบุคคลต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด การตอบสนองความต้องการส่วนบุคคลด้วยการโต้ตอบกับบุคคลอื่นและสิ่งต่าง ๆ

3.4.2 ด้านสถานที่ท่องเที่ยวและสินค้า เป็นความพึงพอใจที่เกิดจากการประเมินความแตกต่างระหว่าง สิ่งที่คาดหวังกับสิ่งที่ได้รับทราบข้อมูล การรับการจากการโฆษณา การให้คำมั่นสัญญาของผู้ให้บริการเหล่านี้ หากสิ่งที่ได้รับ ตามความคาดหวังถือว่าเป็นการยืนยันความถูกต้องกับความคาดหวัง ที่ผู้ให้บริการเกิดความพึงพอใจต่อการบริการ

3.4.3 ด้านสิ่งแวดล้อมและความสะอาด เป็นความพึงพอใจต่อแหล่งท่องเที่ยว โดยการพิจารณาถึงสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว

3.5 ด้านผลประโยชน์ที่ได้รับจากการท่องเที่ยว

พรหมภัสสร ชุณหบุญญทิพย์ (2560) กล่าวว่า การท่องเที่ยวที่มีการบริหารจัดการเป็นอย่างดี เพื่อสามารถดำรงไว้ซึ่งทรัพยากรท่องเที่ยว ทำให้มีการดึงดูดใจอย่างไม่เสื่อมคลาย ธุรกิจการท่องเที่ยวต้องมีการปรับปรุงคุณภาพให้มีผลกำไรอย่างเป็นธรรม ชุมชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์ตอบแทนอย่างเหมาะสม โดยมีจำนวนของนักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชมอย่างสม่ำเสมอ และไม่ทำให้เกิดผลกระทบทางลบต่อสิ่งแวดล้อม การพัฒนาการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมพร้อมกันไป ในขณะเดียวกัน ชุมชนท้องถิ่นจะต้องมีส่วนร่วมและได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน ประชาชนท้องถิ่นส่วนใหญ่เห็นว่าการท่องเที่ยวชุมชนก่อให้เกิดประโยชน์เชิงเศรษฐกิจมากที่สุด คือเกิดรายได้เพิ่มขึ้น รองลงมาคือ ได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น

จากแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว สรุปได้ว่า การประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว หมายถึง การศึกษาเพื่อทราบถึงศักยภาพต่าง ๆ ของแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ ลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้หลายเส้นทาง แหล่งท่องเที่ยวมีความสะดวกและปลอดภัย สภาพแวดล้อม ข้อจำกัดในการรับรองนักท่องเที่ยว ความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเป็นประโยชน์ใน การพัฒนา ปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลงแหล่งท่องเที่ยวขึ้น ๆ ให้อยู่ได้อย่างแท้จริงเพื่อการส่งผลให้เกิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

จากแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว ผู้วิจัยได้นำการศึกษาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดบึงกาฬ โดยประยุกต์มาจากแนวความคิด (Pelaso, 2012) เกี่ยวกับการประเมินศักยภาพซึ่งประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ ลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้หลายเส้นทาง แหล่งท่องเที่ยวมีความสะดวกและปลอดภัย สภาพแวดล้อม ข้อจำกัดในการรับรองนักท่องเที่ยว ความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยวมากำหนดคำถามใช้แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อนำไปสร้างแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ และหากนำหลักการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว ดังกล่าวมาปรับใช้ก็จะทำให้เกิดประโยชน์ในท้องถิ่นทั้งการกระจายรายได้ การยกระดับคุณภาพชีวิต และการได้รับผลตอบแทน

เพื่อกลับมาบำรุงรักษารวมถึงการจัดการแหล่งท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติทั้ง 3 แห่งให้มีมาตรฐานที่ดีและด้วยลักษณะบริบทของพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวทั้ง 3 แห่งก็จะสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติได้เป็นอย่างดี

แนวคิดเกี่ยวกับการตลาดการท่องเที่ยว

1. ความหมายของการตลาดการท่องเที่ยว

การศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการตลาดการท่องเที่ยว คือ การพยายามดึงดูดกลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมายไปยังสถานที่หรือแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งอาจจะเป็นรัฐ เมือง มรดกทางวัฒนธรรม สถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม หรือสถานที่หรือแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ โดยการให้ข้อมูลด้านประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบ การดำเนินกิจกรรมโดยการส่งมอบผลิตภัณฑ์หรือ การให้บริการที่ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยว

พระราชกฤษฎีกา (2559) ให้ความหมายการตลาดการท่องเที่ยวไว้ว่า เป็นการศึกษาความต้องการและความเป็นที่สะท้อนออกมาทางพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ทราบถึงความต้องการสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวและเกิดการซื้อ โดยนำส่วนประสมทางการตลาด (Marketing Mix) มาใช้เป็นเครื่องมือในการตอบสนองความต้องการนั้น ๆ ได้อย่างตรงตามความต้องการ และส่งผลต่อผู้ประกอบการท่องเที่ยวให้มีรายได้ผลกำไรจากการขายสินค้าและบริการ ส่วนนักท่องเที่ยวก็เกิดความพึงพอใจในสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวเช่นกัน

ณัฐินี ทองดี และคณะ (2560) อธิบายแนวคิดและหลักการของตลาดการท่องเที่ยว ดังนี้

1.1 ด้านการยกระดับขีดความสามารถทางการแข่งขันทางการตลาดของเครือข่ายการตลาดท่องเที่ยวโดยชุมชน ชุมชนควรให้ความสำคัญกับการสำรวจ และการประเมินขีดความสามารถทางการแข่งขันของการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนในทุกมิติ และร่วมกันระหว่างชุมชนกับนักท่องเที่ยว และกำหนดขีดความสามารถในการรองรับได้ของ CBT ให้แตกต่างกับการจัดการท่องเที่ยวแบบมวลชน (Mass tourism) โดยเฉพาะอย่างยิ่งมิติของอุปสงค์ของนักท่องเที่ยวชุมชน นอกจากนี้ชุมชนควรค้นหาอัตลักษณ์ที่แท้จริงของชุมชน และต่อยอดอัตลักษณ์นั้นสู่ภาพลักษณ์ทางการท่องเที่ยวที่ชัดเจนมากขึ้น ชุมชนควรศึกษาค้นหาและกำหนดกลุ่มลูกค้าเป้าหมายหรือกลุ่มนักท่องเที่ยวให้ชัดเจน และดำเนินการตลาดให้สอดคล้องกับกลุ่มลูกค้า มากกว่าการสร้างและผลิตสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวจากนั้นจึงตามหาลูกค้า ดังนั้นชุมชนจะมีจุดยืนที่ชัดเจนเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวเป้าหมาย ซึ่งในงานวิจัยนี้พบว่ากลุ่มเป้าหมายที่ชุมชนควรเข้าไป

ส่งเสริมการตลาด คือ กลุ่มนักเรียน เยาวชนที่มีความสนใจที่จะเรียนรู้ชุมชนอย่างแท้จริง ชุมชนควรคำนึงถึงมาตรฐานคุณภาพของการบริการทางการท่องเที่ยวที่เหมาะสม กับกลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมาย แต่ละกลุ่มและสอดคล้องกับบริบทของชุมชน นอกจากนี้ชุมชนควรค้นหาแนวทางการจัดการตลาดการท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวโดยชุมชนของชุมชนตนเอง และพัฒนาสมาชิกของชุมชนให้มีแนวคิดของการตลาดให้มากขึ้น ควรเร่งหาและสร้างกลไกการทำงานร่วมกันกับภาคีทั้งภาคเอกชน สถาบันการศึกษา และภาครัฐ รวมถึงสถาบันที่เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชน และควรเชื่อมโยงเครือข่ายไปยังหน่วยงานสนับสนุนด้านแผนและนโยบายที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ การตลาดการท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับนักท่องเที่ยวหรือผู้รับบริการ เป็นสิ่งสำคัญกับ ผู้รับบริการ เป็นสิ่งสำคัญที่มีการแลกเปลี่ยนกิจกรรม (Exchange Activity) ระหว่างผู้ผลิตผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวและการบริหาร เน้นการจัดการและการตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้าหรือผู้บริการ (Management of Demand) เน้นกระบวนการจัดการการตลาด (Management of Process) ที่มีขั้นตอนและเป้าหมาย เพื่อความสำเร็จขององค์กรในอนาคต การวิจัยการตลาดเป็นเครื่องมือที่นักการตลาดใช้ในการทำความเข้าใจความต้องการและความจำเป็นของผู้รับบริการ และใช้ในการพัฒนาสินค้า และบริการที่ทำให้ผู้รับบริการพอใจหรือเกิดความประทับใจ

1.2 ด้านการจัดการตลาดท่องเที่ยวโดยชุมชน คือ ชุมชนต้องมีเป้าหมายของการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างชัดเจน และต้องเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการและการพัฒนาและการจัดการตลาดอย่างแท้จริง นอกจากนี้ ควรมีหน่วยงานที่เลี้ยงให้กับชุมชน โดยที่เลี้ยงอาจจะเป็นสถาบันการศึกษาผู้เชี่ยวชาญ หรือเป็นภาคเอกชนที่มีความเข้าใจการท่องเที่ยวโดยชุมชน และมีความเข้าใจในบริบทของชุมชน ตลอดจนเข้าใจด้านการตลาดการท่องเที่ยวของชุมชน ที่ต้องมีความเหมาะสมกับขีดความสามารถทางการแข่งขันทางการตลาดการท่องเที่ยว นอกจากนี้ควรมีการพัฒนาและสร้างบุคลากรในชุมชนที่จะเป็น Cluster agent หรือผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจด้านการตลาดอย่างแท้จริงให้เกิดขึ้นในชุมชน ทั้งนี้เพื่อให้ Cluster agent เป็นผู้เชื่อมต่อประสานเครือข่ายการทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ควรมีการศึกษารูปแบบการตลาดการท่องเที่ยวโดยอาศัยช่องทางอินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ และสื่อสังคมออนไลน์ให้มากขึ้น เพื่อใช้ในการเจาะกลุ่มตลาดการท่องเที่ยวจากต่างประเทศ และเครือข่ายควรทำการตลาดเชิงรุก โดยมีวัตถุประสงค์หลัก คือ เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวให้กับกลุ่มต่าง ๆ โดยเน้นเจาะนักท่องเที่ยวกลุ่มเฉพาะที่ชื่นชอบการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้มากกว่านักท่องเที่ยวกลุ่มมวลชน

1.3 ด้านการจัดการเครือข่ายการจัดการตลาดควรสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายใน 4 ระดับ ได้แก่

1.3.1 เครือข่ายระดับชุมชน (ภายในชุมชนด้วยกันเอง)

1.3.2 เครือข่ายระดับจังหวัด

1.3.3 เครือข่ายระดับกลุ่มหรือคลัสเตอร์หรือชุมชนที่มีพื้นที่หรืออาณาเขตเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวหรือผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวร่วมกันได้ และ

1.3.4 เครือข่ายระดับภูมิภาค โดยเครือข่ายดังกล่าวทั้งหมดจะต้องมีการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงออกไปภูมิภาคอื่น ๆ ด้วย

1.4 การพัฒนาตามปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดคือ

1.4.1 ด้านผลิตภัณฑ์และราคา ชุมชนควรมีการจัดเส้นทางการท่องเที่ยวชุมชน CBT ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามความสนใจของกลุ่มนักท่องเที่ยว โดยใช้ข้อมูลตามเหตุผลการเดินทางและกิจกรรมที่ประทับใจ และควรมีการกำหนดราคาของการท่องเที่ยวโดยชุมชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ควรสร้างมาตรฐานราคาที่ชัดเจน เช่น การกำหนดราคาจริง กับราคาที่ประกาศไว้ในช่องทางอื่น ๆ เช่น เว็บไซต์ หรือในโบรชัวร์ต้องมีความชัดเจนและเป็นราคาเดียวกันทุกครั้ง

1.4.2 ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ควรนำเสนอโปรแกรมการท่องเที่ยวที่จัดเป็นแพคเกจ ตามเส้นทางการท่องเที่ยวชุมชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เข้าร่วมกิจกรรมออกบูธเป็นเครือข่ายการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนในทุกภูมิภาค โดยให้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเป็นเจ้าภาพในการดำเนินงาน นอกจากนั้นควรนำเสนอโปรแกรมการท่องเที่ยวที่จัดเป็นแพคเกจ ตามเส้นทางการท่องเที่ยวชุมชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นำเสนอไปยังหน่วยงานภาครัฐ เช่น สถานศึกษาหน่วยงานราชการ เพราะตลาดของการท่องเที่ยวโดยชุมชนในปัจจุบัน ยังคงเป็นหน่วยงานภาครัฐเป็นส่วนใหญ่

1.4.3 ด้านการสื่อสารการตลาดการท่องเที่ยวชุมชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทย เน้นการสื่อสารไปยังองค์กรและหน่วยงานต่าง ๆ ของภาครัฐ ให้นำบุคลากรภายในหน่วยงานที่รับผิดชอบมาศึกษาดูงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ควรพัฒนาข้อมูลในอินเทอร์เน็ต สื่อสังคมออนไลน์ เพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสาร นอกจากนี้ควรนำเสนอการท่องเที่ยวชุมชนให้เป็นเส้นทางการท่องเที่ยวร่วมกับเส้นทางการท่องเที่ยวหลัก ควรพัฒนาข้อมูลการท่องเที่ยวให้ชัดเจน และมีภาษาสากลเพื่อง่ายต่อความเข้าใจ สำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ ควรเพิ่มกิจกรรมในระหว่างการท่องเที่ยวเพื่อให้ได้เรียนรู้แหล่งวัฒนธรรมและแหล่งประวัติศาสตร์ที่สำคัญในระหว่างเที่ยวชมเทศกาลประเพณี ส่วนนักท่องเที่ยวต่างชาติควรพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยวให้เป็นรูปแบบการเรียนรู้วิถีชีวิตชาวบ้าน ศิลปะ วัฒนธรรมและประเพณี ควรเลือกใช้สื่อสังคมออนไลน์ เช่น การจัดทำ Facebook และ Fan page การท่องเที่ยวชุมชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และใช้สื่อสังคมออนไลน์ประเภทอื่น ๆ เพิ่มเติมเพื่อเป็นช่องทางในการติดต่อสื่อสารกับนักท่องเที่ยวได้อย่างครอบคลุม ส่งผลให้นักท่องเที่ยวสามารถวางแผนการเดินทางมาท่องเที่ยวล่วงหน้าได้สะดวกยิ่งขึ้น นอกจากนี้ควรสร้างเครือข่ายการจัดการท่องเที่ยวชุมชนให้ทั่วทุกภูมิภาค เพื่อสร้างความร่วมมือทางด้านการตลาด

วินิจ วีรยางกูร (2532) ให้ความหมายของการตลาดการท่องเที่ยวคือ ปรัชญาทางการจัดการที่มุ่งเน้นนำไปสู่ความต้องการเป็นนักท่องเที่ยว โดยอาศัยการวิจัยตลาดการพยากรณ์ คัดเลือกทรัพยากรการท่องเที่ยวที่กำลังอยู่ในความต้องการ เพื่อให้ธุรกิจได้ผลประโยชน์สูงสุด โดยการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

นิคม จารุมณี (2551) ให้ความหมายการตลาดการท่องเที่ยว ซึ่งประกอบด้วย 5 ประการคือ

1. การกำหนดความต้องการของสินค้าและบริการ
2. การกำหนดขั้นตอนเพื่อตอบสนองความต้องการนั้น ๆ
3. การกำหนดราคาตามอัตราการแข่งขันของตลาดและกำไรที่ต้องการจะได้
4. วิธีการที่เหมาะสม เพื่อสารข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวไปสู่การท่องเที่ยวและ
5. การขายท่องเที่ยว

กมล รัตน์วิระกุล (2550) กล่าวถึงการตลาดอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในปัจจุบันคือ มีการใช้การสื่อสารการตลาดแบบครบวงจร ซึ่งเป็นเครื่องมือที่นิยมใช้กันมาก เพื่อหวังผลให้สินค้า การบริการ และข่าวสารมีการนำเสนอขาย ได้รับความสนใจสร้างแรงจูงใจให้กลุ่มลูกค้าเป้าหมาย สามารถตัดสินใจซื้อสินค้าได้อย่างรวดเร็ว และ การสื่อสารการตลาดแบบครบวงจร หมายถึง การเลือกเครื่องมือสื่อสารที่เหมาะสมกับสินค้าหรือบริการมากกว่า 1 ประเภท มาใช้ผสมผสานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด ประกอบด้วย การส่งเสริมการขายโดยบุคคล การประชาสัมพันธ์ การตลาดทางตรง การตลาดเชิงกิจกรรม การโฆษณา การจัดแสดงสินค้า การอบรมการออกแบบบรรจุภัณฑ์ การบอกเล่าปากต่อปาก การตลาดท่องเที่ยวมีการเปลี่ยนแปลง และ แนวโน้มการส่งเสริมการท่องเที่ยวหลักของภาครัฐ จำเป็นต้องศึกษาลักษณะของกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีอายุน้อยลงเป็นผู้เดินทางหนุ่มสาวมากขึ้น นักธุรกิจสตรีเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีความต้องการเฉพาะ โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ เป็นต้น ช่องทางการจัดจำหน่ายสมัยใหม่จำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมากขึ้น การติดต่อสื่อสารผ่านจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) ระบบการตลาดอินเทอร์เน็ต (Internet Marketing) จะเป็นความจำเป็นที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเดินทางสมัยใหม่ที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม โดยอาศัยการสื่อสารและเอกสารโฆษณา เครื่องมือทางการท่องเที่ยว และแผ่นพับจะเป็นระบบดิจิทัล (Digital Brochure) สภาพดูเหมือนจริง (Virtual) ส่งตรงถึงนักท่องเที่ยวผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถเปิดดูข้อมูลและรายละเอียดผ่านคอมพิวเตอร์โดยทันทีที่ต้องการถ้ามีการให้บริการระบบของเครือข่าย

2. ความสำคัญของส่วนประสมทางการตลาด

เสรี วงษ์มณฑา (2542) กล่าวว่า ส่วนประสมทางการตลาด หมายถึง การมีสินค้าที่ตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้ากลุ่มเป้าหมายได้ขายในราคาและผู้บริโภคยอมรับได้ และรวมถึง

มีการจัดจำหน่ายกระจายสินค้า ให้สอดคล้องกับพฤติกรรม การซื้อหาเพื่อความสะดวกแก่ลูกค้า ด้วยความพยายามจงใจให้เกิดความชอบในสินค้า และเกิดพฤติกรรมอย่างถูกต้อง

ศุภชาติ เอี่ยมรัตนกุล (2557) ได้กล่าวถึงการตลาดปัจจุบันสำหรับการตลาดบริการ (Service Marketing) จะแตกต่างจากธุรกิจที่ไม่ใช่ธุรกิจบริการ จากการวางกลยุทธ์การตลาด ก็ยังแตกต่างกันในแต่ละรวมทั้งธุรกิจ ไม่ว่าจะเป็นธุรกิจบริการหรือธุรกิจอื่น ลักษณะเฉพาะของ ผลิตภัณฑ์บริการเป็นตัวกำหนดการวางกลยุทธ์การตลาดบริการ ซึ่งมีลักษณะเฉพาะดังกล่าว ได้แก่

1. การบริการไม่สามารถจับต้องได้
2. คุณภาพบริการไม่สามารถควบคุมให้คงที่ได้
3. การบริการไม่สามารถแยกการผลิตออกจากการบริโภคได้
4. การบริการไม่สามารถเก็บรักษาไว้ได้ โดยส่วนประสมการตลาดที่นำมาใช้เพื่อให้

บรรลุตามวัตถุประสงค์การตลาดในกลุ่มลูกค้า หรือตลาดเป้าหมายผลผลิตภัณฑ์โดยมีผลให้ หรือ บริการถูกนำเสนอเข้าสู่ตลาดหรือกระตุ้นให้ลูกค้าเกิดความต้องการสินค้าและบริการ

ฉลองศรี พิมลสมพงษ์ (2542) ได้กล่าวถึงความสำคัญของส่วนประสมทางการตลาด บริการ (Service Marketing Mix) ว่า ส่วนประสมทางการตลาด คือ เครื่องมือหรือปัจจัยทางการตลาดที่ควบคุมได้ที่ธุรกิจต้องใช้ร่วมกัน เพื่อตอบสนองความต้องการและสร้างความพึงพอใจแก่ กลุ่มลูกค้าเป้าหมาย หรือเพื่อกระตุ้นให้กลุ่มลูกค้าเป้าหมายเกิด ความต้องการสินค้าและบริการของตน ซึ่งหมายถึง ส่วนประกอบที่เป็นปัจจัยในการวางแผนการตลาดในสินค้าหรือบริการ โดยมากแล้ว หากเป็นสินค้าจะมีส่วนประสม 4 ปัจจัยคือ สินค้า/บริการ (Product/Service) ราคา (Price) ช่องทางการจำหน่าย (Place/Distribution Channel) และกิจกรรมการส่งเสริมการขาย (Promotion) แต่ส่วนผสมทางการตลาดบริการจะมีความแตกต่างจากส่วนผสมทางการตลาดของสินค้าธรรมดาทั่ว ๆ ไป เพราะต้องมีการเน้นถึงพนักงาน การให้บริการในกระบวนการต่าง ๆ และสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ซึ่งปัจจัยทั้งสามส่วนนี้ผสมกันเป็นหลักของการส่งมอบบริการ สำหรับตลาดธุรกิจบริการนั้น จะมีการทำการตลาดในส่วนปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดเพิ่มอีก 3 ปัจจัยคือ ผู้ให้บริการ (People) กระบวนการให้บริการ (Process) และสภาพแวดล้อมในการให้บริการ (Physical Evidence) ส่วน 12 ประสมทางการตลาดสำหรับตลาดบริการ ซึ่งบริการ (Service) เป็นกิจกรรมที่สนองต่อความต้องการ ของลูกค้า เพื่อสร้างความพึงพอใจสูงสุดแก่ลูกค้าจะเห็นได้ว่าก่อนที่จะมีการซื้อ ผู้ซื้อจะต้องพยายาม วางกฎเกณฑ์เกี่ยวกับคุณภาพ และประโยชน์ที่จะได้จากบริการที่จะได้รับ ผู้ขายต้องสร้างความเชื่อมั่น โดยจะต้องพยายามหาหลักประกันให้ผู้ซื้อสามารถทำการตัดสินใจได้เร็วขึ้น ซึ่งก็คือ ส่วนประสมทาง การตลาดทั้ง 7 หรือ 7Ps

ฉัตยาพร เสมอใจ (2551) ได้กล่าวถึงส่วนประสมทางการตลาดว่า ถือเป็นเครื่องมือ หรือ ปัจจัยทางการตลาดที่ผู้ประกอบการ และนักการตลาดใช้ควบคุมทิศทางในการประกอบธุรกิจ เพื่อให้

สามารถตอบสนองความต้องการ และสร้างความพึงพอใจให้แก่กลุ่มผู้บริโภคเป้าหมายเป็น การกระตุ้นให้กลุ่มเป้าหมายได้เกิดความต้องการบริโภคผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นมา

สุตาพร กุณทลบุตร (2552) ได้กล่าวถึงความสำคัญของส่วนประสมทางการตลาด ว่า ส่วนประสมทางการตลาดเป็นปัจจัยที่สามารถควบคุมได้ และสามารถที่จะเปลี่ยนแปลง หรือปรับปรุง ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมเพื่อทำให้กิจการอยู่รอดหรืออาจเรียกได้ว่าส่วนประสมทางการตลาด เป็นเครื่องมือทางการตลาดที่ถูกใช้ เพื่อสนองความต้องการของลูกค้า ทำให้ลูกค้ากลุ่มเป้าหมายพอใจ และมีความสุขได้

3. องค์ประกอบส่วนประสมทางการตลาด (7Ps)

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2541) อธิบายความหมายของส่วนประสมการตลาด ดังนี้ ส่วนประสมทางการตลาด (Marketing Mix) คือ องค์ประกอบที่สำคัญในการดำเนินการตลาด เป็น ปัจจัยที่กิจการสามารถควบคุมได้ กิจการธุรกิจจะต้องสร้างส่วนประสมการตลาดที่เหมาะสมในการ วางกลยุทธ์ทางการตลาดธุรกิจในอุตสาหกรรมบริการ (Service Industry) มีความแตกต่างจากธุรกิจ อุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคและบริโภคทั่วไป เพราะมีทั้งผลิตภัณฑ์ที่จับต้องได้ (Tangible Product) และผลิตภัณฑ์ที่จับต้องไม่ได้ (Intangible Product) เป็นสินค้าและบริการที่น่าเสนอต่อลูกค้าหรือ ตลาด กลยุทธ์การตลาดที่นำมาใช้ในการให้บริการ จำเป็นที่จะต้องจัดให้มีส่วนประสมทางการตลาด ที่แตกต่างจากการตลาดโดยทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ธุรกิจที่มีการแสดงถึงอัธยาศัยไมตรี (Hospitality Industry) เป็นหัวใจหลักในการทำธุรกิจ

3.1 ด้านผลิตภัณฑ์ (Product) เป็นสิ่งซึ่งสนองความจำเป็น และความต้องการของ มนุษย์ได้ คือ สิ่งที่ผู้ขายต้องส่งมอบให้แก่ลูกค้า และลูกค้าจะได้รับผลประโยชน์และคุณค่าของ ผลิตภัณฑ์นั้น ๆ โดยผลิตภัณฑ์แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ ผลิตภัณฑ์ที่จับต้องได้ และผลิตภัณฑ์ ที่จับต้องไม่ได้

3.2 ด้านราคา (Price) หมายถึง คุณค่าผลิตภัณฑ์ในรูปตัวเงิน ลูกค้าจะเปรียบเทียบ ระหว่างคุณค่าของบริการ (Service Value) กับราคาของบริการ (Service Price) นั้น ดังนั้น การ กำหนดราคาการให้บริการควรมีความเหมาะสมกับระดับการให้บริการชัดเจน และง่ายต่อการจำแนก ระดับบริการที่ต่างกัน

3.3 ด้านการจัดจำหน่าย (Place) เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศสิ่งแวดล้อม ในการนำเสนอบริการให้แก่ลูกค้า และลูกค้าจะได้รับผลประโยชน์ของบริการที่น่าเสนอ ซึ่งจะต้อง พิจารณาในด้าน (Location) และช่องทางในการนำเสนอบริการ (Service Channels)

3.4 ด้านการส่งเสริมการขาย (Promotions) เป็นเครื่องมือส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญ ในการติดต่อสื่อสารให้ผู้ใช้บริการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแจ้งข่าวสารหรือชักจูงให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อ การบริการและเป็นกุญแจสำคัญในการสร้างสายสัมพันธ์การตลาด (Marketing Relationship)

3.5 ด้านบุคคล (People) หรือพนักงาน (Employee) ซึ่งต้องอาศัยการคัดเลือก การฝึกอบรม การจูงใจ เพื่อให้สามารถสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้าได้แตกต่างเหนือคู่แข่ง เป็นความสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้บริการและผู้ใช้บริการต่าง ๆ ต้องมีความสามารถในการแก้ไขปัญหา สามารถสร้างค่านิยมให้กับองค์กร

3.6 ด้านกายภาพ (Physical Evidence) เป็นการแสดงให้เห็นถึงลักษณะทางกายภาพ และการนำเสนอให้กับลูกค้าให้เป็นรูปธรรม โดยพยายามสร้างคุณภาพโดยรวม ทั้งทางด้านกายภาพและรูปแบบการให้บริการเพื่อสร้างความประทับใจให้กับลูกค้า ไม่ว่าจะเป็นด้านการแต่งกายสะอาด เรียบร้อย การเจรจาด้วยความอ่อนโยน และการให้บริการที่รวดเร็ว หรือผลประโยชน์อื่น ๆ ที่ลูกค้าควรได้รับ

3.7 ด้านกระบวนการ (Process) เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับระเบียบวิธีการและงานปฏิบัติในด้านบริการที่นำเสนอให้กับผู้ใช้บริการ เพื่อมอบการให้บริการอย่างถูกต้องรวดเร็วและเกิดความประทับใจ

ส่วนประสมทางการตลาด คือ มูลเหตุแห่งการตัดสินใจเลือกบริโภคสินค้าและบริการเป็นตัวแปรทางการตลาดที่สามารถควบคุมได้ (เทิดชาย ช่วยบำรุง, 2555) ซึ่งบริษัทใช้ร่วมกัน เพื่อตอบสนองความพึงพอใจแก่กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วยเครื่องมือ 15 P's ต่อไปนี้

1. ผลิตภัณฑ์ (Product) หมายถึง สิ่งที่เสนอขายในตลาดเพื่อทำให้เกิดความสนใจที่จะได้มาใช้หรือบริโภคและเพื่อสนองความต้องการของลูกค้าให้มีความพึงพอใจ จากความหมายดังกล่าวผลิตภัณฑ์ที่เสนออาจจะมีตัวตนหรือไม่ก็ได้ ผลิตภัณฑ์จึงประกอบไปด้วย สินค้า บริการ ความคิด สถานที่ องค์กรหรือสถานที่ หรือ สินค้าทางการท่องเที่ยว นั้น แตกต่างจากสินค้าในกลุ่มธุรกิจอื่นโดยสิ้นเชิง สินค้าจากการท่องเที่ยวเป็นสินค้าที่ไม่สามารถจับต้องได้ (Intangible Product) ก่อนการตัดสินใจซื้อ ซึ่งแตกต่างจากสินค้าอื่น ๆ ที่สามารถจับต้องได้ (Tangible Product) หรือทดลองใช้ หรือสัมผัสก่อนการตัดสินใจซื้อของลูกค้าจะขึ้นอยู่กับความเชื่อมั่นและความต้องการของลูกค้าโดยตรง ซึ่งการตัดสินใจดังกล่าวคือการซื้อ ความคาดหวัง (Expectation) เท่านั้น

2. ราคา (Price) หมายถึง ต้นทุน (Cost) ที่ลูกค้าจ่ายไปในการได้รับผลิตภัณฑ์มา ต้นทุนอยู่ในรูปของตัวเงิน ซึ่งผู้บริโภคจะนำมาเปรียบเทียบกับระหว่างมูลค่า (Value) ของผลิตภัณฑ์กับราคาของผลิตภัณฑ์นั้น ถ้ามูลค่าสูงกว่าต้นทุนก็จะตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์นั้น การกำหนดราคาของสินค้าของการท่องเที่ยวขึ้นค่อนข้างลำบาก เนื่องจากสภาวะความต้องการของตลาด (Demand) และจำนวนของสินค้าที่มีอยู่ในตลาด (Supply) อีกทั้งยังมีปัจจัยอื่นที่เป็นตัวกำหนดราคาได้แก่ ฤดูกาล (Seasonal) มาตรฐานการบริการ (Service Standard) ทิศทางและแนวโน้มความนิยม (Trend) ลักษณะของตัวสินค้าของการท่องเที่ยวเองซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงหรือลดน้อยลงได้และจะเป็นการ

กำหนดราคาได้ ตัวอย่างเช่น การล่องเรือชมภูเขา น้ำแข็ง ซึ่งในทุก ๆ ปีจำนวนภูเขา น้ำแข็งจะลดน้อยลง หรือการเที่ยวชมอุทยานเปิด ซึ่งต้องได้รับอนุญาตพิเศษ

3. ช่องทางการจัดจำหน่าย (Place or Distribution) หมายถึง โครงสร้างของช่องทางซึ่งประกอบด้วย สถาบันและกิจกรรมที่ใช้เพื่อเคลื่อนย้ายสินค้าและบริการจากองค์การหรือผู้ผลิตไปยังตลาด สถาบันที่นำผลิตภัณฑ์ออกสู่ตลาดเป้าหมาย ก็คือ สถาบันการตลาด อาจจะเป็นคนกลางต่าง ๆ ส่วนกิจกรรมที่เป็นกิจกรรมที่ช่วยในการกระจายตัวสินค้าประกอบด้วย การขนส่ง การคลังสินค้า และการเก็บรักษาสินค้าคงคลัง การท่องเที่ยวและสินค้าที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว นั้นสามารถเปลี่ยนแปลง และเลือกช่องทางการจำหน่ายได้โดยไม่มีกฎหมายตัว ซึ่งจะถูกกำหนดโดยสภาวะตลาด และผู้ประกอบการอย่างไรก็ตามช่องทางการจัดจำหน่ายนั้นสามารถแบ่งได้ดังนี้

3.1 จัดจำหน่ายโดยตรงให้กับลูกค้า (Direct Sale) หรือ (B to C- Business To Customer) ช่องทางดังกล่าวนี้อาจกล่าวได้ว่าเป็นช่องทางที่เหมาะสมกับธุรกิจขนาดเล็ก หรือกับแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับการนิยมนิยมแบบถาวร ผู้ให้บริการหรือสินค้าจะจัดจำหน่ายโดยตรงกับลูกค้า โดยอาจจะใช้เครื่องมือบางอย่าง

3.2 จัดจำหน่ายโดยผ่านตัวกลาง หรือ (B to B – Business to Business) การจัดจำหน่ายลักษณะนี้เป็นการจัดจำหน่ายโดยการผ่านตัวกลาง ทั้งในรูปแบบของการค้าปลีก (Retail) และการค้าส่ง (Wholesales)

3.3 การจัดจำหน่ายโดยการแต่งตั้งตัวแทนจำหน่าย หรือ B to B to C – Business to Business to Customer ช่องทางการจัดจำหน่ายในลักษณะนี้ มักจะนิยมใช้ในกรณีที่ผู้ประกอบการต้องการขยายฐานการตลาดให้กว้างออกไปในประเทศต่าง ๆ ที่ตนเองไม่มีความชำนาญ หรือไม่มีศักยภาพเพียงพอช่องทางการจัดจำหน่ายในธุรกิจท่องเที่ยวถือว่าเป็นหัวใจหลักในการทำตลาด ซึ่งจะมีผลต่อความสำเร็จของธุรกิจได้

3.4 การส่งเสริมการตลาด (Promotion) หมายถึง การติดต่อสื่อสารเกี่ยวกับข้อมูลระหว่างผู้ขายกับผู้ซื้อ เพื่อสร้างทัศนคติและพฤติกรรมการซื้อ การติดต่อสื่อสารอาจจะใช้บุคคล โดยการติดต่อสื่อสารนั้นมีหลายประการที่เรียกว่า ส่วนผสมการส่งเสริมการตลาดหรือส่วนผสมของการติดต่อสื่อสาร (Promotion Mix or Communication Mix) การจัดการส่งเสริมการขายถือเป็นกลยุทธ์ทางการตลาดที่สำคัญในการจัดการตลาดของสินค้าทางด้านการท่องเที่ยว นอกจากกลยุทธ์ทางด้านราคาหรืออื่น ๆ การจัดการส่งเสริมการขายของสินค้าทางด้านการท่องเที่ยว นั้นสามารถจัดทำได้หลายลักษณะดังต่อไปนี้

3.4.1 การจัดส่งเสริมการขายแบบเน้นในตัวสินค้าเอง (Product Promotion) เป็นการ จัดส่งเสริมการขายโดยตรงสร้างความคุ้นเคยในตัวสินค้า (Product

Awareness) อาจใช้กลยุทธ์หลายวิธี เช่น การโฆษณา การลดราคา การจับรางวัล หรือข้อเสนอราคาพิเศษ

3.4.2 การจัดส่งเสริมการขายแบบร่วมกับสินค้าอื่น (Joint Promotion) เป็นการส่งเสริมการขายโดยร่วมกับสินค้าอื่น ๆ ที่อาจจะเกี่ยวข้องกับธุรกิจการท่องเที่ยวหรือไม่ก็ได้ เช่น ซื้อตั๋วเครื่องบินแถมโรงแรม ซื้อของในห้างสรรพสินค้าสามารถจับรางวัลแพ็คเกจทัวร์ การจัดส่งเสริมการขายในลักษณะนี้ถือว่าเป็นการสร้างคุณค่าเพิ่ม (Value Added) ให้กับตัวสินค้าโดยมิได้เน้นกลยุทธ์ทางด้านราคาเป็นหลัก การจัดลักษณะดังกล่าวจะมีผลดีต่อการกระตุ้นตลาด หากสินค้าร่วมเป็นสินค้าที่ได้รับการยอมรับในตลาดอยู่แล้ว หรือเป็นสินค้าที่ตลาดมีความต้องการสูง อย่างไรก็ตามข้อเสียของการจัดส่งเสริมการขายในลักษณะนี้ อาจเกิดขึ้นหากไม่สามารถให้บริการได้ตามความต้องการ เช่น ซื้อตั๋วแถมโรงแรม แต่ไม่สามารถจองห้องพักได้ตามความต้องการ

3.4.3 การจัดส่งเสริมการขายแบบการเน้นที่เครื่องหมายการค้า (Brand Awareness) เป็นการจัดที่ไม่เน้นการขายหรือกลยุทธ์การตลาดอื่นใด ส่วนใหญ่จะใช้การโฆษณา การบริจาคหรือกิจกรรมทางสังคมอื่น ๆ เพื่อสร้างภาพ (Reputation) และเน้นให้เครื่องหมายการค้าออกสู่มวลชนเป็นส่วนใหญ่ ตัวอย่างเช่น สายการบินสนับสนุนทีมนักกีฬา

จากที่กล่าวมาข้างต้นถึงความสำคัญของธุรกิจท่องเที่ยวที่สัมพันธ์กับหลักการตลาดเบื้องต้นนั้นจะเห็นได้ว่ากลยุทธ์ทางด้านการตลาดมีความจำเป็นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องนำหลักการดังกล่าวมาประยุกต์ใช้กับธุรกิจด้านการท่องเที่ยว อนึ่งยังมีข้อปดล็กย่อยของการวางกลยุทธ์ทางการตลาดอื่น ๆ อีก นอกเหนือจากหลักการเบื้องต้นดังกล่าว ได้แก่ การจัดการวางแผนองค์การ ควรวางหลักการในการดำเนินธุรกิจอย่างชัดเจนโดยจัดวางหลักการของธุรกิจตามลักษณะหรือตามแนวทางการดำเนินงาน

3.5 ประชาชน (People) หมายถึง บุคลากรถือว่าเป็นส่วนสำคัญมาก เนื่องจากงานทางด้านการท่องเที่ยวนี้เป็นงานบริการระหว่างบุคคลและความพอใจในตัวสินค้าและบริการจะขึ้นอยู่กับบุคคลที่ได้รับบริการสิ่งสำคัญที่สุดในตัวบุคลากรในธุรกิจการท่องเที่ยวจำเป็นต้องมีจิตจรัการบริการ (Service Mind) มีความกระตือรือร้นต่องาน และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

3.6 กระบวนการ (Process) หมายถึง ขั้นตอนของการบริหารจัดการธุรกิจการท่องเที่ยว

3.7 แพคเกจ/โปรแกรมการท่องเที่ยว (Package/Program) หมายถึง แผนการเดินทางท่องเที่ยวตามแพคเกจ/โปรแกรม ที่ได้กำหนดไว้

3.8 ช่วงระยะเวลา (Period) หมายถึง เวลาที่มีความเหมาะสมในการเดินทางท่องเที่ยว การจัดเตรียมสินค้าให้เหมาะสมกับความต้องการของตลาด ฤดูกาล ก็มีความสำคัญ การจัดเตรียมสินค้าควรจจะวางแผนในระยะสั้น และระยะยาวควบคู่กันไป โดยเตรียมแผนในรอบ 6-12

เดือน และระยะสั้นรายเดือน หรือรายสัปดาห์ พร้อมทั้งสรุปรายละเอียดการสำรองที่นั่งหรือ การจองห้องพักให้เรียบร้อยก่อนหน้าการเปิดขาย ทั้งนี้การจัดเตรียมสินค้าควรพิจารณาถึงปัจจัยรอบข้างเช่น วันหยุดช่วงเทศกาล ช่วงปิดภาคเรียน ฯลฯ

3.9 ตำแหน่งทางการตลาด (Positioning) หมายถึง การกำหนดตำแหน่งของ ธุรกิจ การท่องเที่ยวเพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน เช่น การกำหนดตำแหน่งทางการตลาด ระดับสูง ปานกลางและระดับล่าง ซึ่งการกำหนดตำแหน่งทางการตลาดแต่ละระดับจะส่งผลให้การ ให้บริการและสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ แตกต่างกัน

3.10 หุ้นส่วน (Partnership) หมายถึง ปฏิสัมพันธ์ระหว่างภาคีหรือเพื่อนตั้งแต่ 2 องค์หรือคนขึ้นไป ที่มีความคิดเห็นตรงกันมาร่วมกันทำงานด้วยความสมัครใจ เข้าใจกัน และ เห็นประโยชน์ร่วมกัน

3.11 จิตวิทยา (Psychology) หมายถึง การศึกษาพฤติกรรมของบุคคล ที่เกี่ยวข้องกับการบริการและการจัดการระบบการบริการ เพื่อให้ได้มาซึ่งการบริการที่มี คุณภาพและประสิทธิภาพ โดยการศึกษาวิเคราะห์เพื่ออธิบาย ทำนาย และควบคุมพฤติกรรมของ บุคคลหรือกลุ่มบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องกับการกระทำในอันที่จะตระหนักถึง และตอบสนองความต้องการ และความคาดหวังของบุคคลอื่น เพื่อให้ได้รับความพึงพอใจสูงสุดและเกิดความประทับใจจากผลของ การกระทำนั้น

3.12 การเมือง (Politics) หมายถึง กระบวนการและวิธีการ ที่จะนำไปสู่การ ตัดสินใจของกลุ่มคน ที่สามารถเกิดขึ้นได้ทั่วไปในทุกกลุ่มคนที่มีปฏิสัมพันธ์กัน ซึ่งรวมไปถึงใน ธุรกิจ การท่องเที่ยว

3.13 ความคิดของสาธารณะชน (Public Opinion) หมายถึง ความคิดเห็นของ กลุ่มประชาชน ที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่มีความสำคัญร่วมมือ ความรู้สึกนึกคิดของแต่ละบุคคล ย่อมมีความเห็นต่อสิ่งเดียวกันหรือสถาบันแตกต่างกันหรือเหมือนกัน

3.14 การมีส่วนร่วม (Participation) หมายถึง การมีส่วนร่วมของชุมชนผู้ที่เข้า มามีส่วนร่วม ย่อมเกิดความภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร ความคิดเห็นถูกรับฟังและ นำไปปฏิบัติเพื่อการพัฒนาเครือข่าย และที่สำคัญผู้ที่มีส่วนร่วมจะมีความรู้สึกเป็นเจ้าของจาก การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้น ๆ

3.15 หลักฐานเชิงประจักษ์ (Physical Evidence) หมายถึง หลักฐานทาง กายภาพ เช่น ใบเกียรติบัตร รางวัลทางการท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่ทำให้ลูกค้าเชื่อมั่น สินค้าและบริการ ของธุรกิจการท่องเที่ยว นั้น ๆ

ส่วนประสมการตลาด (Marketing Mix) หมายถึง เครื่องมือการตลาดที่ธุรกิจต้องใช้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในตลาดเป้าหมาย (Kotler, 2000) หรือเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของ

กลยุทธ์การตลาด 4 ประการประกอบด้วย (1) ผลิตภัณฑ์ (Product) (2) ราคา (Price) (3) การจัดจำหน่าย (Place) (4) การส่งเสริมการตลาด (Promotion) ที่ธุรกิจต้องใช้ร่วมกัน เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดเป้าหมาย (Bovee, Houston and Thill, 1995) หรือเป็นปัจจัยทางการตลาดที่ควบคุมได้ ซึ่งบริษัทต้องใช้ร่วมกันเพื่อสนองความต้องการของตลาดเป้าหมาย (McCarthy, 1991)

1. ผลิตภัณฑ์ (Product) หมายถึง สิ่งที่เสนอขายโดยธุรกิจ เพื่อสนองความจำเป็นหรือความต้องการของลูกค้าให้เกิดความพึงพอใจ (Kotler, 2000) ผลิตภัณฑ์ที่เสนอขายอาจเป็นสินค้ามีตัวตนหรือเป็นบริการที่ไม่มีตัวตนก็ได้ คุณสมบัติผลิตภัณฑ์ประกอบด้วย ประโยชน์ คุณภาพ รูปร่างลักษณะ บรรจุภัณฑ์ตราสินค้า และเป็นสินค้าลักษณะต่าง ๆ ที่สามารถสัมผัสด้วยประสาทสัมผัสด้วยประสาทสัมผัสทั้งห้า คือ รูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส ตลอดจนคุณสมบัติที่ตอบสนองความต้องการด้านสังคม ผลิตภัณฑ์ได้แก่ สินค้า บริการ ความคิด สถานที่องค์การหรือบุคคล

2. ราคา (Price) หมายถึง มูลค่าผลิตภัณฑ์ในรูปตัวเงินหรือเป็นสิ่งที่ต้องจ่ายสำหรับการได้มาบางสิ่ง (Etzel Walker and Stanton, 1997)

3. การจัดจำหน่าย (Place or Distribution) หมายถึง โครงสร้างของช่องทางซึ่งประกอบด้วยสถาบันและกิจกรรมใช้เพื่อเคลื่อนย้ายผลิตภัณฑ์และบริการจากองค์การไปยังตลาดสถาบันที่นำผลิตภัณฑ์ออกสู่ตลาดเป้าหมายก็คือ สถาบันการตลาด ส่วนกิจกรรมจะเป็นกิจกรรมที่ช่วยในการกระจายตัวสินค้า ประกอบด้วย การขนส่ง การคลังสินค้า และการเก็บรักษาสินค้าคงคลังการจัดจำหน่าย

4. การส่งเสริมการตลาด (Promotion) เป็นการติดต่อสื่อสารเกี่ยวกับข้อมูลระหว่างผู้ขายกับผู้ซื้อเพื่อสร้างความเชื่อถือเพื่อสร้างทัศนคติที่ดี เพื่อแจ้งข่าวสาร เพื่อจูงใจให้เกิดความต้องการ เพื่อเตือนความทรงจำในผลิตภัณฑ์โดยคาดว่าจะมีอิทธิพลต่อความรู้สึก ความเชื่อถือหรือพฤติกรรมการซื้อ (Etzel Walker and Stanton, 1997) การติดต่อสื่อสารอาจเป็นการขายโดยพนักงานขาย (Personal Selling) และการขายโดยไม่มีพนักงานขาย (No Personal Selling) การส่งเสริมการตลาดประกอบด้วยเครื่องมือที่สำคัญ คือ การโฆษณา การส่งเสริมการขาย การให้ข่าวและประชาสัมพันธ์

จากแนวคิดการตลาดการทองเที่ยว สรุปได้ว่า การตลาดการทองเที่ยวหมายถึง การทราบถึงความต้องการสินค้าและบริการทางการทองเที่ยวและเกิดการซื้อ โดยนำส่วนประสมทางการตลาด (Marketing Mix) ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ทางการทองเที่ยว ด้านราคาทางการทองเที่ยว ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายทางการทองเที่ยว ด้านการส่งเสริมการขายทางการทองเที่ยว ด้านบุคลากรทางการทองเที่ยว ด้านลักษณะทางกายภาพทางการทองเที่ยว ด้านกระบวนการบริการทางการทองเที่ยว มาใช้เป็นเครื่องมือในการตอบสนองความต้องการนั้น ๆ ได้อย่างตรงตามความต้องการ

และส่งผลต่อผู้ประกอบการท่องเที่ยวให้มีรายได้ผลกำไรจากการขายสินค้าและบริการ ส่วนนักท่องเที่ยวก็เกิดความพึงพอใจในสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว

จากแนวคิดการตลาดการท่องเที่ยว ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาความความต้องการของนักท่องเที่ยว (ส่วนประสมทางการตลาดการท่องเที่ยว) โดยประยุกต์มาจากแนวความคิด (Philip Kotler, 1997) เกี่ยวกับส่วนประสมทางการตลาด (Marketing Mix หรือ 7Ps) ซึ่งประกอบด้วย 7 ด้าน ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว ด้านราคาทางการท่องเที่ยว ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายทางการท่องเที่ยว ด้านการส่งเสริมการขายทางการท่องเที่ยว ด้านบุคลากรทางการท่องเที่ยว ด้านลักษณะทางกายภาพทางการท่องเที่ยว ด้านกระบวนการบริการการท่องเที่ยวมากำหนดคำถามใช้ในผู้วิจัยได้นำแนวคิดดังกล่าวมากำหนดแบบสอบถามและการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อนำไปสร้างแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ และหากนำหลักการดังกล่าวมาใช้ในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติก็จะทำให้อุทยานสามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวที่ต้องการเข้ามาท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยววนั้น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยว

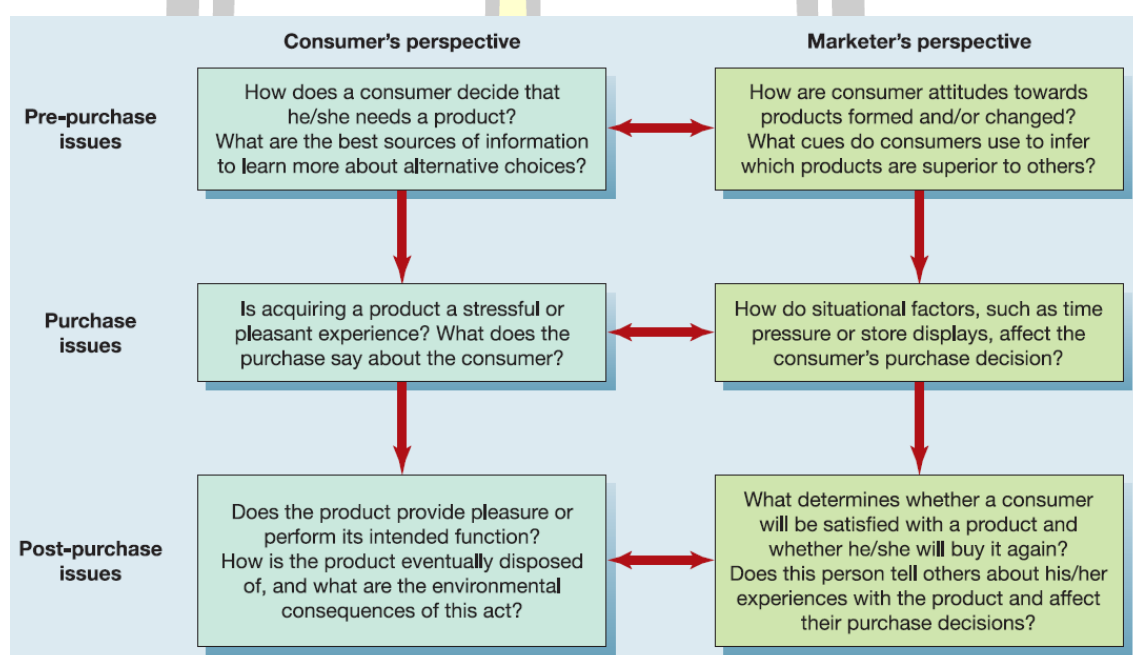
พฤติกรรมของนักท่องเที่ยว (Tourist Behavior) หมายถึง การแสดงออกของแต่ละบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการใช้สินค้าและบริการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว รวมทั้งกระบวนการในการตัดสินใจที่มีผลต่อการแสดงออก พฤติกรรมการท่องเที่ยวหมายถึงวิธีการที่นักท่องเที่ยวปฏิบัติตามทัศนคติของพวกเขาก่อนระหว่างและหลังจากการเดินทาง ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวสามารถช่วยในด้านการตลาดและผลิตภัณฑ์การวางแผนและพัฒนาซึ่งสามารถเพิ่มจำนวนผู้เยี่ยมชมผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเช่น รีสอร์ท อย่างไรก็ตามพบว่ามีงานวิจัยน้อยมากเกี่ยวกับการเดินทาง พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวหรือพฤติกรรมการเดินทางและโดยเฉพาะอย่างยิ่งแรงจูงใจในการเดินทางของนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยว

1. ความหมายและความสำคัญของพฤติกรรมนักท่องเที่ยว

การศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเป็นการศึกษาเพื่อทราบแนวคิด ความต้องการวัตถุประสงค์ พฤติกรรมการแสดงออกเพื่อให้ได้แนวทางในการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ของนักท่องเที่ยวที่เป็นชุมชนหรือกลุ่มคนหรือนักแสดงหลักที่อยู่ในตลาดของการท่องเที่ยวที่จำเป็นต้องทำการศึกษา (Michael Solomon, 2006) เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาทางด้านต่าง ๆ ทั้ง รูปแบบ ประเภท กิจกรรม ของนักท่องเที่ยว ให้สอดคล้องและตอบสนองต่อความต้องการนักท่องเที่ยว

Michael Solomon (2006) ให้ความหมายพฤติกรรมนักท่องเที่ยวซึ่งเป็นกระบวนการที่มีความเชื่อมโยงกับพฤติกรรมการซื้อ ที่มีความสัมพันธ์โดยตรงระหว่างผู้ซื้อ (Consumer/Tourist)

กับผู้ขาย (Producers) ในขณะที่มีมีการดำเนินการซื้อขายผลิตภัณฑ์ (Products) ซึ่งนักการตลาดกล่าวว่าพฤติกรรมนักท่องเที่ยว (Tourist Behaviors) หรือพฤติกรรมผู้บริโภค (Consumer Behavior) เป็นการส่งมอบการบริการทางด้านต่าง ๆ ซึ่งถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของพฤติกรรมนักท่องเที่ยว โดยการส่งมอบการบริการนั้นจะครอบคลุมตั้งแต่ ก่อนการใช้บริการ (Pre-purchase Issues) ระหว่างการใช้บริการ (Purchase issues) และหลังการใช้บริการ (Post-purchase Issues) ซึ่งพฤติกรรมนักท่องเที่ยวนั้นเกี่ยวข้องกับสิ่งต่าง ๆ ในกระบวนการของการบริโภค (Consumption Process)

ภาพประกอบ 16 กระบวนการการบริโภคของนักท่องเที่ยว

(Stages in the tourist consumption process)

ที่มา: Consumer behavior a European perspective, p34

จากแผนภูมิดังกล่าว เป็นขั้นตอนหรือกระบวนการการบริโภคนักท่องเที่ยว (Stages in the tourist consumption process) ซึ่งสามารถที่จะอธิบายถึงพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวได้ว่าเป็นมุมมองของนักท่องเที่ยวที่แสดงออกถึงพฤติกรรมทางด้านต่าง ๆ โดยสามารถแยกเป็นลำดับขั้นได้ดังนี้

1. ก่อนการใช้บริการ (Pre-purchase Issues) นักท่องเที่ยวจะใช้พฤติกรรมในการตัดสินใจเกี่ยวกับสินค้าและบริการ ตลอดจนแหล่งข้อมูลที่ดีที่สุดตอบสนองต่อความต้องการ

โดยพฤติกรรมการแสดงออกของนักท่องเที่ยวในขั้นนี้ ต่างก็ส่งผลถึงการแสดงออกทางด้านพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในขั้นระหว่างการใช้บริการ

2. ระหว่างการใช้บริการ (Purchase Issues) พฤติกรรมการได้มาซึ่งผลิตภัณฑ์นั้น ๆ ซึ่งถือว่าเป็นประสบการณ์ที่ทำให้นักท่องเที่ยวพอใจในการเลือกใช้ โดยพฤติกรรมการแสดงออกของนักท่องเที่ยวในขั้นนี้ ต่างก็ส่งผลถึงการแสดงออกทางด้านพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในขั้นหลังการใช้บริการ

3. หลังการใช้บริการ (Post-purchase Issues) พฤติกรรมความพึงพอใจในผลิตภัณฑ์ที่ได้เลือกมาตามที่นักท่องเที่ยวได้ตั้งใจไว้ ท้ายที่สุดผลิตภัณฑ์นั้นจะถูกกำจัดอย่างไรและมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือไม่

จากการแสดงออกทางด้านพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว ทำให้นักการตลาดมีมุมมองที่แตกต่างออกไปจากนักท่องเที่ยว โดยมุมมองของนักการตลาดนั้น ต่างก็ศึกษาพร้อมกับการพัฒนาทางด้านต่าง ๆ เพื่อที่จะตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวให้เกิดความพึงพอใจให้เกิดขึ้นมากที่สุด โดยการทำเดินการทางด้านนี้ สามารถที่จะใช้กลยุทธ์ Push and Pull Strategies มาช่วยในการศึกษาและดำเนินการพัฒนาทางด้านต่าง ๆ ได้ ซึ่งทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยวจะได้กล่าวถึงในขั้นต่อไป

Wayne D. Hoyer และ Deborah J. MacInnis (2008) ให้ความหมายพฤติกรรมนักท่องเที่ยวหรือพฤติกรรมผู้บริโภคว่าเป็นกระบวนการที่สะท้อนให้เห็นถึงการตัดสินใจทั้งหมดของผู้บริโภคที่เกี่ยวกับการได้รับการบริโภค การบริการ การจำหน่ายสินค้าบริการ และการเข้าร่วมกิจกรรม ที่ส่วนใหญ่เป็นกระบวนการในการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวในการเลือกใช้กิจกรรมต่าง ๆ โดยพฤติกรรมผู้บริโภคนั้น มีความหมายมากกว่าแค่วิธีการซื้อที่ผู้ซื้อผลิตภัณฑ์จะทำการซื้อผลิตภัณฑ์ที่จับต้องได้ เช่น สบู่อาบน้ำ เครื่องใช้ และรถยนต์ นอกจากนี้ยังรวมถึงการใช้บริการกิจกรรมที่เกิดจากประสบการณ์และเกิดจากแนวคิดของผู้บริโภคหรือนักท่องเที่ยว เช่น การไปพบแพทย์ การเยี่ยมชมงานเทศกาล การสมัครเรียนโยคะ การเดินทางเพื่อการบริจาค และตรวจสอบสภาพการจราจรก่อนข้ามถนนหรือก่อนการเดินทาง นอกจากนั้นผู้บริโภคยังได้ตัดสินใจเกี่ยวกับผู้คน เช่น การโหวตนักการเมือง การอ่านหนังสือที่เขียนโดยนักเขียนบางคน การดูภาพยนตร์ที่น่าแสดงโดยนักแสดงที่ชื่นชอบ การชมวงดนตรี และอื่น ๆ นอกจากนี้ พฤติกรรมผู้บริโภคจะเกี่ยวข้องกับการเลือกที่เกี่ยวกับการกำหนดเวลาหรือการใช้เวลา เช่น ว่าจะดูรายการโทรทัศน์บางรายการ (และนานแค่ไหน) และใช้เวลาในวิธีที่แสดงว่าเราเป็นใครและแตกต่างจากคนอื่นอย่างไร ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนมาจากพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่แสดงออกมาเพื่อการตอบสนองความต้องการของตนเองซึ่งจะมีลักษณะที่ต่างกันไปตามแต่ละบุคคลและประสบการณ์

Emil Juvan, Doris, Doris Gomezelj Omerzel และ Maja Uran Maravić (2017)

กล่าวว่า พฤติกรรมนักท่องเที่ยว หรือ Tourist Behavior หมายถึง การแสดงออกลักษณะการกระทำของนักท่องเที่ยว นั่น ๆ ซึ่งพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวเป็นตัวบ่งชี้หรือทำนายที่สำคัญที่สุดของพฤติกรรมการท่องเที่ยวในอนาคต โดยคำนึงถึงบทบาททางสังคมของนักท่องเที่ยว พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวแต่ละคนสามารถเป็นตัวบ่งชี้พฤติกรรมของผู้อื่นได้ ด้วยพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวได้ถูกนำมากำหนดบรรทัดฐานทางสังคมของพฤติกรรมในบริบทของการท่องเที่ยว บรรทัดฐานเหล่านี้จะตามมาด้วยผู้บริโภครายอื่น ผู้ที่ยังไม่มีส่วนร่วมในการเดินทางหรือพฤติกรรมการท่องเที่ยวเช่นเดียวกัน

นอกจากนี้ Emil Juvan (2017) ได้กล่าวถึง พฤติกรรมนักท่องเที่ยว คือ การบริโภคผลิตภัณฑ์และบริการทั้งในชีวิตประจำวันและที่ผิปกดินนอกสภาพแวดล้อมของชีวิตประจำวัน สำหรับวัตถุประสงค์และความเข้าใจที่น่าเชื่อถือและที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องตระหนักถึงประเด็นสำคัญที่แยกพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวจากพฤติกรรมในสภาพแวดล้อมในชีวิตประจำวัน โดยพฤติกรรมการบริโภคต่างก็มีวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ดังนี้

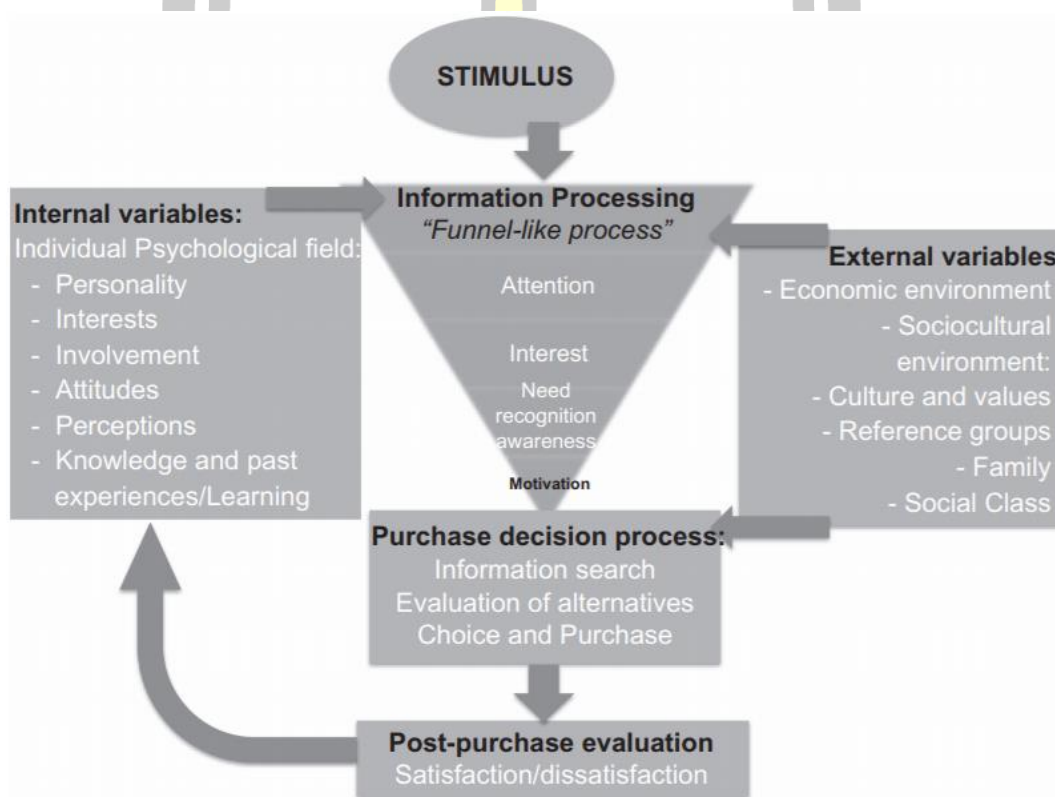
- การประมาณการจำนวนนักท่องเที่ยว (Tourist Forecasting) ที่จะเดินทางในแต่ละช่วงของฤดูกาล
- การวางแผนและพัฒนาด้านบริการการท่องเที่ยว (Tourism Services Planning and Development)
- การวางแผนและพัฒนาด้านการตลาด (Marketing Planning and Development)
- การวางแผนและป้องกันการเกิดปัญหา (Planning and Prevention of Problems)
- การวางแผนและพัฒนาด้านเทคโนโลยีและการติดต่อสื่อสาร (Planning and Development of Technology and Communication)

ซึ่งการวางแผนและดำเนินการเพื่อการดำเนินการใด ๆ ก็ตาม หากไม่ทราบถึงพฤติกรรมหรือเอกลักษณ์เฉพาะกลุ่มของนักท่องเที่ยวของกลุ่มตลาดที่เป็นเป้าหมาย (Target Market) การตอบสนองต่อความต้องการ (Needs) ของนักท่องเที่ยวย่อมเป็นเรื่องที่ค่อนข้างลำบากและอาจเกิดปัญหาตามมาได้ ดังนั้น การศึกษาพฤติกรรมต่าง ๆ ของนักท่องเที่ยวจึงเป็นเรื่องของการใช้เหตุผล (Rationality) นั่นก็คือการใช้เหตุและผล เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบของพฤติกรรม (Tourist's behavior Components Analysis) ที่แสดงออกมาและที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตมาทำการประเมินหรือคาดคะเน ผลที่อาจจะเกิดขึ้น โดยเหตุนี้การที่จะประสบผลสำเร็จ ในด้านการ

ให้บริการต่อนักท่องเที่ยวจึงขึ้นอยู่กับ ความสามารถของบุคลากรในองค์กรนั้น ๆ ว่ามีประสบการณ์ และรอบรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยวในการดำเนินการอย่างไร

2. ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมนักท่องเที่ยว

Lidia Andrades, Frederic Dimanche (2015) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว เพื่อให้ทราบถึงพฤติกรรมที่แสดงออกมาของ นักท่องเที่ยวกลุ่มต่าง ๆ ควรทราบ ปัจจัยที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมต่าง ๆ ซึ่งขึ้นกับสภาพสังคมที่นักท่องเที่ยวอาศัยอยู่ การคมนาคม รสนิยม ค่านิยม รวมถึงปัจจัยที่ควบคุมได้ และควบคุมไม่ได้ เช่น

ภาพประกอบ 17 Consumers' decision-making process

ที่มา: Tourist Behavior and Trend (Lidia Andrades, 2015)

2.1 ปัจจัยสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ (Economic Environment Factor)

เศรษฐกิจเป็นปัจจัยภายนอกที่เป็นปัจจัยหลักที่ก่อให้เกิด การท่องเที่ยวและสามารถบ่งบอกถึง พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวแต่ละชาติ หากนักท่องเที่ยวกลุ่มใดที่เดินทางมาจากต่างประเทศที่มี พื้นฐานทางเศรษฐกิจดี เช่น นักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่น มักถูกจัดอันดับต้น ๆ เป็นที่ต้องการของเกือบทุก ประเทศ การแสดงออก ทางด้านพฤติกรรมการใช้จ่ายจะใช้ไปในทุก ๆ ด้าน เช่น ด้านที่พัก จะใช้

บริการที่พักในโรงแรมระดับ 4-5 ดาว ด้านอาหารจะใช้บริการอยู่ในโรงแรมหรือภัตตาคาร ด้านนันทนาการ จะใช้บริการอยู่ในโรงแรมระดับสูง ด้านการท่องเที่ยว จะใช้บริการกับทางบริษัทตัวแทนการท่องเที่ยวหรือบริษัทนำเที่ยว ด้านการซื้อสินค้าที่ระลึก จะเลือกซื้อที่อยู่ในโรงแรมหรือแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น ตรงกันข้ามกับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจากกลุ่มประเทศพื้นฐานไม่ค่อยดี การแสดงออกของนักท่องเที่ยวย่อมถูกจำกัดศักยภาพ ในการใช้จ่ายในการเดินทางแต่ละครั้งด้วย จึงมักมีปริมาณนักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยว และในการเดินทางท่องเที่ยวแต่ละครั้ง ก็จะใช้จ่ายในระดับกลางถึงต่ำ

2.2 ปัจจัยทางประชากรศาสตร์ (Demographic Factor หรือ Individual Psychological Field) ซึ่งเป็นปัจจัยภายนอก โดยนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจาก กลุ่มประเทศที่มีประชากรมาก ๆ การแสดงออกของนักท่องเที่ยวโดยมากแล้วจะแตกต่างจากนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจากประเทศที่มีประชากรน้อย ๆ เช่น นักท่องเที่ยวจากประเทศจีน ซึ่งมีประชากรมากเป็นอันดับหนึ่งของโลก คือกว่าหนึ่งพันล้านคน ผู้ที่มีพื้นฐานทางเศรษฐกิจดีพอในการเดินทางท่องเที่ยวได้ ย่อมอยู่ในระดับกลางถึงระดับสูงในสังคม การแสดงออกทางพฤติกรรมต่าง ๆ ย่อมแตกต่างหรือตรงข้ามกับนักท่องเที่ยวจากประเทศสิงคโปร์ ซึ่งมีประชากรอยู่ที่ประมาณหกล้านคน เป็นต้น

2.3 ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ (Geographic Factoring Sociocultural Environments) มีผลต่อการแสดงออกของ นักท่องเที่ยว เช่น นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจากประเทศแถบยุโรปเหนือหรือสแกนดิเนเวีย นั้นมักนิยมเดินทางท่องเที่ยวบริเวณชายหาด โดยรักที่จะนอนอาบแดดเป็นเวลานาน ๆ เพราะท้องถิ่นที่อาศัยอยู่นั้นเป็นเขตหนาว มีแสงแดดน้อยมาก ตรงกันข้ามกับนักท่องเที่ยวที่เดินทาง จาก ประเทศแถบร้อน เช่น อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ นักท่องเที่ยวนิยมใช้บริการแหล่งท่องเที่ยวในร่ม เช่น ศูนย์การค้า (Shopping Centre) หรือ แหล่งบันเทิงในร่ม (In-house Entertainment) ปัจจัยด้านนี้นับว่ามีผลกระทบมากต่อการแสดงออกของพฤติกรรมนักท่องเที่ยว เพราะนักท่องเที่ยวถูกปัจจัยทางด้านสังคมและวัฒนธรรมหล่อหลอมมาตลอด และถ่ายทอดมาเป็นทัศนคติ กลุ่มคนเหล่านั้นทัศนคติและวัฒนธรรมของท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งจะเป็นตัวกำหนดรสนิยมและค่านิยมในการเดินทาง การซื้อสินค้า การเดินทางท่องเที่ยวของคนกลุ่มนั้น ๆ ซึ่งมีผลต่อการปรับปรุงผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวว่าจะอยู่ในระดับใดและรูปแบบใด

2.4 ปัจจัยทางการเมือง (Political Factor หรือ Social Class) ปัจจัยทางการเมืองเป็นปัจจัยที่กระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว โดยเฉพาะต่อนักท่องเที่ยวด้วยเหตุที่นักท่องเที่ยวโดยมากเดินทางท่องเที่ยวด้วยเหตุผลหลักคือการพักผ่อนหย่อนใจ ดังนั้น นักท่องเที่ยวย่อมไม่นิยมที่จะเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวที่เกิดปัญหาทางการเมือง เช่น รัฐบาลอิสราเอลที่มีสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงามมาก อีกทั้งยังมีศาสนาสถานที่สำคัญของศาสนาคริสต์ที่นักแสวงบุญต้องการเดินทางด้วยเหตุผลที่ว่า นักท่องเที่ยวไม่ทราบว่าจะเกิดอะไรขึ้นเมื่อใด และมีเหตุการณ์ก่อวินาศกรรมของ

ชาวปาเลสไตน์ตลอดเวลา ทำให้ปริมาณนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้าไปในอิสราเอลมีจำนวนไม่มากนักเท่าที่ควร

2.5 ปัจจัยทางสื่อมวลชน (Media Factor หรือ References Groups) ด้วยวิทยาการอันกว้างไกลในยุคโลกาภิวัตน์ ปัจจัยด้านสื่อมวลชนเข้ามามีบทบาทและส่งผลกระทบต่อ การตัดสินใจในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นการสื่อสารกันทางสื่อ อิเลคทรอนิกส์ คือ อินเทอร์เน็ต หรือสื่อทางดาวเทียม และอื่น ๆ ปัจจัยด้านสื่อสารมวลชนสามารถ สร้างเสริมและทำลายการท่องเที่ยวได้ทั้งทางตรงและอ้อม

2.6 ปัจจัยทางเวลา สภาพและสุขภาพ (Factor of Timing, Situation and Healthy หรือ Personality) ปัจจัยด้านนี้มีผลต่อการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวมากด้วย นักท่องเที่ยวจะวางแผนการท่องเที่ยวหรือเดินทางแต่ละครั้ง ปัจจัยด้านนี้จะต้องพร้อม หากมีปัจจัยใด ปัจจัยหนึ่งไม่พร้อม ก็อาจจะกระทบต่อการเดินทางทันที อาจก่อให้เกิดปัญหาต่อการเดินทางท่องเที่ยวได้

2.7 ปัจจัยทางเทคโนโลยี (Technology Factor หรือ Perception) เป็นปัจจัยทางเทคโนโลยี ได้แก่ ปัจจัยในการผลิตสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว รวมถึงการให้บริการด้านความสะดวกสบายต่อนักท่องเที่ยวด้วย เช่น เทคโนโลยีทางการสื่อสาร อันได้แก่ ระบบการจอง การสำรองที่นั่งเครื่องบิน การออกบัตรโดยสารของสายการบินต่าง ๆ ซึ่งใช้ระบบคอมพิวเตอร์ที่เรียกว่า Computer Reservation System-CRS ส่งผลถึงความสะดวก รวดเร็ว นักท่องเที่ยวมีความมั่นใจ และแสดงถึงความมั่นคงของผู้ให้บริการด้วย นั่นคือเกิดการรับรู้ของ นักท่องเที่ยวเกิดขึ้น

นักท่องเที่ยวเป็นผู้บริโภคที่ต้องการสินค้าและบริการที่แตกต่างจากการบริโภคสินค้าที่จำเป็นและสินค้าในอุตสาหกรรมทั่วไป ผู้ประกอบการจำเป็นต้องค้นหาพฤติกรรมผู้บริโภคของ นักท่องเที่ยวว่ามีพฤติกรรมการซื้อ ก่อนและหลังการใช้บริการ (Post-purchase Evaluation) อย่างไร เพื่อช่วยให้ฝ่ายการตลาด สามารถจัดกลยุทธ์และกิจกรรมการตลาดให้ตอบสนองต่อ ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ได้อย่างเหมาะสม

กล่าวโดยสรุปคือ ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว จะประกอบไปด้วย ปัจจัยทั้งที่เป็นปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในที่ออกมา เป็นปัจจัยทางเศรษฐกิจ ปัจจัยทาง ประชากรศาสตร์ ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ ปัจจัยทางการเมือง ปัจจัยทางสื่อมวลชน ปัจจัยทางเวลา และ ปัจจัยทางเทคโนโลยี และปัจจัยอื่น ๆ เป็นต้น

3. พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการตัดสินใจท่องเที่ยว

Aditya Ranjan (2548) กล่าวว่า พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการตัดสินใจท่องเที่ยว หมายถึง ปฏิกริยาของนักท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการได้รับหรือการใช้บริการทาง

การท่องเที่ยว รวมทั้งกระบวนการต่าง ๆ ในการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว ซึ่งพอจะสรุปถึงพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการตัดสินใจท่องเที่ยวว่ามีขั้นตอนสำคัญอยู่ 9 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 การส่งเสริมตลาดทางการท่องเที่ยว (Tourism Promotion) เป็นการอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวให้แก่กลุ่มเป้าหมายโดยผ่านสื่อต่าง ๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำให้นักท่องเที่ยวได้รับข่าวสารเหล่านั้น

ขั้นที่ 2 ความต้องการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวแต่ละคน (Need) เมื่อนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายได้รับทราบข้อมูลทางการท่องเที่ยวแล้ว ก็จะก่อให้เกิดความต้องการท่องเที่ยวขึ้นภายในจิตใจของนักท่องเที่ยวแต่ละคน

ขั้นที่ 3 สิ่งจูงใจสำหรับนักท่องเที่ยว (Motivation) เป็นแรงกระตุ้นให้อยากท่องเที่ยวซึ่งเกิดจากปัจจัย 2 ประการคือ Push Factor เป็นแรงผลักดันให้เกิดความอยากท่องเที่ยว และ Pull Factor เป็นแรงดึงดูดใจให้ไปชมแหล่งท่องเที่ยว นั้น ๆ

ขั้นที่ 4 การตัดสินใจของนักท่องเที่ยว (Decision Making) เป็นแรงกระตุ้นจากสิ่งจูงใจ จะทำให้เกิดภาพลักษณ์ทางการท่องเที่ยว (Tourist Image) ของแต่ละท้องถิ่นขึ้น เพื่อประกอบการตัดสินใจว่าจะไปท่องเที่ยวที่ไหนดีที่สุด โดยคำนึงถึงความสะดวก ปลอดภัย สะดวกสบาย และความเอื้ออำนวยมากที่สุดเป็นเกณฑ์

ขั้นที่ 5 การวางแผนค่าใช้จ่ายการท่องเที่ยว (Planning for Expenditure) คือ การเตรียมวางแผนค่าใช้จ่ายทางการท่องเที่ยวว่าค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่จะเกิดขึ้น ในการท่องเที่ยวสถานที่อื่น ๆ เช่น ค่าพาหนะเดินทาง ค่าอาหาร ค่าที่พัก ค่ารักษาพยาบาล ค่าใช้จ่ายซื้อของที่ระลึก เป็นต้น

ขั้นที่ 6 การเตรียมการเดินทาง (Travel Preparation) คือ การเตรียมตัวในเรื่องของการจองตั๋วพาหนะที่จะเดินทาง การจองรายการท่องเที่ยว การยืนยันการเดินทาง เช่น หนังสือเดินทาง การอนุญาตเข้าประเทศ เป็นต้น

ขั้นที่ 7 การเดินทางท่องเที่ยว (Travel) เป็นการออกเดินทางจากบ้านเพื่อท่องเที่ยวจนกระทั่งท่องเที่ยวเสร็จแล้วถึงกลับบ้าน

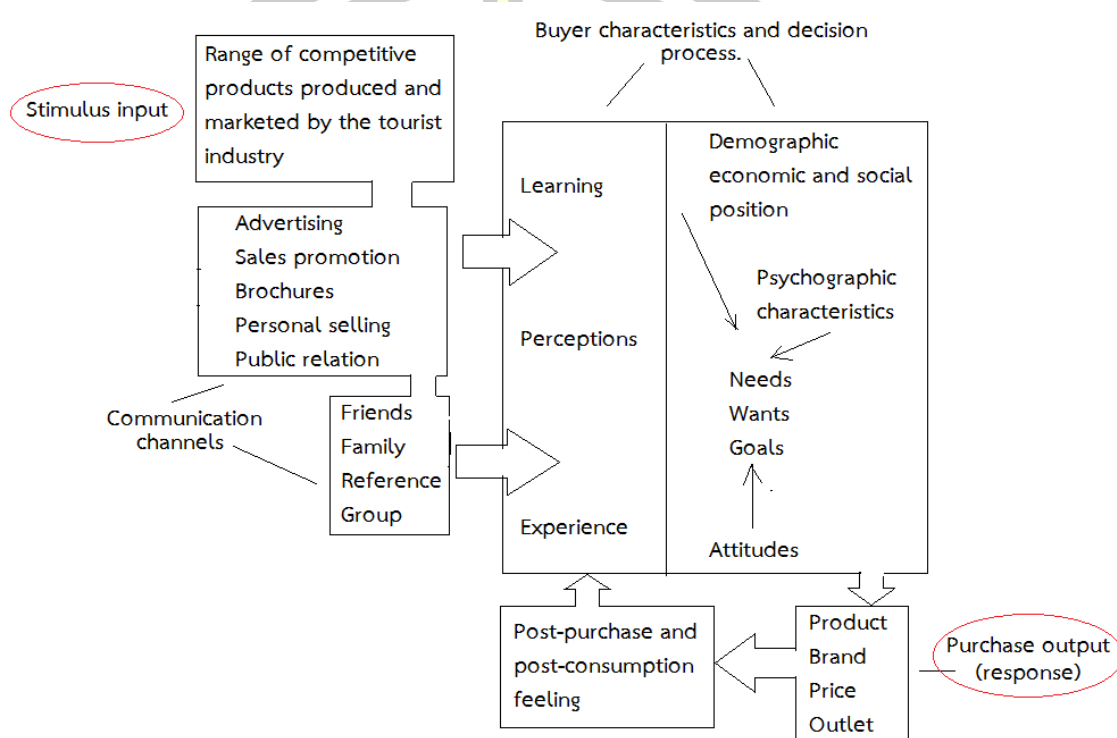
ขั้นที่ 8 ประสบการณ์นักท่องเที่ยว (Experience) เมื่อนักท่องเที่ยวได้มีการประเมินผลการเดินทางท่องเที่ยว อาจเป็นสถานที่สภาพแวดล้อม ผู้คน การบริการ สิ่งอำนวยความสะดวก ก็จะได้ผลของประสบการณ์การท่องเที่ยว ซึ่งอาจแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

8.1 ความพึงพอใจ (Satisfaction)

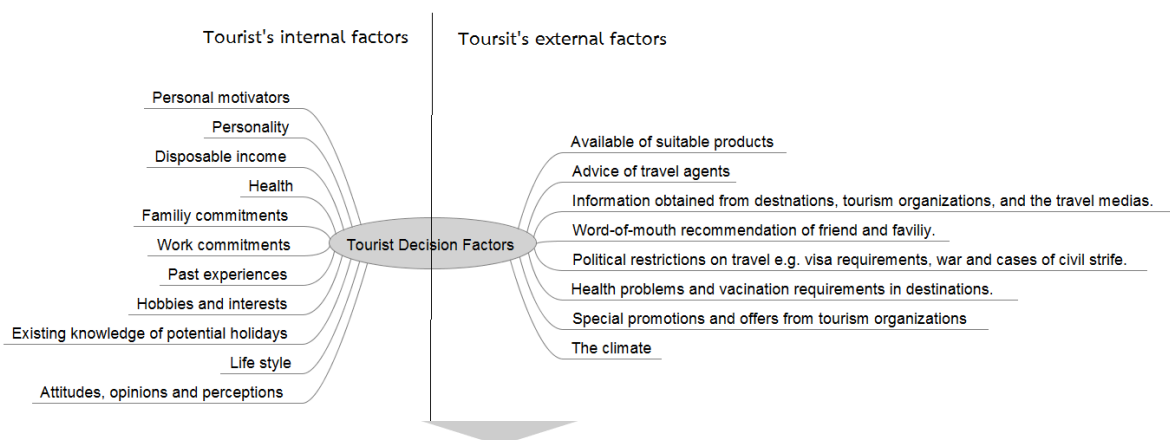
8.2 ไม่มีความพึงพอใจ (Un-satisfaction)

ขั้นที่ 9 ทศนคติของนักท่องเที่ยว (Attitude) เมื่อนักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์จากการท่องเที่ยวแล้ว ก็จะเกิดทัศนคติต่อการท่องเที่ยวครั้งนี้ ถ้าหากว่านักท่องเที่ยวได้รับความพึงพอใจ ก็จะมีทัศนคติที่ดีต่อการท่องเที่ยวครั้งนี้ อาจทำให้เขากลับมาท่องเที่ยวอีกครั้งหรือบอกเล่า

ให้บุคคลอื่นมาท่องเที่ยว ถ้าหากนักท่องเที่ยวได้รับความไม่พึงพอใจก็จะมีทัศนคติไม่ดีต่อการท่องเที่ยวครั้งนี้ อาจทำให้ไม่อยากเดินทางมาท่องเที่ยวอีกหรือบอกเล่าให้บุคคลอื่นไม่อยากเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวด้วย

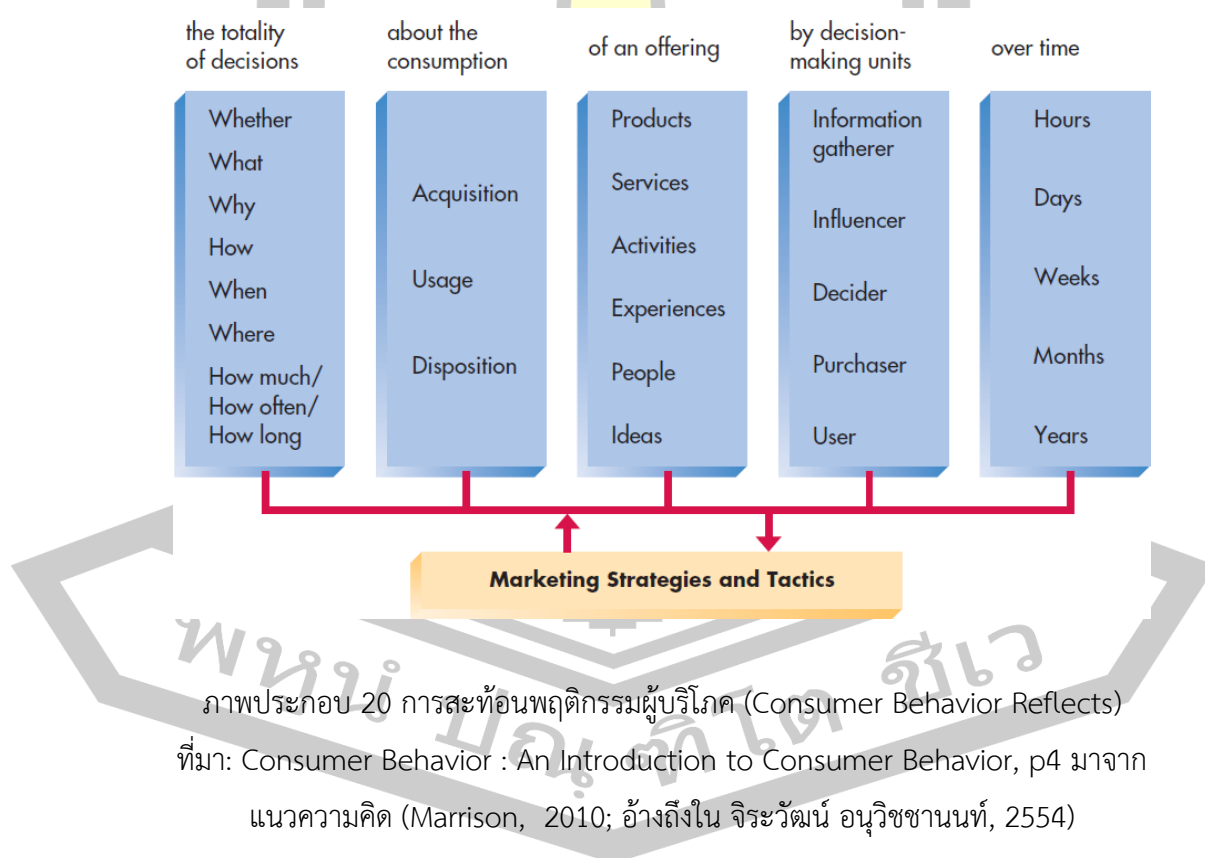
ภาพประกอบ 18 The Tourist Decision-making Process
 ประยุกต์จาก: Typologies of Tourist Behavior (Ranjan, 2019)

ภาพประกอบ 19 The Tourist Decision-making Factors
 ประยุกต์จาก: Typologies of Tourist Behavior (Ranjan, 2019)

พฤติกรรมผู้บริโภคเป็นกระบวนการแบบไดนามิก (Consumer Behavior Is a Dynamic Process) พฤติกรรมผู้บริโภคไม่จำเป็นต้องเป็นการกระทำของบุคคลคนเดียว กลุ่มเพื่อนร่วมงานสองสามคนหรือทั้งครอบครัว อาจวางแผนงานวันเกิดหรือตัดสินใจว่าจะทานอาหารกลางวันที่ไหน นอกจากนี้ บุคคลที่มีส่วนร่วมในพฤติกรรมผู้บริโภคสามารถมีบทบาทอย่างน้อยหนึ่งอย่างในกรณีของการซื้อรถยนต์สมาชิกครอบครัวหนึ่งคนหรือมากกว่านั้นอาจสวมบทบาทเป็นผู้รวบรวมข้อมูลโดยการค้นคว้าแบบจำลองที่แตกต่างกัน คนอื่นอาจสวมบทบาทเป็น Encoder และพยายามส่งผลต่อผลลัพธ์ของการตัดสินใจ สมาชิกหนึ่งคนขึ้นไปอาจสวมบทบาทเป็นผู้ซื้อโดยจ่ายค่ารถและบางส่วนหรือทั้งหมดอาจเป็นผู้ใช้ ในที่สุดสมาชิกในครอบครัวหลายคนอาจมีส่วนร่วมในการกำจัดของรถ

พฤติกรรมผู้บริโภคเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของคนจำนวนมาก (Consumer Behavior Can Involve Many People) พฤติกรรมผู้บริโภคเกี่ยวข้องกับการทำความเข้าใจว่าทำไม เมื่อไหร่ ที่ไหน ที่ไหน เท่าไหร่ ความถี่และระยะเวลาที่ผู้บริโภคจะซื้อหรือกำจัดข้อเสนอ

จากภาพการสะท้อนพฤติกรรมผู้บริโภค (Consumer Behavior Reflects) สามารถที่จะนำสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากพฤติกรรมผู้บริโภค มาสร้างเป็นกลยุทธ์ทางการตลาด เพื่อ

การตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคในหลาย ๆ ด้าน โดยการเริ่มต้นจากสิ่งที่จะช่วยในการตัดสินใจ เช่น ถึงแม้ว่า (Whether), อะไร (What), ทำไม (Why), อย่างไร (How), เมื่อไหร่ (When), ที่ไหน (Where), เท่าไหร่ (How Much), บ่อยแค่ไหน (How Often) และยาวนานเท่าไร (How Long) จากจุดเริ่มต้นเล็ก ๆ เหล่านี้ สามารถที่จะเชื่อมโยงไปถึงการใช้ (Consumption) การนำเสนอ (Offering) จุดการตัดสินใจ (Decision Making Unit) ตลอดจนระยะเวลาในการใช้พฤติกรรมเหล่านั้น (Over Time)

4. องค์ประกอบของพฤติกรรมนักท่องเที่ยว

พฤติกรรมผู้บริโภคไม่ว่าจะเป็นด้านการท่องเที่ยวหรือบริบทการบริโภคอื่น ๆ เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญของคุณภาพ (Quality) ประสิทธิภาพ (Efficiency) และความเหมาะสม (Suitable) ของงานด้านการท่องเที่ยวหรือกิจกรรมอื่น ๆ พฤติกรรมนักท่องเที่ยวเกิดขึ้นในขั้นตอนการวางแผนและการนำไปปฏิบัติในช่วงวันหยุดและหลังจากเดินทางกลับบ้าน เพื่อให้ผู้ประกอบการท่องเที่ยวหรือปลายทางเพื่อประเมินความเกี่ยวข้องของแนวทางการตลาดและการดำเนินงาน กับการพัฒนาการตลาดและการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยว จำเป็นที่จะต้องรับรู้ถึงรูปแบบที่แตกต่างของพฤติกรรมในแต่ละขั้นตอน โดยสุภัคร คำพะแย (2551) ได้กล่าวถึง ลักษณะของพฤติกรรมนักท่องเที่ยว และสอดคล้องกับแนวคิดของ พรนิตา แสงแดง และประเสริฐ ไชยทิพย์ (2559) ที่ได้วิเคราะห์ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่ออุปสงค์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทยโดยวิธีการพาแนลเออาร์ดีแอล ที่พบว่าองค์ประกอบของพฤติกรรมนักท่องเที่ยวประกอบไปด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 7 ประการคือ

4.1 เป้าหมาย (Goal) หมายถึง พฤติกรรมนักท่องเที่ยวทุก ๆ พฤติกรรม จะต้องมีความเป้าหมายในการกระทำ เช่น นักท่องเที่ยวกลุ่มอนุรักษ์ต้องการเกียรตินิยม โดยการแสดงให้เห็นว่าตนเดินทางท่องเที่ยว โดยที่สภาพแวดล้อมในสถานที่ตนเดินทางยังคงสภาพความสมบูรณ์ของระบบนิเวศดั้งเดิม

4.2 ความพร้อม (Readiness) หมายถึง ความมีวุฒิภาวะและความสามารถในการทำกิจกรรม เพื่อตอบสนองต่อความต้องการ เช่น นักท่องเที่ยวกลุ่มที่รักความผจญภัย นิยมได้เขาปีนหน้าผาต้องมีความพร้อมทั้งสภาพร่างกายและจิตใจ แล้วสามารถจะทำกิจกรรมที่ตนชอบได้

4.3 สถานการณ์ (Situation) หมายถึง เหตุการณ์หรือโอกาสที่เอื้ออำนวยให้เลือกกระทำกิจกรรม เพื่อตอบสนองความต้องการ เช่น การท่องเที่ยวตามหมู่เกาะ ควรกระทำในยามคลื่นลมสงบ ไม่ควรทำในขณะที่มีพายุฝนฟ้าคะนอง

4.4 การแปลความหมาย (Interpretation) หมายถึง วิธีการคิดแบบต่าง ๆ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการที่พอใจมากที่สุดสถานการณ์หนึ่ง ๆ เช่น เวลา 12 นาฬิกาควรเป็นเวลาที่นักท่องเที่ยวควรหยุดพักรับประทานอาหารกลางวัน

4.5 การตอบสนอง (Reaction) คือ การตัดสินใจกระทำกิจกรรมตามที่นักท่องเที่ยวได้ตัดสินใจเลือกสรรแล้วเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ เช่น นักท่องเที่ยวได้ตัดสินใจที่จะเดินทางท่องเที่ยวในช่วงวันหยุดเพื่อพักผ่อน ดังนั้น นักท่องเที่ยวจะต้องวางแผนการเดินทาง และจัดการดำเนินการล่วงหน้า ในการกระทำกิจกรรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ตั้งแต่กิจกรรมการกำหนดสถานที่ท่องเที่ยว กิจกรรมการเดินทาง กิจกรรมการจองที่พัก เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง

4.6 ผลลัพธ์ที่ตามมา (The Result) คือ ผลจากการกระทำหนึ่ง ๆ อาจได้ผลตามที่คาดหวังไว้ หรืออาจตรงกันข้ามกับความคาดหวังที่ตั้งใจไว้ เช่น นักท่องเที่ยวได้มีกำหนดการเดินทางไว้เพื่อมาพักผ่อนวันหยุดในประเทศไทย แต่ปรากฏว่าในเวลานั้นเกิดการชุมนุมที่สนามบิน และทำให้สนามบินต้องปิดทำการ เครื่องบินไม่สามารถลงจอดได้ มีผลลัพธ์ทำให้นักท่องเที่ยวไม่สามารถบรรลุผลตามที่คาดหวังไว้ได้

4.7 ปฏิกริยาต่อความผิดหวัง (Reaction to Disappointment) คือ ความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อสิ่งที่กระทำลงไปไม่บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ จึงต้องกลับมาแปลความหมายไตร่ตรอง เพื่อเลือกหาวิธีใหม่ ๆ มาตอบสนองความต้องการ หรืออาจจะเลิกความต้องการไป เพราะเห็นว่าเป็นสิ่งที่เกินความสามารถ เช่น การก่อวินาศกรรมในเมืองมูมไบ ประเทศอินเดียในเดือนพฤศจิกายน ปี 2008 นักท่องเที่ยวที่ตั้งใจจะเดินทางไปเมืองดังกล่าว จะต้องเกิดความผิดหวังเพราะเกิดความกังวลด้านความปลอดภัย และอาจล้มเลิกความตั้งใจในการเดินทาง หรืออาจเปลี่ยนเส้นทางไปเมืองอื่นที่ปลอดภัยกว่า

จากแนวคิดพฤติกรรมนักท่องเที่ยวสรุปได้ว่า พฤติกรรมนักท่องเที่ยว หมายถึง การแสดงออกของแต่ละบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการใช้สินค้าและบริการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว รวมทั้งกระบวนการในการตัดสินใจที่มีผลต่อการแสดงพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางท่องเที่ยว

จากแนวคิดพฤติกรรมนักท่องเที่ยวผู้วิจัยได้นำทฤษฎีด้านพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว (5W1H) โดยประยุกต์การสะท้อนพฤติกรรมผู้บริโภค (Consumer Behavior Reflects) มาจากแนวความคิด (Marrison, 2010; อ้างถึงใน จิตระวัน อนุวิชานนท์, 2554) เกี่ยวกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวซึ่งประกอบด้วย 6 ด้าน คือใคร (Who) อะไร (What) เมื่อไร (When) ที่ไหน (Where) ทำไม (Why) อย่างไร (How) และผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว ได้แก่ จำนวนครั้งที่เดินทางวัตถุประสงค์การเดินทาง ลักษณะการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว สถานที่พักผ่อน ค่าใช้จ่ายในการเดินทางแต่ละครั้ง การกำหนดสถานที่ท่องเที่ยว การจองที่พัก ผู้ร่วมเดินทาง ประเภทยานพาหนะที่เดินทางท่องเที่ยว ผู้วิจัยได้ศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในด้านต่าง ๆ มากำหนดคำถามใช้ในแบบสอบถาม เพื่อนำไปสร้างแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัด

บึงกาฬ และหากนำหลักการการศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยวมาประยุกต์ใช้ในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในอุทยานก็จะมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อเจ้าหน้าที่และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เนื่องจากการเข้าใจพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวทางธรรมชาติ มีส่วนช่วยให้เกิดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทางธรรมชาติรวมทั้งการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวทางธรรมชาติและการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติเพื่อรับรองความต้องการของนักท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการการท่องเที่ยวหรือการพัฒนาการท่องเที่ยว

1. ความหมายของการบริหารจัดการการท่องเที่ยวหรือการพัฒนาการท่องเที่ยว

การศึกษาเรื่องการบริหารจัดการการท่องเที่ยวหรือการพัฒนาการท่องเที่ยว เป็นการศึกษาเพื่อทราบถึงการพัฒนาและการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมโดยใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มี เพื่อจะได้มีทรัพยากรธรรมชาติไว้ใช้ต่อไปในอนาคต รวมทั้งการเสริมสร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อม การพัฒนาต้องคำนึงถึงความเสี่ยงของสิ่งแวดล้อม และการป้องกันปัญหาความเสื่อมโทรม ที่จะเกิดต่อสิ่งแวดล้อมด้วยองค์การท่องเที่ยวแห่งโลก WTO (2004; อ้างถึงใน สิริพรรณ สุพรรณพงศ์, 2549) ได้ให้คำอธิบายคำจำกัดความของการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน (Sustainable Tourism) ว่า การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน ไม่ใช่เป็นเพียงแค่การท่องเที่ยวขนาดเล็กหรือการตลาดเฉพาะกลุ่ม (Niche Tourism Segments) หากแต่ การท่องเที่ยวแบบยั่งยืนจะต้องครอบคลุมถึงการตลาดโดยรวม หรือที่เรารู้จักกันในชื่อที่ว่า “การท่องเที่ยวแบบมวลชน (Mass Tourism)” โดยทั่วไปการท่องเที่ยว หมายถึง การท่องเที่ยวที่ให้ความสำคัญต่อเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม สังคม และวัฒนธรรม ของคนทั้งในรุ่นอดีตและปัจจุบันดำรงอยู่ต่อไปในอนาคต ดังนั้น หลักการและแนวคิดที่สำคัญของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนในคำจำกัดความของ WTO ประกอบด้วย

1.1 การท่องเที่ยวต้องตระหนักและใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ความหลากหลายทางชีวภาพให้เหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด

1.2 การเคารพในสังคม วัฒนธรรม และประเพณีของประชาชนพื้นเมือง รวมไปถึงการรู้จักปรับตัวและเข้าใจถึงความแตกต่างทางวัฒนธรรมและประเพณีของแต่ละชุมชน และ

1.3 การสร้างความเจริญมั่นคงทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนควรก่อให้เกิดการกระจายของรายได้อย่างเป็นธรรมและทั่วถึงแก่ผู้มีส่วนได้ทางด้านการท่องเที่ยว (Tourism Stakeholder) นอกจากนี้ ยังควรที่จะก่อให้เกิดการจ้างงานและการสร้างรายได้ให้กับชุมชนท้องถิ่น รวมไปถึงการมีส่วนร่วมสำคัญในการช่วยลดความยากจนในท้องถิ่นอีกด้วย

นอกจากนี้ สุรเชษฐ เษณูมาส (2539) ให้ความเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการการท่องเที่ยวหรือพัฒนาการท่องเที่ยว หมายถึง การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ที่มุ่งทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมควบคู่กัน ขณะเดียวกันก็ให้ชุมชนมีส่วนร่วมและได้รับประโยชน์ทางเศรษฐกิจ จากการท่องเที่ยวอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Sustainable Tourism) จะมากหรือน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับความรู้ความเข้าใจของผู้ที่เกี่ยวข้อง และยังสามารถกล่าวถึงองค์ประกอบของการท่องเที่ยว 4 ประการ ดังนี้

1. การมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อระบบนิเวศของผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ได้แก่ ผู้ประกอบการการท่องเที่ยว และชุมชน
2. การมีผลกระทบในเชิงลบต่อสภาพสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรท่องเที่ยวน้อยหรือต่างกันซึ่งเป็นไปในทางตรงข้ามกับการท่องเที่ยวแบบมวลชน
3. การให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว และ
4. การกระจายรายได้สู่คนท้องถิ่น ผลประโยชน์ตกอยู่กับนายทุน หรือกลุ่มคนเพียงกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

อีกทั้ง ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์ (2552) ได้กล่าวถึง แนวคิดการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนและได้ทำการสรุปไว้สั้น ๆ คือ

1. การพัฒนาการท่องเที่ยวต้องอยู่ภายใต้ขีดความสามารถของธรรมชาติ ชุมชน วัฒนธรรมนิยม ประเพณี วัฒนธรรมและวิถีชีวิต
2. ต้องตระหนักถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน
3. ต้องมีการกระจายรายได้ อันเกิดจากกิจกรรมท่องเที่ยวไปสู่ประชาชนทุกส่วน และ
4. ต้องขึ้นนำภายใต้ความปรารถนาของประชาชนในท้องถิ่นที่อาศัยอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวนั้น การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนเป็นการสนับสนุนให้เกิดการบริโภคที่ไม่ฟุ่มเฟือย อยู่ในขอบเขตการรองรับของระบบนิเวศ คำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก และมีชุมชนเป็นรากฐานของการพัฒนา

นอกจากการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนจะต้องให้ความสำคัญในด้านสิ่งแวดล้อม สังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจแล้ว ยังจะต้องคำนึงถึง ความร่วมมือกันของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการท่องเที่ยว (Tourism Stakeholder) ทุกฝ่ายจะต้องสามารถรักษาความพึงพอใจสูงสุดของนักท่องเที่ยว การดำเนินการวางแผนการท่องเที่ยว มีเครื่องมือที่ใช้วัดประสิทธิภาพต่อผลกระทบการดำเนินการในส่วนต่าง ๆ เพื่อนำ ไปพัฒนาให้เกิดความยั่งยืนต่อไปในอนาคต ปัจจัยสำคัญ 5 ประการในการนำมาพิจารณาเพื่อกำหนดแนวทางพัฒนาที่ยั่งยืนประกอบด้วยทรัพยากรการท่องเที่ยว ซึ่งหมายถึง สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ทั้งที่เป็นสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นมาเองโดยธรรมชาติ

1. ธรรมชาติและสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น แล้วสืบทอดกันต่อมา เช่น ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี วิถีชีวิต ประวัติศาสตร์ นักท่องเที่ยวเป็นกลุ่มคนที่มีความสำคัญต่อการท่องเที่ยวในฐานะผู้บริโภคทรัพยากรการท่องเที่ยว

2. ความต้องการที่ทำให้คนในแหล่งท่องเที่ยวและกลุ่มนักท่องเที่ยวต้องตอบสนอง ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทรัพยากรการท่องเที่ยว และก่อผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อม ด้วยเหตุนี้นักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ จึงจำเป็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน กลุ่มธุรกิจท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับธุรกิจการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก

3. การเปลี่ยนแปลงทรัพยากรการท่องเที่ยว เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวจนอาจจะละเลยผลกระทบด้านลบที่อาจจะเกิดขึ้น ถ้าจะให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน กลุ่มธุรกิจการท่องเที่ยวหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ควรคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว (Carrying Capacity) และเป็นตัวกลางที่จะช่วยกลั่นกรองคุณภาพของนักท่องเที่ยว ชุมชนที่มีแหล่งท่องเที่ยวมีบทบาทเป็นทั้งผู้ผลิตทรัพยากรการท่องเที่ยววิถีวัฒนธรรม

4. ประเพณีของคนในชุมชน ขณะเดียวกันในชุมชนเองมีบทบาทเป็นผู้ดูแลทรัพยากรการท่องเที่ยวด้วยเช่นกัน ที่ผ่านมามีคนในแหล่งท่องเที่ยวมักเป็นฝ่ายตั้งรับการท่องเที่ยวที่เข้ามา โดยคนในแหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่ จะมองเห็นผลประโยชน์ในเชิงรายได้ แต่อาจไม่ตระหนักหรือคาดการณ์ถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น นอกจากการตั้งรับทรัพยากรที่เปลี่ยนแปลงไปแล้ว คนในชุมชนที่มีแหล่งท่องเที่ยวกลับไม่ได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวอย่างยุติธรรม หรืออาจกล่าวได้ว่าคนในชุมชนได้ประโยชน์เพียงส่วนน้อย เมื่อเทียบกับผลกระทบที่เกิดขึ้น ด้วยเหตุนี้ แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน จึงให้ความสำคัญกับเรื่องการแบ่งปันผลประโยชน์ให้กับคนในท้องถิ่นอย่างเท่าเทียมกัน ความรักท้องถิ่นเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่อยู่ในหลักการอย่างยั่งยืน กระบวนการเรียนรู้ในชุมชนจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งโดยเน้นการให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวที่มีส่วนช่วยอนุรักษ์วิถีชีวิตและทรัพยากรชุมชน สร้างความภาคภูมิใจในท้องถิ่น ทำให้คนในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการจัดการกับทรัพยากรของตนเอง ซึ่งเป็นความสำคัญอย่างยิ่งที่คนในชุมชนจะต้องมีสิทธิ์ ในการต้องการให้ทรัพยากรของตนเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวที่ดีหรือไม่และควรมีรูปแบบเช่นไร นักวิชาการ และสถาบันการศึกษาได้เข้ามามีบทบาทในการเป็นหน่วยงานสนับสนุน

5. นำความรู้ในทางวิชาการ หรือภูมิปัญญาสากลมาใช้ในการศึกษาค้นคว้า เพื่อยกระดับองค์ความรู้ท้องถิ่น ที่เรียกว่า “ภูมิปัญญา” ให้เป็นองค์ความรู้ที่เป็นสากลได้ และยิ่งทรัพยากรการท่องเที่ยวได้รับการศึกษาค้นคว้ามากเท่าใด คนในชุมชน นักท่องเที่ยวและกลุ่มธุรกิจการท่องเที่ยวก็จะเห็นคุณค่าของทรัพยากรการท่องเที่ยวมากขึ้น นอกจากบทบาทการเป็นผู้ศึกษาค้นคว้าแล้ว นักวิชาการอาจเข้าไปมีบทบาทในการเป็นวิทยากรช่วยประสานงาน และอำนวยความสะดวกการพูดคุยกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยว อันนำไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

2. ความสำคัญของการบริหารจัดการการท่องเที่ยวหรือการพัฒนาการท่องเที่ยว

การบริหารจัดการการท่องเที่ยวหรือการพัฒนาการท่องเที่ยวต้องพัฒนาอย่างมีระบบการจัดการที่ถูกต้องเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ดังที่ ชัชพล ทรงสุนทรวงศ์ (2545) ได้ให้ความหมาย การพัฒนาอย่างยั่งยืน หมายถึง การพัฒนาทั้ง ทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยมุ่งใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างฉลาด ถูกต้องตามหลักวิชาการ การบำรุงรักษา และใช้ในอัตราที่จะก่อให้เกิดการทดแทนได้ทันอย่างต่อเนื่อง เพื่อจะได้มีทรัพยากรไปใช้ต่อไปในอนาคต รวมทั้ง การเสริมสร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของประชากร การพัฒนาต้องคำนึงถึงความเสี่ยงภัยของสิ่งแวดล้อม และการป้องกันปัญหาความเสื่อมโทรมที่จะเกิดต่อสิ่งแวดล้อมด้วย การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนควรมีองค์ประกอบอย่างน้อย 3 ประการ คือ

1. ต้องมีทรัพยากรอุดมสมบูรณ์และคำนึงถึงผลกระทบในการใช้ทรัพยากรนั้น การใช้ทรัพยากรควรมีการบำรุงรักษาและใช้ในขอบเขตที่ทรัพยากรนั้น ๆ จะคืนสู่สภาพปกติ
2. ชุมชนมีเศรษฐกิจที่มั่นคง การพัฒนาที่ยั่งยืนจะเกิดขึ้นเมื่อเศรษฐกิจดีอย่างต่อเนื่อง รายได้กับชุมชนเพื่อที่ประชากรจะได้ไม่ออกไปขายแรงงานต่างถิ่น
3. ประชากรมีคุณภาพชีวิตที่ดี ส่งเสริมให้ประชาชนอยู่ดีกินดี มีมาตรฐานการครองชีพที่ดี ที่ถูกสุขลักษณะปราศจากของเสีย

นอกจากนี้ พระธรรมปิฎก (2551) ยังได้กล่าวว่า การพัฒนาอย่างยั่งยืนยังคงเน้นเป้าหมายทางเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม เข้ามาเป็นตัวควบคุมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจนั้น (Economic Development) คือการพัฒนาที่ควบคู่ไปกับสิ่งแวดล้อม (Environment) โดยการให้พัฒนาหรือความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจนั้น อยู่ในภาวะที่สิ่งแวดล้อมรองรับไหวด้วย ทั้งนี้ ยังได้กล่าวเพิ่มเติมว่า การพัฒนาอย่างยั่งยืนมีลักษณะเป็นการพัฒนาที่เป็นการบูรณาการการพัฒนาที่ยั่งยืน (Integrated) คือ ทำให้เกิดเป็นองค์รวม (Holistic) หมายความว่า องค์ประกอบทั้งหลายที่เกี่ยวข้องจะต้องมาประสานกันครบองค์ และมีลักษณะอีกอย่างหนึ่ง คือ มีดุลยภาพ (Balance) โดยมีการบูรณาการระหว่างภารกิจในการพิทักษ์รักษาทรัพยากรธรรมชาติและภารกิจอีกอย่างหนึ่งคือ การแก้ไขกำจัดความยากจน มีการพัฒนารวมกันไป โดยที่ทั้งสองอย่างนี้ไปด้วยกัน และทำให้เกิดสภาพที่เรียกว่าทั้งในระบบเศรษฐกิจและสภาพแวดล้อม การคุ้มครองธรรมชาติแวดล้อมควบคู่กันไปด้วย การพัฒนา

3. องค์ประกอบของการบริหารจัดการการท่องเที่ยวหรือการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ในส่วนขององค์ประกอบของการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ดังที่ สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2540) ได้กล่าวว่า ลักษณะของชุมชนเข้มแข็งที่สอดคล้องกับ หลักการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งมีองค์ประกอบหลัก 4 ประการ ดังนี้

1. เป็นชุมชนเรียนรู้ ซึ่งต้องตื่นตัวอยู่ตลอดเวลาต่อความเป็นไปของโลก รู้ข่าวสารทางด้าน เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศ รวมทั้งการเพิ่มพูนความรู้บางด้านที่จำเป็นให้กับชุมชนอย่างครอบคลุมและลึกซึ้ง ซึ่งเป็นความรู้ขั้นสูงที่เรียกว่า “ปัญญา” ซึ่งปัญญานี้เองที่จะเป็นพลัง และสามารถที่จะแก้ปัญหาต่าง ๆ ของชุมชน หรือสามารถพัฒนาชุมชนของตนให้เจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืนถาวรต่อไป

2. มีการบริหารจัดการ มืองค์ประกอบ 4 ประการ ดังนี้

2.1 การวางแผน (Planning) กล่าวคือ ชุมชนต้องมีโครงการหรือแผนของชุมชน

2.2 การจัดกระบวนการ (Organizing) คือ การเตรียมการเพื่อดำเนินการตามแผน ข้อแรกต้อง เตรียมคน เตรียมวัตถุ มีการฝึกทักษะที่จำเป็นและมีการนัดหมายการลงมือทำที่ชัดเจน

2.3 การลงมือตามแผน (Implementing) คือ การปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

2.4 การประเมิน (Evaluating) คือการกำกับดูแลงานเพื่อให้แน่ใจว่าการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายหรือไม่ มีปัญหาอุปสรรคอย่างไร มีการประเมินว่างานดำเนินไปครบถ้วนถูกต้องหรือไม่

3. มีจิตวิญญาณซึ่งอาจแสดงได้หลายอย่าง เช่น ความผูกพันรักดีของสมาชิกกับชุมชน การเสียสละเพื่อชุมชน มีความรู้สึกเป็นเจ้าของและหวงแหนชุมชน มีสิ่งยึดเหนี่ยวร่วมกัน องค์ประกอบ ซึ่งหลายสิ่งเหล่านี้หลอมรวมกัน ทำให้ชุมชนมีชีวิตจิตใจเหมือนเป็นสิ่งมีชีวิตอย่างหนึ่งพร้อมที่จะเจริญเติบโต

4. สันติสุข คือ การมีความสุขในชุมชน ซึ่งแสดงออกที่สมาชิกชุมชนมีความสุข มีความสามัคคีปรองดองกันและทำงานเพื่อส่วนรวม มีพลัง มีความสามารถในการแก้ปัญหา และสามารถป้องกันอันตรายจากภายนอกได้

ซึ่งสอดคล้องกับที่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2544) ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยมีปัจจัยสำคัญในการพัฒนาที่ยั่งยืน ประกอบด้วย 5 ประการ ดังนี้

1. ทรัพยากรการท่องเที่ยว หมายถึงสิ่งแวดลอมต่าง ๆ ทั้งที่เป็นสิ่งแวดลอมที่กำเนิดขึ้น ตามธรรมชาติ และสิ่งแวดลอมที่มนุษย์สร้างขึ้นแล้วสืบทอดต่อกันมา เช่น ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี ประวัติศาสตร์

2. นักท่องเที่ยว เป็นกลุ่มคนที่มีความสำคัญต่อการท่องเที่ยวในฐานะผู้บริโภค ทรัพยากรการท่องเที่ยว มีความต้องการที่ทำให้คนในแหล่งการท่องเที่ยวและกลุ่มนักท่องเที่ยว การท่องเที่ยว ต้องก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทรัพยากรการท่องเที่ยว และก่อผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อม ด้วยเหตุนี้ นักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพจึงจำเป็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

3. กลุ่มธุรกิจท่องเที่ยว กลุ่มธุรกิจให้ความสำคัญกับธุรกิจการท่องเที่ยวอย่างที่เป็นอยู่ และพยายามที่จะเปลี่ยนแปลงทรัพยากรการท่องเที่ยว เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว จนเลยทำให้ผลกระทบด้านลบที่อาจจะเกิดขึ้น ถ้าจะให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน กลุ่มธุรกิจนี้ จะต้องคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว และเป็นตัวกลางที่จะช่วยกลั่นกรองคุณภาพของนักท่องเที่ยว

4. ชุมชนที่มีแหล่งท่องเที่ยว มีบทบาทเป็นทั้งผู้ผลิตทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมประเพณีของคนในชุมชน ขณะเดียวกันในชุมชนเองมีบทบาทเป็นผู้ดูแลทรัพยากรการท่องเที่ยวเช่นกัน ที่ผ่านมามีคนในแหล่งท่องเที่ยวมักเป็นฝ่ายตั้งรับการท่องเที่ยวที่เข้ามา โดยคนในแหล่งใหญ่จะมองเห็นผลประโยชน์ในเชิงรายได้ แต่อาจไม่ตระหนักและคาดการณ์ถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น นอกจากการตั้งรับกับทรัพยากรที่เปลี่ยนแปลงไปแล้ว คนในชุมชนที่มีแหล่งการท่องเที่ยวกลับได้รับ ผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวอย่างยุติธรรม กล่าวได้ว่า คนในชุมชนได้รับผลประโยชน์เพียงส่วนน้อยเมื่อเทียบกับผลกระทบที่เกิดขึ้น ด้วยเหตุนี้ทางการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนแล้ว จึงให้ความสำคัญกับเรื่องการกระจายผลประโยชน์ให้กับคนในท้องถิ่นอย่างเท่าเทียมกัน ความรักท้องถิ่นเป็นอีกปัจจัยหนึ่ง ท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

5. นักวิชาการและสถาบันการท่องเที่ยว ได้เข้ามามีบทบาทในการเป็นหน่วยงานสนับสนุน ที่ช่วยนำความรู้ในทางวิชาการ หรือภูมิปัญญาสากลมาใช้ในการศึกษาค้นคว้าเพื่อยกระดับความรู้ที่เรียกว่า “ภูมิปัญญา” ให้เป็นองค์ความรู้ และยิ่งทรัพยากรการท่องเที่ยวได้รับการศึกษาค้นคว้ามาก นักท่องเที่ยวและกลุ่มธุรกิจการท่องเที่ยวก็จะเห็นคุณค่าของทรัพยากรการท่องเที่ยวมากเท่านั้น อันจะนำไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

นอกจากนี้ บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548) ได้จำแนกไว้ว่าเมืองประกอบ 6 ด้าน ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านการพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยว เป็นการพัฒนาสถานที่อันเป็นจุดหมายปลายทางที่นักท่องเที่ยวจะเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว พร้อมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการทางการท่องเที่ยว ให้สามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาเยี่ยมชม โดยมีการประเมินศักยภาพและความสามารถในการรับรองพื้นที่ และกำหนดกิจกรรมท่องเที่ยวที่อนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งให้ความรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยวด้วย

2. องค์ประกอบด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว เป็นการพัฒนาเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวให้อยู่ในสภาพเดิมหรือดีกว่า และป้องกันผลกระทบด้านลบจากการท่องเที่ยว ต้องมีการติดตามประเมินผลกระทบจากการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง

3. องค์ประกอบด้านการพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยว เป็นการพัฒนาธุรกิจด้านการอำนวยความสะดวกโดยตรงแก่นักท่องเที่ยว เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ได้รับความพึงพอใจ ความรับผิดชอบต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวต่อสิ่งแวดล้อม

4. องค์ประกอบด้านการพัฒนาการตลาดท่องเที่ยว เป็นการพัฒนาแสวงหานักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ ซึ่งมีลักษณะเป็นคุณประโยชน์ต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวสิ่งแวดล้อมให้เข้ามาทำให้นักท่องเที่ยวเหล่านี้ ได้รับความรู้และประสบการณ์จากการท่องเที่ยวตามที่เขาพึงพอใจ

5. องค์ประกอบด้านการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการท่องเที่ยวของชุมชนท้องถิ่น เป็น การพัฒนาในการสร้างโอกาสให้ชุมชนท้องถิ่น มีส่วนร่วมทางการท่องเที่ยวแห่งตนเองและได้รับผลประโยชน์การท่องเที่ยว อันจะทำให้ชุมชนท้องถิ่นเกิดความหวงแหน และรักษาไว้ซึ่งทรัพยากรท่องเที่ยวและให้คงอยู่ตลอดไป องค์ประกอบด้านการพัฒนาคือจิตสำนึกทางการท่องเที่ยวที่เป็น การพัฒนาและการสร้างให้เกิดขึ้น

6. จิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมให้แก่ผู้เกี่ยวข้องทางการท่องเที่ยวทุกฝ่าย โดยการให้ความรู้และสื่อความหมายในการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวสิ่งแวดล้อม เพื่อพัฒนาและปลูกฝังจิตสำนึกทางการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ให้ทุกฝ่ายเกิดความรักความหวงแหนทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม

ซึ่งสอดคล้องกับ โอเยเรศ ลิลับ (2554) ให้ความหมายของการพัฒนาการท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการพัฒนาการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ไว้ดังนี้

1. คงความดั้งเดิมของธรรมชาติและวัฒนธรรมให้มากที่สุด โดยคำนึงเสมอว่าทรัพยากรการท่องเที่ยวที่ถูกนำมาใช้จากอนาคต จะต้องมีการรักษาไว้ให้อนุชนรุ่นภายหลังได้ชื่นชมเช่นเดียวกัน

2. การพัฒนาหรือการเปลี่ยนแปลงทรัพยากรการท่องเที่ยว ต้องกระทำเท่าที่จำเป็น ไม่ทำให้สภาพแวดล้อมเดิมเปลี่ยนแปลงไป

3. การออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกต้องกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม ไม่บดบังหรือทำให้ทัศนียภาพเสียหาย

4. รักษาความปลอดภัยทั้งตัวทรัพยากรการท่องเที่ยว และผู้เข้ามาท่องเที่ยวด้วยเช่นกัน

นอกจากนี้ ชนินทร์ อยู่เพชร (2555) ยังได้ให้ความหมายเพิ่มเติมไว้ว่า การพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนว่า มีองค์ประกอบโดยทั่วไปหลายประการ และจากการพัฒนาการท่องเที่ยวดังกล่าว จำเป็นต้องใช้ เวลา เงินทุน ตลอดจนความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาเพื่อความยั่งยืนทั้งสิ้น การปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความมั่นคงยั่งยืนอย่างแท้จริง กระบวนการในการดำเนินการเพื่อให้การพัฒนาดังกล่าวประสบความสำเร็จก็เป็นสิ่งสำคัญ โดยกระบวนการดังกล่าวเริ่มตั้งแต่ การกำหนดการแผนงาน การกำหนดของทรัพยากร การได้รับความร่วมมือจากฝ่ายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง เงินทุน การประสานงาน

การตรวจสอบข้อกำหนดเพื่อประเมินผลของการพัฒนาและการนำข้อมูลไปใช้ เพื่อผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว ดังนี้

1. ต้องมีการกำหนดแผนงานและเป้าหมายที่ชัดเจนทั้งในระยะสั้นและระยะยาว
2. มีการระบุกลุ่มทรัพยากรการท่องเที่ยวเพื่อความยั่งยืนที่ชัดเจนพร้อมทั้งกรอบแนวปฏิบัติ เพื่อให้สามารถมองเห็นได้อย่างเป็นรูปธรรม
3. ได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่าง ๆ มีส่วนร่วมอย่างแท้จริง
4. ได้รับเงินทุนสนับสนุนจากทุกภาคส่วน เช่น จากภาครัฐ เอกชน หรือ จากชุมชน
5. มีการประสานงานอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ ระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการท่องเที่ยวในชุมชนต่าง ๆ
6. มีการสร้างกลไกตรวจสอบหน่วยงาน ตรวจสอบและประเมินผลเพื่อให้เห็นผลที่เกิดขึ้นทั้งทางด้านบวกและด้านลบจากการดำเนินการ

จากแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการจัดการการท่องเที่ยวหรือการพัฒนาการท่องเที่ยว สรุปได้ว่า การบริหารการจัดการการท่องเที่ยวหรือการพัฒนาการท่องเที่ยว หมายถึง การสร้างจิตสำนึกของทุกภาคส่วนให้เกิดความตระหนักในเรื่องของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมและการสร้างความมีส่วนร่วมด้านผลประโยชน์ให้แก่ชุมชนในท้องถิ่นโดยมุ่งเน้นให้ชุมชนมีบทบาทในการพัฒนาทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ของตนเองและมีการส่งเสริมให้ความรู้และประสบการณ์การท่องเที่ยวแก่ชุมชนโดยให้ความสำคัญการพัฒนาการท่องเที่ยว 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านวัฒนธรรมและด้านสิ่งแวดล้อม อันจะนำไปสู่การพัฒนาความหลากหลายทางวัฒนธรรมโดยการมีส่วนร่วม การวางแผน การจัดกระบวนการ การลงมือตามแผน และการประเมิน

ผู้วิจัยได้นำเอาแนวคิดการบริหารการจัดการการท่องเที่ยวหรือการพัฒนาการท่องเที่ยวของ สัญญา สัญญาวิวัฒน์ โดยการมีส่วนร่วม การวางแผน การจัดกระบวนการ การลงมือตามแผน และการประเมิน มากำหนดคำถามเพื่อใช้ในแบบสอบถามและ การสัมภาษณ์เพื่อนำไปสร้างแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ และหากนำหลักการดังกล่าวมาปรับใช้ในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติก็จะทำให้อุทยานมีความพร้อมในด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว พร้อมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการทางการท่องเที่ยวให้สามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวได้

แนวความคิดและหลักการของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศหรือการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศหรือการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (Ecotourism) เป็นรูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยวในปัจจุบันการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจะต้องเป็นการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติจัดการรักษาสิ่งแวดล้อมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ให้นิยามว่าการเดินทางไปยังสถานที่ที่เขียวแห่งใดแห่งหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษา ชื่นชม เพลินกับทัศนียภาพทางธรรมชาติ สภาพสังคม วัฒนธรรม ชีวิตของคนในท้องถิ่น บนพื้นฐานเข้าใจความรู้และความรับผิดชอบต่อระบบนิเวศ

1. ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศหรือการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ มีผู้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศหรือการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ดังนี้

Ecotourism เป็นคำที่เกิดใหม่ในวงการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยนำคำ Eco และ Tourism คำว่า Eco แปลตามรูปศัพท์ว่า บ้านหรือที่อยู่อาศัย ส่วน Tourism แปลว่า การท่องเที่ยว Ecotourism จึงแปลว่า การท่องเที่ยวที่เกี่ยวกับที่อยู่อาศัย หมายความว่า การท่องเที่ยวที่เน้นในด้านสิ่งแวดล้อมอันเป็นที่อยู่อาศัยของสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ ทั้งพืช สัตว์ และมนุษย์ ส่วนคำว่า นิเวศ ซึ่งเป็นคำภาษาสันสกฤตที่นำมาใช้ในภาษาไทย แปลว่า บ้านหรือที่อยู่อาศัยเช่นกัน การท่องเที่ยวเชิงนิเวศจึงเป็นศัพท์บัญญัติที่มีความหมายตรงกับคำในภาษาอังกฤษอย่างเหมาะสมเพื่อขยายความหมายของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้ชัดเจนยิ่งขึ้น (ราชบัณฑิตยสถาน, 2525) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นรูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน (Sustainable Tourism) ที่มีลักษณะพิเศษเป็นของตัวเอง และแตกต่างไปจากการท่องเที่ยวในรูปแบบอื่น สรุปได้ดังนี้

1. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศหรือการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เป็นการท่องเที่ยวที่อาศัยธรรมชาติเป็นฐาน (Nature Based Tourism) เช่น แหล่งท่องเที่ยวประเภทอุทยาน วนอุทยาน เกาะแก่ง และชายทะเล เป็นต้น แต่อาจหมายรวมถึง ศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และวิถีชีวิตของคนท้องถิ่นหากสิ่งเหล่านี้ปรากฏอยู่ในหรือเกี่ยวข้องกับระบบนิเวศธรรมชาติ

2. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศหรือการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เป็นการท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศน้อยหรือต่ำ หรือไม่มีผลกระทบต่อวิถีทางธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่นจนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางลบ เพราะฉะนั้นการป้องกันและควบคุมผลกระทบอันเกิดจากการท่องเที่ยว จึงเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารจัดการ เช่น ไม่เน้นปริมาณนักท่องเที่ยวไม่สนับสนุนให้มีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเกินความจำเป็น เน้นธรรมชาติและองค์ประกอบของธรรมชาติเป็นสิ่งดึงดูด เป็นต้น

3. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศหรือการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เป็นการท่องเที่ยวที่เปิดโอกาสให้ผู้มาเยือนได้สัมผัส เรียนรู้และเข้าใจธรรมชาติและองค์ประกอบธรรมชาติ (รวมทั้ง

ศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และวิถีชีวิตของคนท้องถิ่น) ตลอดจนผลกระทบของมนุษย์ที่มีต่อระบบนิเวศ เพื่อให้นักท่องเที่ยวมีพฤติกรรมด้านสิ่งแวดล้อมในเชิงบวก เพราะฉะนั้นการจัดระบบบริการข้อมูลและการสื่อความหมายธรรมชาติ รวมทั้งการเพิ่มพูนศักยภาพของมัคคุเทศก์จึงเป็นเรื่องสำคัญลำดับต้น

4. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศหรือการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เป็นการท่องเที่ยวที่สนับสนุนให้ชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทในการคิด (วางแผน) การทำ (ปฏิบัติหรือดำเนินการ) และการติดตามตรวจสอบประเมินผล ร่วมกับผู้เกี่ยวข้องส่วนอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน พร้อมได้รับผลตอบแทนในเชิงเศรษฐกิจ เพื่อยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของท้องถิ่นด้วยความเหมาะสมเป็นธรรม

Raff Buckley (1992; อ้างถึงใน สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2542) นิยามว่า คือ การท่องเที่ยวที่ถูกจัดการดูแลอย่างยั่งยืน อยู่บนพื้นฐานของธรรมชาติ มีการศึกษาด้านการเรียนรู้วัฒนธรรม และ/หรือ สิ่งแวดล้อมเอื้อประโยชน์ต่อการอนุรักษ์ และสร้างความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยว

Ecotourism หรือการท่องเที่ยวเชิงนิเวศหรือการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ มีความหมาย อย่างง่าย ๆ คือ “การท่องเที่ยวโดย เข้าไปสัมผัสกับธรรมชาติซึ่งต้องมีการให้ความรู้ทางนิเวศวิทยาจากผู้มีความรู้ในเรื่องนั้น ๆ อย่างแท้จริงเพื่อให้นักท่องเที่ยวที่เขาไปมีความรู้เพิ่มขึ้น ปัจจุบันความหมายนี้ยังครอบคลุมไปถึงสภาพทางวัฒนธรรม วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของประชากรในท้องถิ่น ความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น (Endemic) ที่ต้องรักษาไว้ ด้วยการท่องเที่ยวแบบ Ecotourism จึงมุ่งเน้นการสัมผัสกับธรรมชาติและท้องถิ่นอย่างแท้จริง ซึ่งกิจกรรมที่เป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเช่น การเดินป่า (คางแรม) การแคมป์ปิ้งการนำเที่ยวหมู่บ้าน/ชุมชน การล่องแพไม้ไผ่ การเที่ยวดำน้ำดูปะการังศึกษาธรรมชาติป่าละเมาะล่องแพยาง ดูนก ส่องสัตว์ ปนเขา นั่งช้าง เบนตน สวนการท่องเที่ยวเชิงกึ่งนิเวศ เช่น ตกปลาชี่จักกรยาน เบนตน” ซึ่งสถาบันวิจัยเพื่อ การพัฒนา ประเทศไทย (2540) ได้กล่าวไว้ว่าการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) หมายถึง การท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นและแหล่งวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับระบบนิเวศ สิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยว โดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้อง ภายใต้การจัดการสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อมุ่งเน้นให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศ อย่างยั่งยืน นอกจากนี้ ยังมีนักวิชาการในต่างประเทศอาทิ Ceballos Lascurain (1991) ได้อธิบายถึงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศว่า หมายถึง การท่องเที่ยวรูปแบบหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางไปยังแหล่งธรรมชาติ โดยไม่ให้เกิดการทำลายหรือทำความเสียหายแก่ธรรมชาติ แต่มีวัตถุประสงค์ เพื่อชื่นชม ศึกษาเรียนรู้ และเพลิดเพลินไปกับทัศนียภาพพืชพรรณ และสัตว์ป่า ตลอดจนลักษณะทางวัฒนธรรมที่ปรากฏในแหล่งธรรมชาติเหล่านั้น และ Elizabeth Boo (1991) ได้อธิบายถึงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ไว้ว่า เป็นการท่องเที่ยวแบบอิงธรรมชาติที่เอื้อประโยชน์ต่อการอนุรักษ์ อันเนื่องมาจากการมีเงินทุนสำหรับการปกป้องดูแลรักษาพื้นที่ และมีการสร้างงานให้กับชุมชนหรือท้องถิ่น พร้อมทั้งให้การศึกษาและสร้างจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม และ The Ecotourism Society (1991) ได้อธิบายถึงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไว้ว่า เป็นการเดินทางไปเยือนแหล่งธรรมชาติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการเรียนรู้ถึงวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ด้วยความระมัดระวัง ไม่ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือทำลายคุณค่าของระบบนิเวศ และในขณะเดียวกันก็ช่วยสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจที่ส่งผลให้การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเกิดประโยชน์ต่อประชาชนท้องถิ่น และ Western (1993) ได้ให้ความหมายว่าการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวที่รับผิดชอบต่อแหล่งธรรมชาติซึ่งมีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนท้องถิ่นดีขึ้น และ The Common Wealth Department of Tourism (1994) ได้ให้คำจำกัดความการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไว้ว่า เป็นการท่องเที่ยวธรรมชาติที่ครอบคลุมถึงสาระด้านการศึกษา การเข้าใจธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และการจัดการเพื่อรักษาระบบนิเวศให้ยั่งยืน คำว่า ธรรมชาติสิ่งแวดล้อมยังครอบคลุมถึงขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่นด้วย ส่วนคำว่ารักษาระบบนิเวศให้ยั่งยืนนั้น หมายถึง การปันผลประโยชน์ต่าง ๆ กลับสู่ชุมชนท้องถิ่นและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ Ralph Buckley (1995) ได้ให้คานิยามสั้น ๆ ว่า การท่องเที่ยวที่อาศัยผลิตผลทางธรรมชาติ การจัดการที่ยั่งยืน และองค์ประกอบทาง การศึกษา ซึ่งมีส่วนก่อให้เกิดการอนุรักษ์ ซึ่ง Costas Christ (2002) ให้ความหมายว่า เป็นการท่องเที่ยวในพื้นที่ธรรมชาติพร้อมกับอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมไปด้วย และช่วยสร้างสวัสดิการให้ชุมชนท้องถิ่น และยังได้กล่าวอีกว่า นักท่องเที่ยวสับสนคำว่าท่องเที่ยวธรรมชาติกับคำว่าท่องเที่ยวเชิงนิเวศซึ่งไม่เหมือนกัน เพราะการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นการท่องเที่ยวที่รับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อม นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศต้องใช้ธรรมชาติ และปฏิบัติต่อสัตว์ป่าอย่างยั่งยืน และยังต้องบริจาคเงินช่วยเหลือเพื่อเป็นทุนในการอนุรักษ์รวมทั้งเพื่อให้คนในชุมชนมีฐานะดีขึ้น

2. สาระสำคัญของการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศหรือการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

ศุภชัย ปาโม (2538) ได้สรุปสาระสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไว้ ดังนี้

1. แหล่งท่องเที่ยวที่จะส่งเสริมควรเป็นพื้นที่ธรรมชาติที่มีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อมเป็นหลัก และอาจรวมถึงแหล่งประวัติศาสตร์ โบราณคดี และวัฒนธรรมที่ปรากฏในพื้นที่ด้วย
2. ควรเป็นการท่องเที่ยวที่ทุกฝ่ายมีความรับผิดชอบต่อสภาพแวดล้อมธรรมชาติและระบบนิเวศ เป็นการท่องเที่ยวที่ไม่ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติ สภาพแวดล้อมเสื่อมโทรม
3. เน้นให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัส ได้รับประสบการณ์ และการเรียนรู้จากสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติโดยตรง อีกทั้งเสริมสร้างจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมอีกด้วย

4. เป็นการท่องเที่ยวที่ให้ประโยชน์กลับคืนสู่ธรรมชาติ เอื้อประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่นทั้งทางตรงและทางอ้อม

5. มุ่งเน้นคุณค่าลักษณะเด่นที่เป็นเอกลักษณ์ของธรรมชาติที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวในการดึงดูดใจนักท่องเที่ยวแต่ไม่เน้นที่การเสริมแต่งพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศหรือการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (Eco tourism) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศหรือท่องเที่ยวทางธรรมชาติเป็นแนวคิดใหม่ในการพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดผลกระทบในทางลบน้อยที่สุด แนวคิดนี้ได้รับความสนใจจากประเทศต่าง ๆ นับตั้งแต่ พ.ศ. 2530 เป็นต้นมา จากการศึกษาถึงผลกระทบของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่มีต่อประเทศไทยระยะยาวที่ผ่านมา มีผลกระทบในทางบวกและผลกระทบในทางลบ

ผลกระทบทางบวกคือ ทำให้เกิดรายได้จากการจับจ่ายของนักท่องเที่ยวโดยเฉพาะอย่างยิ่งนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศจะทำให้ประเทศไทยมีรายได้เป็นตราต่างประเทศ เงินที่นักท่องเที่ยวนำไปจับจ่ายใช้สอยกระจายไปสู่ท้องถิ่นที่มีแหล่งท่องเที่ยวตั้งอยู่ทำให้เศรษฐกิจของท้องถิ่นดีขึ้น เกิดผลดีทางด้านสังคมและวัฒนธรรม โดยมีการแลกเปลี่ยนและเรียนรู้วัฒนธรรมซึ่งกันและกันระหว่างนักท่องเที่ยวกับคนในท้องถิ่น

ผลกระทบทางลบคืออาจจะทำให้สิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวเกิดการเสื่อมโทรมจากงานไม่ระมัดระวังนักท่องเที่ยวหรือจากการขาดการวางแผนที่ดีของหน่วยงานท้องถิ่นด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว นอกจากนี้ชุมชนในท้องถิ่นที่มีแหล่งท่องเที่ยวไม่ได้รับผลประโยชน์ตอบแทนที่ควรชุมชนในท้องถิ่นก็ต้องประสบปัญหาต่าง ๆ มีนักท่องเที่ยวเข้ามา เช่น ปัญหาการส่งเสียงดังรบกวนของนักท่องเที่ยว ปัญหาการจราจร ปัญหาค่าครองชีพเพิ่มขึ้นในท้องถิ่น

3. องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2544) ได้กล่าวถึง การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบดังนี้

1. ด้านพื้นที่ เป็นการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น รวมทั้งแหล่งวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ (Eco-system) ในพื้นที่นั้น ๆ

2. ด้านการจัดการ เป็นการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบ (Responsible Travel) โดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม มีการจัดการที่ยั่งยืนครอบคลุมไปถึงการอนุรักษ์ทรัพยากร การจัดการสิ่งแวดล้อม การป้องกันการเกิดมลพิษและมลภาวะ รวมไปถึงการควบคุมอย่างมีขอบเขต จึงจัดได้ว่าเป็นการท่องเที่ยวที่มีการจัดการอย่างยั่งยืน

3. ด้านกิจกรรมและกระบวนการ เป็นการท่องเที่ยวที่มีกระบวนการเรียนรู้ โดยมีการให้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม และระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยว เป็นการเพิ่มพูนความรู้

ประสบการณ์ ความประทับใจ เพื่อสร้างความตระหนักและปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้องต่อนักท่องเที่ยว ประชาชนภายในท้องถิ่น และผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง

4. ด้านการมีส่วนร่วม เป็นการท่องเที่ยวที่มีการคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชน และประชาชนท้องถิ่น และผู้ประกอบการในการมีส่วนร่วมในทางความคิด วางแผน ปฏิบัติตามแผน การติดตามตรวจสอบ ตลอดจนร่วมบำรุงรักษาทรัพยากรการท่องเที่ยว อันจะก่อให้เกิดผลประโยชน์ ในท้องถิ่น ทั้งการกระจายรายได้ การยกระดับคุณภาพชีวิต และการได้รับผลตอบแทนเพื่อกลับมา บำรุงรักษา และจัดการแหล่งท่องเที่ยวด้วย

ซึ่ง ปิยวรรณ คงประเสริฐ (2551) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญของการท่องเที่ยว เจริญวิเศษจากสถาบันการท่องเที่ยวเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมได้ ให้ลักษณะสำคัญของการท่องเที่ยว เจริญวิเศษว่ามีหลักการพื้นฐาน 5 อย่าง โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ต้องอยู่บนพื้นฐานของธรรมชาติ (Nature Based Tourism) หมายถึง ต้อง เคารพเรื่องชีววิทยา ลักษณะกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ และวัฒนธรรม ศึกษาเรื่อง การอนุรักษ์ การวางแผน การพัฒนา การจัดการด้านท่องเที่ยว เพราะทั้งหมดเป็นพื้นฐานอยู่กับ ธรรมชาติ

2. ต้องทำให้ระบบนิเวศยั่งยืน (Ecological Sustainable Tourism) หมายถึง เป็น การท่องเที่ยวที่ประกอบด้วยเศรษฐกิจที่ยั่งยืน สังคมที่ยั่งยืน และสิ่งแวดล้อมยั่งยืน การทำแหล่ง ท่องเที่ยวยั่งยืนก็สำคัญ นำไปสู่การจัดการกิจกรรมของมนุษย์ นอกจากนี้ยังเป็น การท่องเที่ยว เจริญวิเศษอย่างยั่งยืนที่ยอมรับกันในการจัดการด้านธรรมชาติวิทยา เป็นการพัฒนาด้านศักยภาพในการ รับรองและคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งจะทำให้สิ่งแวดล้อมคงอยู่ และไม่ได้รับความเสียหาย

3. การให้การศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมในระบบนิเวศ (Environmentally Educative Tourism) เป็นการศึกษาสิ่งแวดล้อมและแปลความหมาย สิ่งนี้เป็นเครื่องมือสำคัญสร้างความ สนุกสนานและให้ประสบการณ์การท่องเที่ยวเจริญวิเศษอย่างมีความหมาย ช่วยดึงดูดผู้คนที่ พรารถมีส่วนร่วมให้ปฏิบัติต่อสิ่งแวดล้อมอย่างมีสำนึก โดยพัฒนาความคิด จิตใจ ความรู้สึก ชื่นชมต่อสิ่งแวดล้อมการศึกษามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวและชุมชน ซึ่งช่วยให้กิจกรรม ในแหล่งท่องเที่ยวอยู่ได้อย่างยั่งยืน การแปลความหมายช่วยให้นักท่องเที่ยวเห็นภาพในการพิจารณา สิ่งแวดล้อมได้อย่างชัดเจน ซึ่งให้ทั้งคุณค่าทางวัฒนธรรมและธรรมชาติเช่นกัน

4. ต้องให้ชุมชนมีรายได้ (Locally Beneficial Tourism) เป็นการให้ชุมชนเข้ามา มีส่วนร่วม ถือว่าไม่เพียงแต่ให้ประโยชน์กับชุมชน และสิ่งแวดล้อมเท่านั้นแต่ยังช่วยพัฒนาคุณภาพ ของประสบการณ์การท่องเที่ยว ชุมชนในท้องถิ่นมักให้ความร่วมมือกับการท่องเที่ยวเจริญวิเศษด้วย การให้ความรู้ ให้บริการ ให้ความสะดวก และขายผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น ผลประโยชน์เหล่านี้ จะมี ประโยชน์กว่าที่การท่องเที่ยวเจริญวิเศษจะมีให้ต่อแหล่งท่องเที่ยว และสิ่งแวดล้อม การท่องเที่ยว

เชิงนิเวศ ช่วยก่อให้เกิดรายได้จากการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว นอกเหนือไปจากผลต่อสังคม และ วัฒนธรรมท้องถิ่น

5. ต้องให้นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจ (Tourist Satisfaction) โดย ความพึงพอใจ เป็นสิ่งสำคัญต่อนักท่องเที่ยว

การขับเคลื่อนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้เติบโตตามแนวคิดของ Collier and Harraway (1997) ที่ให้ความสำคัญกับ การขนส่ง ที่พัก กิจกรรมและสิ่งอำนวยความสะดวกในการ บริการ และการขายเป็นหลัก อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นสินค้าที่จับต้องไม่ได้ ไม่มีการเคลื่อนไปหาผู้บริโภค ดังนั้นหากต้องการให้ผู้บริโภคเข้ามาหาสินค้าจึงต้องสร้างความดึงดูดใจ และน่าสนใจ เพื่อให้เกิดความต้องการ โดยอาศัยกิจกรรมต่าง ๆ ในการท่องเที่ยว ซึ่งขึ้นอยู่กับทรัพยากรของแหล่งท่องเที่ยว ๆ นั้นว่าจะดึงดูดผู้บริโภคกลุ่มใด เนื่องจากรูปแบบทรัพยากรในพื้นที่ที่แตกต่างกัน จะทำให้รูปแบบการท่องเที่ยวแตกต่างกันไป และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศก็เป็นส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยวใน แหล่งธรรมชาติ ที่มีระบบนิเวศเฉพาะของแต่ละท้องถิ่น และต้องอาศัยการเรียนรู้และความร่วมมือจากทั้งชุมชนในท้องถิ่น และนักท่องเที่ยวเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้ยั่งยืน และสร้างประสบการณ์ที่ดีในการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยว

จากแนวคิดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศหรือการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ สรุปได้ว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศหรือการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ หมายถึง การท่องเที่ยวที่อาศัยธรรมชาติเป็นฐานของการท่องเที่ยว โดยนักท่องเที่ยวจะได้เข้าไปสัมผัสกับธรรมชาติอย่างแท้จริง ซึ่งมีกิจกรรมการท่องเที่ยวเช่น การเดินป่า การแคมป์ปิ้ง การล่องแพ การดำน้ำดูปะการัง เป็นต้น จากที่กล่าวมาข้างต้น ได้สะท้อนภาพของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศหรือการท่องเที่ยวทางธรรมชาติไว้อย่างชัดเจนว่าเป็นการท่องเที่ยวและการพัฒนาไปพร้อม ๆ กัน โดยเฉพาะการพัฒนาจิตสำนึกของนักท่องเที่ยวให้มีความตระหนักในการรักษาสิ่งแวดล้อม

จากแนวคิดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศหรือการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของปิยวรรณ คงประเสริฐ ซึ่งได้ให้ลักษณะสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศว่ามีหลักการพื้นฐานได้แก่ ต้องอยู่บนพื้นฐานของธรรมชาติ ต้องทำให้ระบบนิเวศยั่งยืน การให้การศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมในระบบนิเวศ ต้องให้ชุมชนมีรายได้ ต้องให้นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจ มากำหนดคำถามเพื่อใช้ในรูปแบบสอบถามและ การสัมภาษณ์เพื่อนำไปสร้างแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ และหากนำหลักการดังกล่าวมาปรับใช้ในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ในอุทยานก็จะทำให้แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาตินำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน และมีการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวโดยใช้วิธีการที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด นักท่องเที่ยวต้องมีความรับผิดชอบ ไม่ทำกิจอันใด ที่ก่อให้เกิดการรบกวนหรือความเสียหาย

แก่ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และต้องยอมรับ ให้ประชาชนทุกภาคส่วนได้รับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่เกิดจากการท่องเที่ยวอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

คัชพล จันเพชร (2564) ซึ่งได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางการจัดการแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดสุโขทัย พบว่า ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว การเดินทางยังมีความลำบากเนื่องจากรถโดยสารสาธารณะยังมีจำนวนไม่เพียงพอ และรอบการให้บริการยังคงน้อยไป รวมไปถึงสภาพการจราจรไม่คล่องตัวทำให้ใช้ระยะเวลาในการเดินทางมากเกินไป พบว่า การเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวมีความยากลำบากเนื่องมาจากรถโดยสารสาธารณะมีจำนวนไม่เพียงพอ และรอบการให้บริการยังคงมีน้อย

พริธิตา เทพประสิทธิ์ และคณะ (2564) ศึกษาแนวทางการสร้างศักยภาพและพัฒนาพื้นที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้เป็นเมืองท่องเที่ยว ในอำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี พบว่า แนวทางในการพัฒนาควรเริ่มจาก 3 สิ่งที่ต้องไปด้วยกัน คือ ด้านของ เศรษฐกิจ ด้านของสิ่งแวดล้อม และด้านของสังคมโดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน นักท่องเที่ยวให้ ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของชุมชนและการสนับสนุนชุมชนอยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับด้านการ ดึงดูดใจมาท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอสวนผึ้ง นักท่องเที่ยวตัดสินใจมาท่องเที่ยวในอำเภอสวนผึ้งเพราะจะทำให้ได้รับอากาศที่บริสุทธิ์ และมีกิจกรรมงาน Event เช่น งานปันจักรยาน งานวิ่ง และงานคอนเสิร์ต เป็นต้น จากผลการศึกษาพบว่า การสร้างศักยภาพและพัฒนาพื้นที่ท่องเที่ยวให้เป็นเมืองน่าอยู่ สู่เมืองน่าเที่ยว ควรมี กำหนดแนวทางในการดำเนินงานใน 4 ส่วน ได้แก่ การจัดการของแหล่งท่องเที่ยว การจัดการของโรงแรมและที่พัก การมีส่วนร่วมของชุมชนและการสนับสนุนชุมชน และการจัดงาน Event ในพื้นที่ท่องเที่ยวอำเภอสวนผึ้ง

วันสิริ อักษรแก้ว (2564) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้บริการในการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาแหลม จังหวัด กาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 20-30 ปี มีระดับการศึกษา ระดับปริญญาตรี มีสถานภาพโสด และมีระดับรายได้ 10,000-20,000 บาทต่อเดือน ประกอบอาชีพ พนักงานบริษัทเอกชน/รับจ้าง นิยมเดินทางมาท่องเที่ยวด้วยรถยนต์ส่วนตัว ใช้จ่ายระหว่างเที่ยวมากกว่า 1,501 บาท ขึ้นไป และส่วนมากเดินทางมาท่องเที่ยว 1 ครั้ง/ปี ผลการวิจัยยังพบว่าระดับความคิดเห็นปัจจัย ด้านส่วนประสมทางการตลาด ที่ส่งผลต่อการใช้บริการในการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาแหลม จังหวัดกาญจนบุรี

จตุรินทร์ ขวัญเนตร สิตางค์ เจริญวงศ์ และเอี่ยมพร รุ่งศิริ (2562) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การจัดการท่องเที่ยวชุมชนนิเวศแบบมีส่วนร่วม เพื่อการพัฒนาชุมชนชายฝั่งชายแดนภาคตะวันออก อย่างยั่งยืน กรณีศึกษา: ตำบลแหลมกลัด อำเภอเมือง จังหวัดตราด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพ และแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน และแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนบนฐานคิดของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ผลการศึกษาพบว่า ตำบลแหลมกลัด มีศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยว ได้แก่ ศักยภาพของคน ศักยภาพของพื้นที่ที่มีทรัพยากรธรรมชาติที่มีความหลากหลาย มีประเพณีและวัฒนธรรมที่เป็นอัตลักษณ์ของชุมชน ศักยภาพในการบริหารจัดการท่องเที่ยวชุมชนเชิงนิเวศแบบมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน มีกิจกรรมการท่องเที่ยวอย่างหลากหลาย แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนบนฐานคิดของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ต้องคำนึงถึงหลักการที่สำคัญ ได้แก่ การทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ โดยจะต้องอยู่บนพื้นฐานของอาศัยธรรมชาติเป็นฐานการท่องเที่ยว ที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศน้อย การท่องเที่ยวที่เปิดโอกาสให้ผู้มาเยือนได้สัมผัส เรียนรู้และเข้าใจธรรมชาติ เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการเข้ามาวิเคราะห์และบริหารจัดการร่วมกัน บนฐานของการใส่ใจสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

ภัทราพร สิทธิฉัตรทอง (2562) การศึกษาพฤติกรรมและปัจจัยในการเลือกเดินทางของ นักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เดินทาง มาท่องเที่ยวเกาะพีพี จังหวัดกระบี่ พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 21-40 ปี สำเร็จการศึกษา ระดับปริญญาตรี สถานภาพโสด ส่วนใหญ่ เป็นนักศึกษา มีรายได้เฉลี่ย 10001-20000 บาท โดยมีภูมิลำเนาอยู่ ที่ กรุงเทพฯ/ปริมณฑล โดยนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวเกาะพีพี จังหวัดกระบี่ มุ่งที่จะทำกิจกรรมทางน้ำ ส่วนใหญ่ที่เคยมาท่องเที่ยวครั้งแรก โดยใช้รถส่วนตัว ร่วมเดินทางกับญาติใช้เวลาการ ท่องเที่ยว ประมาณ 3 วัน ค่าใช้จ่ายในแต่ละครั้งอยู่ที่ 10001-20000 บาท เลือกท่องเที่ยวช่วงเดือนเมษายน สินค้าที่นิยมซื้อคือ เครื่องประดับและต้องการดำนน้ำ ดูปะการัง การให้ระดับความสำคัญของปัจจัย ในการ เลือกเดินทาง ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านสถานที่และการเข้าถึง ด้านความปลอดภัย ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการส่งเสริมการตลาด อยู่ในระดับมากที่สุด ทุกด้านแต่ในด้านราคา ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการส่งเสริมการตลาด จะมีคะแนนรองจากด้านอื่น ๆ อยู่การ เปรียบเทียบปัจจัยในการเลือกเดินทางของ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวเกาะพีพี จังหวัดกระบี่ ทั้งเพศ อายุ ระดับการศึกษาและรายได้มี ผลไม่แตกต่างกัน

ณัฐวัฒน์ พระงาม (2562) ได้ศึกษางานวิจัย เรื่อง การศึกษาส่วนประสมทางการตลาด ของสินค้าในถนนคนเดินจังหวัดพิษณุโลก พบว่า ระดับความคิดเห็นปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ของสินค้าในถนนคนเดินจังหวัดพิษณุโลก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ปัจจัยด้านราคา ด้านการส่งเสริมการขาย และด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ตามลำดับ พบว่า ปัจจัยทางการตลาดด้านผลิตภัณฑ์ เป็นปัจจัยสำคัญในการเดินทาง

มาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว รองลงมา คือ ปัจจัยด้านราคา ด้านการส่งเสริมการขาย และด้านช่องทางการจัดจำหน่าย

สุวัฒนา ตั้งสวัสดิ์ (2562) ได้ศึกษางานวิจัย เรื่อง อิทธิพลของพฤติกรรมนักท่องเที่ยว และการบริหารจัดการการท่องเที่ยวต่อความพึงพอใจแหล่งท่องเที่ยวบนเส้นทางอารยธรรมขอม พบว่า พฤติกรรมนักท่องเที่ยวและการบริหารจัดการการท่องเที่ยวที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจแหล่งท่องเที่ยวบนเส้นทางอารยธรรมขอมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีความแตกต่างกับรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ซึ่งพบว่าพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์มีความสัมพันธ์กับการบริหารจัดการการท่องเที่ยวมากกว่ารูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพราะฉะนั้นเพื่อเป็นการสร้างความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยวและส่งเสริมการท่องเที่ยวบนเส้นทางอารยธรรมขอม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบและเน้นการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องก็จะเป็นปัจจัยหนึ่งในการสร้างศักยภาพการท่องเที่ยวพบว่า ช่องทางการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องถือเป็นปัจจัยที่สำคัญปัจจัยหนึ่งในการสร้างศักยภาพด้านการท่องเที่ยว

เอกชล เวชปัญญา (2562) ได้ทำการศึกษา เรื่อง แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อุทยานแห่งชาติดอยผาหมอง จังหวัดแพร่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบริบทปัจจุบันต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อุทยานแห่งชาติดอยผาหมองจังหวัดแพร่ เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเป็นเครื่องมือในการวิจัย แบ่งคำถามออกเป็น 9 ประเด็นเรียกว่า 5AEco ได้แก่ สิ่งดึงดูดใจสิ่งอำนวยความสะดวก การเข้าถึงกิจกรรมและแหล่งที่พัก ซึ่งนำมาประยุกต์ใช้กับองค์ประกอบหลักของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกองการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้แก่ พื้นที่การจัดการกระบวนการและการมีส่วนร่วม และเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการเชิงนิเวศในพื้นที่อุทยานแห่งชาติดอยผาหมอง จังหวัดแพร่ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านสิ่งดึงดูดใจ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ความคิดเห็นด้านการเข้าถึง ความคิดเห็นด้านกิจกรรมและความคิดเห็นด้านที่พัก มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และวัตถุประสงค์เพื่อเสนอแนะแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อุทยานแห่งชาติดอยผาหมองจังหวัดแพร่ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้การประชุมกลุ่มย่อย ได้แก่ตัวแทนภาครัฐตัวแทนชุมชน

ผกามาศ ชัยรัตน์ ญัณฐพัชร มณีโรจน์ ไพจิตร จิระเรืองกุล พลอยนภัส ตรีสุทธิภากรณ์ สิปภาส พรสุขสว่าง วิโรจน์ สิตประเสริฐนันท์ สุนัย วชิรวราการ (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประสมทางการตลาดบริการกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติจังหวัดอุดรธานี การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับของส่วนประสมทางการตลาดบริการ และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว และความสัมพันธ์

ระหว่างส่วนประสมทางการตลาดบริการกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติจังหวัดอุดรธานี ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .779 มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า มี 5 ระดับ เรียงจากน้อยไปหามาก กลุ่มตัวอย่างเป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติจังหวัดอุดรธานี จำนวน 384 ตัวอย่าง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อศึกษาระดับของตัวแปร และสถิติเชิงอ้างอิงวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ผลการวิจัยพบว่า ส่วนประสมทางการตลาดบริการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติจังหวัดอุดรธานี คือ นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวแหล่งจังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมทั้ง 7 ด้านมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก จังหวัดอุดรธานีมีแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสามารถรองรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในแหล่งท่องเที่ยว ทุกภาคส่วนควรมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการท่องเที่ยว พัฒนาเศรษฐกิจจังหวัดอุดรธานีให้เกิดการสร้างรายได้และมีความยั่งยืน ระดับคะแนนเฉลี่ยส่วนประสมทางการตลาดบริการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติจังหวัดอุดรธานีในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาจำแนกตามรายด้านด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเป็นด้านลักษณะทางกายภาพอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาเป็นด้านกระบวนการอยู่ในระดับมาก ต่อมาเป็นด้านการส่งเสริมการขายอยู่ในระดับมาก ด้านบุคลากรอยู่ในระดับมากช่องทางการจัดจำหน่ายด้านราคาอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเป็นด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว ตามลำดับ ส่วนประสมทางการตลาดบริการในภาพรวม มีความสัมพันธ์ในทางบวก ระดับปานกลาง ($r = .542$) เมื่อพิจารณารายด้านด้านที่มีค่าสัมพันธ์สูงสุด คือ ด้านราคา มีความสัมพันธ์ในทางบวก ระดับปานกลาง ($r = .507$) รองลงมาเป็นด้านบุคลากร มีความสัมพันธ์ในทางบวก ระดับต่ำ ($r = .453$) และส่วนด้านที่มีค่าความสัมพันธ์ต่ำสุด คือ ด้านกระบวนการ มีความสัมพันธ์ในทางบวก ระดับต่ำ ($r = .346$)

เจตนา อินยะรัตน์ และสุญาพร สัตตะกุล (2560) ได้ทำการศึกษา เรื่อง แนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิตชุมชนของเกาะสุกร จังหวัดตรัง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิถีชีวิตชุมชน และศึกษาหาแนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิตในชุมชนของเกาะสุกร จังหวัดตรัง เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก สุ่มตัวอย่างแบบแนะนำปากต่อปาก ได้แก่ กลุ่มผู้นำชุมชน กลุ่มผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวและกลุ่มตัวแทนของประชาชนท้องถิ่นที่มีบริการนักท่องเที่ยวบนเกาะสุกร แบ่งการศึกษาเป็น 3 มิติ ลักษณะทางกายภาพพื้นที่เกาะตั้งขนานกับแนวชายฝั่งและห่างชายฝั่งเพียง 3 กิโลเมตร มิติด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติประกอบด้วยภูเขา ทะเล ป่าโกงกาง บ่อน้ำจืดกลางทะเล มิติด้านวัฒนธรรมเป็นวิถีชีวิตของชุมชนชาวมุสลิมประกอบอาชีพที่เป็นเอกลักษณ์ คือ การทำประมง การทำสวนยาง การทำนาข้าวและการปลูกแตงโมเป็นพืชเศรษฐกิจ รวมถึงมีภูมิปัญญาท้องถิ่นการทำจักสานใบเตยปาดหนัน การทำผ้าบาติกประเพณีการ

ปล่อยควายสู่ทะเล ซึ่งจากศักยภาพของเกาะสุกรส่งผลให้มีแนวทางการจัดการท่องเที่ยววิถีชุมชนที่มีกิจกรรมการท่องเที่ยวตลอดทั้งปี โดยมีโปรแกรมท่องเที่ยววิถีชุมชนตามช่วงฤดูกาลที่จะช่วยเป็นอาชีพเสริมให้กับเจ้าของพื้นที่ พัฒนาดูแลทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวร่วมกัน สร้างกระบวนการการเรียนรู้ให้กับนักท่องเที่ยวอีกด้วย

นิชาดา วิเศษกาศ (2560) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน กรณีศึกษานานาตันจัน ตำบลบ้านตึก อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืนและการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของบ้านนาตันจัน ตำบลบ้านตึกอำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพด้วยแนวคิดแบบเครือข่าย โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก ประชากรคือผู้นำชุมชนท่องเที่ยว ผู้ใหญ่บ้าน นักบริหารงานการศึกษา รองผู้อำนวยการสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจังหวัดสุโขทัย และนักวิชาการวัฒนธรรม วิเคราะห์ข้อมูลโดยแยกประเด็นขอบเขตของเนื้อหาโดยนำทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมทฤษฎีการพัฒนาพื้นที่อย่างยั่งยืน รวมถึงการบริหารจัดการแบบแนวคิด network governance มาประยุกต์ใช้การจัดการกระทำข้อมูล ใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า ผลการศึกษาพบว่าแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืนบ้านนาตันจัน มีศักยภาพในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืนทุกด้าน ได้แก่ ด้านทรัพยากรทางการท่องเที่ยว ด้านการบริการและให้ประสบการณ์ที่มีคุณภาพแก่นักท่องเที่ยว ด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวและด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน สำหรับแนวคิดการจัดการภาครัฐแบบเครือข่ายนั้น กลุ่มการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบ้านนาตันจัน ยังไม่มีความรู้ในด้านนี้จึงไม่ได้เข้าร่วมกลุ่มการท่องเที่ยวแบบเครือข่าย ทำให้การจัดการเชิงกระทำได้กล่าวดำเนินการโดยผู้นำชุมชนที่มีความเข้มแข็ง สามารถบริหารจัดการได้อย่างเป็นระบบมากกว่า 10 ปี และกลุ่มการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืนบ้านนาตันจัน ยังมีแนวคิดที่จะพัฒนางานโดยยึดแนวคิดการจัดการภาครัฐแบบเครือข่ายเพื่อให้เกิดความร่วมมือของหน่วยงานทุกภาคส่วนต่อไป

เบญจมาศ ณ ทองแก้ว อำนาจ รักษาพล จุฑามาส เฟื่องโคณา และบุญศิลป์ จิตตะประพันธ์ (2560) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ศักยภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตำบลคันธูลี จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อ จำแนกช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการ ประเมินศักยภาพทรัพยากรท่องเที่ยว และจัดทำแนวทางพัฒนาการท่องเที่ยว ตำบลคันธูลี อำเภอท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้วยการวิจัยเชิงปฏิบัติการ แบบมีส่วนร่วมโดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก สัมภาษณ์สนทนากลุ่มแบบมีส่วนร่วม และวิเคราะห์ SWOT เครื่องมือ เก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย แบบจำแนกช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการ แบบประเมินศักยภาพทรัพยากรท่องเที่ยว และแบบสัมภาษณ์วิเคราะห์ผลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา และประมวลผลโดยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา ผลการศึกษา

ด้านความต้องการของชุมชนต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว พบว่าส่วนใหญ่ต้องการการบริหารจัดการร่วมกันระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลคันธุลี ชุมชน และกลุ่มอนุรักษ์คันธุลี ผลการจำแนกช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการ พบว่า ถ้ำรอยพระพุทธรบาท ถ้ำลึก ถ้ำตาจิตร และถ้ำไทรทอง เป็นแหล่งนันทนาการประเภทธรรมชาติถึงสันโดษไม่ใช้ยานยนต์ (ค่าเฉลี่ย= 3.89, 3.64, 3.90 และ 3.95 ตามลำดับ) ขณะที่ถ้ำค้างคาวเป็นประเภทธรรมชาติสันโดษ (ค่าเฉลี่ย= 4.47) และเส้นทางศึกษาธรรมชาติ ป่าพรุเป็นประเภทธรรมชาติถึงสันโดษ ใช้ยานยนต์ (ค่าเฉลี่ย= 3.37) ด้านศักยภาพ พบว่าแหล่งท่องเที่ยวประเภทถ้ำ ถ้ำรอยพระพุทธรบาท ถ้ำลึก ถ้ำตาจิตรและถ้ำไทรทอง มีศักยภาพระดับดี และป่าพรุคันธุลี มีศักยภาพระดับปานกลาง แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ประกอบด้วย 5 แผนงาน (18 โครงการ) 1) การพัฒนาปรับปรุงด้านกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวและเส้นทางท่องเที่ยว และโครงสร้างพื้นฐาน 2) การพัฒนาศักยภาพบุคลากรและชุมชนในระบบการท่องเที่ยว 3) การเฝ้าระวังและรักษาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม 4) การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และสื่อความหมายสำหรับการท่องเที่ยว และ 5) การพัฒนาระบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวแบบโครงข่าย ปัจจัยความสำเร็จคือกลุ่มคนที่มีศักยภาพร่วมบริหารจัดการ องค์การที่ให้การสนับสนุนอย่างจริงจัง การสนับสนุนของฝ่ายวิชาการและการพัฒนาโครงข่ายการท่องเที่ยว

กฤติยา สมศิลา (2559) ได้ทำการศึกษา เรื่อง แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านโพนแบบมีส่วนร่วมอำเภอคำม่วงจังหวัดกาฬสินธุ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านโพนแบบมีส่วนร่วม วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านโพนแบบมีส่วนร่วม ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน และเพื่อเสนอแนวทางการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์และการจัดสนทนากลุ่มเจ้าหน้าที่หน่วยงานราชการเจ้าหน้าที่ชุมชน หัวหน้าชมรมโฮมสเตย์ชุมชนบ้านโพน และประธานโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวบ้านโพน จำนวน 7 คน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันและการวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนมีลักษณะสัมพันธ์วัฒนธรรมชนบทหรือโฮมสเตย์ มุ่งเน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิถีชีวิตความเป็นอยู่และวัฒนธรรมโดยตรงของชาวภูไท มีลักษณะการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นให้เห็นคุณค่าทางวัฒนธรรมและระบบนิเวศของชุมชน ปัจจัยลักษณะทางประชากรศาสตร์มีความสัมพันธ์ต่อปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนและปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชน กับปัจจัยขีดความสามารถของการจัดการการท่องเที่ยว โดยชุมชนในทิศทางเดียวกัน ปัจจัยที่มีอิทธิพลเชิงบวกต่อการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านโพนแบบมีส่วนร่วมได้ดีที่สุดคือการมีส่วนร่วมของประชาชนในการประเมินผล และปัจจัยขีดความสามารถของการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนด้านภาวะผู้นำ และมีข้อเสนอแนะคือ

แนวทางการพัฒนาศักยภาพของชุมชนและกลุ่มเครือข่ายของชุมชน 2 แนวทางการพัฒนาหลักการ
บริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ของชุมชนและแนวทางการพัฒนาการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน

ภูวดล บัวบางพลู อติราช เกิดทอง ชวนพบ เอี้ยวสานุรักษ์ และอรอนงค์ ผ่องมณี (2559) ได้ทำการศึกษา เรื่อง แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนอุทยานแห่งชาติ เขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบริบทของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ศึกษาสภาพ การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและเสนอแนวทางในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนของ อุทยานแห่งชาติเขาคิชฌกูฏ โดยศึกษาจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ลงพื้นที่สัมภาษณ์และการทำ สันทนาการกลุ่มกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ผลการวิจัยพบว่า แนวทาง การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาคิชฌกูฏในด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ ควรขึ้นราคาเข้าชมในช่วงเทศกาลการท่องเที่ยว จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวให้น่าสนใจ นำเสนอขาย ในราคาเหมาหรือเป็น Package ทำการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเพื่อจูงใจให้เป็นแหล่งเรียนรู้จัก ของนักท่องเที่ยวให้มากขึ้น ส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวตลอดทั้งปีเพื่อให้เกิดรายได้การท่องเที่ยว อย่างต่อเนื่อง พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการให้บริการด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อให้ นักท่องเที่ยวประทับใจและกลับมาเที่ยวซ้ำ ด้านสังคมและวัฒนธรรม ได้แก่ ส่งเสริมให้ประชาชน ในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวภายในท้องถิ่นให้มากขึ้น สรรหาบุคลากรที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญกับการท่องเที่ยวเพื่อนำมาให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศใน อุทยาน ส่งเสริมให้ชุมชนท้องถิ่นมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ วัฒนธรรม เพื่อให้มีทรัพยากรการท่องเที่ยวคงอยู่และยั่งยืนต่อไป จัดตั้งกลุ่มหรือองค์กรและ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศของอุทยานโดยคณะกรรมการกลุ่มประกอบด้วยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทาง การท่องเที่ยว และด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ กำหนดขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่บนเขา จัดระเบียบการเข้าชมโดยเฉพาะช่วงเทศกาลการท่องเที่ยวกำหนดบทลงโทษที่ชัดเจนและเข้มงวด เพื่อป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จัดทำคู่มือท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ศรินันท์ พงษ์นรินทร์ โอชญญา บัวธรรม และชัชญา ยอดสุวรรณ (2559) ได้ทำ การวิจัยเรื่อง แนวทางในการพัฒนาศักยภาพการจัดการท่องเที่ยว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา งานวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวใน พื้นที่ วิเคราะห์ศักยภาพในการพัฒนางานด้านการท่องเที่ยว และเสนอแนวทางการจัดการท่องเที่ยว ของอำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา โดยทำการศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ลงพื้นที่สังเกตการณ์ สัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างจากตัวแทนกลุ่มตัวอย่าง เฉพาะที่ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 16 คน และจัดประชุมเชิงปฏิบัติการกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชนในท้องถิ่น และนักท่องเที่ยว ประกอบกับการใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือใน การสอบถามผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมทั้งสิ้น 300 คน ได้แก่สอบถามผู้ให้บริการด้านการท่องเที่ยว

จำนวน 200 คน เพื่อหาข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการและให้บริการด้านการท่องเที่ยว อำเภอมัญจาคีรีในปัจจุบัน และสอบถามนักท่องเที่ยวจำนวน 100 คนเพื่อหาข้อมูลด้านพฤติกรรมด้านการท่องเที่ยว รวมไปถึงความพึงพอใจจากการใช้ บริการด้านการท่องเที่ยวของอำเภอมัญจาคีรี การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหาจากเอกสาร ที่เกี่ยวข้อง ลงพื้นที่สังเกตการณ์ สัมภาษณ์ และจัดประชุม และ 2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม โดยใช้สถิติเบื้องต้น ได้แก่ ค่าร้อยละ และ ค่าเฉลี่ย ผลการวิจัยพบว่า 1) สิ่งดึงดูดใจด้านทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งอำนวยความสะดวก ที่มีให้บริการอย่างเพียงพอและการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างรวดเร็วและ สะดวก เป็นปัจจัยที่ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่ 2) ศักยภาพ การจัดการท่องเที่ยวในปัจจุบันมีทรัพยากรท่องเที่ยว 2 ประเภท ได้แก่ ทรัพยากร ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและทรัพยากรท่องเที่ยวเชิงเกษตร มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบ คือ ที่พักแรม ร้านอาหาร และธุรกิจนันทนาการ แต่รถรับจ้าง/รถโดยสารมีให้บริการ ค่อนข้างน้อย อีกทั้งในขณะนี้พื้นที่มีปัญหาเกี่ยวกับการบุกรุกที่ดินโดยภาคเอกชน แต่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่กลับมีความพึงพอใจต่อการให้บริการ ด้านทางท่องเที่ยว ในระดับมาก 3) แนวทางในการจัดการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมทั้งหมด 6 ด้าน ได้แก่ ด้านทรัพยากรท่องเที่ยวควรออกระเบียบข้อบังคับเพื่อเน้นการอนุรักษ์ทรัพยากร ท่องเที่ยว ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ควรจัดระบบคมนาคมและการสัญจรให้ชัดเจน พร้อมกับทำป้ายบอกทางให้ถูกต้องและติดตั้งเป็นระยะ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก จัดให้มีการบริการที่ครอบคลุมและทั่วถึง ด้านความปลอดภัย ควรจัดระบบรักษาความปลอดภัยในแต่ละแหล่งท่องเที่ยว ด้านความสามารถใน การรองรับของพื้นที่ควรทำการศึกษาขีดความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งเพื่อให้ง่ายต่อการบริหารจัดการ และด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการแหล่งท่องเที่ยว โดยการจัดตั้ง เป็นคณะกรรมการดำเนินการวางแผน การกำหนดแนวปฏิบัติ การติดตามและประเมินผลการดำเนินการต่าง ๆ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในพื้นที่

เพ็ญศรี ฉิรินัง (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยว จังหวัดกาญจนบุรี งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวและเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ต่อศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรีและเสนอแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยว จังหวัดกาญจนบุรี วิธีการดำเนินการวิจัยเป็น 2 ลักษณะ คือการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ เจ้าหน้าที่ของรัฐ จำนวน 9 คน แล้วทำการวิเคราะห์ตีความแบบอุปนัย ส่วนการวิจัยเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม กับผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว จำนวน 212 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการวิจัย พบว่าจังหวัดกาญจนบุรีมีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ทางประวัติศาสตร์ ทางศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และ

สิ่งอำนวยความสะดวกอยู่ในระดับสูง พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นว่าทรัพยากรการท่องเที่ยวใน จังหวัดกาญจนบุรี มีศักยภาพอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75 และเมื่อพิจารณาเป็น รายข้อ พบว่าทรัพยากรการท่องเที่ยวในจังหวัด กาญจนบุรี มีศักยภาพอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยทรัพยากรการท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ และศาสนา มี ศักยภาพของอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.89 รองลงมา คือ ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 และทรัพยากรการท่องเที่ยวทางด้านการบริการ และสิ่งอำนวยความสะดวก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.68 ตามลำดับ พบว่าผู้ประกอบการด้านการ ท่องเที่ยว เห็นด้วยกับแนวทางการพัฒนา ศักยภาพการท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี อยู่ใน ระดับโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 และเมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีความคิดเห็นอยู่ใน ระดับมากทุกข้อ โดยความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวด้าน การประชาสัมพันธ์และโฆษณา อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 รองลงมา คือ ด้าน การพัฒนาบุคลากร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 ด้าน การประสานงานเครือข่าย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 และด้านการอำนวยความสะดวกและความปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56

กัญญาวิณั ล้ำสัน อุทิศ กุณอินทร์ และ ดร.ชนิ เอมพันธ์ (2557) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของเกาะธรรมชาติท่าข้ามในพื้นที่ปากแม่น้ำบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของเกาะธรรมชาติท่าข้าม และเพื่อประเมินศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติในระดับกิจกรรม ในการประเมินศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยว ได้ใช้แบบสอบถามที่ประกอบด้วยปัจจัยชี้วัด 29-30 ปัจจัยต่อกิจกรรม สอบถามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวและผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ จำนวน 9 ท่าน และวิเคราะห์ระดับศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยว โดยใช้สมการถ่วงน้ำหนัก ผลการศึกษาสามารถคัดเลือกกิจกรรมท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่โดดเด่นของเกาะธรรมชาติท่าข้ามได้ 2 กิจกรรม คือ กิจกรรมศึกษาธรรมชาติป่าชายเลน และกิจกรรมการดูนก ผลการประเมินกิจกรรม พบว่า กิจกรรมทั้ง 2 มีศักยภาพระดับสูงในการรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวที่คะแนน 2.388 และ 2.369 ตามลำดับ กิจกรรมท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ที่มีความโดดเด่น มี 2 กิจกรรม คือ 1) กิจกรรมการศึกษาธรรมชาติป่าชายเลน และ 2) กิจกรรมการดูนก และทั้ง 2 กิจกรรม มีผลการประเมินศักยภาพในการรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวในระดับสูง ด้วยคะแนน ศักยภาพ 2.388 และ 2.369 แสดงให้เห็นว่า เกาะธรรมชาติท่าข้าม เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ควรให้ความสำคัญในการพัฒนา เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงของแหล่งท่องเที่ยวบริเวณปากแม่น้ำบางปะกงในอนาคต สำหรับผลคะแนนปัจจัยชี้วัดหลักในการประเมินศักยภาพ พบว่า หลายปัจจัยที่มีค่าคะแนนการประเมินศักยภาพสูง เช่น ระบบการเข้าถึง และประโยชน์ต่อชุมชนด้านสังคม ถือเป็น

จุดเด่นของเกาะธรรมชาติท่าข้าม และแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ในพื้นที่อำเภอบางปะกง ที่สามารถเดินทางเข้าถึงสะดวก รวดเร็ว และอยู่ใกล้กรุงเทพมหานคร ประกอบกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบ ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยว และให้ความรู้แก่กลุ่มชุมชนต่าง ๆ ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างต่อเนื่อง เช่นเดียวกับปัจจัยความโดดเด่นของฐานทรัพยากรต่อการกำหนดเป็นวัตถุประสงค์สร้างเรื่องราวในการสื่อความหมายที่มีค่าคะแนนการประเมินศักยภาพสูง แสดงให้เห็นว่า เกาะธรรมชาติท่าข้ามมีฐานทรัพยากรธรรมชาติที่โดดเด่นเพียงพอที่จะดึงดูดนักท่องเที่ยวและสามารถนำมาใช้ในการจัดโปรแกรมสื่อความหมายแก่นักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะขนาดและทำเลที่ตั้งของเกาะที่มีเนื้อที่กว้างขวางประมาณ 125 ไร่ ตั้งอยู่บริเวณปากแม่น้ำบางปะกงที่นักท่องเที่ยวสามารถสัมผัสทัศนียภาพของฐานทรัพยากรได้รอบด้าน เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยทั้งนกประจำถิ่นและนกอพยพมากมาย รวมทั้งมีไม้ชายเลนหลากหลายชนิดพันธุ์ ขึ้นอยู่เต็มพื้นที่เกาะ อย่างไรก็ตามพบว่ายังมีหลายปัจจัยที่มีค่าคะแนนการประเมินศักยภาพในระดับต่ำ ถึงปานกลาง ได้แก่การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในการประกอบกิจกรรม สิ่งอำนวยความสะดวก นัยสำคัญต่อการสื่อความหมาย การควบคุมเสียงรบกวน และการกำหนดเขตในการประกอบกิจกรรม ดังนั้นในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแห่งนี้ ยังต้องมีการพัฒนาปรับปรุงปัจจัยชี้วัดต่าง ๆ ที่มีศักยภาพต่ำถึงปานกลางดังกล่าวข้างต้น เพื่อส่งเสริมให้เกาะธรรมชาติท่าข้ามมีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเพิ่มสูงขึ้นในอนาคต การศึกษานี้มีข้อเสนอแนะให้หน่วยงานที่รับผิดชอบการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ควรให้ความสำคัญในการพัฒนาเกาะธรรมชาติท่าข้ามให้เกิดการเชื่อมโยงของแหล่งท่องเที่ยวบริเวณปากแม่น้ำบางปะกงอื่น ๆ เช่น กิจกรรมล่องเรือชมโลมาปากแม่น้ำบางปะกง ซึ่งเป็นกิจกรรมที่มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวอยู่แล้วในปัจจุบัน จากผลการศึกษาปัจจัยชี้วัดศักยภาพ สิ่งที่ควรดำเนินการ คือการบำรุงรักษาท่าเทียบเรือ สะพานศึกษาธรรมชาติ และหอดูนกให้อยู่ในสภาพใช้งานได้สม่ำเสมอ การกำหนดจุดทิ้งขยะ และการจัดรูปแบบป้ายสื่อความหมายให้มีเนื้อหาสาระและรูปแบบการนำเสนอที่น่าสนใจมากขึ้นการศึกษาค้างนี้แสดงให้เห็นว่า เกาะธรรมชาติท่าข้าม ยังมีข้อด้อยด้านการจัดการเกี่ยวกับมาตรการป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อม ซึ่งปัจจุบันยังไม่มีกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยว การควบคุมเสียงรบกวนและการ กำหนดเขตในการประกอบกิจกรรม ดังนั้น ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว จำเป็นต้องมีการศึกษาขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวสำหรับกิจกรรม การดูแลและกิจกรรมการศึกษาธรรมชาติป่าชายเลนให้ชัดเจน และนำผลการศึกษาสร้างเป็นกฎระเบียบในการเข้าใช้บริการแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเป็นการควบคุมการประกอบกิจกรรมให้เหมาะสม และเกิดความยั่งยืนของทรัพยากรการท่องเที่ยวต่อไป

เถกิงศักดิ์ ชัยชาญ (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาคุณภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยว ศึกษาความสัมพันธ์ภายในห่วงโซ่

อุปทานของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ทางด้าน ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ศึกษาผลกระทบทางตรงของปัจจัยทางด้านต้นน้ำ ปัจจัยทางด้านกลางน้ำ และปัจจัยทางด้านปลายน้ำ ที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว และระบุแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสำหรับพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สอบถามข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาเที่ยว ณ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา และ อุทยานแห่งชาติภูเรือ จังหวัดเลยจำนวนรวม 440 ตัวอย่าง ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ และการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) ผลการศึกษาพบว่าพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มักจะมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศแล้ว 2-3 ครั้ง มาท่องเที่ยวในช่วงเดือนตุลาคม-ธันวาคม โดยใช้รถยนต์ส่วนตัวในการเดินทาง ใช้เวลาในการท่องเที่ยว 2-3 วัน และมากับครอบครัวเป็นส่วนใหญ่ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความเข้าใจถึงลักษณะการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแต่ไม่ครบถ้วนโดยเข้าใจว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจำเป็นต้องมีความรับผิดชอบต่อการใช้ประโยชน์ในพื้นที่จากการท่องเที่ยวร่วมกัน ด้านความสัมพันธ์ภายในห่วงโซ่อุปทานของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ทางด้าน ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ พบว่าปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบของห่วงโซ่อุปทานการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กันอย่างชัดเจนในทุกปัจจัย ผลการศึกษาถึงผลกระทบทางตรงของปัจจัยด้านต้นน้ำ ปัจจัยด้านกลางน้ำ และปัจจัยด้านปลายน้ำ ที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวพบว่า ปัจจัยด้านการบริหารจัดการหรือปัจจัยด้านต้นน้ำที่มีผลกระทบทางตรงต่อปัจจัยด้านการให้บริการหรือปัจจัยด้านกลางน้ำ ในภาพรวมของ 2 แหล่งท่องเที่ยวให้ผลเหมือนกันทั้ง 3 ปัจจัยเรียงตามลำดับผลกระทบคือ ปัจจัยด้านประสบการณ์และการปฏิบัติหน้าที่ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และปัจจัยด้านทรัพยากรและศักยภาพขององค์กร ด้านปัจจัยด้านการให้บริการ หรือปัจจัยด้านกลางน้ำ ที่มีผลกระทบทางตรงต่อ ปัจจัยด้านระดับความพึงพอใจโดยรวมของนักท่องเที่ยว หรือปัจจัยด้านปลายน้ำพบว่า มีทั้งเหมือนกันและแตกต่างกันใน 2 แหล่งท่องเที่ยวคือ เหมือนกันในด้านอาหารและงานฝีมือท้องถิ่นที่มีผลกระทบต่อนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยรวมมากที่สุด ที่แตกต่างกันคือลำดับรองลงมาเป็นด้านที่พักอาศัย สำหรับอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ขณะที่ในด้านสถานที่และกิจกรรม สำหรับอุทยานแห่งชาติภูเรือ ด้านปัจจัยด้านการบริหารจัดการ หรือปัจจัยด้านต้นน้ำ ที่มีผลกระทบทางตรงต่อปัจจัยด้านระดับความพึงพอใจโดยรวมของนักท่องเที่ยว หรือปัจจัยด้านปลายน้ำ พบว่ามีแตกต่างกันใน 2 แหล่งท่องเที่ยว โดยเป็นปัจจัยด้านประสบการณ์และการปฏิบัติหน้าที่ และปัจจัยด้านคุณลักษณะขององค์กร ตามลำดับ สำหรับอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ขณะที่เป็นตัวแปรด้านการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และตัวแปรด้านการนำข้อมูลที่ได้รับมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ตามลำดับ สำหรับอุทยานแห่งชาติภูเรือ จากผลการศึกษาทำให้สรุปได้ว่าการพัฒนาในส่วนใดส่วนหนึ่งของห่วงโซ่อุปทาน

จะเกิดผลกระทบต่อส่วนอื่นเสมอโดยมีผลกระทบมากน้อยต่างกัน ทำให้สามารถพิจารณาได้ว่า ควรพัฒนาปัจจัยใดก่อนหลังมากน้อยเพียงใดเพื่อเกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อโซ่อุปทานการท่องเที่ยว

อารยา อินทชสาร (2554) ศึกษาเรื่องการประเมินศักยภาพของตลาดน้ำวัดกลางคูเวียง เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพของตลาดน้ำวัดกลางคูเวียงในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวตลาดน้ำวัดกลางคูเวียง และแนวทางในการพัฒนาตลาดน้ำวัดกลางคูเวียงให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยใช้แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ การสังเกตแบบมีส่วนร่วม และการแสดงความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ เครื่องมือที่สร้างขึ้น ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้แก่ ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีความสำคัญอันดับ 1 รองลงมาคือปัจจัยด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปัจจัยด้านความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว มีความสำคัญเป็นอันดับที่ 3 เป็นต้น การศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวตลาดน้ำวัดกลางคูเวียง ดังนี้ ภาพรวมความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในเรื่องความสะดวกสบายในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวและจุดดึงดูดการท่องเที่ยวและเรียนรู้ของแหล่งท่องเที่ยวความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก สิ่งอำนวยความสะดวกและความหลากหลายของกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่ ความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว การบริการการท่องเที่ยวและการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย

พิงพิศ ลักษณะลิขิตกุล (2554) ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของประชาชนในท้องถิ่นต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวบริเวณชายหาดบางแสน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนในท้องถิ่นต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวบริเวณชายหาดบางแสน เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนในท้องถิ่นต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวบริเวณชายหาดบางแสน จำแนกตาม เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาที่อยู่อาศัย และเก็บข้อมูลจากประชาชนในท้องถิ่นที่อาศัยอยู่ในเทศบาลเมืองแสนสุข จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในครั้งนี้ แบบสอบถาม ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวบริเวณชายหาดบางแสน ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนในท้องถิ่นที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองแสนสุขที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจากงานวิจัยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุระหว่าง 20-30 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรีเป็นส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพรับจ้าง มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองแสนสุขมากกว่า 6 ปี ความคิดเห็นของประชาชนในท้องถิ่นต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวบริเวณชายหาดบางแสน มาตรฐานด้านแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยว ประชาชนเลือกตอบการสนับสนุนหรือจัดให้มีเส้นทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวบริเวณชายหาดบางแสนเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นการสนับสนุนหรือจัดให้มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการดูแลมิให้แหล่งท่องเที่ยวบริเวณชายหาดบางแสนเสื่อมโทรม และสนับสนุนหรือจัดให้มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวและ

สำนักงานที่ทำการบริเวณชายหาดบางแสน มาตรฐานด้านการบริการการท่องเที่ยวประชาชน เลือกลงมาคือการสนับสนุนหรือจัดให้มีบริการติดต่อสื่อสารทางโทรศัพท์ โทรสาร อินเทอร์เน็ตเป็นอันดับแรก รองลงมาคือมีการสนับสนุนหรือจัดให้มีพาหนะโดยสารที่มีระบบความปลอดภัยและอุปกรณ์อำนวยความสะดวกไว้ให้บริการนักท่องเที่ยวเช่นรถโดยสาร ถัดไปคือการสนับสนุนหรือจัดให้มีสินค้าของที่ระลึกโดยชุมชน หรือ OTOP ของท้องถิ่นบริการนักท่องเที่ยว และมาตรฐานด้านการตลาดท่องเที่ยวประชาชนเลือกตอบการจัดกิจกรรมบริเวณชายหาดบางแสน ได้แก่ งานก่อพระทรายวันไหลมนต์เสน่ห์แหลมแท่นแสนมหัศจรรย์อาหารทะเล การแข่งขันบางแสนไทยแลนด์ สปีด เฟสติวัล เป็นอันดับแรก รองลงมาสนับสนุนหรือจัดให้มีการจัดทำเว็บไซต์เพื่อแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวในท้องถิ่น ถัดไปคือ มีการสนับสนุนหรือจัดให้มีการเผยแพร่แหล่งท่องเที่ยวทางวิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์ การทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อาชีพ ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในเขตเทศบาลเมืองแสนสุขต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวบริเวณชายหาดบางแสนไม่แตกต่างกัน แต่ประชาชนที่มีอายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่างกันมีความคิดต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวบริเวณชายหาดบางแสนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

พนิตสุภา ธรรมประมวล และกาสัก เต๊ะชั้นหมาก (2553) ศึกษาเรื่องกลยุทธ์และแผนการตลาดเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในจังหวัดลพบุรี วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้ทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม พฤติกรรมการท่องเที่ยว และความคาดหวังของนักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่มาเที่ยวจังหวัดลพบุรี ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดลพบุรี เพื่อศึกษาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในจังหวัดลพบุรีและเพื่อกำหนดกลยุทธ์และแผนการตลาดในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในจังหวัดลพบุรี เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยการสอบถามจากนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวจังหวัดลพบุรี 400 คน และใช้การวิจัยภาคสนาม โดยการสัมภาษณ์และสอบถามจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ที่สำคัญ 5 แห่ง ประกอบด้วยพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสมเด็จพระนารายณ์มหาราช พระปรางค์สามยอด/ศาลพระกาฬ เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์/ทุ่งทานตะวัน แหล่งโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานชุมชนบ้านโป่งมะนาว และพิพิธภัณฑสถานเรือพื้นบ้านวัดยาง ณ รังสีจากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง สถานภาพโสด อายุระหว่าง 20-30 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรี เป็นนักเรียน/นักศึกษา มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท มีภูมิลำเนาอยู่ที่ภาคกลาง สิ่งที่ตัดสินใจให้เดินทางมาท่องเที่ยวได้จากแนะนำของญาติ/เพื่อน ส่วนใหญ่มาทำครอบครัวประสบการณ์การท่องเที่ยวในจังหวัดลพบุรีเป็นครั้งแรก ส่วนใหญ่แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการหาข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวได้จากการบอกเล่าจากเพื่อน/ญาติ มีวัตถุประสงค์ในการมาท่องเที่ยวคือมาไหว้พระ/ทำบุญ/สักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ นักท่องเที่ยวประทับใจเทศกาลงานแผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์

ส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวประทับใจวังพระนารายณ์ ช่วงเวลาที่นักท่องเที่ยวเดินทางเป็นช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ และจะใช้บริการร้านอาหารในท้องถิ่น มีการรับรู้ทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดลพบุรี ในจำนวน 3 รายการคือ 1) หมู่บ้านดินสอพองอยู่ในจังหวัดลพบุรี 2) พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติจังหวัดลพบุรีตั้งอยู่ในวังพระนารายณ์ราชินี 3) ปลาสามปากเป็นอาหารพื้นเมืองลพบุรี พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวจังหวัดลพบุรี ส่วนใหญ่จะดำเนินการ ทุกครั้ง คือ 1) ก่อนมาเที่ยวจะคำนึงถึงความสะดวกของเส้นทางการท่องเที่ยว 2) การเดินทางมาท่องเที่ยวจะคำนึงถึงความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว 3) ก่อนมาเที่ยวจะคำนึงถึงสิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยว 4) เมื่อมีโอกาสนักท่องเที่ยวจะชมศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวจังหวัดลพบุรี มีความคาดหวังระดับมาก 1) มีของที่ระลึก/ของฝากที่เป็นสัญลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวจำหน่าย 2) มีของที่ระลึก/ของฝากที่ซื้อได้สะดวกในราคาที่เป็นธรรม 3) มีศูนย์บริการการท่องเที่ยวหลายแห่งและสามารถใช้บริการได้สะดวก ส่วนที่ 2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดลพบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับปานกลางทุกด้านเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ 1) ด้านการวางแผน/การตัดสินใจในการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชน 2) ด้านการปฏิบัติตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม 3) ด้านการได้รับประโยชน์จากการจัดการท่องเที่ยวและ 4) ด้านกำกับติดตามและประเมินผลจากการจัดการท่องเที่ยวตามลำดับ ส่วนที่ 3 จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดลพบุรี แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดลพบุรีมีโอกาสอยู่ในธุรกิจการท่องเที่ยวและมีความแข็งแกร่งในธุรกิจการท่องเที่ยว ส่วนที่ 4 การกำหนดกลยุทธ์และแผนการตลาดในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในจังหวัดลพบุรี กลยุทธ์ที่สำคัญ คือ 1) การจัดกิจกรรมส่งเสริม/สร้างโอกาสการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมจังหวัดลพบุรี 2) การพัฒนาบุคลากรเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดลพบุรี 3) การจัดการภูมิทัศน์ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดลพบุรี และ 4) การพัฒนาเส้นทางสู่แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดลพบุรี

รังษี ชมกการ (2553) ได้ทำการศึกษา เรื่อง แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตำบลปากอ อำเภอเมือง จังหวัดพังงา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศศึกษาประเด็นปัญหาอุปสรรคและแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และเพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตำบลปากอ อำเภอเมือง จังหวัดพังงา เป็น การวิจัยเชิงคุณภาพใช้การสนทนากลุ่มแบบเจาะจง ซึ่งผลการวิจัยพบว่า สภาพแวดล้อมทางกายภาพเหมาะแก่การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่สามารถทำได้หลายรูปแบบ นโยบายและแผนการจัดการท่องเที่ยวเน้นการส่งเสริมการอนุรักษ์ฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมและทรัพยากรการท่องเที่ยวควบคู่กับสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เกิดความยั่งยืน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาและ

บริหารจัดการ การประสานงานใช้การพบปะหรือพูดคุยกัน มีการจัดประชุมคณะกรรมการทุก ๆ 3 เดือน ปัญหาด้านพื้นที่ธรรมชาติพื้นที่ป่าสาธารณะของชุมชนถูกบุกรุก แนวทางการจัดการคือการรวมตัวของชุมชนเพื่อปกป้องพื้นที่ป่าสาธารณะ ปัญหาด้านรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวไม่ได้ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมากนัก ปัญหาด้านนโยบายและแผนการจัดการการท่องเที่ยวมีประชาชนบางกลุ่มขาดความรู้เรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จึงไม่สามารถเข้าร่วมดำเนินการตามนโยบายได้ แนวทางการจัดการคือการส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแก่ประชาชนในชุมชนอย่างเป็นระบบมากขึ้น ปัญหาด้านการประสานงานไม่ได้มีปัญหาและอุปสรรคแต่อย่างใด แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวคือการรวมตัวอย่างเข้มแข็งของชุมชน การให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การสร้างกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เอื้อต่อกระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับระบบนิเวศ การส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างถูกวิธีและตลอดกระบวนการ มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมคือองค์การบริหารส่วนตำบลควรจัดสรรงบประมาณเพื่อการส่งเสริมด้านความรู้ ด้านโครงสร้างพื้นฐานกำหนดเส้นทางการท่องเที่ยวเพิ่มเติม มีการสร้างเครือข่ายของกิจกรรมการท่องเที่ยวเครือข่ายการสร้างความปลอดภัยของการท่องเที่ยวเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการเพิ่มกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อเป็นทางเลือกใหม่ให้กับนักท่องเที่ยว

ศิริจรรยา ประพุดติกิจ (2553) ศึกษาเรื่องการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเมือง จังหวัดตราด เพื่อจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศ วัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และเพื่อศึกษาเส้นทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว และจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอเมือง จังหวัดตราด โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง กลุ่มประชากร 4 กลุ่ม ภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชน และนักท่องเที่ยว กำหนดการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ พบว่า ทั้งที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง โดยช่วงอายุระหว่าง 25-34 ปี ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาสูงสุด อยู่ในระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพค้าขายมากที่สุด และมีรายได้ต่อเดือน 20,001-25,000 บาท นักท่องเที่ยวนิยมเดินทางกับกลุ่มเพื่อนมากที่สุด โดยส่วนใหญ่ใช้รถยนต์ส่วนตัว มีวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยวเพื่อการท่องเที่ยวและพักผ่อนหย่อนใจ เคยมาท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเมือง จังหวัดตราดมาแล้ว และใช้เวลาท่องเที่ยวแบบไปเช้าเย็นกลับ รับทราบข้อมูลการท่องเที่ยวมาจากเพื่อนและญาติ ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว ระหว่าง 2,001 - 2,500 บาท จากการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอำเภอเมือง จังหวัดตราด ชื่นชอบการท่องเที่ยวทางธรรมชาติมากที่สุด เป็นอันดับ 1 การวิเคราะห์ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดตราด พบว่า ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเมือง จังหวัดตราด โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว อันดับ 1 คือ ด้านศิลปวัฒนธรรม รองลงมาคือ ศักยภาพด้านธรรมชาติ ศักยภาพด้านลักษณะทางกายภาพ ศักยภาพ

ด้านเศรษฐกิจและสังคม ศักยภาพด้านการรักษาคุณภาพของสิ่งแวดล้อม และ ศักยภาพด้านเกษตร และศักยภาพด้านการบริหารและการจัดการ ตามลำดับ

2. งานวิจัยต่างประเทศ

Aristeidis Gkoumas (2562) ได้ทำการศึกษา เรื่อง ประเมินมาตรฐานการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนผ่านเลนส์ของอุตสาหกรรมท้องถิ่น เพื่อวิเคราะห์สาเหตุของความล้มเหลวของมาตรฐานเมดิเตอร์เรเนียนเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (MESST) ซึ่งเป็นความคิดริเริ่มของสหภาพยุโรปในการสร้างแผนการรับรองที่ยั่งยืนสำหรับสถานที่ท่องเที่ยวและองค์กรท้องถิ่นในยุโรปตะวันออกเฉียงใต้ จากการวิเคราะห์ในอดีตโดยอาศัยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวในท้องถิ่นที่มีส่วนร่วมในการสร้าง MESST ในปี 2550 ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะเชิงโครงสร้างของบริบททางวัฒนธรรมการเมืองและเศรษฐกิจสังคมมีอิทธิพลต่อการรับรู้ของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในท้องถิ่นเกี่ยวกับความยั่งยืนของการท่องเที่ยว จากผลของกระบวนการรับรองที่ไม่สมบูรณ์ทำให้ธุรกิจการท่องเที่ยวไม่สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดทางเทคนิคและการดำเนินงานได้ ธรรมชาติภายในท้องถิ่นไม่เพียงพอและความรู้สึกไม่ไว้วางใจต่อหน่วยงานท้องถิ่นและสถาบันการท่องเที่ยวทำลายการใช้ประโยชน์และการยอมรับมาตรฐาน การวิเคราะห์เชิงตีความของกรณีศึกษานี้แสดงให้เห็นถึงความล้มเหลวของแผนการรับรองการท่องเที่ยวของสหภาพยุโรป เพื่อให้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจแก่อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในท้องถิ่นและผลลัพธ์ที่เป็นไปได้สำหรับจุดหมายปลายทางในทะเลเมดิเตอร์เรเนียน นอกจากนี้ยังตั้งคำถามถึงอรรถประโยชน์โดยรวมของมาตรฐานความยั่งยืนว่าเป็นเครื่องมือในการจัดการกับความท้าทายของระบบการท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงได้ในขณะเดียวกันก็สนองความสนใจที่หลากหลายของชุมชนเจ้าบ้านภาคการท่องเที่ยวและผู้มาเยือน การวิจัยในปัจจุบันมีส่วนช่วยให้ได้ข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงลึกและการตีความของผู้ให้ข้อมูลท้องถิ่นเกี่ยวกับมาตรฐานของสหภาพยุโรปที่ไม่สมบูรณ์สำหรับการพัฒนาอย่างยั่งยืนของจุดหมายปลายทางโดดเดี่ยวของยุโรปตะวันออกเฉียงใต้ ข้อมูลจากกรณีศึกษานี้ให้มุมมองใหม่ของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในท้องถิ่นเกี่ยวกับการไม่สามารถรับรองการท่องเที่ยวด้วยสีเขียวและความยั่งยืนและ ecolabels เพื่อนำมาใช้และตรวจสอบสถานะการพัฒนาการท่องเที่ยวชั่วคราว ประการแรกแนวคิดของผู้ให้ข้อมูลจำนวนมาก เพื่อความยั่งยืนนั้นเกี่ยวข้องกับสถานะในอุดมคติของการพัฒนาที่ไม่สามารถทำได้ในระยะยาว นอกจากนี้โรงแรมตากอากาศภัตตาคารเจ้าของบาร์และผู้ประกอบการให้เช่ารถยนต์ได้แสวงหาผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากการดำเนินการตามมาตรฐานความยั่งยืน จากคำให้การของผู้ให้ข้อมูลการใช้การประหยัดพลังงานหรือการแก้ปัญหาที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมนั้นเป็นสิ่งที่ไม่สามารถหาคำตอบได้สำหรับธุรกิจขนาดเล็ก/กลาง ส่วนใหญ่โดยเฉพาะในช่วงที่เศรษฐกิจตกต่ำ ผู้ประกอบการโรงแรมและเจ้าของบาร์หลายคนอ้างว่าพฤติกรรมด้านสิ่งแวดล้อมที่ไม่รับผิดชอบของนักท่องเที่ยวในโรคระบาดความยั่งยืนลง ประการที่สองการรับรู้ของ MESST โดย

นักท่องเที่ยวน่าเชื่อถือของมาตรฐานเป็นเครื่องมือสำหรับการดำเนินการอย่างยั่งยืนถูกต้อง คำถามอย่างจริงจังโดยผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ การไม่ตอบสนองของผู้นำหลักในการดำเนินการติดตามใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการขายการสร้างเครือข่ายและการรับรองมาตรฐานรวมกับความเฉยเมยของกระทรวงการท่องเที่ยวของกรีกเพื่อดำเนินการตามกระบวนการรับรองถูกระบุโดยผู้ให้ข้อมูลว่าเป็นสาเหตุหลัก MEST ผู้จัดการโรงแรม เรือยอชต์ บริษัท ตัวแทนท่องเที่ยวและภัตตาคารหลายคนแย้งว่าปรัชญาของสหภาพยุโรปที่จะปฏิบัติตามนโยบายและโครงการจากบนลงล่างนั้นไม่ประสบความสำเร็จในการประเมินความเป็นจริงและลักษณะเฉพาะของแต่ละปลายทาง พวกเขาจึงเชื่อด้วยว่าระบบตัวบ่งชี้ที่ใช้ใน MESST มีลักษณะเป็นเส้นตรง ตรรกะสาเหตุและผลกระทบที่กำหนดขึ้นซึ่งสามารถแก้ไขความท้าทายของการท่องเที่ยวท้องถิ่นในโรดส์ได้เพียงบางส่วน ในที่สุดการศึกษาชี้ให้เห็นว่าความไม่ลงรอยกันเรื้อรังของระบบราชการที่กว้างขวางการคอร์รัปชันความไม่เสมอภาคและการเลือกที่รักมักที่ชังในกรีซทำให้เกิดความรู้สึกไม่ไว้วางใจต่อเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นและการบริหารรัฐกิจ ผู้ให้ข้อมูลกล่าวหาว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐและสถาบันการท่องเที่ยวแห่งชาติไม่แสดงเจตจำนงทางการเมืองในการติดตามและดำเนินการ MESST ความประทับใจทั่วไปของการเป็นตัวแทนของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในการตัดสินใจของการปกครองท้องถิ่นเสื่อมโทรมเนื่องจากวิกฤตเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องในกรีซ ผู้ให้ข้อมูลยืนยันว่าการมีส่วนร่วมของชุมชนธุรกิจท้องถิ่นในกระบวนการพัฒนามาตรฐานนั้นมีการคัดเลือกและ จำกัด อย่างมากทำให้เกิดความน่าเชื่อถือของ MESST ตามคำแนะนำโดยรวมผู้ให้ข้อมูลท้องถิ่นชี้ให้เห็นว่ามาตรฐานการท่องเที่ยวจะมีประโยชน์สำหรับจุดหมายปลายทางและสถานประกอบการหากมีการเปลี่ยนจากรหัสเชิงบรรทัดฐานเป็นเครื่องมือเชิงปฏิบัติและจากแผนการที่ซับซ้อนเพื่อใช้กลยุทธ์ตามลักษณะนิสัยของชุมชนโฮสต์และแนวโน้มตลาด ประสบการณ์ของ MESST กำหนดว่ามาตรฐานการรับรองการท่องเที่ยวและการพัฒนาอย่างยั่งยืนล้มเหลวในการรองรับระบบการท่องเที่ยวในท้องถิ่นที่ไม่สมดุลและการเปลี่ยนแปลงของวงจรชีวิตปลายทาง MESST ยังคงใช้หลักการของความสมดุลและการคาดการณ์โดยใช้เครื่องมือนิเวศวิทยาดั้งเดิมของความสามารถในการแบกและการวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ผลการศึกษาแสดงให้เห็นถึงความจำเป็นของการปกครองท้องถิ่นที่จะนำเอาความยั่งยืนภายนอกไปใช้โดยผู้เชี่ยวชาญในท้องถิ่น ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและสังคมประชาสังคมจะมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้วยเหตุนี้การสร้างองค์การจัดการปลายทาง (DMO) สำหรับโรดส์โดยใช้รูปแบบสาธารณะ - ส่วนตัว - พันธมิตร (PPPs) จะเป็นขั้นตอนในทิศทางที่ถูกต้อง DMO ควรรับรองความยั่งยืนภายนอกการจัดการแบบปรับตัวและกลยุทธ์การเรียนรู้ทางสังคมเพื่อนำความยั่งยืนมาสู่การปฏิบัติโดยใช้แนวทางที่ไม่เชิงเส้นและเชิงบูรณาการ

Gitit Indra Putra Wacana (2559) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การจัดการเชิงกลยุทธ์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจและระบุศักยภาพการท่องเที่ยวในหุบเขา Be'hoa เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในเขต Poso เพื่อเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ วิธีที่ใช้คือการสำรวจเชิงคุณภาพ วิเคราะห์ข้อมูลตามแนวคิดการวิเคราะห์ของ Milles และ Huberman ผลการศึกษาสรุได้ดังนี้ คือ หุบเขา Be'hoa มีศักยภาพการท่องเที่ยวที่เป็นเอกลักษณ์ทั้งจากธรรมชาติวัฒนธรรมท้องถิ่นและแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมภูมิภาค Pokekea ศักยภาพการท่องเที่ยวหุบเขา Be'hoa ควรได้รับการพัฒนาภายใต้กลยุทธ์การวางแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวซึ่ง ได้แก่ : 1) การมีความสามารถในการแข่งขันสูงของผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว Be'hoa Valley 2) ปรับปรุงและยกระดับคุณภาพการเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยว 3) กำหนดวาระที่แน่นอนสำหรับงานฉลองศิลปและวัฒนธรรมในหุบเขา Be'hoa ผสมผสานกับวาระการเดินทาง "Lore Brothers" 4) การเชื่อมต่อระหว่างผู้มีส่วนได้เสียทั้งภาครัฐและเอกชน 5) พัฒนาแพคเกจรวมกับการเดินทางข้ามภูมิภาค การวิเคราะห์สามารถสรุปการพัฒนาของ ท่องเที่ยวธรรมชาติ ใน Be'hoa หุบเขาด้วย 4 ประการคือระเบียบของรัฐบาล การจัดการโครงสร้างพื้นฐาน การจัดการการตลาดและโปรโมชั่น และการจัดการและบทบาทของชุมชน ดังนั้นเพื่อความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยว จะต้องผลิตภัณฑ์ การท่องเที่ยวคือ ปรับปรุงคุณภาพของการเข้าถึง กำหนดวาระที่แน่นอนสำหรับงานฉลองศิลปวัฒนธรรมการเชื่อมต่อโครงข่ายระหว่างผู้มีส่วนได้เสีย และพัฒนาแพคเกจรวมการท่องเที่ยว

Tsung Hung Lee Hsin-PeiHsieh (2559) ได้ทำการศึกษา ตัวชี้วัดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน: กรณีศึกษาจากพื้นที่ชุ่มน้ำของไต้หวัน การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อระบุตัวชี้วัดสำหรับการท่องเที่ยวพื้นที่ชุ่มน้ำอย่างยั่งยืน ในการศึกษา 1 ใช้วิธีการ Delphi แบบฟิชชีเพื่อกำหนดขนาดและตัวบ่งชี้สำคัญ ในการศึกษา 2 ได้ทำการตรวจสอบน้ำหนักสัมพัทธ์ของมิติข้อมูลและตัวบ่งชี้เหล่านี้ โดยใช้กระบวนการลำดับขั้นการวิเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่า ผลลัพธ์เชิงประจักษ์เผย 141 ตัวชี้วัดในลำดับขั้นของการท่องเที่ยวพื้นที่ชุ่มน้ำอย่างยั่งยืน ในระดับแรกน้ำหนักของมิติผู้มีส่วนได้เสียสูงกว่าขนาดของสภาพแวดล้อม ในระดับที่สองผลกระทบต่อการพัฒนาชุมชนเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในมิติของผู้มีส่วนได้เสีย ในบรรดาตัวบ่งชี้ที่ระบุว่าคนชั้นน้ำ 7.8% นับถือวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นเคารพวิถีชีวิตท้องถิ่นปฏิบัติตามแนวทางปลายทางปัญหาการจราจรการทำลายสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ การดำรงอยู่ของฝูงชนที่ปลายทางการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวัฒนธรรมการทำความเข้าใจกับวัฒนธรรมการซึมซับเข้ากับวัฒนธรรมท้องถิ่นผลกระทบโดยรวมของการท่องเที่ยวความแตกต่างของผลประโยชน์ - ต้นทุนและการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ชุดของการจัดการผลกระทบรวมถึงความต้องการที่จะใช้ข้อมูลนี้เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียและการทำงาน

ร่วมกันเพื่อบ่งชี้ไปที่การวางแผนเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยทั่วไปและการใช้ตัวชี้วัดเหล่านี้สำหรับการจัดการ

Nedim Yüzbaşıoğlu Yunus Topsakal PinarÇelik (2557) ได้ทำการศึกษา เรื่อง บทบาทของสถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวต่อความยั่งยืน:กรณีของเมืองอันตัลยาประเทศตุรกี ซึ่งผลการศึกษาทำให้ทราบว่า นักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการท่องเที่ยวจำเป็นต้องมีบทบาทอย่างแข็งขันในการเอาชนะปัญหาสิ่งแวดล้อมเนื่องจากปัญหาสิ่งแวดล้อมโลก (การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศมลภาวะการสูญเสียของชั้นโอโซน เป็นต้น) และผลกระทบของปัญหาเหล่านี้ต่อธรรมชาติได้เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ นักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการท่องเที่ยวต้องได้รับการแจ้งเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ในขณะเดียวกันผู้ประกอบการท่องเที่ยวควรเสนอผลิตภัณฑ์และบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมแก่นักท่องเที่ยวสีเขียวเพื่อความยั่งยืน ในบริบทนี้บทความตรวจสอบและประเมินความสำคัญของการดำเนินการเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของ บริษัท ที่พักในแง่ของความยั่งยืนของแหล่งที่มาของปลายทาง ในกระดาษ ผลกระทบของการดำเนินการเชิงกลยุทธ์ต่อความยั่งยืนและผลกำไรของโรงแรมโดยใช้การดำเนินงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและการดำเนินงานในจังหวัดอันตัลยา ผลการวิจัยพบว่าโรงแรมสีเขียวมีความตระหนักในหมู่นักท่องเที่ยวมาก ดังนั้นโรงแรมเหล่านี้จึงมีข้อได้เปรียบในการแข่งขันที่ยั่งยืน โรงแรมเหล่านี้มีผลกระทบเชิงบวกต่อความยั่งยืนของปลายทาง

Katerina Angelevska-NajdeskaaGabriela Rakicevikb (2555) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน ผลการศึกษาพบว่า การพยายามป้องกันการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ไม่เป็นระเบียบเพื่อที่จะเอาชนะการเปลี่ยนแปลงรายวันที่เกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมที่วุ่นวายการวางแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนนั้นเป็นวิธีเดียวที่จะประสบความสำเร็จ ดังนั้นการพัฒนาที่ยั่งยืนหมายถึงการใช้งานโดยไม่ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางธรรมชาติวัฒนธรรมและแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ทั้งหมดจากคนรุ่นปัจจุบันมันหมายถึงการรักษาไว้เพื่อการใช้ในอนาคตโดยคนรุ่นต่อไปในอนาคต เนื่องจากการพัฒนาการท่องเที่ยวในบางพื้นที่ขึ้นอยู่กับความดึงดูดทางธรรมชาติและมานุษยวิทยาซึ่งตั้งอยู่ในบริเวณโดยรอบการฝึกการพัฒนาอย่างยั่งยืน จึงมีความสำคัญมากขึ้นเรื่อย ๆ ในกรณีที่ทรัพยากรเหล่านี้ถูกทำลายหรือเสื่อมโทรมความน่าดึงดูดของจุดหมายปลายทางก็ลดลงเช่นกัน แต่นำไปสู่ปัญหาการพัฒนาการท่องเที่ยวในภูมิภาคนี้ เนื่องจากนักท่องเที่ยวที่มีศักยภาพมีความสนใจในการเยี่ยมชมสถานที่ที่น่าดึงดูดและสะอาดซึ่งให้บริการที่มีคุณภาพสูง อย่างไรก็ตามสภาพแวดล้อมที่ไม่มีคุณลักษณะของสภาพแวดล้อมที่มีคุณภาพไม่เพียง แต่ไม่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยว แต่ในสภาพแวดล้อมนั้นไม่รู้สึกละเลยและมีประชากรในประเทศ การวางแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนนั้นจริง ๆ แล้วเกี่ยวข้องกับการวางแผนในการรักษาสิ่งแวดล้อมและรวมถึงการวิจัยและการวิเคราะห์ที่หลากหลายก่อนที่จะตัดสินใจเกี่ยวกับการกำหนดทิศทางการพัฒนาใด ๆ กิจกรรมทั้งหมดนี้ทำเพื่อไม่ให้มีการใช้

ทรัพยากรอย่างเข้มข้นในบางพื้นที่โดยไม่สนใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากร สภาพแวดล้อมที่ไม่มีคุณลักษณะของสภาพแวดล้อมที่มีคุณภาพไม่เพียง แต่ไม่ดึงดูดนักท่องเที่ยวเท่านั้น แต่ในสภาพแวดล้อมนั้นไม่รู้สึกระส่ำระสายและมีประชากรในประเทศ การวางแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนนั้นจริง ๆ แล้วเกี่ยวข้องกับการวางแผนในการรักษาสภาพแวดล้อมและรวมถึงการวิจัยและการวิเคราะห์ที่หลากหลายก่อนที่จะตัดสินใจเกี่ยวกับการกำหนดทิศทางการพัฒนาใด ๆ กิจกรรมทั้งหมดนี้ทำเพื่อไม่ให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างเข้มข้นในบางพื้นที่โดยไม่สนใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากร สภาพแวดล้อมที่ไม่มีคุณลักษณะของสภาพแวดล้อมที่มีคุณภาพไม่เพียง แต่ไม่ดึงดูดนักท่องเที่ยวเท่านั้น แต่ในสภาพแวดล้อมนั้นไม่รู้สึกระส่ำระสายและมีประชากรในประเทศ การวางแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนนั้นจริง ๆ แล้วเกี่ยวข้องกับการวางแผนในการรักษาสภาพแวดล้อมและรวมถึงการวิจัยและการวิเคราะห์ที่หลากหลายก่อนที่จะตัดสินใจเกี่ยวกับการกำหนดทิศทางการพัฒนาใด ๆ กิจกรรมทั้งหมดนี้ทำเพื่อไม่ให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างเข้มข้นในบางพื้นที่โดยไม่สนใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากร และครอบคลุมการวิจัยและการวิเคราะห์ที่หลากหลายก่อนที่จะตัดสินใจเกี่ยวกับการกำหนดทิศทางการพัฒนาใด ๆ กิจกรรมทั้งหมดนี้ทำเพื่อไม่ให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างเข้มข้นในบางพื้นที่โดยไม่สนใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากร ในการพยายามป้องกันการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ไม่เป็นระเบียบเพื่อที่จะเอาชนะการเปลี่ยนแปลงรายวันที่เกิดขึ้นได้สำเร็จในสภาพแวดล้อมที่วุ่นวายการวางแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเป็นวิธีเดียวที่จะทำให้ประสบความสำเร็จ ดังนั้นการพัฒนาที่ยั่งยืนหมายถึงการใช้งานโดยไม่ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางธรรมชาติวัฒนธรรมและแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ จากรุ่นปัจจุบันหมายถึงการรักษาไว้เพื่อใช้ในอนาคตโดยคนรุ่นอนาคตเนื่องจากการพัฒนาการท่องเที่ยวในบางพื้นที่ขึ้นอยู่กับความดึงดูดของธรรมชาติและมานุษยวิทยา ซึ่งตั้งอยู่ในบริเวณโดยรอบการฝึกฝนการพัฒนาอย่างยั่งยืนมีความสำคัญมากขึ้นเรื่อย ๆ ใน ในกรณีทรัพยากรเหล่านี้ถูกทำลายหรือเสื่อมโทรม ความน่าดึงดูดของปลายทางก็ลดลงเช่นกัน แต่ก็เช่นกันนำไปสู่คำถามสำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวในภูมิภาคนี้เนื่องจากนักท่องเที่ยวที่มีศักยภาพมีความสนใจในการเยี่ยมชมจุดหมายปลายทางที่น่าดึงดูดและสะอาดซึ่งให้บริการที่มีคุณภาพสูง อย่างไรก็ตามสภาพแวดล้อมที่ไม่มีคุณลักษณะของสภาพแวดล้อมที่มีคุณภาพไม่เพียง แต่จะไม่ดึงดูดความสนใจจากนักท่องเที่ยวเท่านั้น แต่ในสภาพแวดล้อมนั้นไม่รู้สึกระส่ำระสายและมีประชากรในประเทศ การวางแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนนั้นเกี่ยวข้องกับการวางแผนการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมจริง ๆ แล้วครอบคลุมการวิจัยและการวิเคราะห์ที่หลากหลายก่อนที่จะตัดสินใจเกี่ยวกับการกำหนดทิศทางของพัฒนา

Macarena ซาโน-Oyola Blancas Mercedes González ราฟาเอลบาล (2555) ได้ทำการศึกษาตัวชี้วัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเป็นเครื่องมือในการวางแผนการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ผลการศึกษาพบว่า การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนกำลังรวมอยู่ในระดับสากลเป็นแนวทางที่ควรใช้เพื่อทำให้การท่องเที่ยวทุกประเภทมีสภาพแวดล้อมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและเศรษฐกิจมากขึ้น แนวทางปฏิบัติทั่วไปคือการใช้ระบบตัวบ่งชี้สำหรับการออกแบบและการใช้แบบจำลองการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืน ตัวชี้วัดถือเป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์ที่ช่วยให้ผู้จัดการการท่องเที่ยวสามารถวินิจฉัยสถานการณ์ของปลายทางและเพื่อระบุและประเมินปัญหาที่จำเป็นต้องมีการจัดการเพื่อปรับปรุงระดับความยั่งยืนของกิจกรรมการท่องเที่ยว อย่างไรก็ตามระบบตัวบ่งชี้เหล่านี้มักจะไม่ได้ให้คำแนะนำการปฏิบัติเพื่อสร้างวิธีการตีความข้อมูลและวิธีการรวมเข้ากับการตัดสินใจ ในบทความนี้เรานำเสนอระบบตัวบ่งชี้เพื่อประเมินการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ในทำนองเดียวกัน เราแนะนำวิธีการตามการตั้งโปรแกรมเป้าหมายเพื่อสร้างตัวบ่งชี้รวม คำจำกัดความของระบบตัวบ่งชี้และตัวบ่งชี้รวมเสร็จสมบูรณ์แล้วให้แนวทางที่กำหนดวิธีการใช้เครื่องมือเหล่านี้ในการวางแผนภาคการท่องเที่ยว โดยเฉพาะเราเสนอการใช้งานจริงเบื้องต้นสามประการสำหรับเครื่องมือเหล่านี้: การกำหนดแผนปฏิบัติการทั่วไปในระดับภูมิภาค การกำหนดยุทธศาสตร์ระยะสั้นสำหรับจุดหมายปลายทางและการกำหนดเกณฑ์การเปรียบเทียบปลายทาง การใช้งานจริงแต่ละครั้งจะแสดงโดยใช้กรณีของแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในภูมิภาคอันดาลูเซีย (สเปน) เราเสนอการใช้งานจริงเบื้องต้นสามประการสำหรับเครื่องมือเหล่านี้: การกำหนดแผนปฏิบัติการทั่วไปในระดับภูมิภาค คำจำกัดความของกลยุทธ์ระยะสั้นสำหรับจุดหมายปลายทางและการจัดตั้งการเปรียบเทียบเกณฑ์ปลายทาง การใช้งานจริงแต่ละครั้งจะแสดงโดยใช้กรณีของแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในภูมิภาคอันดาลูเซีย (สเปน)

Arvid Flagestad ^aChristine A. Hope ^b (2544) ได้ศึกษาความสำเร็จเชิงกลยุทธ์ในจุดหมายปลายทางกีฬาฤดูหนาว: มุมมองการสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน ผลการศึกษาพบว่า จากรายงานประจำปีของ บริษัท สกีรีสอร์ทในยุโรปและอเมริกาเหนือสถานที่เล่นกีฬาฤดูหนาวกำลังเผชิญกับตลาดที่ซบเซาและในขณะเดียวกันความท้าทายในการจัดการพื้นที่ภูเขาและหมู่บ้านที่มีความอ่อนไหวต่อสิ่งแวดล้อม การอยู่รอดและการพัฒนาสถานที่เล่นกีฬาฤดูหนาวมีขอบเขตขนาดใหญ่เป็นศูนย์กลางรอบ ๆ กลยุทธ์สำหรับการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันและในขณะเดียวกันการประชุมหลักเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนวางโดย WTO ในบทความนี้ประสิทธิภาพในสองมิตินี้รวมเข้ากับแนวคิดของประสิทธิภาพเชิงกลยุทธ์ แนะนำการสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืนเป็นเป้าหมายของ

การดำเนินงานเชิงกลยุทธ์ในจุดหมายปลายทางกีฬาฤดูหนาวมีการพัฒนาโมเดลใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ของจุดหมายปลายทางกีฬาฤดูหนาว ประการแรกคือการกำหนดค่าที่แนะนำของการสร้างมูลค่าในจุดหมายปลายทางกีฬาฤดูหนาว - “แฟนตัวยง” - และที่สองคือรูปแบบองค์กรที่มีแนวคิดที่ให้กรอบสำหรับการวิเคราะห์ในระดับยุทธศาสตร์ของจุดหมายปลายทางดังกล่าว แบบจำลองดังกล่าวเกิดขึ้นจากการตรวจสอบหน่วยงานกลางของวรรณกรรมในสาขาการจัดการเชิงกลยุทธ์ การพัฒนาโมเดลเป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยอย่างต่อเนื่องว่าโครงสร้างองค์กรของจุดหมายปลายทางกีฬาฤดูหนาวประเภทใดจะนำไปสู่ประสิทธิภาพที่เหนือกว่าในแง่ของความสำเร็จเชิงกลยุทธ์ ที่นี้แนวคิดของ “รูปแบบชุมชน” และ “รูปแบบองค์กร” ของการจัดการปลายทางได้รับการแนะนำ แบบจำลองดังกล่าวเกิดขึ้นจากการตรวจสอบหน่วยงานกลางของวรรณกรรมในสาขาการจัดการเชิงกลยุทธ์ การพัฒนาโมเดลเป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยอย่างต่อเนื่องว่าโครงสร้างองค์กรของจุดหมายปลายทางกีฬาฤดูหนาวประเภทใดจะนำไปสู่ประสิทธิภาพที่เหนือกว่าในแง่ของความสำเร็จเชิงกลยุทธ์ ที่นี้แนวคิดของ “รูปแบบชุมชน” และ “รูปแบบองค์กร” ของการจัดการปลายทางได้รับการแนะนำ

C. Michael Hall (2553) ได้ทำการศึกษา การเรียนรู้นโยบายและนโยบายล้มเหลวในการกำกับดูแลการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน: จากลำดับที่หนึ่งและสองเป็นการเปลี่ยนลำดับที่สาม ผลการศึกษาพบว่า การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนนำเสนอความขัดแย้ง ในระดับหนึ่งการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนคือ ความสำเร็จเนื่องจากแนวคิดของการแพร่กระจายระหว่างภาคอุตสาหกรรมรัฐบาล นักวิชาการและผู้กำหนดนโยบาย แต่ก็มีความล้มเหลวของนโยบายในเวลาเดียวกันเนื่องจาก การเติบโตอย่างต่อเนื่องของผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมของการท่องเที่ยวในแง่ที่แน่นอน บทความนี้วิเคราะห์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและระบบธรรมาภิบาลเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนผ่านแนวคิดของการเรียนรู้นโยบายและความล้มเหลว ความสามารถในการแก้ปัญหา นโยบายการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนได้รับการระบุ การเรียนรู้เชิงนโยบายมีการกล่าวถึงในการเรียนรู้ด้วยเครื่องมือแนวคิด / กระบวนทัศน์และการเมือง / เชิงกลยุทธ์ แม้ว่าความล้มเหลวของนโยบายควรส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน แต่สิ่งนี้มีความเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงลำดับที่หนึ่งและสองเท่านั้นซึ่งมุ่งเน้นไปที่การเปลี่ยนแปลงตัวชี้วัดและการตั้งคำถามมากกว่ากระบวนทัศน์นโยบาย แม้จะมีกระบวนทัศน์ที่โดดเด่นของการพัฒนาอย่างยั่งยืน “สมดุล” ที่ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ล้มเหลวในตัวชี้วัดจำนวนหนึ่ง เหตุผลนี้อาจเป็นความไม่เต็มใจของผู้มีบทบาทสำคัญในเครือข่ายนโยบายการท่องเที่ยวเพื่อรับทราบความล้มเหลวของนโยบาย บทความสรุปว่าถึงแม้ว่าปัจจัยภายนอกเช่นเหตุการณ์วิกฤตอาจนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ทางนโยบาย แต่ก็มีหลักฐานไม่เพียงพอที่การเปลี่ยนแปลงนโยบายการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนนั้นจำเป็นต้องเกิดขึ้นเนื่องจากการครอบงำของกระบวนทัศน์ที่มีอยู่เดิม แม้จะมีกระบวนทัศน์ที่โดดเด่นของการพัฒนาอย่างยั่งยืน “สมดุล” ที่ส่งเสริม

การเติบโตทางเศรษฐกิจที่ล้มเหลวในตัวชี้วัดจำนวนหนึ่ง เหตุผลนี้อาจเป็นความไม่เต็มใจของผู้มีบทบาทสำคัญในเครือข่ายนโยบายการท่องเที่ยวเพื่อรับทราบความล้มเหลวของนโยบาย บทความสรุปว่าถึงแม้ว่าปัจจัยภายนอกเช่นเหตุการณ์วิกฤตอาจนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ทางนโยบาย แต่ก็มีหลักฐานไม่เพียงพอที่การเปลี่ยนแปลงในนโยบายการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนนั้นจำเป็นต้องเกิดขึ้นเนื่องจากการครอบงำของกระบวนทัศน์ที่มีอยู่เดิม แม้จะมีกระบวนทัศน์ที่โดดเด่นของการพัฒนาอย่างยั่งยืน “สมดุล” ที่ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ล้มเหลวในตัวชี้วัดจำนวนหนึ่ง เหตุผลนี้อาจเป็นความไม่เต็มใจของผู้มีบทบาทสำคัญในเครือข่ายนโยบายการท่องเที่ยวเพื่อรับทราบความล้มเหลวของนโยบาย บทความสรุปว่าถึงแม้ว่าปัจจัยภายนอกเช่นเหตุการณ์วิกฤตอาจนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ทางนโยบาย แต่ก็มีหลักฐานไม่เพียงพอที่การเปลี่ยนแปลงนโยบายการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนนั้นจำเป็นต้องเกิดขึ้นเนื่องจากการครอบงำของกระบวนทัศน์ที่มีอยู่เดิม

V. Castellani S.Sala (2553) ได้ทำการศึกษา เรื่อง ดัชนีประสิทธิภาพที่ยั่งยืนสำหรับการพัฒนานโยบายการท่องเที่ยว การพัฒนานโยบายการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนอาจเป็นวิธีที่มีประโยชน์ในการส่งเสริมธุรกิจรูปแบบใหม่ ๆ เพิ่มการจ้างงานและส่งเสริมการอนุรักษ์ภูมิทัศน์ ในเรื่องนี้ การประยุกต์ใช้กฎบัตรยุโรปเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่คุ้มครองแสดงให้เห็นถึงวิธีการอ้างอิงสำหรับการพัฒนาท้องถิ่นและความเป็นไปได้ที่จะเกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้เสียในท้องถิ่นในการกำหนดนโยบายความยั่งยืน ในหลายกรณีตัวบ่งชี้ความยั่งยืนแบบบูรณาการได้รับการพัฒนาภายในกระบวนการมีส่วนร่วม การศึกษาปัจจุบันแสดงให้เห็นถึงความพยายามที่เป็นนวัตกรรมใหม่ในการประเมินความยั่งยืนแบบองค์รวมโดยการกำหนดเป้าหมายที่เฉพาะเจาะจงผ่านคำจำกัดความของตัวชี้วัดที่เหมาะสมในการวัดและประเมินวิวัฒนาการทางโลกของนโยบายการพัฒนา การบูรณาการกระแสหลักเพื่อความยั่งยืนเพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและส่งเสริมการอนุรักษ์คุณค่าในท้องถิ่นและท้องถิ่น การประยุกต์ใช้ตัวชี้วัดความยั่งยืนเพื่อวัดสวัสดิการและการพัฒนาในระดับท้องถิ่นเป็นกลยุทธ์ในการประเมินผลกระทบระยะสั้นและระยะยาวของกลยุทธ์ที่พัฒนาผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของกฎบัตรยุโรป

Richard Sharpley (2553) ทำการศึกษา การท่องเที่ยวและการพัฒนาที่ยั่งยืน: สรรวจการแบ่งแยกเชิงทฤษฎี ผลการศึกษาพบว่า แม้จะมีความสนใจอย่างมีนัยสำคัญที่จ่ายโดยนักวิชาการการท่องเที่ยวและผู้ปฏิบัติงานเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในปีที่ผ่านมาความล้มเหลวสอดคล้องกันในวรรณคดีการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดทฤษฎีทฤษฎีกระบวนทัศน์ของพ่อแม่คือการพัฒนาที่ยั่งยืน ดังนั้นการบังคับใช้การพัฒนาอย่างยั่งยืนกับบริบทเฉพาะของการท่องเที่ยว จึงไม่ค่อยได้รับคำถาม บทความนี้กล่าวถึงการละลายในวรรณคดี ทบทวนทฤษฎีการพัฒนาและแนวคิดเรื่องความยั่งยืนมันเสนอรูปแบบของการพัฒนาที่ยั่งยืนเปรียบเทียบกับหลักการของการท่องเที่ยว

อย่างยั่งยืน เป็นที่ถกเถียงกันอยู่ว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวยังคงฝังอยู่ในทฤษฎีการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ในช่วงต้นในขณะทีหลักการของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนมากกว่าคุณลักษณะของการผลิตและการบริโภคของการท่องเที่ยวผลที่ตามมา

Stefan Gössling (2010) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ในประเทศกำลังพัฒนา: บางแง่มุมของการใช้พลังงาน ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา การท่องเที่ยวได้รับความสนใจมากขึ้นเนื่องจากเป็นทางเลือกการพัฒนาที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและไม่สิ้นเปลืองโดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนา มุมมองเชิงบวกนี้ตรงกันข้ามกับความจริงที่ว่าส่วนสำคัญของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวยังคงเป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อมและบางแง่มุมเช่นการใช้พลังงานและผลที่ตามมาจากทั่วโลกได้ถูกแยกออกจากการอภิปรายเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ในบทความนี้วิวัฒนาการของกระบวนการทัศน์การท่องเที่ยวได้รับการทบทวน โดยให้ความสำคัญกับประเทศกำลังพัฒนา มันแสดงให้เห็นว่าการท่องเที่ยวได้กลายเป็นความสำคัญทางเศรษฐกิจที่สำคัญสำหรับประเทศกำลังพัฒนาจำนวนมากโดยเฉพาะในรัฐเกาะเล็ก ๆ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากรายได้เงินสดที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาจากผู้มาจากประเทศอุตสาหกรรมที่ต้องพึ่งพาการเดินทางทางอากาศเพื่อไปยังปลายทางของพวกเขา ปัญหาการใช้พลังงานถูกวิเคราะห์จากมุมมองทางนิเวศวิทยา แสดงให้เห็นว่าการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิลที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวมีความสำคัญและมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่เป็นอันตราย โปรแกรมการปลูกป่าถูกกล่าวถึงเป็นกลยุทธ์ในการเอาชนะผลกระทบเชิงลบที่เกี่ยวข้องกับการปล่อยก๊าซเรือนกระจก โดยรวมแล้วมีการอ้างว่าการใช้พลังงานเป็นประเด็นที่จำเป็นต้องบูรณาการเข้ากับวาทกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำงานวิจัยต่าง ๆ มาเป็นข้อมูลเนื้อหา/สาระสำคัญเพื่อใช้ประกอบในการทำการรอบการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังต่อไปนี้

ตาราง 3 ผลสรุปงานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้อง

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	เนื้อหา/สาระความสำคัญ	การนำไปใช้
การจัดการท่องเที่ยวชุมชน นิเวศแบบมีส่วนร่วม เพื่อ การพัฒนาชุมชนชายฝั่ง ชายแดนภาคตะวันออก อย่างยั่งยืน	เป็นการศึกษาศักยภาพและ แหล่งท่องเที่ยวของชุมชน และ แนวทางการจัดการการ ท่องเที่ยวโดยชุมชนบนฐานคิด ของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	นำแนวคิดดังกล่าวมากำหนด คำถามใช้ในการออกแบบ สอบถามและสัมภาษณ์ในด้าน การจัดการท่องเที่ยวทาง ธรรมชาติ

ตาราง 3 (ต่อ)

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	เนื้อหา/สาระความสำคัญ	การนำไปใช้
แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อุทยานแห่งชาติดอยผา골อง จังหวัดแพร่ ความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประสมทางการตลาดบริการกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติจังหวัดอุดรธานี	เป็นการศึกษาบริบทปัจจุบันต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อุทยานแห่งชาติดอยผา골องจังหวัดแพร่ เป็นการศึกษาระดับของส่วนประสมทางการตลาดบริการ และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว และความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประสมทางการตลาดบริการกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติจังหวัดอุดรธานี	นำแนวคิดดังกล่าวมากำหนดคำถามใช้ในการออกแบบสอบถามและสัมภาษณ์ในด้านการจัดการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ นำแนวคิดดังกล่าวมากำหนดคำถามในการออกแบบสอบถามและสัมภาษณ์ในด้านการส่งเสริมการตลาดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและการพัฒนาผู้ประกอบการ
แนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิตชุมชนของเกาะสุกร จังหวัดตรัง	เป็นการศึกษาวิถีชีวิตชุมชนและศึกษาหาแนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิตในชุมชนของเกาะสุกร จังหวัดตรัง	นำแนวคิดดังกล่าวมากำหนดคำถามใช้ในการออกแบบสอบถามและสัมภาษณ์ในด้านการจัดการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
การจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืนกรณีศึกษาบ้านนาต้นจั่น ตำบลบ้านตึก อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	ศึกษาแนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน และการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของบ้านนาต้นจั่น ตำบลบ้านตึก อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพด้วยแนวคิดแบบเครือข่าย โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก	นำแนวคิดดังกล่าวมากำหนดคำถามใช้ในการออกแบบสอบถามและสัมภาษณ์ในด้านการจัดการท่องเที่ยวทางธรรมชาติและ การประเมินศักยภาพของการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

ตาราง 3 (ต่อ)

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	เนื้อหา/สาระความสำคัญ	การนำไปใช้
ศักยภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตำบลคันธุลี จังหวัดสุราษฎร์ธานี	เป็นการประเมินศักยภาพทรัพยากรท่องเที่ยว และจัดทำแนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลคันธุลี อำเภอท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้วยการวิจัยเชิงปฏิบัติการ แบบมีส่วนร่วม โดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก สัมภาษณ์ภาคสนาม สังเกตแบบมีส่วนร่วม และวิเคราะห์ SWOT	นำแนวคิดดังกล่าวมากำหนดคำถามใช้ในการออกแบบสอบถามและสัมภาษณ์เชิงลึก ในด้านการประเมินศักยภาพของการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านโพนแบบมีส่วนร่วมอำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์	เป็นการศึกษารูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านโพน แบบมีส่วนร่วม วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านโพนแบบมีส่วนร่วม	นำแนวคิดดังกล่าวมากำหนดคำถามใช้ในการออกแบบสอบถามและสัมภาษณ์ในด้านการจัดการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนอุทยานแห่งชาติเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี	เป็นการศึกษาบริบทของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ศึกษาสภาพการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และเสนอแนวทางในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนของอุทยานแห่งชาติเขาคิชฌกูฏ โดยศึกษาจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ลงพื้นที่สัมภาษณ์และการทำสนทนากลุ่มกับผู้มี	นำแนวคิดดังกล่าวมากำหนดคำถามใช้ในการออกแบบสอบถามและสัมภาษณ์ในด้านการจัดการท่องเที่ยวทางธรรมชาติและประเมินศักยภาพของการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

ตาราง 3 (ต่อ)

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	เนื้อหา/สาระความสำคัญ	การนำไปใช้
แนวทางในการพัฒนาศักยภาพ การจัดการท่องเที่ยว อำเภอ วังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา	ส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการ ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการดึงดูดใจให้ นักท่องเที่ยวเดินทางมา ท่องเที่ยวในพื้นที่ วิเคราะห์ ศักยภาพในการพัฒนางานด้าน การท่องเที่ยว และเสนอแนว ทางการจัดการท่องเที่ยวของ อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัด นครราชสีมาโดยข้อมูลด้าน พฤติกรรมด้านการท่องเที่ยว รวมไปถึงความพึงพอใจจากการ ใช้ บริการด้านการท่องเที่ยวของ อำเภอวังน้ำเขียว การวิเคราะห์ ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิง คุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหา จากเอกสาร ที่เกี่ยวข้อง ลงพื้นที่ สังเกตการณ์ สัมภาษณ์ และ จัด ประชุม และ 2. การ วิเคราะห์ ข้อมูลเชิงปริมาณจาก แบบสอบถาม	นำแนวคิดดังกล่าวมากำหนด คำถามใช้ในการออกแบบ สอบถามและสัมภาษณ์เชิงลึก ในด้านพฤติกรรมนักท่องเที่ยว และด้านการประเมินศักยภาพ ของการท่องเที่ยวทาง ธรรมชาติ

ตาราง 3 (ต่อ)

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	เนื้อหา/สาระความสำคัญ	การนำไปใช้
แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยว จังหวัดกาญจนบุรี	1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ลงพื้นที่สังเกตการณ์ สัมภาษณ์ และจัดประชุม และ 2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถามเป็นการศึกษาความคิดเห็นของผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวและเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ต่อศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรีและเสนอแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยว จังหวัดกาญจนบุรี	นำแนวคิดดังกล่าวมากำหนดคำถามใช้ในการออกแบบสอบถามและสัมภาษณ์เชิงลึกด้านการประเมินศักยภาพของการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
ทำการศึกษาเรื่องศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของเกาะธรรมชาติท่าข้ามในพื้นที่ปากแม่น้ำบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา	เป็นการศึกษาเพื่อสำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของเกาะธรรมชาติท่าข้าม และเพื่อประเมินศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติในระดับกิจกรรม ในการประเมินศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยว	นำแนวคิดดังกล่าวมากำหนดคำถามใช้ในการออกแบบสอบถามและสัมภาษณ์เชิงลึกด้านการประเมินศักยภาพของการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

ตาราง 3 (ต่อ)

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	เนื้อหา/สาระความสำคัญ	การนำไปใช้
การพัฒนาคุณภาพ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	เป็นการศึกษาพฤติกรรม การท่องเที่ยวและความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ของนักท่องเที่ยว ศึกษา ความสัมพันธ์ภายในห่วงโซ่ อุปทานของการท่องเที่ยวเชิง นิเวศทางด้านต้นน้ำ กลางน้ำและ ปลายน้ำ ศึกษาผลกระทบ ทางตรง	นำแนวคิดดังกล่าวมากำหนด คำถามใช้ในการออกแบบ สอบถามและสัมภาษณ์เชิงลึก ในด้านพฤติกรรมนักท่องเที่ยว และด้านการประเมินศักยภาพ ของการแหล่งท่องเที่ยวทาง ธรรมชาติและแนวทางการ จัดการการท่องเที่ยวทาง ธรรมชาติ
การประเมินศักยภาพ ของตลาดน้ำวัดกลางคูเวียง เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยว เชิงนิเวศ	ปัจจัยทางด้านต้นน้ำ ปัจจัย ทางด้านกลางน้ำและปัจจัย ทางด้านปลายน้ำ ที่ส่งผลต่อ ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว และระบุแนวทางในการพัฒนา คุณภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ สำหรับพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียง เหนือเป็นการศึกษาของตลาด น้ำวัดกลางคูเวียงในการเป็น แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และ ศึกษาความพึงพอใจของ นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยว ตลาดน้ำวัดกลางคูเวียง และ แนวทางในการพัฒนาตลาดน้ำวัด กลางคูเวียงให้เป็นแหล่ง ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	นำแนวคิดดังกล่าวมากำหนด คำถามใช้ในการออกแบบ สอบถามและสัมภาษณ์เชิงลึก และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม ในด้านพฤติกรรมนักท่องเที่ยว และด้านการประเมินศักยภาพ ของการแหล่งท่องเที่ยวทาง ธรรมชาติและแนวทางการ จัดการการท่องเที่ยวทาง ธรรมชาติ

ตาราง 3 (ต่อ)

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	เนื้อหา/สาระความสำคัญ	การนำไปใช้
ความคิดเห็นของประชาชน ในท้องถิ่นต่อการส่งเสริม การท่องเที่ยวบริเวณ ชายหาดบางแสน	เป็นการศึกษาระดับความคิดเห็น ของประชาชนในท้องถิ่นต่อการ ส่งเสริมการท่องเที่ยวบริเวณ ชายหาดบางแสน เพื่อ เปรียบเทียบความคิดเห็นของ ประชาชนในท้องถิ่นต่อการ ส่งเสริมการท่องเที่ยวบริเวณชาย หาดบางแสน	นำแนวคิดดังกล่าวมากำหนด คำถามใช้ในการออกแบบ สอบถามความคิดเห็นของ นักท่องเที่ยวและคนในชุมชนใน การพัฒนาและส่งเสริม การท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
กลยุทธ์และแผนการตลาด เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วม ของชุมชนในจังหวัด ลพบุรี	เป็นการศึกษาการรับรู้ทรัพยากร การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม พฤติกรรมการท่องเที่ยว และ ความคาดหวังของนักท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรมที่มาเที่ยวจังหวัด ลพบุรี ศึกษาการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการพัฒนาการ ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัด ลพบุรี เพื่อศึกษาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของ ทรัพยากรการท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรม	นำแนวคิดดังกล่าวมากำหนด คำถามใช้ในการออกแบบ สอบถามและสัมภาษณ์เชิงลึก และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม ในด้านพฤติกรรมนักท่องเที่ยว และด้านการประเมินศักยภาพ ของการท่องเที่ยวทาง ธรรมชาติ
แนวทางการจัดการการ ท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตำบล ปากอ อำเภอมือง จังหวัด พังงา	เป็นการศึกษาการจัดการการ ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ศึกษาประเด็น ปัญหาอุปสรรคและแนวทางการ จัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และเพื่อเสนอแนวทางการ พัฒนาการจัดการการท่องเที่ยว เชิงนิเวศของตำบลปากอ อำเภอ	นำแนวคิดดังกล่าวมากำหนด คำถามใช้ในการออกแบบ สอบถามและสัมภาษณ์เชิงลึก ในด้านพฤติกรรมนักท่องเที่ยว และด้านการประเมินศักยภาพ ของการแหล่งท่องเที่ยว ทางธรรมชาติ และแนวทาง

ตาราง 3 (ต่อ)

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	เนื้อหา/สาระความสำคัญ	การนำไปใช้
	เมือง จังหวัดพังงา เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพใช้การสนทนากลุ่มแบบเจาะจง	การจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเมือง จังหวัดตราด	เป็นการศึกษาเพื่อตรวจสอบทรัพยากรด้านการท่องเที่ยว ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และเพื่อศึกษาเส้นทางการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว และจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอเมือง จังหวัดตราด	นำแนวคิดดังกล่าวมากำหนดคำถามใช้ในการออกแบบสอบถามและสัมภาษณ์เชิงลึก ในด้านพฤติกรรมนักท่องเที่ยว และด้านการประเมินศักยภาพของการแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

ตาราง 4 ผลสรุปงานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	เนื้อหา/สาระความสำคัญ	การนำไปใช้
ประเมินมาตรฐานการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ผ่าน เลนส์ ของอุตสาหกรรมท้องถิ่น	เป็นการวิเคราะห์สาเหตุของความล้มเหลวของมาตรฐานเมดิเตอร์เรเนียนเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (MESST) ซึ่งเป็นความคิดริเริ่มของสหภาพยุโรปในการสร้างแผนการรับรองที่ยั่งยืนสำหรับสถานที่ท่องเที่ยวและองค์กรท้องถิ่นในยุโรป ตะวันออกเฉียงใต้ จากการวิเคราะห์ในอดีตโดยอาศัยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวในท้องถิ่นที่มีส่วนร่วมในการสร้าง MESST ในปี 2550	นำแนวความคิดดังกล่าวมาศึกษาโครงสร้างบริบททางการท่องเที่ยวและศึกษาเครื่องมือในการจัดการกับความท้าทายของระบบการท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลง

ตาราง 4 (ต่อ)

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	เนื้อหา/สาระความสำคัญ	การนำไปใช้
การจัดการเชิงกลยุทธ์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ	เป็นการสำรวจและระบุศักยภาพการท่องเที่ยวในหุบเขา Be'hoa เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในเขต Poso เพื่อเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ	นำแนวคิดดังกล่าวมากำหนดคำถามใช้ในการออกแบบสอบถามและสัมภาษณ์เชิงลึกในด้านการประเมินศักยภาพของการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
ตัวชี้วัดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน: กรณีศึกษาจากพื้นที่ชุ่มน้ำของไต้หวัน	เพื่อระบุตัวชี้วัดสำหรับการท่องเที่ยวพื้นที่ชุ่มน้ำอย่างยั่งยืน ในการศึกษา 1 ใช้วิธีการ Delphi แบบฟิชชีเพื่อกำหนดขนาดและตัวบ่งชี้สำคัญ ในการศึกษา 2 ได้ทำการตรวจสอบน้ำหนักสัมพัทธ์ของมิติข้อมูลและตัวบ่งชี้เหล่านี้โดยใช้กระบวนการลำดับชั้นการวิเคราะห์	นำตัวชี้วัดมาสำหรับการท่องเที่ยวพื้นที่ชุ่มน้ำอย่างยั่งยืนมาเป็นแนวทางในการจัดการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
บทบาทของสถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวต่อความยั่งยืน: กรณีของเมืองอันตัลยา ประเทศตุรกี	การศึกษาทำให้ทราบว่า นักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการท่องเที่ยวจำเป็นต้องมีบทบาทอย่างแข็งขันในการเอาชนะปัญหาสิ่งแวดล้อมเนื่องจากปัญหาสิ่งแวดล้อมโลก (การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศมลภาวะการสูญเสียของชั้นโอโซน เป็นต้น) และผลกระทบของปัญหาเหล่านี้ต่อธรรมชาติได้เพิ่มขึ้น	นำแนวคิดดังกล่าวมากำหนดคำถามใช้ในการออกแบบสอบถามในด้านส่วนประสมทางการตลาด 7Ps

ตาราง 4 (ต่อ)

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	เนื้อหา/สาระความสำคัญ	การนำไปใช้
การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน	เป็นการศึกษาการพยายามป้องกันการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ไม่เป็นระเบียบ เพื่อที่จะเอาชนะการเปลี่ยนแปลงรายวันที่เกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมที่วุ่นวาย การวางแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนนั้นเป็นวิธีเดียวที่จะประสบความสำเร็จ ดังนั้นการพัฒนาที่ยั่งยืนหมายถึงการใช้งานโดยไม่ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางธรรมชาติวัฒนธรรมและแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ	นำแนวคิดดังกล่าวมากำหนดคำถามใช้ในการสัมภาษณ์และมากำหนดในการสร้างแบบสอบถามในด้านการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
การศึกษาตัวชี้วัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเป็นเครื่องมือในการวางแผนการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม	แนวทางปฏิบัติทั่วไปคือการใช้ระบบตัวบ่งชี้สำหรับการออกแบบและการใช้แบบจำลองการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืน ตัวชี้วัดถือเป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์ที่ช่วยให้ผู้จัดการการท่องเที่ยวสามารถวินิจฉัยสถานการณ์ของปลายทางและเพื่อระบุและประเมินปัญหาที่จำเป็นต้องมีการจัดการเพื่อปรับปรุงระดับความยั่งยืนของกิจกรรมการท่องเที่ยว	นำแนวคิดดังกล่าวมาการกำหนดแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติในอุทยาน
ศึกษาความสำเร็จเชิงกลยุทธ์ในจุดหมายปลายทางกีฬาฤดูหนาว: มุมมองการสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน	การพัฒนาโมเดลเป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยอย่างต่อเนื่องว่าโครงสร้างองค์กรของจุดหมายปลายทางกีฬาฤดูหนาวประเภทใดจะนำไปสู่ประสิทธิภาพที่เหนือกว่าในแง่ของความสำเร็จเชิงกลยุทธ์ ที่นี้แนวคิดของ "รูปแบบชุมชน"	นำแนวคิดดังกล่าวมากำหนดคำถามใช้ในการสัมภาษณ์และมากำหนดในการสร้างแบบสอบถามในด้านการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

ตาราง 4 (ต่อ)

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	เนื้อหา/สาระความสำคัญ	การนำไปใช้
	และ "รูปแบบองค์กร" ของการจัดการ ปลายทางได้รับการแนะนำ	
การเรียนรู้นโยบายและ นโยบายล้มเหลวในการ กำกับดูแลการท่องเที่ยว อย่างยั่งยืน: จากลำดับที่ หนึ่งและสองเป็นการ เปลี่ยนลำดับที่สาม	การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนนำเสนอความ ขัดแย้ง ในระดับหนึ่งการท่องเที่ยว อย่างยั่งยืนคือความสำเร็จเนื่องจาก แนวคิดของการแพร่กระจายระหว่าง ภาคอุตสาหกรรมรัฐบาลนักวิชาการ และผู้กำหนดนโยบาย แต่ก็มีความ ล้มเหลวของนโยบายในเวลาเดียวกัน เนื่องจากการเติบโตอย่างต่อเนื่องของ ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมของการ ท่องเที่ยวในแง่ที่แน่นอน	นำแนวคิดดังกล่าวมากำหนด คำถามใช้ในการสัมภาษณ์และ นำแนวคิดดังกล่าวมากำหนด ในการสร้างแบบสอบถามใน ด้านกระบวนการภาครัฐและ เอกชน
ดัชนีประสิทธิภาพที่ ยั่งยืนสำหรับการพัฒนา นโยบายการท่องเที่ยว	การพัฒนานโยบายการท่องเที่ยวอย่าง ยั่งยืนอาจเป็นวิธีที่มีประโยชน์ในการ ส่งเสริมธุรกิจรูปแบบใหม่ ๆ เพิ่มการ จ้างงานและส่งเสริมการอนุรักษ์ภูมิ ทัศน์ ในเรื่องนี้การประยุกต์ใช้กฎบัตร ยุโรปเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนใน พื้นที่คุ้มครองแสดงให้เห็นถึงวิธีการ อ้างอิงสำหรับการพัฒนาท้องถิ่นและ ความเป็นไปได้ที่จะเกี่ยวข้องกับผู้มีส่วน ได้เสียในท้องถิ่นในการกำหนดนโยบาย ความยั่งยืน	นำแนวคิดดังกล่าวมากำหนด คำถามใช้ในการสัมภาษณ์และ นำแนวคิดดังกล่าวมากำหนด ในการสร้างแบบสอบถามใน ด้านการจัดการการท่องเที่ยว ทางธรรมชาติ

ตาราง 4 (ต่อ)

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	เนื้อหา/สาระสำคัญ	การนำไปใช้
การท่องเที่ยวและการพัฒนาที่ยั่งยืน: สำนวนการแบ่งแยกเชิงทฤษฎี	การละเลยในวรรณคดี ทบทวนทฤษฎีการพัฒนาและแนวคิดเรื่องความยั่งยืน มั่นเสนอรูปแบบของการพัฒนาที่ยั่งยืน เปรียบเทียบกับหลักการของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เป็นที่ถกเถียงกัน อยู่ว่าพัฒนาการท่องเที่ยวยังคงฝังอยู่ในทฤษฎีการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ในช่วงต้นในขณะที่หลักการของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนมากกว่าคุณลักษณะของการผลิตและการบริโภคของการท่องเที่ยวผลที่ตามมา	นำแนวคิดดังกล่าวมาใช้ในการเสนอรูปแบบของทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในประเทศกำลังพัฒนา: บางแง่มุมของการใช้พลังงาน	การท่องเที่ยวได้รับความสนใจมากขึ้น เนื่องจากเป็นทางเลือกการพัฒนาที่ไม่ส่งผล กระทบ และไม่สิ้นเปลือง โดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนา	นำแนวคิดดังกล่าวมากำหนดคำถามใช้ในการสัมภาษณ์และนำแนวคิดดังกล่าวมากำหนดในการสร้างแบบสอบถามในด้านการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
การผสมผสานความยั่งยืนเข้ากับการวางแผนการท่องเที่ยวในประเทศกำลังพัฒนา: อียิปต์เป็นกรณีศึกษา	การวางแผนและการนำการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนมาใช้จะไม่เพียงแต่จะแตกต่างกันระหว่างจุดหมายปลายทางการพัฒนาแล้วกับประเทศพัฒนาน้อยกว่าเท่านั้น แม้ว่าการพัฒนาอย่างยั่งยืนจะได้รับการแนะนำให้รู้จักกับโลกโลกในฐานะที่เป็นช่องทางสำหรับการปกป้องทรัพยากร	นำแนวคิดดังกล่าวมากำหนดคำถามใช้ในการสัมภาษณ์และนำแนวคิดดังกล่าวมากำหนดในการสร้างแบบสอบถามในด้านการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

ตาราง 4 (ต่อ)

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	เนื้อหา/สาระความสำคัญ	การนำไปใช้
	ในประเทศกำลังพัฒนาว่าการมีส่วนร่วมของ Intrageneration	
ทัศนคติต่อ 'การ ท่องเที่ยวแบบยั่งยืน' ในสหราชอาณาจักร: มุมมองจากรัฐบาล ท้องถิ่นตรวจสอบ ทัศนคติของ 'ผู้จัดการ การท่องเที่ยว' ของ ภาครัฐที่มีต่อหลักการ ของ 'การท่องเที่ยวแบบ ยั่งยืน	การสนับสนุนอย่างกว้างขวางสำหรับ การประสานงานและบูรณาการการวาง แผนการท่องเที่ยวในระดับท้องถิ่น อย่างไรก็ตามไม่ใช่ทุกคนที่กระตือรือร้น ที่จะยอมรับชุมชนนอกเหนือจาก บทบาท 'ประชาสัมพันธ์' และการมี ส่วนร่วมในระบบแผนพัฒนาท้องถิ่น	นำแนวคิดดังกล่าวมากำหนด คำถามใช้ในการสัมภาษณ์และ นำแนวคิดดังกล่าวมากำหนด ในการสร้างแบบสอบถามใน ด้านการจัดการการท่องเที่ยว ทางธรรมชาติ
การจัดการเพื่อการ ท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน: การทบทวนหกแหล่ง มรดกโลกทางวัฒนธรรม ศึกษาถึงความสัมพันธ์ ระหว่างการท่องเที่ยว เชิงมรดกกับการพัฒนา ที่ยั่งยืนโดยมีการอ้างอิง พิเศษไปยังแหล่งมรดก โลก (WHSS)	สำรวจแนวคิดของการท่องเที่ยวมรดกที่ ยั่งยืนและระบุสองหลักการสำคัญของ การปฏิบัติที่ยั่งยืน กระบวนการ วางแผนที่เป็นระยะยาวและแบบองค์ รวมและการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียหลายในกระบวนการวางแผน นั้น การวิเคราะห์เนื้อหาเชิงคุณภาพใช้ เพื่อกำหนดขอบเขตที่หลักการเหล่านี้ ได้ถูกรวมเข้ากับกระบวนการวาง แผนการท่องเที่ยวที่หก WHSS การศึกษาพบว่ากระบวนการ วางแผนที่มุ่งเน้นเป้าหมายอย่างเป็นทางการ นั้นเป็นหลักฐานในทุกพื้นที่	นำแนวคิดดังกล่าวมากำหนด คำถามใช้ในการสัมภาษณ์และ นำแนวคิดดังกล่าวมากำหนด ในการสร้างแบบสอบถามใน ด้านการจัดการการท่องเที่ยว ทางธรรมชาติ

ตาราง 4 (ต่อ)

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	เนื้อหา/สาระสำคัญ	การนำไปใช้
ความสัมพันธ์ของ BOTTOM LINE สัมพันธ์กับบรรทัดที่รายงานถึงความสำเร็จของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน: การศึกษาเชิงสำรวจ	แนวทาง Triple Bottom Line (TBL) TBL เป็นกลไกการวางแผนและการรายงานและกรอบการตัดสินใจที่ใช้เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนทั้งในองค์กรภาครัฐและเอกชน	แนวคิดดังกล่าวมากำหนดคำถามใช้ในการสัมภาษณ์และนำแนวคิดดังกล่าวมากำหนดในการสร้างแบบสอบถามในด้านการวางแผนและการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
การวิเคราะห์รอยเท้าเชิงนิเวศน์เป็นเครื่องมือในการประเมินความยั่งยืนของการท่องเที่ยว	เพื่อจัดทำกรอบวิธีการสำหรับการคำนวณรอยเท้าทางนิเวศน์ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อน	แนวคิดดังกล่าวมากำหนดคำถามใช้ในการสัมภาษณ์และนำแนวคิดดังกล่าวมากำหนดในการสร้างแบบสอบถามในด้านการวางแผนและการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยต่าง ๆ มาเป็นข้อมูลสำคัญเพื่อใช้ประกอบในการทำกรอบการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังต่อไปนี้

ตาราง 5 สรุปแนวคิดทฤษฎีสำหรับการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่ 1 เพื่อศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ

แนวคิดทฤษฎี	เนื้อหา/สาระสำคัญ	การนำไปใช้
แนวคิดเกี่ยวกับศักยภาพการท่องเที่ยว	การประเมินศักยภาพการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ	นำแนวคิดดังกล่าวมาประเมินเพื่อกำหนดคำถามใช้ในแบบสอบถามและ

ตาราง 5 (ต่อ)

แนวคิดทฤษฎี	เนื้อหา/สาระสำคัญ	การนำไปใช้
	1) ด้านลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว 2) ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้หลายเส้นทาง 3) ด้านแหล่งท่องเที่ยวมีความสะดวกและปลอดภัย 4) ด้านสภาพแวดล้อม 5) ด้านข้อจำกัดในการรับรองนักท่องเที่ยว 6) ด้านความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ อย่างแท้จริง	การสัมภาษณ์ด้านการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการการท่องเที่ยวหรือการพัฒนาการท่องเที่ยว	การพัฒนาการท่องเที่ยวได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาโดยนำมิติทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมอันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ได้แก่ ความหลากหลายทางวัฒนธรรม การมีส่วนร่วมการวางแผนและการประเมินผล ที่ประกอบด้วย เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนต่อไป	นำแนวคิดดังกล่าวมากำหนดคำถามที่ใช้ในแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ในด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว

ตาราง 5 (ต่อ)

แนวคิดทฤษฎี	เนื้อหา/สาระสำคัญ	การนำไปใช้
การท่องเที่ยวเชิงนิเวศหรือการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ	การท่องเที่ยวเชิงนิเวศหรือการท่องเที่ยวทางธรรมชาติได้ให้ความสำคัญ 4 ด้าน ด้านพื้นที่ด้านการจัดการ ด้านกิจกรรมและกระบวนการ ด้านการมีส่วนร่วม	นำแนวคิดดังกล่าวมากำหนดคำถามใช้ในแบบสอบถามการสัมภาษณ์ในด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศหรือการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

ตาราง 6 สรุปแนวคิดทฤษฎีสำหรับการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่ 2 เพื่อศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยว ความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ

แนวคิดทฤษฎี	เนื้อหา/สาระสำคัญ	การนำไปใช้
ทฤษฎีประชากรศาสตร์	ทฤษฎีประชากรศาสตร์ คือ คุณสมบัติแต่ละคนมีความแตกต่างกัน เช่น เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ และสถานภาพ เกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์ คุณสมบัติเหล่านี้ ล้วนมีผลต่อการตีความหมายของลักษณะประชากรศาสตร์	นำแนวคิดดังกล่าวนำมากำหนดในการสร้างแบบสอบถามเพื่อสอบถามข้อมูลทั่วไปนักท่องเที่ยว
แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยว	พฤติกรรมนักท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับการเดินทาง สรุปว่าจำนวนครั้งวัตถุประสงค์การเดินทาง ลักษณะการเดินทาง แหล่ง	นำแนวคิดดังกล่าวนำมากำหนดในการสร้างแบบสอบถามเพื่อสอบถามพฤติกรรมนักท่องเที่ยว

ตาราง 6 (ต่อ)

แนวคิดทฤษฎี	เนื้อหา/สาระสำคัญ	การนำไปใช้
	ห้องเที่ยวที่เดินทางไป สถานที่พักแรม ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวต่อครั้ง การกำหนดสถานที่ท่องเที่ยว การจองที่พักผู้ร่วมเดินทาง ประเภทยานพาหนะ การเดินทางท่องเที่ยวในช่วงวันหยุด จำเป็นต้องมีการศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยว เพื่อนำมาปรับปรุงทางการท่องเที่ยวให้เหมาะสม และเป็นที่พอใจนักท่องเที่ยว	
แนวคิดเกี่ยวกับการตลาดการท่องเที่ยว	การตลาดการท่องเที่ยว ได้แก่ การแสวงหาการรักษา การตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวโดยการใช้ส่วนประสมการตลาดที่สำคัญในการดำเนินการ ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการขาย ด้านบุคลากร ด้านกายภาพ และด้านกระบวนการบริการ โดยทั้ง 7 องค์ประกอบนี้สามารถนำมาใช้ในการวางแผนการตลาดด้านการท่องเที่ยวได้	นำแนวคิดดังกล่าวนำมากำหนดในการสร้างแบบสอบถามในด้านส่วนประสมทางการตลาด

ตาราง 7 สรุปแนวคิดทฤษฎีสำหรับการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่ 3 เพื่อกำหนดแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ

แนวคิดทฤษฎี	เนื้อหา/สาระสำคัญ	การนำไปใช้
แนวคิดการวิเคราะห์ SWOT	การวิเคราะห์ SWOT หมายถึง การวิเคราะห์สภาพการณ์ คือ ปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอก ด้วยการนำเอาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค มากำหนด พันธกิจ วิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ เพื่อเป็นแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ	นำแนวคิดดังกล่าว ไป กำหนดแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ ในด้านการวิเคราะห์สภาพการณ์

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ มีวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ เพื่อศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยว ความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ เพื่อกำหนดแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ การวิจัยครั้งนี้เป็นการทำวิจัยแบบผสม (Mixed Methodology Research) คือการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative) ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้แบบสอบถาม ซึ่งมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดการกระทำกับข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ความมุ่งหมายของการวิจัยที่ 1 เพื่อศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ

เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

1.1.1 ภาครัฐ จากหน่วยงานภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวทางธรรมชาติจังหวัดบึงกาฬ ได้แก่ สำนักงานเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว ศูนย์เรียนรู้ธรรมชาติป่าดงดิบกะลา ป่าภูสิงห์ และป่าดงชมพู (หินสามวาฬ) สำนักงานอุทยานแห่งชาติภูสิงห์ ผู้วิจัยจะทำการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

1.1.2 ผู้นำชุมชนจากองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ที่มีอาณาเขตในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวทั้ง 3 แห่ง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลชัยพร (เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว) องค์การ

บริหารส่วนตำบลโคกก่อง (ศูนย์เรียนรู้ธรรมชาติป่าดงดิบกะลา ป่ากุสิงห์ และป่าดงชมพู (หินสามวาฬ) องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์หมากแข้ง (อุทยานแห่งชาติภูถ้ำหลวง) ผู้วิจัยจะทำการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

1.1.3 จากผู้ประกอบการในพื้นที่อุทยานทั้ง 3 แห่ง ได้แก่ ผู้ประกอบการ (เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว) 1 คน ผู้ประกอบการ (ศูนย์เรียนรู้ธรรมชาติป่าดงดิบกะลา ป่ากุสิงห์ และป่าดงชมพู (หินสามวาฬ)) 1 คน ผู้ประกอบการ (อุทยานแห่งชาติภูถ้ำหลวง) 1 คน รวม 3 คน ผู้วิจัยจะทำการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

1.2.1 ตัวแทนจากภาครัฐ คือ จากหน่วยงานภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวทางธรรมชาติจังหวัดบึงกาฬ ได้แก่ ตัวแทนจากสำนักงานเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว 1 คน ตัวแทนจากศูนย์เรียนรู้ธรรมชาติป่าดงดิบกะลา ป่ากุสิงห์ และป่าดงชมพู (หินสามวาฬ) 1 คน ตัวแทนสำนักงานอุทยานแห่งชาติภูถ้ำหลวง 1 คน รวม 3 คน ผู้วิจัยจะทำการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

1.2.2 ตัวแทนจากผู้นำชุมชนจากองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ที่มีอาณาเขตในพื้นที่อุทยานทั้ง 3 แห่ง ได้แก่ ตัวแทนองค์การบริหารส่วนตำบลชัยพร (เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว) 1 คน ตัวแทนองค์การบริหารส่วนตำบลโคกก่อง (ศูนย์เรียนรู้ธรรมชาติป่าดงดิบกะลา ป่ากุสิงห์ และป่าดงชมพู (หินสามวาฬ)) 1 คน ตัวแทนองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์หมากแข้ง (อุทยานแห่งชาติภูถ้ำหลวง) 1 คน รวม 3 คน ผู้วิจัยจะทำการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

1.2.3 ตัวแทนจากผู้ประกอบการในพื้นที่อุทยานทั้ง 3 แห่ง ได้แก่ ตัวแทนผู้ประกอบการ (เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว) 1 คน ตัวแทนผู้ประกอบการ (ศูนย์เรียนรู้ธรรมชาติป่าดงดิบกะลา ป่ากุสิงห์ และป่าดงชมพู (หินสามวาฬ)) 1 คน ตัวแทนผู้ประกอบการ (อุทยานแห่งชาติภูถ้ำหลวง) 1 คน รวม 3 คน ผู้วิจัยจะทำการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) โดยมีส่วนประกอบดังนี้

2.1 ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในจังหวัดบึงกาฬทั้ง 3 แห่ง ได้แก่ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว ศูนย์เรียนรู้ธรรมชาติป่าดงดิบกะลา ป่ากุสิงห์ และป่าดงชมพู (หินสามวาฬ) อุทยานแห่งชาติภูถ้ำหลวง

2.2 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

2.2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินศักยภาพการท่องเที่ยว

2.2.2 แนวความคิดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศหรือการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

2.2.3 ข้อมูลทั่วไปและแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญจังหวัดบึงกาฬ

2.3 ร่างแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) สำหรับใช้ในการสัมภาษณ์ตัวแทนจากหน่วยงานภาครัฐและตัวแทนจากผู้นำชุมชน โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลและส่วนที่ 2 สัมภาษณ์ในข้อประเด็นข้อคำถาม ได้แก่

2.3.1 ข้อมูลด้านการศึกษาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในพื้นที่ 3 แห่งในจังหวัดบึงกาฬ ได้แก่

- 1) ลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว
- 2) การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้หลายเส้นทาง
- 3) แหล่งท่องเที่ยวมีความสะดวกและปลอดภัย
- 4) สภาพแวดล้อม
- 5) ข้อจำกัดในการรับรองนักท่องเที่ยว
- 6) ความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว

2.3.2 ข้อมูลด้านการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติใน 3 แห่งในจังหวัดบึงกาฬ เกี่ยวกับส่วนประสมทางการตลาดการท่องเที่ยว 7 ด้าน ได้แก่

- 1) ด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Product)
- 2) ด้านราคาทางการท่องเที่ยว (Price)
- 3) ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายทางการท่องเที่ยว (Place)
- 4) ด้านการส่งเสริมการขายทางการท่องเที่ยว (Promotion)
- 5) ด้านบุคลากรทางการท่องเที่ยว (People)
- 6) ด้านลักษณะทางกายภาพทางการท่องเที่ยว (Physical Evidence)
- 7) ด้านกระบวนการบริการทางการท่องเที่ยว (Process)

2.3.3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

2.4 นำร่างแบบสัมภาษณ์การศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในจังหวัดบึงกาฬทั้ง 3 แห่ง ได้แก่ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว ศูนย์เรียนรู้ธรรมชาติป่าดงดิบกะลาป่าภูสิงห์ และป่าดงชมพู (หินสามวาฬ) อุทยานแห่งชาติภูถ้ำกลั๊ว เสนอต่อคณะกรรมการควบคุมอุทยานินพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของเนื้อหา

2.5 นำร่างแบบสัมภาษณ์การศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในจังหวัดบึงกาฬทั้ง 3 แห่ง ได้แก่ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว ศูนย์เรียนรู้ธรรมชาติป่าดงดิบกะลา ป่าภูสิงห์ และป่าดงชมพู (หินสามวาฬ) อุทยานแห่งชาติภูถ้ำกลั๊ว โดยนำข้อมูลเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบ แก้ไขปรับปรุง และหาความตรงทางเนื้อหา (Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง

ระหว่างคำถามกับเนื้อหา (IOC : Index of Item Objective Congruence) โดยมีค่า IOC ทุกข้อ อยู่ระหว่าง 0.66-1.00 ซึ่งผู้วิจัยจะใช้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ได้แก่

2.5.1 รองศาสตราจารย์ ดร.กฤษณ์ ปิ่นทอง อาจารย์ประจำสาขาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

2.5.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา ลาภวิเศษชัย อาจารย์ประจำสาขา การจัดการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดการท่องเที่ยว

2.5.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กันทิมาลย์ จินดาประเสริฐ อาจารย์ประจำ สาขาการจัดการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดการท่องเที่ยว

2.5.4 ดร.โอชัยญา บัวธรรม อาจารย์ประจำสาขาการจัดการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดการท่องเที่ยว

2.5.5 อาจารย์ ดร. ศิวาพร พยัคฆนันท์ อาจารย์ประจำสาขาการท่องเที่ยว และการโรงแรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดการท่องเที่ยว

2.6 นำร่างแบบสัมภาษณ์การศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ในจังหวัดบึงกาฬทั้ง 3 แห่ง ได้แก่ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว ศูนย์เรียนรู้ธรรมชาติป่าดงดิบกะลา ป่า ภูสิงห์ และป่าดงชมพู (หินสามวาฬ) อุทยานแห่งชาติภูสิงห์ มาปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญเพื่อนำไปสู่กระบวนการสัมภาษณ์ตัวแทนจากตัวแทนจากภาครัฐ และตัวแทนจากผู้นำชุมชน

2.7 นำร่างแบบสัมภาษณ์การศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ในจังหวัดบึงกาฬทั้ง 3 แห่ง ได้แก่ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว ศูนย์เรียนรู้ธรรมชาติป่าดงดิบกะลา ป่า ภูสิงห์ และป่าดงชมพู (หินสามวาฬ) อุทยานแห่งชาติภูสิงห์ มาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของ คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานของการวิจัย โดยได้ค่าประเมินแล้วมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.66-1.00 ผู้วิจัยได้ปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำมาใช้ในแบบสอบถามจริง

3.2 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยตรงจากจำนวนตัวแทนของ หน่วยงานภาครัฐและตัวแทนจากผู้นำชุมชน

3.3 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structure Interview) ที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) ทั้งหมดจากจำนวนที่กำหนด เพื่อเข้าสู่กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูล

4. การจัดการกับข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structure Interview) ที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) ทั้งหมดมาวิเคราะห์ข้อมูลตามทฤษฎีที่เกี่ยวข้องวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis)

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structure Interview) ที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview)

ความมุ่งหมายของการวิจัยที่ 2 เพื่อศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยว ความต้องการของนักท่องเที่ยว ที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ณ จังหวัดบึงกาฬ

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและแบบสอบถาม ตามวัตถุประสงค์ที่ 1 และ วัตถุประสงค์ที่ 2 ผู้วิจัยก็จะนำข้อมูลที่ได้มากำหนดจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ด้วยเทคนิค SWOT ANALYSIS เพื่อกำหนดแนวทางการจัดการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ณ จังหวัดบึงกาฬ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวด้านธรรมชาติใน จังหวัดบึงกาฬ จำนวน 602,972 คน ในปี พ.ศ. 2561 (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2561) ผู้วิจัยจะทำการสุ่มตัวอย่างโดยวิธีเลือกแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวด้านธรรมชาติใน จังหวัดบึงกาฬ โดยใช้แบบสอบถามกับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในจังหวัดบึงกาฬ ผู้วิจัยใช้การคำนวณจากสูตร การหากลุ่มตัวอย่าง ที่ทราบจำนวนประชากรของ Taro Yamane โดยกำหนดระดับค่าความเชื่อมั่น 95% จากข้อมูล จำนวนนักท่องเที่ยวล่าสุดในปี พ.ศ. 2561 ดังนี้

การกำหนดขนาดของตัวอย่างโดยทราบค่าประชากร

สูตร

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n = จำนวนตัวอย่างที่ต้องการ

N = จำนวนประชากร

e = ค่าความคลาดเคลื่อนของการประมาณค่า

แทนสูตรได้ดังนี้

$$\begin{aligned} N &= \frac{602,972}{1 + 602,972 (0.05)^2} \\ &= 399.74 \text{ คน} \end{aligned}$$

จากสูตรคำนวณข้างต้นผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน 400 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามการวิจัยเชิงปริมาณเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงครอบคลุมเนื้อหาอย่างสมบูรณ์ นำมาใช้อย่างเป็นขั้นตอนเพื่อเป็นแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 จังหวัดบึงกาฬ เพื่อสอดคล้องกับความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ที่ได้กล่าวไว้แบบสอบถามมีทั้งหมด 5 ตอน ดังนี้

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยได้ดำเนินการสร้างตามลำดับขั้นตอนดังนี้

2.1.1 ศึกษาแนวความคิด ทฤษฎี เอกสาร และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

2.1.2 ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสอบถาม จากตำรา เอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาปรับปรุงและสร้างแบบสอบถามเพื่อสอบถามนักท่องเที่ยว เกี่ยวกับการตรวจสอบทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว พฤติกรรมนักท่องเที่ยว ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวและระดับความเหมาะสมด้านส่วนประสมทางการตลาดของการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 จังหวัดบึงกาฬ โดยแบ่งเป็น 5 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ลักษณะคำตอบเป็นตัวเลือก (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลด้านพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว ประกอบด้วย คำถามปลายปิดเป็นลักษณะคำถาม มีหลายคำตอบให้เลือก (Multiple Choice)

ตอนที่ 3-4 เป็นคำถามที่ให้ตัดสินใจให้เลือกว่าด้วยเกณฑ์การตอบจากมากที่สุด – น้อยที่สุด โดยแบ่งหัวข้อเป็นดังนี้

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 จังหวัดบึงกาฬ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 จังหวัดบึงกาฬ

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะในด้านต่าง ๆ ในการพัฒนาการท่องเที่ยว เกณฑ์การให้คะแนนเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ โดยใช้วิธีของ Likert (1967) คือ

คะแนน 5	หมายถึง	ความคิดเห็นด้วยมากที่สุด
คะแนน 4	หมายถึง	ความคิดเห็นด้วยมาก
คะแนน 3	หมายถึง	ความคิดเห็นด้วยปานกลาง
คะแนน 2	หมายถึง	ความคิดเห็นด้วยน้อย
คะแนน 1	หมายถึง	ความคิดเห็นด้วยน้อยที่สุด

จากเกณฑ์ดังกล่าวสามารถวัดช่วงคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1-5 คะแนน โดยกำหนดในการแบ่งช่วงคะแนนออกเป็น 5 ช่วงได้ดังนี้ (ละเอียดย, ศิลาโนย, 2550)

$$\begin{aligned} \text{ช่วงชั้นคะแนน} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{ช่วงคะแนน}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.80 \end{aligned}$$

จะได้เกณฑ์การวัดระดับคะแนนที่แบ่งเป็น 5 ช่วงดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.20-5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นด้วยในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.40-4.19 หมายถึง มีความคิดเห็นด้วยในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.60-3.39 หมายถึง มีความคิดเห็นด้วยในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.80-2.59 หมายถึง มีความคิดเห็นด้วยในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.79 หมายถึง มีความคิดเห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

2.2 นำร่างแบบสอบถาม (Questionnaires) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ เสนอต่อผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของเนื้อหา

2.3 นำร่างแบบสอบถาม (Questionnaires) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬเสนอคณะกรรมการเพื่อประเมินความเหมาะสม โดยนำเครื่องมือเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมเพื่อพิจารณาเพื่อตรวจสอบแก้ไข ปรับปรุง และหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับเนื้อหา (IOC: Index of Item Objective Congruence) โดยมีค่า IOC ทุกข้ออยู่ระหว่าง 0.66-1.00

2.4 นำร่างแบบสอบถาม (Questionnaires) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬเสนอคณะกรรมการเพื่อประเมินความเหมาะสม ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ให้เหมาะสมกับเนื้อหาจากนั้นนำแบบสอบถามไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะที่คล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ทั้ง 3 แห่งในจังหวัดบึงกาฬ จำนวน 30 ชุด เพื่อนำมาวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งชุด โดยวิธีการใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbach's Alpha Coefficient) (สุวิมล ดิกานันท์, 2550) เมื่อได้ค่าความเชื่อมั่นแล้ว หากค่าความเชื่อมั่นต่ำกว่า 0.9 ลงมาต้องนำมาปรับปรุงแก้ไขจนกว่าจะเป็นเครื่องมือที่สมบูรณ์ หลังจากได้ทำการทดสอบเครื่องมือแล้วได้ค่าความเชื่อมั่นที่ 0.96 ถือว่าข้อมูลมีความสมบูรณ์สามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2.5 นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริง คือนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดบึงกาฬ เพื่อนำผลมาวิเคราะห์ ข้อมูลสรุปผลและอภิปรายผลตามลำดับต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้เครื่องมือคือ แบบสอบถามจากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในจังหวัดบึงกาฬจำนวน 400 คน ผู้วิจัยได้เลือกใช้การสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) จากนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในจังหวัดบึงกาฬ

4. การจัดกระทำกับข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเชิงปริมาณ

ในการวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถาม จะกำหนดค่าคะแนนของแบบสอบถาม 5 ระดับ ดังนี้

ช่วงคะแนนจะกำหนดโดยใช้สูตรดังนี้

$$\begin{aligned}\text{ช่วงชั้นคะแนน} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{ช่วงคะแนน}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.80\end{aligned}$$

จะได้เกณฑ์การวัดระดับคะแนนที่แบ่งเป็น 5 ช่วงดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.20-5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นด้วยในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.40-4.19 หมายถึง มีความคิดเห็นด้วยในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.60-3.39 หมายถึง มีความคิดเห็นด้วยในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.80-2.59 หมายถึง มีความคิดเห็นด้วยในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.79 หมายถึง มีความคิดเห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากแบบสอบถามนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในจังหวัดบึงกาฬ จะถูกนำมาตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ ลงรหัสข้อมูล (Coding) ที่กำหนดทำการบันทึกข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ประมวลผลและสรุปผล โดยผู้วิจัยใช้วิธีสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) แสดงผลเป็นจำนวนร้อยละ (Percentage) และแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และเพื่อทดสอบสมมติฐานด้วย T-Test

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัย โดยผู้วิจัยได้ใช้สถิติ 2 ประเภทในการวิเคราะห์ คือ

5.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) ร้อยละ (Percentage) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สำหรับบรรยายข้อมูลส่วนบุคคล

5.2 สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic) ได้แก่ T-test และ F-test

ความมุ่งหมายของการวิจัยที่ 3 เพื่อกำหนดแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ

เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยใช้วิธีการทำ SWOT และ Focus Group ร่วมกับกลุ่มตัวแทนจากทุกภาคส่วนที่มีส่วนในการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ ได้แก่ ตัวแทนจากภาครัฐ ตัวแทนจากผู้นำชุมชนและประชาชนผู้เชี่ยวชาญแต่ละด้าน มาร่วมทำการประชาพิจารณาาร่วมกัน เมื่อได้ข้อเสนอนี้ ผู้วิจัยจะนำผลที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไข และทำการวิพากษ์แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ จากนั้นผู้วิจัยได้นำเสนอแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ ให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทางการท่องเที่ยวเพื่อรับทราบและเข้าใจเกี่ยวกับและนำแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ ไปสู่การปฏิบัติ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

1.1.1 ภาครัฐ จากหน่วยงานภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวทางธรรมชาติจังหวัดบึงกาฬ ได้แก่ จากสำนักงานเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว จากศูนย์เรียนรู้ธรรมชาติป่าดงดิบกะลา ป่าภูสิงห์ และป่าดงชมพู (หินสามวาฬ) สำนักงานอุทยานแห่งชาติภูถ้ำหลวง ผู้วิจัยจะทำการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

1.1.2 จากผู้นำชุมชนจากองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ที่มีอาณาเขตในพื้นที่อุทยานทั้ง 3 แห่ง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลชัยพร (เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว) องค์การบริหารส่วนตำบลโคกก่อ ศูนย์เรียนรู้ธรรมชาติป่าดงดิบกะลา ป่าภูสิงห์ และป่าดงชมพู (หินสามวาฬ) องค์การบริหารส่วนตำบลบึงโขงหลง (อุทยานแห่งชาติภูถ้ำหลวง) ผู้วิจัยจะทำการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

1.1.3 จากผู้ประกอบการในพื้นที่อุทยานทั้ง 3 แห่ง ได้แก่ ผู้ประกอบการ (เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว) 1 คน ผู้ประกอบการ (ศูนย์เรียนรู้ธรรมชาติป่าดงดิบกะลา ป่าภูสิงห์ และป่าดงชมพู (หินสามวาฬ)) 1 คน ผู้ประกอบการ (อุทยานแห่งชาติภูถ้ำหลวง) 1 คน รวม 3 คน ผู้วิจัยจะทำการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

1.2.1 ตัวแทนจากภาครัฐ คือ จากหน่วยงานภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวทางธรรมชาติจังหวัดบึงกาฬ ได้แก่ ตัวแทนจากสำนักงานเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว 1 คน ตัวแทนจากศูนย์เรียนรู้ธรรมชาติป่าดงดิบกะลา ป่าภูสิงห์ และป่าดงชมพู (หินสามวาฬ)

1 คน ตัวแทนสำนักงานอุทยานแห่งชาติภูแล้งคา 1 คน รวม 3 คน ผู้วิจัยจะทำการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

1.2.2 ตัวแทนจากผู้นำชุมชนจากองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ที่มีอาณาเขตในพื้นที่อุทยานทั้ง 3 แห่ง ได้แก่ ตัวแทนองค์การบริหารส่วนตำบลชัยพร (เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว) 1 คน ตัวแทนองค์การบริหารส่วนตำบลโคกก่อ ศูนย์เรียนรู้ธรรมชาติป่าดงดิบกะลา ป่าภูสิงห์ และป่าดงชมพู (หินสามวาฬ) 1 คน ตัวแทนองค์การบริหารส่วนตำบลบึงโขงหลง (อุทยานแห่งชาติภูแล้งคา) 1 คน รวม 3 คน ผู้วิจัยจะทำการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

1.2.3 ตัวแทนจากผู้ประกอบการในพื้นที่อุทยานทั้ง 3 แห่ง ได้แก่ ตัวแทนผู้ประกอบการ (เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว) 1 คน ตัวแทนผู้ประกอบการ (ศูนย์เรียนรู้ธรรมชาติป่าดงดิบกะลา ป่าภูสิงห์ และป่าดงชมพู (หินสามวาฬ)) 1 คน ตัวแทนผู้ประกอบการ (อุทยานแห่งชาติภูแล้งคา) 1 คน รวม 3 คน ผู้วิจัยจะทำการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากวัตถุประสงค์ที่ 1 คือ แบบสัมภาษณ์ตัวแทนจากหน่วยงานภาครัฐและตัวแทนผู้นำชุมชนและตัวแทนผู้ประกอบการ เกี่ยวกับการศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในจังหวัดบึงกาฬทั้ง 3 แห่ง ได้แก่ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว ศูนย์เรียนรู้ธรรมชาติป่าดงดิบกะลาป่าภูสิงห์ และป่าดงชมพู (หินสามวาฬ) อุทยานแห่งชาติภูแล้งคา และวัตถุประสงค์ที่ 2 คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 จังหวัดบึงกาฬและแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยว ความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 จังหวัดบึงกาฬ และนำมาสังเคราะห์เป็นรูปแบบของประเด็นข้อคำถามเพื่อใช้ในการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group)

2.2 ผู้วิจัยได้ทำการชี้แจงเกี่ยวกับรายละเอียดของข้อมูลงานวิจัยเรื่องทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 จังหวัดบึงกาฬแก่ผู้เข้าร่วมการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group)

2.3 ผู้วิจัยได้ทำการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) โดยการใช้ข้อมูลประเด็นคำถามจากขั้นตอนแรกมาใช้เป็นหลักประเด็นพูดคุยในการประชุม เพื่อให้เกิดการรวบรวมความคิดเห็นนำไปสู่ข้อมูลประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 จังหวัดบึงกาฬ เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวเข้าสู่กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นลำดับต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

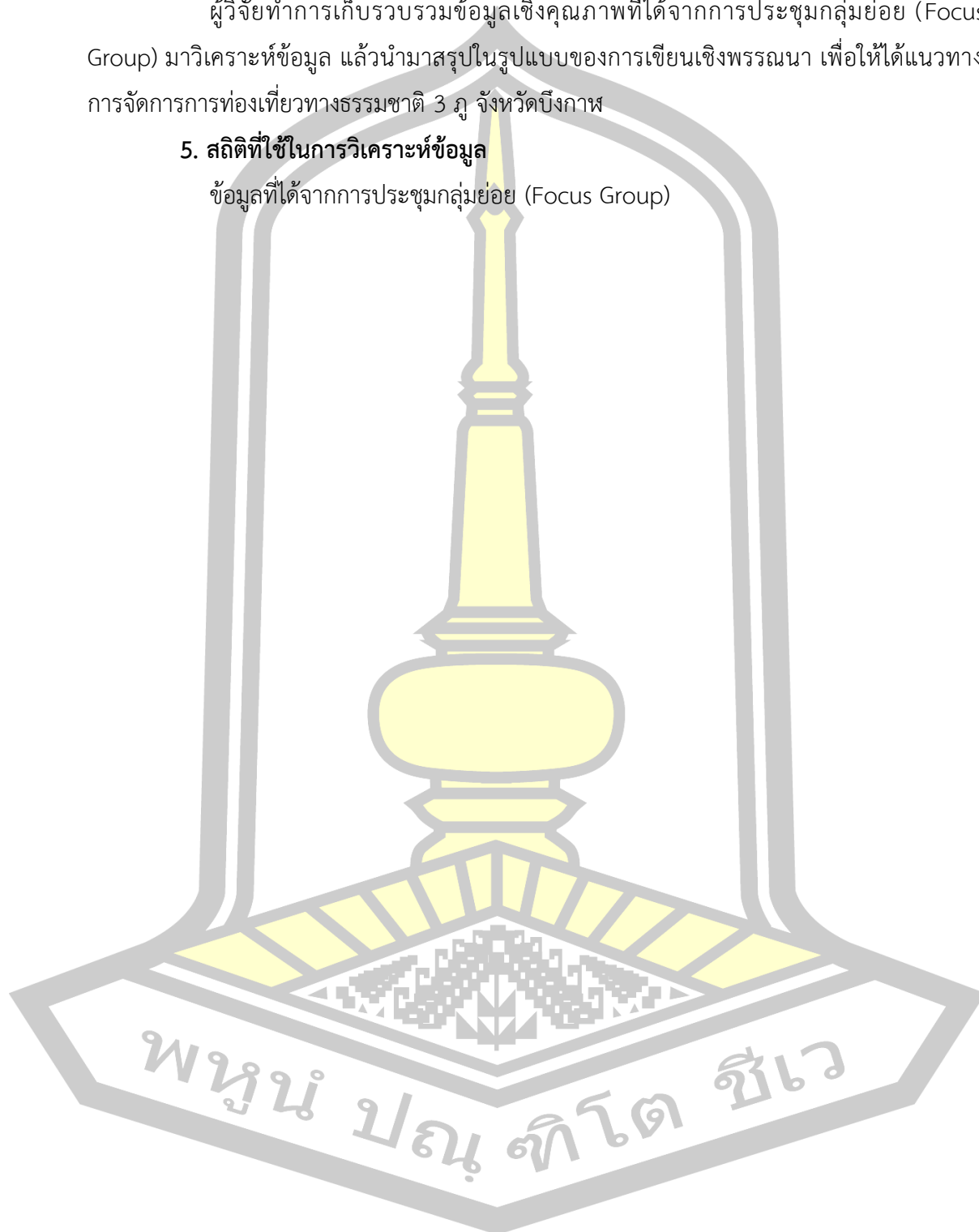
การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group)

4. การจัดกระทำกับข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) มาวิเคราะห์ข้อมูล แล้วนำมาสรุปในรูปแบบของการเขียนเชิงพรรณนา เพื่อให้ได้แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group)

ผู้วิจัยได้สรุปวิธีการดำเนินการวิจัยตามความมุ่งหมายของการวิจัย แต่ละข้อดังในตามตารางต่อไปนี้

ตาราง 8 สรุปการดำเนินการวิจัย

ความมุ่งหมายของการวิจัย	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	การเก็บรวบรวมข้อมูล	การจัดกระทำกับข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
1. เพื่อศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 จังหวัดบึงกาฬ	- ตัวแทนจากภาครัฐทำการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) - ตัวแทนจากผู้มีชุมชนจากองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ทำการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) - ตัวแทนจากผู้ประกอบการในพื้นที่ทั้ง 3 แห่ง ทำการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)	- ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	- สัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview)	- แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structure Interview) ที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview)	

ตาราง 8 (ต่อ)

ความมุ่งหมายของการวิจัย	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	การเก็บรวบรวมข้อมูล	การจัดกระทำกับข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยว ความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 จังหวัดบึงกาฬ	นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวด้านธรรมชาติในจังหวัดบึงกาฬ การศึกษาวิจัยค่าเฉลี่ยประชากรของ Taro Yamane	แบบสอบถามการวิจัยเชิงปริมาณจากนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในจังหวัดบึงกาฬ จำนวน 400 คน	แบบสอบถามจากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในจังหวัดบึงกาฬ จำนวน 400 คน ผู้วิจัยได้เลือกใช้การสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)	- จำนวนร้อยละ (Percentage) - แจกแจงความถี่ (Frequency) - ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) - ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)	- สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) ร้อยละ (Percentage) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) - สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic) ได้แก่ T-test และ F-test

ตาราง 8 (ต่อ)

ความมุ่งหมายของการวิจัย	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	การเก็บรวบรวมข้อมูล	การจัดกระทำกับข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
3. เพื่อกำหนดแนวทาง การจัดการ การท่องเที่ยว ทางธรรมชาติ 3 จังหวัด ดงป้าง	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง - ตัวแทนจากภาครัฐทำการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) - ตัวแทนจากผู้นำชุมชนจากองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ทำการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) - ตัวแทนจากผู้ประกอบการทำการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย - สัมภาษณ์ - ตัวแทนจากหน่วยงานภาครัฐและตัวแทนผู้นำชุมชน - ผู้ประกอบการ - และนำมาสังเคราะห์เป็นรูปแบบของประเด็นข้อคำถาม - เพื่อใช้ในการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group)	การเก็บรวบรวมข้อมูล - การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) มาวิเคราะห์ข้อมูล แล้วนำมาสรุปเป็นรูปแบบของการเขียนเชิงพรรณนา	การจัดกระทำกับข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล - การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) มาวิเคราะห์ข้อมูล แล้วนำมาสรุปเป็นรูปแบบของการเขียนเชิงพรรณนา	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ แบ่งผลการวิจัยโดยจำแนกตามความมุ่งหมายของการวิจัย ออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ปัจจัยข้อมูลส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ

ส่วนที่ 3 พฤติกรรมนักท่องเที่ยว ความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ

ส่วนที่ 4 การเปรียบเทียบศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬและความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ

ส่วนที่ 5 แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ

ความมุ่งหมายของการวิจัย ที่ 1 เพื่อศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ

ส่วนที่ 2 ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ

การศึกษาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดบึงกาฬ โดยประยุกต์มาจากแนวความคิดของ (Pelasol, 2012) เกี่ยวกับศักยภาพซึ่งประกอบด้วย 6 ด้าน คือ ลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้หลายเส้นทาง แหล่งท่องเที่ยวมีความสะดวกและปลอดภัย สภาพแวดล้อมข้อจำกัดในการรับรองนักท่องเที่ยว และความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว ดังนี้

พูน ปณ จิตโต ชีเว

ตาราง 9 ประเมิน ศักยภาพโดยรวมของแหล่งท่องเที่ยว

ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว	ระดับความ		
	Mean	SD.	คิดเห็น
1. ด้านความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว	4.34	.518	มากที่สุด
2. ด้านสภาพแวดล้อมในอุทยาน/เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า	4.12	.600	มาก
3. ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้หลายเส้นทาง	4.09	.634	มาก
4. ด้านลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว	4.05	.495	มาก
5. ด้านข้อจำกัดในการรับรองนักท่องเที่ยว	4.01	.614	มาก
6. ด้านแหล่งท่องเที่ยวมีความสะดวกปลอดภัย	3.84	.662	มาก
รวม	4.07	.413	มาก

จากตาราง 9 การประเมินศักยภาพโดยรวมของแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่ได้รับการประเมินศักยภาพ มากที่สุด คือ ด้านความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว รองลงมาคือด้านสภาพแวดล้อมในอุทยาน/เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้หลายเส้นทาง ด้านลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว ด้านข้อจำกัดในการรับรองนักท่องเที่ยว และน้อยที่สุดคือด้านแหล่งท่องเที่ยวมีความสะดวกปลอดภัย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.34, 4.12, 4.09, 4.05, 4.01 และ 3.84 ตามลำดับ และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

ตาราง 10 ประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวจำแนกรายด้าน

ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว	ระดับความ		
	Mean	SD.	คิดเห็น
1. ด้านลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว			
1. ทัศนียภาพและความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยวภายในอุทยาน/เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า	4.02	.79	มาก
2. สภาพภูมิทัศน์ทางธรรมชาติเหมาะสมกับการท่องเที่ยว	4.40	.70	มากที่สุด
3. วิถีชีวิตคนท้องถิ่นน่าสนใจ	3.46	1.0	มาก
4. ลักษณะสิ่งปลูกสร้างกลมกลืนกับสิ่งแวดล้อม	4.33	.75	มากที่สุด
รวม	4.05	.495	มาก

ตาราง 10 (ต่อ)

ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว	Mean	SD.	ระดับความคิดเห็น
2. ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้หลายเส้นทาง			
1. สภาพของเส้นทางท่องเที่ยว/ลักษณะเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวเหมาะสม	4.26	.81	มากที่สุด
2. ความเหมาะสมของค่าใช้จ่ายในการเดินทาง	4.21	.80	มากที่สุด
3. ระยะเวลาจากตัวเมืองไปแหล่งท่องเที่ยวไม่ไกล	4.21	.85	มากที่สุด
4. มีป้ายบอกทางเป็นระยะทางที่ชัดเจน	3.70	.92	มาก
รวม	4.09	.63	มาก
3. ด้านแหล่งท่องเที่ยวมีความสะดวกปลอดภัย			
1. ที่พักแรมสะอาดและปลอดภัย	3.75	1.01	มาก
2. ร้านอาหาร เครื่องดื่ม สะอาด อร่อยและหลากหลาย	3.55	.96	มาก
3. ระบบไฟฟ้า ประปา ห้องน้ำ ระบบสาธารณูปโภคอื่น ๆ มีความพร้อมเพียงพอรองรับนักท่องเที่ยว	3.85	.72	มาก
4. มีศูนย์บริการข้อมูลการสื่อสารสามารถติดต่อได้โดยสะดวก	4.05	.79	มาก
5. การรักษาความปลอดภัยมีความพร้อมและมีมาตรฐาน	3.97	.73	มาก
รวม	3.83	.66	มาก
4. ด้านสภาพแวดล้อมในอุทยาน/เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า			
1. สภาพทางกายภาพเหมาะสมกับนักท่องเที่ยว	4.20	.55	มากที่สุด
2. สภาพอากาศระบบนิเวศมีความหลากหลาย	4.18	.66	มาก
3. สภาพแวดล้อมอื่น ๆ ของแหล่งท่องเที่ยวเหมาะสม	4.14	.68	มาก
4. สภาพแวดล้อมในอุทยานสะอาดถูกสุขลักษณะ	3.98	.90	มาก
รวม	4.12	.60	มาก
5. ด้านข้อจำกัดในการรับรองนักท่องเที่ยว			
1. ไม่มีข้อจำกัดด้านพื้นที่ ในการรับรองนักท่องเที่ยว	4.20	.80	มากที่สุด
2. ไม่มีข้อจำกัดทางด้านบริการ ในการรับรองนักท่องเที่ยว	3.94	.70	มาก
3. ไม่มีข้อจำกัดด้านสาธารณูปโภค พร้อมรับนักท่องเที่ยว	3.88	.70	มาก
รวม	4.01	.61	มาก

ตาราง 10 (ต่อ)

ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว	ระดับความ		
	Mean	SD.	คิดเห็น
6. ด้านความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว			
1. สถานที่ท่องเที่ยวเป็นที่รู้จัก	4.31	.60	มากที่สุด
2. สถานที่ท่องเที่ยวเป็นสถานที่ที่มีความสำคัญในพื้นที่	4.35	.58	มากที่สุด
3. สถานที่ท่องเที่ยวมีความแปลกใหม่น่าสนใจ	4.26	.61	มากที่สุด
4. นักท่องเที่ยวรู้รายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวเป็นอย่างดี	4.43	.70	มากที่สุด
รวม	4.33	.51	มากที่สุด
โดยรวมทุกด้าน	4.07	.41	มาก

จากตาราง 10 กลุ่มตัวอย่างประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวแต่ละด้าน ดังนี้

1. ด้านลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 โดยที่มีความเห็นด้านศักยภาพด้านลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว มากที่สุดคือ สภาพภูมิทัศน์ทางธรรมชาติ เหมาะสมกับการท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 รองลงมาคือ ลักษณะสิ่งปลูกสร้างกลมกลืนกับสิ่งแวดล้อม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 น้อยที่สุดคือ วิถีชีวิตคนท้องถิ่นน่าสนใจ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.46

2. ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้หลายเส้นทาง อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 โดยที่มีความเห็นด้านศักยภาพด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้หลายเส้นทาง มากที่สุดคือ สภาพของเส้นทางท่องเที่ยว/ลักษณะเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวเหมาะสม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 รองลงมาคือ ความเหมาะสมของค่าใช้จ่ายในการเดินทาง และระยะเวลาจากตัวเมืองไปแหล่งท่องเที่ยวไม่ไกล ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 น้อยที่สุดคือ มีป้ายบอกทางเป็นระยะทางที่ชัดเจน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70

3. ด้านแหล่งท่องเที่ยวมีความสะอาดปลอดภัย อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 โดยที่มีความเห็นด้านศักยภาพด้านแหล่งท่องเที่ยวมีความสะอาดปลอดภัย มากที่สุดคือ มีศูนย์บริการข้อมูล การสื่อสารสามารถติดต่อได้โดยสะดวก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 รองลงมาคือ การรักษาความปลอดภัยมีความพร้อมและมีมาตรฐาน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97 น้อยที่สุดคือ ร้านอาหาร เครื่องดื่มสะอาด อร่อยและหลากหลาย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55

4. ด้านสภาพแวดล้อมในอุทยาน/เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 โดยที่มีความเห็นด้านศักยภาพด้านสภาพแวดล้อมในอุทยาน/เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า มากที่สุดคือ

สภาพทางกายภาพเหมาะสมกับนักท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 รองลงมาคือ สภาพอากาศระบบนิเวศมีความหลากหลาย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18 น้อยที่สุดคือ สภาพแวดล้อมในอุทยานสะอาดถูกสุขลักษณะ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98

5. ด้านข้อจำกัดในการรับรองนักท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01 โดยที่เห็นด้านศักยภาพด้านข้อจำกัดในการรับรองนักท่องเที่ยว มากที่สุดคือ ไม่มีข้อจำกัดด้านพื้นที่ในการรับรองนักท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 รองลงมาคือ ไม่มีข้อจำกัดทางด้านบริการ ในการรับรองนักท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 น้อยที่สุดคือ ไม่มีข้อจำกัดด้านสาธารณูปโภค พร้อมรับนักท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88

6. ด้านความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 โดยที่เห็นด้านศักยภาพด้านความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว มากที่สุดคือ นักท่องเที่ยวรู้รายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวเป็นอย่างดี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43 รองลงมาคือ สถานที่ท่องเที่ยวเป็นสถานที่ที่มีความสำคัญในพื้นที่ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 น้อยที่สุดคือ สถานที่ท่องเที่ยวมีความแปลกใหม่น่าสนใจ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26

ผลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) ตัวแทนจากผู้นำชุมชนและตัวแทนจากภาครัฐ และผู้ประกอบการที่มีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว

1. ด้านการประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว

การสัมภาษณ์เชิงลึก(In Depth Interview) ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวประกอบด้วย 6 ด้าน คือ ลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว การเข้าถึงได้หลายเส้นทาง ความสะดวกปลอดภัย สภาพแวดล้อม ข้อจำกัด ดังนี้

ด้านลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว พบว่า แหล่งท่องเที่ยวมีความพร้อมอย่างมากในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์โดดเด่น มีความสวยงามทางภูมิทัศน์ มีการนำความเชื่อของคนในท้องถิ่นเรื่องพญานาคมาใช้เป็นแหล่งท่องเที่ยว สิ่งควรเพิ่มเติมเรื่อง ความโดดเด่นทางภูมิทัศน์ ขาดการรักษามาตรฐานการบริการบุคลากรในการท่องเที่ยว มักคุเหตุกัท้องถิ่นเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความ สามารถ ทักกะหรือพื้นที่สามารถ ให้รายละเอียดเกี่ยวกับพืชพันธุ์ ความสำคัญของสภาพแวดล้อมและความสำคัญของระบบนิเวศได้ และควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่างและปรับปรุงด้านการจราจรและความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยวในช่วงนักท่องเที่ยวเพิ่มหรือลด รวมทั้งกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยว และแหล่งท่องเที่ยวยังไม่มีสัญลักษณ์การท่องเที่ยว (Brand Ambassadors) ในการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวอย่างถูกต้องและครบถ้วน เพื่อให้ นักท่องเที่ยวได้จดจำแหล่งท่องเที่ยวได้ง่าย โดยใช้คนที่มีชื่อเสียงมาเป็นแบรนด์ท่องเที่ยวอุทยานฯ หรือ สิ่งที่มีอยู่ในสถานทีนั้นๆ เช่น พันธ์ไม้ท้องถิ่นต่างๆ สัตว์ สถานที่ เป็นต้น และควรนำเทคโนโลยีที่สามารถค้นหาข้อมูลด้วยตัวเอง การพัฒนา Software ใหม่ เป็นโอกาสในโฆษณาประชาสัมพันธ์ให้

เป็นที่รู้จัก เป็นโอกาสในเรื่องการค้าการลงทุน โดยเฉพาะภาคบริการ เช่น การสร้างโรงแรม รีสอร์ท ที่พัก ธุรกิจเกี่ยวเนื่อง ธุรกิจขนส่งสาธารณะ ธุรกิจร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก

ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้หลายเส้นทาง พบว่า แหล่งท่องเที่ยว มีความพร้อมอย่างมากในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ ที่สามารถเดินทางมาได้หลายช่องทาง ได้แก่ การเดินทางมาทางรถยนต์ส่วนตัว รถโดยสารประจำทาง รถตู้ รถเช่า รถรับเหมา รถสามล้อ Taxi ส่วนการเดินทางโดยเครื่องบินสามารถนั่งบินมาลงที่สนามบิน สนามบินอุดร หรือสนามบินนครพนม การเดินทางมาได้ความสะดวกและมีความปลอดภัย มีรถเช่า รถรับจ้าง และมีเส้นทางที่สะดวกในการเชื่อมโยงทั้ง 3 อุทยาน สามารถจัด Trip เป็น One Day Trip ได้ สิ่งควรเพิ่มเติมเรื่อง ป้ายบอกทาง ป้ายประวัติสถานที่เพื่อสื่อความหมายให้นักท่องเที่ยวได้เข้าใจ และควรเพิ่มป้ายบอกทางในจุดสำคัญ และป้ายอธิบายข้อปฏิบัติให้นักท่องเที่ยวเข้าใจได้อย่างชัดเจน และในอนาคตภาครัฐเร่งรัดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในจังหวัดบึงกาฬ มีแผนการก่อสร้างสนามบิน และสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 5 และ มีแผนงานโครงสร้างที่จะอำนวยความสะดวกพื้นฐานคมนาคม เช่น การเปิดเส้นทางใหม่ นักท่องเที่ยวกลุ่มใหม่ เข้ามาในพื้นที่จาก สปป.ลาว มาจาก เมืองปากซัน เข้ามายังบึงกาฬ ถือเป็นโอกาสอย่างหนึ่ง จะได้นักท่องเที่ยวต่างถิ่น หรือนักท่องเที่ยวจาก สปป.ลาว หรือจังหวัดใกล้เคียงอย่างหนองคาย นักท่องเที่ยวจีน เกาหลี ญี่ปุ่น ตะวันตก อเมริกา ฮองกง ไต้หวัน อังกฤษ ฝรั่งเศส ที่เดินทางท่องเที่ยวมายังลาว แล้วยังต้องการเข้ามาที่ประเทศไทย

ด้านแหล่งท่องเที่ยวมีความสะดวกและปลอดภัย พบว่า แหล่งท่องเที่ยวมีความพร้อมในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ โดยมีสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ห้องน้ำ ประปา ไฟฟ้า มีครบ แต่ไม่เพียงพอต่อนักท่องเที่ยว มีลานกางเต็นท์ มีห้องพักให้บริการภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา และสนับสนุนการท่องเที่ยวในอนาคต มีการประชุมผลักดันภาคส่วนอื่น ๆ ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ เป็นท่าเรือ และการขายของที่ระลึก และร้านค้าของชาวบ้าน มีระบบรักษาความปลอดภัย / เสือชูชีพ ระบบอาสาป่าไม้ในแต่ละจุดของแหล่งท่องเที่ยว มีระบบรักษาความปลอดภัย เวรยาม 24 ชั่วโมง มีลานกางเต็นท์ ห้ามนำกล้อง โฟม สัตว์เลี้ยง / ไม่มีสัตว์อันตราย สิ่งที่ควรเพิ่มเติม ควรมีแผนปรับปรุง ลานจอดรถและสิ่งอำนวยความสะดวกและสาธารณูปโภค บ้านพักบริการแก่นักท่องเที่ยว ห้องน้ำ ร้านค้าร้านอาหารให้เพียงพอ และการให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวเรื่องมาตรฐานความปลอดภัย และการตรวจสอบอุปกรณ์ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวว่ามีจุดตรงไหนชำรุด และทำการดูแลสม่ำเสมอเพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุแก่นักท่องเที่ยว เช่น ป้ายเตือนนักท่องเที่ยวแต่ละจุด บันไดการเดินขึ้นเขา และสะพานในการเดินทางในสถานที่ท่องเที่ยว

ด้านสภาพแวดล้อม พบว่า แหล่งท่องเที่ยวมีความพร้อมในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ นั้น มีสภาพอากาศ ระบบนิเวศ ที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยว ธรรมชาติป่าดงดิบ ความ

สวยงามของลักษณะหิน แหล่งธรณีวิทยา มีความสวยงาม อุณหภูมิของธรรมชาติ มีช่วงท่องเที่ยวเพื่อมาสัมผัสอากาศหนาว และชมพระอาทิตย์ขึ้น ถ้านาคที่มีความสวยงามและเป็นแหล่งแห่งศรัทธา การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวมากจะมีผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยว โดยการสร้างสิ่งก่อสร้างต้องมีการประชุมการพิจารณา เรื่องผลกระทบ การเปิดแหล่งท่องเที่ยว 10 เดือน และปิด 2 เดือน เพื่อให้ธรรมชาติได้ฟื้นตัว แต่ในจุดที่มีการบริหารจัดการที่ดี จะไม่ได้รับผลกระทบมากนัก และปัจจุบันยังไม่นำวิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี มาปรับใช้ในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว มีเพียงการนำสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชนมาขายได้ สิ่งที่ต้องเพิ่มเติม แหล่งซื้อของเพราะการซื้อของเป็นพฤติกรรมที่สำคัญของนักท่องเที่ยว จะต้องพัฒนาแหล่งซื้อของโดยเฉพาะสินค้า OTOP การรวมตัวของกลุ่มเกษตรกรและกลุ่มอาชีพยังไม่เข้มแข็ง และไม่มีการทำกิจกรรมด้านอาชีพอย่าง ต่อเนื่อง ส่งผลให้มีสินค้า OTOP ที่มีชื่อเสียงต่อเนื่อง รวมถึงไม่ได้พัฒนาการแปรรูปผลผลิตการเกษตรและบรรจุภัณฑ์ให้ได้มาตรฐานและผู้ประกอบการร้านอาหารที่ขึ้นชื่อมีน้อย และอีกอย่างที่เป็นอุปสรรคในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว คือกฎหมายที่ทำให้กรมป่าไม้มีข้อจำกัดในการเปิดพื้นที่ในป่าสงวน ที่มีความงามของธรรมชาติมาเป็นแหล่งท่องเที่ยว หากไม่มีการทำโครงการพิเศษที่จะทำให้กรมป่าไม้สามารถเปิดพื้นที่ให้นักท่องเที่ยวเข้าไปชมความงามของธรรมชาติได้ โอกาสของบึงกาฬในการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวก็จะลดลงไปมาก

ด้านข้อจำกัดในการรับรองนักท่องเที่ยว พบว่า พื้นที่แหล่งท่องเที่ยวสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้แต่มีบางจุดที่มีข้อจำกัดคือ ถ้านาคา เข้าชมแหล่งท่องเที่ยว 700 คน/วัน โดยการจองผ่าน App QQ จองค่อนข้างยาก อีกทั้งน้ำตกท่าเรือ จำกัด 2000 คนต่อวัน น้ำตกถ้ำพระสามารถรองรับนักท่องเที่ยวจำกัดได้วันละไม่เกิน 4000 คนต่อวัน สาธารณูปโภคและความปลอดภัยต่าง ๆ มีเพียงพอ และในบางจุดอาสาบริการแก่นักท่องเที่ยว ปัญหา คือ ขาดบุคลากรในการท่องเที่ยว มักคุเทศน์ท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความ สามารถ ทักเซหรือพื้นที่สามารถ ให้รายละเอียดเกี่ยวกับพืชพันธุ์ที่สำคัญของสภาพแวดล้อมและความสำคัญของระบบนิเวศได้ ควรมีการจัดอบรมและส่งเสริมให้คนในท้องถิ่นรู้จักการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และ ฝึกอบรมไกด์ท้องถิ่นเพื่อดูแลและให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว และยังมีข้อจำกัดด้านกฎหมายกรมป่าไม้ที่ไม่สามารถพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างเต็มที่

ด้านความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว พบว่าแหล่งท่องเที่ยวมีความพร้อมในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ คือ แหล่งท่องเที่ยวมีสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ และเป็นที่ยึดเหนี่ยวของนักท่องเที่ยว ได้แก่ หินสามวาฬ ถ้านาคา ถ้านาคี เจดีย์กองข้าวศรีบุญเนาว์ บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ น้ำตกถ้ำพระ น้ำตกเจ็ดสี น้ำตกถ้ำฝุ่น น้ำตกชะแนน พระพุทธรูปหลวงปู่พัน น้ำตกตาดนกเขียน ลานธรรม หลวงพ่อพระสิงห์ หินช้าง หินรถไฟ ส้างร้อยบ่อ เจดีย์ปู่เสาร์ เจดีย์ปู่วัง เคียรพญานาค3 เคียรถ้ำหิน แหล่งท่องเที่ยวมีแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวได้ คือ อุทยานภูถ้ำกามีถ้ำ

นาคา แหล่งท่องเที่ยวของหินสามวาฬ แหล่งท่องเที่ยวที่มีสถานที่แปลกใหม่ที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยว คือ หินรถไฟ น้ำตกวงช้าง สิ่งที่ต้องเพิ่มเติม เพื่อให้ให้นักท่องเที่ยวได้รู้จักมากยิ่งขึ้น ควร จัดแพคเกจ ส่งเสริมการท่องเที่ยวช่วงหยุดยาวในสัปดาห์ติดต่อกันและผลักดันแหล่งท่องเที่ยว 3 ภู เป็นปฏิทินท่องเที่ยวหลักของจังหวัดบึงกาฬ โดยใช้สื่อดิจิทัลและนวัตกรรมการมาใช้ในการบริการการท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมรวมกลุ่มธุรกิจท่องเที่ยวครบวงจร

ผู้วิจัยใช้วิธีการทำการวิเคราะห์ SWOT Analysis ร่วมกับกลุ่มตัวแทนจากทุกภาคส่วนที่มีส่วนในการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ ได้แก่ ตัวแทนจากภาครัฐ ตัวแทนจากผู้นำชุมชนและผู้ประกอบการผู้เชี่ยวชาญแต่ละด้านมาร่วมทำการประชาพิจารณาหารือร่วมกัน เมื่อได้ข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยจะนำผลที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไข และทำการวิพากษ์แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ จากนั้นผู้วิจัยได้นำเสนอแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ ให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทางการท่องเที่ยวเพื่อรับทราบและเข้าใจเกี่ยวกับและนำแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ ไปสู่การปฏิบัติ

1. ภาครัฐ จากหน่วยงานภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวทางธรรมชาติจังหวัดบึงกาฬ ได้แก่ ตัวแทนจากสำนักงานเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว ตัวแทนจากสำนักงานเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์ ตัวแทนสำนักงานอุทยานแห่งชาติภูถ้ำหลวง ผู้วิจัยจะทำการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. ตัวแทนจากผู้นำชุมชนจากองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ที่มีอาณาเขตในพื้นที่อุทยานทั้ง 3 แห่ง ได้แก่ ตัวแทนองค์การบริหารส่วนตำบลชัยพร (เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว) ตัวแทนองค์การบริหารส่วนตำบลโคกก่อง (เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์) ตัวแทนองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์หมากแข้ง (อุทยานแห่งชาติภูถ้ำหลวง) ผู้วิจัยจะทำการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3. ตัวแทนจากผู้ประกอบการในพื้นที่อุทยานทั้ง 3 แห่ง ได้แก่ ตัวแทนผู้ประกอบการ (เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว) 1 คน ตัวแทนผู้ประกอบการ (ศูนย์เรียนรู้ธรรมชาติป่าดงดิบกะลา ป่าภูสิงห์ และป่าดงชมพู (หินสามวาฬ)) 1 คน ตัวแทนผู้ประกอบการ (อุทยานแห่งชาติภูถ้ำหลวง) 1 คน รวม 3 คน ผู้วิจัยจะทำการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ซึ่งข้อมูลจากการสัมภาษณ์ สามารถสรุปให้เห็นว่า จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคของแหล่งท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติสามภูจังหวัดบึงกาฬ ตามตารางการวิเคราะห์ SWOT Analysis แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬดังต่อไปนี้

**ตารางการวิเคราะห์ SWOT Analysis แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู
จังหวัดบึงกาฬ**

จุดแข็ง	จุดอ่อน
S1. มีแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ และแหล่งท่องเที่ยวเชิงศาสนา มีพระสงฆ์ที่เป็นเกจิ ให้คนอยากไปไหว้พระที่วัด ไปดูความงามของวัด และการได้พบอริยะสงฆ์ที่ผู้คนนิยมไปกราบไหว้บูชา S2. มีความพร้อมอย่างมากในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์โดดเด่น มีความสวยงามทางภูมิทัศน์ S3. มีการนำความเชื่อของคนในท้องถิ่นเรื่องพญานาคมาใช้เป็นแหล่งท่องเที่ยวและทรัพยากรทางธรรมชาติถือได้ว่าเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สำคัญ S4. แหล่งท่องเที่ยวมีการจัดการเพื่อการดึงดูดหลากหลายรูปแบบได้สามารถดำเนินการทั้งทางภาครัฐภาคเอกชน S5. มีความหลากหลายในตัวแหล่งท่องเที่ยว มีศักยภาพที่จะพัฒนาได้เพื่อตอบสนองความต้องการ การท่องเที่ยวหลากหลายกลุ่ม ทั้งศาสนาสถานที่สำคัญ ผนวกกับแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นธรรมชาติ มีน้ำตกบางแห่งรอการค้นพบ ยังไม่ปรากฏตัวเนื่องจากว่า ต้องการพัฒนาการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว เป็นจุดแข็งที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว S6. ทุกภาคส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ เอกชน และภาคประชาสังคมให้ความร่วมมือในการประสานงาน สนับสนุนงบประมาณ และร่วมมือกันกับประชาชนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ	W1. ยังขาดแหล่งซื้อของ เพราะการซื้อของเป็นพฤติกรรมที่สำคัญของนักท่องเที่ยว จะต้องพัฒนาแหล่งซื้อของโดยเฉพาะสินค้า OTOP การรวมตัวของกลุ่มเกษตรกรและกลุ่มอาชีพยังไม่เข้มแข็ง และไม่มีการทำกิจกรรมด้านอาชีพอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ไม่มีสินค้า OTOP ที่มีชื่อเสียงต่อเนื่อง รวมถึงไม่ได้พัฒนาการแปรรูปผลผลิตการเกษตรและบรรจุภัณฑ์ให้ได้มาตรฐาน W2. ข้อมูลข่าวสารทางภูมิศาสตร์ วัฒนธรรม ความงามทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวสามารถทำได้เมื่อมาเที่ยวยังมีน้อย W3. ไม่มีสัญลักษณ์การท่องเที่ยว (Brand Ambassadors) ในการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวอย่างถูกต้องและครบถ้วน W4. การขาดความเชื่อมโยงในเรื่องของการขนส่งสาธารณะ จากจุดหนึ่งไปยัง อีกจุดหนึ่ง จะไปไหนที่ต้องไปเริ่มต้นที่ตัวเมือง W5. ผู้ประกอบการร้านอาหารที่ขึ้นชื่อมีน้อย W6. ไม่มีการสร้างวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์เมืองท่องเที่ยวที่ปลอดภัย W7. ยังไม่มีการพัฒนารูรูกิจให้เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน W8. ยังไม่มีการรวมกลุ่มกันในการจะต่อรองกับบริษัทนำเที่ยว ผู้ประกอบการส่วนใหญ่มองแต่ประเด็นการแข่งขัน ไม่มีด้านความร่วมมือ

จุดแข็ง	จุดอ่อน
S7. มีโครงการที่เสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง มีการเตรียมสาธารณูปโภค S.8 มีการทำงานร่วมกันแบบบูรณาการของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ผู้ประกอบการ ภาคเอกชน นักการเมืองท้องถิ่น และคนในบึงกาฬเป็นการเตรียมพร้อมที่ดีที่สุดในการพัฒนาศักยภาพธุรกิจท่องเที่ยว	W 9. ยังไม่มีความมุ่งมั่นสร้างคุณค่าให้แก่นักท่องเที่ยว ให้เกิดความรู้สึกว่ามาเที่ยวแล้วคุ้มค่า W11. เผยแพร่เรื่องราวท่องเที่ยวผ่าน Digital Media ทุกรูปแบบยังมีน้อย W12. สินค้าการท่องเที่ยวทั้งหมดอยู่ในเขตป่าสงวน และเขตต้นน้ำรวมถึงเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ซึ่งไม่ได้อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ เพราะฉะนั้นมีข้อจำกัดในเรื่องของกฎหมาย W13. การกำหนดโซนนิ่งยังไม่ชัดเจน พื้นที่ของเขตป่าสงวนเป็นเขตสันหนากการ การสร้างลานจอดรถ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกด้านอื่น ๆ ไว้จุดอื่น ๆ ทำให้การท่องเที่ยวเพื่อชมความงามตามธรรมชาติ ต้องเจอกับข้อจำกัดที่กลายเป็นอุปสรรคของการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยว W14. แหล่งท่องเที่ยวของแต่ละจุดมีการใกล้เคียงกัน ไม่มีร้านอาหารรองรับ W15. ขาดบุคลากรในการท่องเที่ยว มัคคุเทศก์ท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถทักษะหรือพื้นที่สามารถ ให้รายละเอียดเกี่ยวกับ W16. การจัดสรรแบ่งพื้นที่และการพัฒนาติดกฎหมายระเบียบต่าง ๆ และมีแนวทางบริหารจัดการ คือการเพิ่มการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่างและปรับปรุงด้านการจราจรและความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยวในช่วงนักท่องเที่ยวเพิ่มหรือลด รวมทั้งกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยว

จุดแข็ง	จุดอ่อน
	W17. ไม่มีรถบริการรับส่งไปยังแหล่งท่องเที่ยว และยังขาดป้ายจุดทิ้งขยะและจุดบริการน้ำดื่มแก่นักท่องเที่ยวที่ชัดเจน W18. สิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ห้องน้ำ ประปา ไฟฟ้า มีไม่เพียงพอต่อนักท่องเที่ยวจำนวนนักท่องเที่ยว

โอกาส	อุปสรรค
O1. การส่งเสริมการท่องเที่ยววันหยุดเสาร์-อาทิตย์วันหยุดยาวต่อเนื่อง O2. ติดกับจังหวัดอื่น ๆ ที่น่าเที่ยว ได้แก่ หนองคาย นครพนม และอุดรธานี ดังนั้นการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในบึงกาฬจะต้องผนวกจังหวัดใกล้เคียงให้เป็นหุ้นส่วนในการพัฒนา ทั้งด้านแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการ O3. ภาครัฐเร่งรัดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในจังหวัดบึงกาฬ มีแผนการก่อสร้างสนามบิน และสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 5 O4. การเติบโตของจำนวนนักท่องเที่ยวที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว O5. มีแผนงานโครงสร้างที่จะอำนวยความสะดวกพื้นฐานคมนาคม เช่น การเปิดเส้นทางใหม่ นักท่องเที่ยวกลุ่มใหม่ เข้ามาในพื้นที่จาก สปป.ลาว มาจาก เมืองปากซัน เข้ามายังบึงกาฬ ถือเป็นโอกาสอย่างหนึ่ง จะได้นักท่องเที่ยวต่างถิ่น หรือนักท่องเที่ยวจาก สปป.ลาว หรือจังหวัดใกล้เคียงอย่างหนองคาย นักท่องเที่ยว	T1. กฎหมายที่ทำให้กรมป่าไม้มีข้อจำกัดในการเปิดพื้นที่ในป่าสงวน ที่มีความงามของธรรมชาติมาเป็นแหล่งท่องเที่ยว หากไม่มีการทำโครงการพิเศษที่จะทำให้กรมป่าไม้สามารถเปิดพื้นที่ให้นักท่องเที่ยวเข้าไปชมความงามของธรรมชาติได้ โอกาสของบึงกาฬในการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวก็จะลดลงไปมาก T2. ราคาน้ำมันมีแนวโน้มสูงทำให้ต้นทุนการผลิตและการบริการสูงขึ้น T3. แรงงานที่เข้ามาอยู่อาศัยมักเป็นแรงงานแฝง โดยเฉพาะแรงงานภาคบริการที่มีอยู่ในปัจจุบันส่วนใหญ่ เป็นแรงงานต่างด้าว

โอกาส	อุปสรรค
จีน เกาหลี ญี่ปุ่น ตะวันตก อเมริกา ฮองกง ไต้หวัน อังกฤษ ฝรั่งเศส ที่เดินทางท่องเที่ยว มายังลาว แล้วยังต้องการเข้ามาที่ประเทศไทย O6. เทคโนโลยีที่สามารถค้นหาข้อมูลด้วยตัวเอง การพัฒนา Software ใหม่ เป็นโอกาสในโฆษณา ประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จัก เป็นโอกาสในเรื่อง การค้าการลงทุน โดยเฉพาะภาคบริการ เช่น การ สร้างโรงแรม รีสอร์ท ที่พัก ธุรกิจเกี่ยวเนื่อง ธุรกิจขนส่งสาธารณะ ธุรกิจร้านอาหาร ร้านขาย ของที่ระลึก	

ความมุ่งหมายของการวิจัยที่ 2 เพื่อศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยว ความต้องการของนักท่องเที่ยว
ที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ

ส่วนที่ 1 ป้ายข้อมูลส่วนบุคคล

1. ป้ายข้อมูลส่วนบุคคล

เป็นข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับ
การศึกษา อาชีพ และรายได้ ดังนี้

ตาราง 11 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคล

(n=400)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	177	44.25
หญิง	223	55.75

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	50	12.50
20-30 ปี	111	27.75
31-40 ปี	119	29.75
41-50 ปี	94	23.50
มากกว่า 50 ปี	26	6.50
ภูมิลำเนา		
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	277	69.25
ภาคเหนือ	30	7.50
ภาคกลาง	62	15.50
ภาคตะวันออก	11	2.75
ภาคตะวันตก	9	2.25
ภาคใต้	11	2.75
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี (ประถมศึกษา/มัธยมศึกษา/ปวช./ปวส./อนุปริญญา)	173	43.25
ปริญญาตรี	187	46.75
สูงกว่าปริญญาตรี (ปริญญาโท/ปริญญาเอก)	40	10.00
อาชีพ		
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	72	18.00
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	80	20.00
พนักงานเอกชน	90	22.50
เกษตรกร	14	3.50
รับจ้าง/อาชีพอิสระ	81	20.25
นักเรียน/นักศึกษา	59	14.75
อื่น ๆ เช่น นักเดินทาง เป็นต้น	4	1.00

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
ต่ำกว่า 10,000 บาท	119	29.75
10,000-15,000 บาท	73	18.25
15,001-20,000 บาท	72	18.00
20,001-25,000 บาท	68	17.00
25,001-30,000 บาท	33	8.25
มากกว่า 30,000 บาท	35	8.75

จากตาราง 11 พบว่า

พื้นที่เก็บข้อมูล พบว่า กลุ่มตัวอย่างมากที่สุด คือ อุทยานแห่งชาติภูแล้งคา คิดเป็นร้อยละ 47.70 รองลงมาคือ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์ คิดเป็นร้อยละ 46.50 และน้อยที่สุด เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว คิดเป็นร้อยละ 5.80

เพศ พบว่า เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 44.25 และเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 55.75

อายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมากที่สุดคือ 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.75 รองลงมาคือ 20-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 27.75 และน้อยที่สุด มากกว่า 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 6.50

ภูมิลำเนา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมากที่สุดคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คิดเป็นร้อยละ 69.25 รองลงมาคือ ภาคกลาง คิดเป็นร้อยละ 15.50 และน้อยที่สุด ภาคตะวันตก คิดเป็นร้อยละ 2.25

ระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมากที่สุดคือ ปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 46.75 รองลงมาคือ ต่ำกว่าปริญญาตรี (ประถมศึกษา/มัธยมศึกษา/ปวช./ปวส./อนุปริญญา) คิดเป็นร้อยละ 43.25 และน้อยที่สุด สูงกว่าปริญญาตรี (ปริญญาโท/ปริญญาเอก) คิดเป็นร้อยละ 10.00

อาชีพ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมากที่สุดคือ พนักงานเอกชน คิดเป็นร้อยละ 22.50 รองลงมาคือ รับจ้าง/อาชีพอิสระ คิดเป็นร้อยละ 20.25 และน้อยที่สุด อื่น ๆ เช่น นักเดินทาง คิดเป็นร้อยละ 1.00

2. ลักษณะนักท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวมีลักษณะดังนี้

ตาราง 12 จำนวนและร้อยละของลักษณะนักท่องเที่ยว

ลักษณะนักท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
กลุ่มนักท่องเที่ยว		
คนในพื้นที่จังหวัดบึงกาฬ	128	32
คนในจังหวัดที่มีอาณาเขตติดกับจังหวัดบึงกาฬ	67	16.75
คนในจังหวัดภาคอีสาน	85	21.25
คนในจังหวัดอื่นในประเทศไทย	120	30
ผู้ร่วมเดินทาง		
เดินทางคนเดียว	25	6.25
คนในครอบครัว	151	37.75
เพื่อนสนิท	153	38.25
เพื่อนร่วมงาน/หน่วยงาน/องค์กร	72	18
คู่รัก	38	9.5
กรุ๊ปทัวร์	11	2.75
จำนวนครั้งที่เดินทางมาเที่ยวบึงกาฬ		
ครั้งแรก	208	52.00
1-2 ครั้ง	112	28.00
3 ครั้งขึ้นไป	80	20.00
ลักษณะการเดินทาง		
รถยนต์ส่วนตัว	294	73.50
รถโดยสาร/เช่า	17	4.25
รถมอเตอร์ไซด์	60	15.00
รถเช่า	27	6.75
อื่น ๆ	2	0.50

ตาราง 12 (ต่อ)

ลักษณะนักท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
จุดท่องเที่ยว		
สถานที่ขึ้นชื่อ	277	69.25
น้ำตก	108	27.00
ทัศนียภาพทางธรรมชาติ	214	53.50
แหล่งข้อมูลท่องเที่ยว		
อินเทอร์เน็ต (Facebook, twitter)	188	47.00
เพื่อน/เพื่อนร่วมงาน/คนในครอบครัว	40	40.00
ป้ายประชาสัมพันธ์ในพื้นที่	29	7.25
การประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานตามสื่อต่าง ๆ	128	32.00
สาเหตุที่ตัดสินใจมาเที่ยว		
ไม่เคยมาเที่ยว	119	29.75
ชื่นชอบธรรมชาติ/ชื่นชอบแหล่งท่องเที่ยว	281	70.25
สนใจจากการประชาสัมพันธ์	42	10.50
รูปแบบที่พักแรม		
บ้านพักอุทยาน	12	3.00
รีสอร์ทใกล้เคียง	202	50.50
ไม่ค้างคืน(เข้าไป-เย็นกลับ)	190	47.50
ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง		
น้อยกว่า 5,000 บาท/ครั้ง	232	58.00
5,000-10,000 บาท/ครั้ง	163	40.75
10,001-20,000 บาท/ครั้ง	4	1.00
เกิน 20,000 บาท/ครั้ง	1	0.25
วัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยว		
พักผ่อนหย่อนใจ	336	84.00
ค้นหาประสบการณ์แปลกใหม่	81	20.25
ทดสอบความอดทนของตนเอง	24	6.00

ตาราง 12 (ต่อ)

ลักษณะนักท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
แหล่งท่องเที่ยวที่เดินทางไป		
เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว	166	41.50
เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์	266	66.50
อุทยานแห่งชาติภูสิงห์	231	57.750

จากตาราง 12 พบว่า ลักษณะของนักท่องเที่ยว ดังนี้

กลุ่มนักท่องเที่ยว พบว่า มากที่สุดคือ คนในพื้นที่จังหวัดบึงกาฬ คิดเป็นร้อยละ 32.00 รองลงมาคือ คนในจังหวัดอื่นในประเทศ คิดเป็นร้อยละ 30.00 และน้อยที่สุดคือ คนในจังหวัดที่มีอาณาเขตติดกับจังหวัดบึงกาฬ คิดเป็นร้อยละ 16.75

ผู้ร่วมเดินทาง พบว่า มากที่สุดคือ เพื่อนสนิท คิดเป็นร้อยละ 38.25 รองลงมาคือคนในครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 37.75 และน้อยที่สุดคือ กรุ๊ปทัวร์ คิดเป็นร้อยละ 2.75

จำนวนครั้งที่เดินทางมาเที่ยวบึงกาฬ พบว่า มากที่สุดคือ ครั้งแรก คิดเป็นร้อยละ 52.00 รองลงมาคือ 1-2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 28.00 และน้อยที่สุดคือ 3 ครั้งขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 20.00

ลักษณะการเดินทาง พบว่า มากที่สุดคือ รถยนต์ส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 73.50 รองลงมาคือ รถมอเตอร์ไซด์ คิดเป็นร้อยละ 15.00 และน้อยที่สุดคือ อื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 0.50

จุดท่องเที่ยว พบว่า มากที่สุดคือ สถานที่ขึ้นชื่อ คิดเป็นร้อยละ 69.25 รองลงมาคือ ทัศนียภาพทางธรรมชาติ คิดเป็นร้อยละ 53.50 และน้อยที่สุดคือ น้ำตก คิดเป็นร้อยละ 27.00

แหล่งข้อมูลท่องเที่ยว พบว่า มากที่สุดคือ อินเทอร์เน็ต (Facebook, twitter) คิดเป็นร้อยละ 47.00 รองลงมาคือ การประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานตามสื่อต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ 32.00 และน้อยที่สุดคือ ป้ายประชาสัมพันธ์ในพื้นที่ คิดเป็นร้อยละ 7.25

สาเหตุที่ตัดสินใจมาเที่ยว พบว่า มากที่สุดคือ ชื่นชอบธรรมชาติ/ชื่นชอบแหล่งท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 70.25 รองลงมาคือไม่เคยมาเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 29.75 และน้อยที่สุดคือ สนใจจากการประชาสัมพันธ์ คิดเป็นร้อยละ 10.50

รูปแบบที่พักแรม พบว่า มากที่สุดคือ รีสอร์ทใกล้เคียง คิดเป็นร้อยละ 50.50 รองลงมาคือ ไม่ค้างคืน(เข้าไป-เย็นกลับ) คิดเป็นร้อยละ 47.50 และน้อยที่สุดคือ บ้านพักอุทยาน คิดเป็นร้อยละ 3.00

ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง พบว่า มากที่สุดคือ น้อยกว่า 5,000 บาท/ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 58.00 รองลงมาคือ 5,000-10,000 บาท/ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 40.75 และน้อยที่สุดคือ เกิน 20,000 บาท/ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.25

วัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยว พบว่า มากที่สุดคือ พักผ่อนหย่อนใจ คิดเป็นร้อยละ 84.00 รองลงมาคือ ค้นหาประสบการณ์แปลกใหม่ คิดเป็นร้อยละ 20.25 และน้อยที่สุดคือ ทดสอบความอดทนของตนเอง คิดเป็นร้อยละ 6.00

แหล่งท่องเที่ยวที่เดินทางไป พบว่า มากที่สุดคือ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติ ภูสิงห์ คิดเป็นร้อยละ 66.50 รองลงมาคือ อุทยานแห่งชาติภูแล้งคา คิดเป็นร้อยละ 57.75 และน้อยที่สุดคือ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว คิดเป็นร้อยละ 41.50

ส่วนที่ 3 พฤติกรรมนักท่องเที่ยว ความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ

การศึกษาความความต้องการของนักท่องเที่ยว (ส่วนประสมทางการตลาดการท่องเที่ยว) โดยประยุกต์มาจากแนวความคิด (Philip Kotler, 1997) เกี่ยวกับส่วนประสมทางการตลาด (Marketing Mix หรือ 7Ps) ซึ่งประกอบด้วย 7 ด้าน คือ ด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Product) ด้านราคาทางการท่องเที่ยว (Price) ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายทางการท่องเที่ยว (Place) ด้านการส่งเสริมการขายทางการท่องเที่ยว (Promotion) ด้านบุคลากรทางการท่องเที่ยว (People) ด้านลักษณะทางกายภาพทางการท่องเที่ยว (Physical Evidence) ด้านกระบวนการบริการการท่องเที่ยว (Process) ดังนี้

ตาราง 13 ความต้องการด้านส่วนประสมทางการตลาดโดยรวมของนักท่องเที่ยว

ความต้องการด้านส่วนประสมทางการตลาด	Mean	SD.	แปลผล
1. ด้านบุคลากรการท่องเที่ยว (People)	4.16	.54	มาก
2. ด้านการส่งเสริมการขายการท่องเที่ยว (Promotion)	4.15	.57	มาก
3. ด้านกระบวนการบริการการท่องเที่ยว (Process)	4.08	.61	มาก
4. ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายการท่องเที่ยว (Place)	4.06	.60	มาก
5. ด้านราคาการท่องเที่ยว (Price)	3.92	.67	มาก
6. ด้านลักษณะทางกายภาพการท่องเที่ยว (Physical Evidence)	3.86	.66	มาก
7. ด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว (Product)	3.44	.90	มาก
โดยรวม	3.96	.49	มาก

จากตาราง 13 ความต้องการด้านส่วนประสมทางการตลาดโดยรวมของนักท่องเที่ยว โดยรวมอยู่ในระดับ มาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการด้านส่วนประสมทางการตลาดมากที่สุดคือด้านบุคลากรการท่องเที่ยว (People) รองลงมาคือ ด้านการส่งเสริมการขายการท่องเที่ยว (Promotion) ด้านกระบวนการบริการการท่องเที่ยว (Process) ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายการท่องเที่ยว (Place) ด้านราคาการท่องเที่ยว (Price) ด้านลักษณะทางกายภาพการท่องเที่ยว (Physical Evidence) และน้อยที่สุดคือ ด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว (Product) ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16, 4.15, 4.08, 4.06, 3.92, 3.86 และ 3.44 ตามลำดับ และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

ตาราง 14 ความต้องการด้านส่วนประสมทางการตลาดของนักท่องเที่ยวจำแนกรายด้าน

ความต้องการด้านส่วนประสมทางการตลาด	Mean	SD.	แปลผล
1. ด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Product)			
1. การจัดการท่องเที่ยวที่ตอบสนองต่อความต้องการได้	3.93	.66	มาก
2. มีแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมให้เลือกหลายแบบ	3.49	1.07	มาก
3. ของที่ระลึกมีหลายประเภท	3.02	1.35	ปานกลาง
4. มีสินค้าอุปโภคบริโภคอื่น ๆ ตอบสนองความต้องการได้	3.36	1.07	ปานกลาง
รวม	3.44	.90	มาก
2. ด้านราคาทางการท่องเที่ยว (Price)			
1. ราคาสินค้าและบริการการท่องเที่ยวมีความเหมาะสม	3.95	.71	มาก
2. สินค้าและบริการการท่องเที่ยวมีราคาหลากหลายตามความต้องการและเหมาะสมกับนักท่องเที่ยวแต่ละกลุ่ม	3.89	.72	มาก
3. ราคาสินค้าและบริการในแหล่งท่องเที่ยวมีความมาตรฐานราคาใกล้เคียงกันในแต่ละแหล่งท่องเที่ยว	3.94	.72	มาก
รวม	3.92	.67	มาก

ตาราง 14 (ต่อ)

ความต้องการด้านส่วนประสมทางการตลาด	Mean	SD.	แปลผล
3. ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายทางการท่องเที่ยว (Place)			
1. มีการจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมในการนำเสนอบริการให้แก่ นักท่องเที่ยวเหมาะสม	4.14	.67	มาก
2. มีการจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมหลายรูปแบบ	4.16	.67	มาก
3. มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวที่มีความพร้อมในการให้ข้อมูลหรือ บริการนักท่องเที่ยว	3.91	.80	มาก
รวม	4.06	.60	มาก
4. ด้านการส่งเสริมการขายทางการท่องเที่ยว (Promotion)			
1. มีช่องทางการประชาสัมพันธ์และช่องทางเพื่อให้นักท่องเที่ยว เข้าถึงข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว	4.17	.64	มาก
2. สื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวมีความหลากหลาย	4.19	.66	มาก
3. สื่อประชาสัมพันธ์มีข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวและการ ให้บริการในแหล่งท่องเที่ยวที่ครบถ้วน	4.20	.70	มากที่สุด
4. มีการส่งเสริมการขายหลายรูปแบบ เช่น จัดแพ็คเกจ ลดราคา เพื่อดึงดูดใจลูกค้า	4.07	.74	มาก
รวม	4.15	.57	มาก
5. ด้านบุคลากรทางการท่องเที่ยว (People)			
1. บุคลากรทางการท่องเที่ยวมีความรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว หรือพนักงานที่มีความรู้ความสามารถในการให้บริการ นักท่องเที่ยว	4.06	.70	มาก
2. บุคลากรการท่องเที่ยวมีทักษะการให้บริการ	4.10	.66	มาก
3. บุคลากรการท่องเที่ยวมีทักษะในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยว	4.05	.69	มาก
4. บุคลากรทางการท่องเที่ยวมีความยิ้มแย้มแจ่มใส มีความเป็น มิตร และให้บริการนักท่องเที่ยวอย่างเต็มใจ	4.53	.62	มากที่สุด
5. มีจำนวนบุคลากรการท่องเที่ยวเพียงพอกับจำนวนนักท่องเที่ยว	4.11	.67	มาก
รวม	4.16	.54	มาก

ตาราง 14 (ต่อ)

ความต้องการด้านส่วนประสมทางการตลาด	Mean	SD.	แปลผล
6. ด้านลักษณะทางกายภาพทางการท่องเที่ยว(Physical Evidence)			
1. การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวมีความสะดวก	3.95	.73	มาก
2. แหล่งท่องเที่ยวมีความสะอาดเรียบร้อย	3.73	.85	มาก
3. แหล่งท่องเที่ยวมีระบบสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมเพียงพอ	3.91	.72	มาก
รวม	3.86	.66	มาก
7. ด้านกระบวนการบริการการท่องเที่ยว (Process)			
1. มีการกำหนดระเบียบวิธีการในการให้บริการนักท่องเที่ยวอย่างถูกต้องและรวดเร็ว	4.12	.66	มาก
2. มีกระบวนการให้บริการตอบสนองความต้องการนักท่องเที่ยว	4.06	.68	มาก
3. มีกระบวนการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวด้วยความเอาใจใส่	4.08	.67	มาก
รวม	4.08	.61	มาก
โดยรวมทุกด้าน	3.96	.49	มาก

จากตาราง 14 ความต้องการด้านส่วนประสมทางการตลาดของนักท่องเที่ยวจำแนกรายด้าน พบว่า

1. ด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Product) อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.44 โดยที่มีความต้องการด้านส่วนประสมทางการตลาดด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว มากที่สุด คือ การจัดการท่องเที่ยวที่ตอบสนองต่อความต้องการได้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 รองลงมาคือ มีแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมให้เลือกหลายแบบ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.49 และน้อยที่สุดคือ ของที่ระลึกมีหลายประเภท ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.02

2. ด้านราคาทางการท่องเที่ยว (Price) อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 โดยที่มีความต้องการด้านส่วนประสมทางการตลาดด้านราคาทางการท่องเที่ยว มากที่สุดคือราคาสินค้าและบริการท่องเที่ยวมีความเหมาะสม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 รองลงมาคือ ราคาสินค้าและบริการในแหล่งท่องเที่ยวมีความมาตรฐานราคาใกล้เคียงกันในแต่ละแหล่งท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 และ

น้อยที่สุดคือ สินค้าและบริการการท่องเที่ยวมีราคาหลากหลายตามความต้องการและเหมาะสมกับนักท่องเที่ยวแต่ละกลุ่ม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89

3. ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายทางการท่องเที่ยว (Place) อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 โดยที่มีความต้องการด้านส่วนประสมทางการตลาดด้านช่องทางการจัดจำหน่ายทางการท่องเที่ยว มากที่สุดคือ มีการจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมหลายรูปแบบ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 รองลงมาคือ มีการจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมในการนำเสนอบริการให้แก่นักท่องเที่ยวเหมาะสม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 และน้อยที่สุดคือ มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวที่มีความพร้อมในการให้ข้อมูลหรือบริการนักท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91

4. ด้านการส่งเสริมการขายทางการท่องเที่ยว (Promotion) อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15 โดยที่มีความต้องการด้านส่วนประสมทางการตลาดด้านการส่งเสริมการขายทางการท่องเที่ยว มากที่สุดคือ สื่อประชาสัมพันธ์มีข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวและการให้บริการในแหล่งท่องเที่ยวที่ครบถ้วน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 รองลงมาคือ สื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวมีความหลากหลาย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 และน้อยที่สุดคือ มีการส่งเสริมการขายหลายรูปแบบ เช่น จัดแพ็คเกจ ลดราคา เพื่อดึงดูดใจลูกค้า ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07

5. ด้านบุคลากรทางการท่องเที่ยว (People) อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 โดยที่มีความต้องการด้านส่วนประสมทางการตลาดด้าน บุคลากรทางการท่องเที่ยว มากที่สุดคือบุคลากรทางการท่องเที่ยวมีความยิ้มแย้มแจ่มใส มีความเป็นมิตร และให้บริการนักท่องเที่ยวอย่างเต็มใจ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 รองลงมาคือ มีจำนวนบุคลากรการท่องเที่ยวเพียงพอกับจำนวนนักท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 และน้อยที่สุดคือ บุคลากรการท่องเที่ยวมีทักษะในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05

6. ด้านลักษณะทางกายภาพทางการท่องเที่ยว (Physical Evidence) อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 โดยที่มีความต้องการด้านส่วนประสมทางการตลาดด้านลักษณะทางกายภาพทางการท่องเที่ยว มากที่สุดคือการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวมีความสะดวก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 รองลงมาคือ แหล่งท่องเที่ยวมีระบบสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมเพียงพอ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 และน้อยที่สุดคือ แหล่งท่องเที่ยวมีความสะอาดเรียบร้อย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73

7. ด้านกระบวนการบริการการท่องเที่ยว (Process) อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 โดยที่มีความต้องการด้านส่วนประสมทางการตลาดด้านกระบวนการบริการการท่องเที่ยว มากที่สุด คือ มีการกำหนดระเบียบวิธีการในการให้บริการนักท่องเที่ยวอย่างถูกต้องและรวดเร็ว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 รองลงมาคือ มีกระบวนการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวด้วยความเอาใจใส่ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 และน้อยที่สุดคือ มีกระบวนการให้บริการตอบสนองความต้องการนักท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06

ผลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) ตัวแทนจากผู้นำชุมชนและตัวแทนจากภาครัฐ และผู้ประกอบการที่มีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่อุทยาน ด้านความต้องการของนักท่องเที่ยว (ส่วนประสมทางการตลาดการท่องเที่ยว) โดยประยุกต์มาจากแนวความคิด (Philip Kotler, 1997) เกี่ยวกับส่วนประสมทางการตลาด (Marketing Mix หรือ 7Ps) ซึ่งประกอบด้วย 7 ด้าน คือ ด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Product) ด้านราคาทางการท่องเที่ยว (Price) ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายทางการท่องเที่ยว (Place) ด้านการส่งเสริมการขายทางการท่องเที่ยว (Promotion) ด้านบุคลากรทางการท่องเที่ยว (People) ด้านลักษณะทางกายภาพทางการท่องเที่ยว (Physical Evidence) ด้านกระบวนการบริการการท่องเที่ยว (Process) ดังนี้

ด้านผลิตภัณฑ์ (Product) พบว่า มีการจัดกิจกรรม บริการ เพียงพอสองความต้องการของนักท่องเที่ยว ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า ด้านผลิตภัณฑ์ : มีการจัดกิจกรรม บริการ เพียงพอสองความต้องการของนักท่องเที่ยว ด้านการบริการ มีบริการรถ รับ-ส่ง มีอาสนาเฑียว มีบริการลูกหาบ นอกจากนี้ ยังมีกิจกรรม จัดวิ่งเทรล มีการขอพรด้านความเชื่อพญานาค มีค่ายของเยาวชน มีการแสดงคอนเสิร์ต มีไหว้พระที่ลานธรรม มีชมวิวถ้ำฤาษีและหินสามวาฬ แต่แหล่งท่องเที่ยวยังขาดความโดดเด่นทางภูมิทัศน์ เช่นการเพิ่มจุดถ่ายรูปเพื่อให้นักท่องเที่ยวมีกิจกรรมทางเลือกเช่นการถ่ายรูป และเป็นจุดพักระหว่างการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวแต่ละจุด ขาดการรักษามาตรฐานการบริการบุคลากรในการท่องเที่ยวเพราะเจ้าหน้าที่มีบริการนักท่องเที่ยวน้อย

ด้านราคา (Price) พบว่า มีค่าบริการ ราคาที่เหมาะสม แก่นักท่องเที่ยว สรุปได้ว่าด้านราคานั้น มีอัตราค่าบริการที่เหมาะสม โดยราคาที่ที่ยอมรับได้ ทั้งอาสา และนักท่องเที่ยวทางเลือกค่าบริการ มีการแชร์กับคนอื่น หรือตามสถานการณ์ มีราคาคนไทยและราคาชาวต่างชาติ ค่ายรถ ค่าเรือ ค่าตัวเข้าชม ค่าบริการไกด์อาสา

ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (Place) พบว่า มีการจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อม เพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยว สรุปได้ว่าด้านช่องทางการจัดจำหน่าย : มีการจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อม เพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยว มีจุดถ่ายรูปที่หินสามวาฬ เทคนิคการถ่ายรูปต่าง ๆ เช่น ถ้ำฤาษี มีการกระโดดชีไม่กระดก ถ่ายที่หินสามวาฬ มีการจัดการด้านสถานที่ จุดกางเต็นท์ จุดชมวิวถ้ำพระ ชมวิวน้ำโขง มีการจัดการสิ่งแวดล้อม มีการให้ความรู้ก่อนขึ้นไปชมแหล่งท่องเที่ยว มีการจัดระเบียบร้านค้า มีการโปรโมท โฆษณา ประชาสัมพันธ์ มีการจัดระเบียบร้านค้า รวมทั้งกำหนดเส้นทางจัดโซนแบ่งเส้นทางขึ้น-ลงที่ชัดเจน

ด้านส่งเสริมการขาย (Promotion) พบว่ามีการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ เพื่อส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยว สรุปได้ว่า ด้านส่งเสริมการขาย : มีการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ เพื่อส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยว พบว่ามีเพจของอุทยาน มีเพจพันธมิตร เพจท่องเที่ยวบึงกาฬ ประชาสัมพันธ์ของจังหวัด เพจ Facebook เว็บไซต์ภายในจังหวัดบึงกาฬ และเว็บไซต์อื่น ๆ

ด้านบุคลากร (People) พบว่ามีบุคลากรการท่องเที่ยวที่สามารถให้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว สรุปได้ว่ามีบุคลากรการท่องเที่ยวที่สามารถให้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว โดยบุคลากรสามารถให้ข้อมูล และบริการได้ทุกคน และมีอาสาป่าไม้ช่วยดูแล แต่ปัญหาที่พบคือบุคลากรในการท่องเที่ยว มักคุุเทศก์ท้องถิ่นมีไม่เพียงพอในการให้บริการนักท่องเที่ยว

ด้านลักษณะทางกายภาพ (Physical Evidence) พบว่ามีความสะอาด ความปลอดภัย และมีระบบสาธารณูปโภคเพียงพอต่อนักท่องเที่ยว สรุปได้ว่าสถานที่ท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความสะอาด ความปลอดภัย และมีระบบสาธารณูปโภคเพียงพอต่อนักท่องเที่ยว ยกเว้นที่ศูนย์เรียนรู้ธรรมชาติป่าดงดิบกะลา ป่ากุสิงห์ และป่าดงชมพู(หินสามวาฬ)ที่ระบบสาธารณูปโภคไม่เพียงพอเนื่องจากการสร้างห้องน้ำบริการนักท่องเที่ยวไม่สามารถสร้างได้เนื่องจากติดเรื่องกฎหมายของกรมป่าไม้

ด้านกระบวนการบริการ (Process) พบว่า มีระเบียบ วิธีการและการปฏิบัติในด้านบริการ เพื่อส่งมอบการบริการอย่างถูกต้อง รวดเร็ว ที่ทำให้เกิดความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว สรุปได้ว่าแหล่งท่องเที่ยว มีระเบียบ วิธีการและการปฏิบัติในด้านบริการ เพื่อส่งมอบการบริการอย่างถูกต้อง รวดเร็ว ที่ทำให้เกิดความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว มีกฎระเบียบที่ชัดเจน เช่นเรื่องความสะอาด การขีดเขียนหิน มีการอบรมชาวบ้าน และเจ้าหน้าที่ ด้านการให้บริการ และด้านความปลอดภัย ใช้อาสาท่องเที่ยวเป็นผู้ให้บริการแก่นักท่องเที่ยว

ส่วนที่ 4 การเปรียบเทียบศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬและความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ

การวิจัยเรื่อง แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ มีกำหนดสมมติฐานในการวิจัย คือ

1. สมมติฐานที่ 1 นักท่องเที่ยวที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ที่แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน
2. สมมติฐาน 2 นักท่องเที่ยวที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ที่แตกต่างกัน มีความต้องการต่อการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดบึงกาฬที่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน มีดังนี้

1. สมมติฐานที่ 1 นักท่องเที่ยวที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน

1.1 สมมติฐานที่ 1.1 นักท่องเที่ยวที่มีเพศ แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน

ตาราง 15 แสดงการเปรียบเทียบศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว จำแนกตามเพศ

ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว	Mean	P-value	sig
1. ด้านลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว			
ชาย	4.03	0.58	0.44
หญิง	4.07		
2. ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้หลายเส้นทาง			
ชาย	4.10	0.01	0.90
หญิง	4.09		
3. ด้านแหล่งท่องเที่ยวมีความสะอาดปลอดภัย			
ชาย	3.87	0.70	0.40
หญิง	3.81		
4. ด้านสภาพแวดล้อมในอุทยาน/เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า			
ชาย	4.10	0.54	0.46
หญิง	4.14		
5. ด้านข้อจำกัดในการรับรองนักท่องเที่ยว			
ชาย	4.04	1.02	0.31
หญิง	3.98		

ตาราง 15 (ต่อ)

ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว	Mean	P-value	sig
6. ด้านความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว			
ชาย	4.32	0.48	0.48
หญิง	4.35		
โดยรวม			
ชาย	4.07	0.00	0.98
หญิง	4.07		

*** มีนัยสำคัญทางสถิติ**

จากตาราง 15 การเปรียบเทียบศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ ที่มีเพศแตกต่างกัน พบว่า โดยรวมนักท่องเที่ยวเพศชาย มีการประเมิน ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ เท่ากับนักท่องเที่ยวเพศหญิง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07) และพบว่านักท่องเที่ยวที่มีเพศแตกต่างกัน มีการประเมิน ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$) และเมื่อพิจารณารายด้านไม่พบว่า เพศแตกต่างกัน มีการประเมิน ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬไม่แตกต่างกัน

1.2 สมมติฐานที่ 1.2 นักท่องเที่ยวที่มีอายุ แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน

ตาราง 16 แสดงการเปรียบเทียบศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว จำแนกตามอายุ

ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว	Mean	P-value	sig
1. ด้านลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว			
30 ปีและ ต่ำกว่า	4.14	5.7	.003*
31-40 ปี	4.06		
41 ปี ขึ้นไป	3.94		

ตาราง 16 (ต่อ)

ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว	Mean	P-value	sig
2. ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้หลายเส้นทาง			
30 ปีและ ต่ำกว่า	4.17	2.64	.072
31-40 ปี	4.09		
41 ปี ขึ้นไป	4.00		
3. ด้านแหล่งท่องเที่ยวมีความสะดวกปลอดภัย			
30 ปีและ ต่ำกว่า	3.96	5.18	.006*
31-40 ปี	3.75		
41 ปี ขึ้นไป	3.75		
4. ด้านสภาพแวดล้อมในอุทยาน/เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า			
30 ปีและ ต่ำกว่า	4.23	3.93	.020*
31-40 ปี	4.05		
41 ปี ขึ้นไป	4.06		
5. ด้านข้อจำกัดในการรับรองนักท่องเที่ยว			
30 ปีและ ต่ำกว่า	3.99	.18	.83
31-40 ปี	4.02		
41 ปี ขึ้นไป	4.03		
6. ด้านความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว			
30 ปี และ ต่ำกว่า	4.35	1.82	.163
31-40 ปี	4.39		
41 ปี ขึ้นไป	4.27		
โดยรวม			
30 ปีและ ต่ำกว่า	4.14	4.28	.014*
31-40 ปี	4.05		
41 ปี ขึ้นไป	4.00		

* มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากตาราง 16 การเปรียบเทียบศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภูเก็ตบึงกาฬ ที่มี อายุ แตกต่างกัน พบว่า โดยรวมนักท่องเที่ยวที่มี 30 ปีและ ต่ำกว่า มีการประเมิน ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติ 3 ภูเก็ตบึงกาฬ สูงกว่านักท่องเที่ยว ที่มีอายุ 31-40 ปี และนักท่องเที่ยวที่มีอายุ 41 ปี ขึ้นไป (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14, 4.05 และ 4.00 ตามลำดับ) และพบว่านักท่องเที่ยวที่มีอายุ แตกต่างกัน มีการประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว ทางธรรมชาติ 3 ภูเก็ตบึงกาฬแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) และเมื่อ พิจารณารายด้านพบว่า นักท่องเที่ยวที่มี อายุ แตกต่างกันมีการประเมิน ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว ทางธรรมชาติ 3 ภูเก็ตบึงกาฬแตกต่างกันคือด้านลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว ด้านแหล่งท่องเที่ยว มีความสะดวกและปลอดภัย และด้านสภาพแวดล้อม

1.3 สมมติฐานที่ 1.3 นักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษา แตกต่างกัน มีระดับความ คิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน

ตาราง 17 แสดงการเปรียบเทียบศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว จำแนกตามระดับการศึกษา

ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว	Mean	P-value	sig
1. ด้านลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว			
ต่ำกว่าปริญญาตรี	4.17	9.67	.000*
ปริญญาตรี	3.98		
สูงกว่าปริญญาตรี	3.90		
2. ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้หลายเส้นทาง			
ต่ำกว่าปริญญาตรี	4.11	1.80	.165
ปริญญาตรี	4.11		
สูงกว่าปริญญาตรี	3.91		
3. ด้านแหล่งท่องเที่ยวมีความสะดวกปลอดภัย			
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.93	5.09	.007*
ปริญญาตรี	3.81		
สูงกว่าปริญญาตรี	3.58		

ตาราง 17 (ต่อ)

ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว	Mean	P-value	sig
4. ด้านสภาพแวดล้อมในอุทยาน/เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า			
ต่ำกว่าปริญญาตรี	4.33	20.312	.000*
ปริญญาตรี	3.97		
สูงกว่าปริญญาตรี	3.93		
5. ด้านข้อจำกัดในการรับรองนักท่องเที่ยว			
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.99	.58	.556
ปริญญาตรี	4.04		
สูงกว่าปริญญาตรี	3.94		
6. ด้านความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว			
ต่ำกว่าปริญญาตรี	4.39	1.65	.192
ปริญญาตรี	4.31		
สูงกว่าปริญญาตรี	4.26		
โดยรวม			
ต่ำกว่าปริญญาตรี	4.15	7.64	.001*
ปริญญาตรี	4.03		
สูงกว่าปริญญาตรี	3.90		

*** มีนัยสำคัญทางสถิติ**

จากตาราง 17 การเปรียบเทียบศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ ที่มีระดับการศึกษา แตกต่างกัน พบว่า โดยรวมนักท่องเที่ยวที่มีจบการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี มีการประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ สูงกว่านักท่องเที่ยวที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี และนักท่องเที่ยวที่จบการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15 , 4.03 และ 3.90 ตามลำดับ) และพบว่านักท่องเที่ยวที่มี ระดับการศึกษา แตกต่างกัน มีการประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า นักท่องเที่ยวที่มี ระดับการศึกษา แตกต่างกันมีการประเมิน ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ

แตกต่างกันคือด้านลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว ด้านแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสะดวกและปลอดภัย และด้านสภาพแวดล้อม

1.4 สมมติฐานที่ 1.4 นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพ แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน

ตาราง 18 แสดงการเปรียบเทียบศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว จำแนกตามอาชีพ

ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว	Mean	P-value	sig
1. ด้านลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว			
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ/เอกชน	4.00	1.75	0.174
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย/อิสระ	4.10		
เกษตรกร/นักศึกษา	4.08		
2. ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้หลายเส้นทาง			
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ/เอกชน	3.99	4.00	0.019*
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย/อิสระ	4.18		
เกษตรกร/นักศึกษา	4.13		
3. ด้านแหล่งท่องเที่ยวมีความสะดวกปลอดภัย			
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ/เอกชน	3.64	11.96	0.000*
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย/อิสระ	3.96		
เกษตรกร/นักศึกษา	3.97		
4. ด้านสภาพแวดล้อมในอุทยาน/เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า			
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ/เอกชน	3.97	11.57	0.000*
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย/อิสระ	4.28		
เกษตรกร/นักศึกษา	4.13		
5. ด้านข้อจำกัดในการรับรองนักท่องเที่ยว			
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ/เอกชน	4.02	0.08	0.922
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย/อิสระ	4.00		
เกษตรกร/นักศึกษา	3.99		

ตาราง 18 (ต่อ)

ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว	Mean	P-value	sig
6. ด้านความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว			
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ/เอกชน	4.32	1.50	0.223
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย/อิสระ	4.39		
เกษตรกร/นักศึกษา	4.27		
โดยรวม			
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ/เอกชน	3.97	7.62	0.001*
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย/อิสระ	4.15		
เกษตรกร/นักศึกษา	4.09		

* มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากตาราง 18 การเปรียบเทียบศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ ที่มีอาชีพ แตกต่างกัน พบว่า โดยรวมนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย/อิสระ มีการประเมิน ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ สูงกว่านักท่องเที่ยวที่มีอาชีพเกษตรกร/นักศึกษา และนักท่องเที่ยวที่มี อาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ/เอกชน(ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15, 4.09 และ 3.97 ตามลำดับ) และพบว่านักท่องเที่ยวที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีการประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า นักท่องเที่ยวที่มี แตกต่างกันมีการประเมิน ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬแตกต่างกันคือด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้หลายเส้นทาง ด้านแหล่งท่องเที่ยวมีความสะดวกและปลอดภัยและด้านสภาพแวดล้อม

พูน ปณ จิตโต ชีเว

1.5 สมมติฐานที่ 1.5 นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่อเดือน แตกต่างมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน

ตาราง 19 แสดงการเปรียบเทียบศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว	Mean	P-value	sig
1. ด้านลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว			
20,000 บาท และต่ำกว่า	4.17	10.52	.000*
20,001-30,000 บาท	4.10		
มากกว่า 30,000 บาท	3.90		
2. ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้หลายเส้นทาง			
20,000 บาท และต่ำกว่า	4.20	5.08	.007*
20,001-30,000 บาท	3.96		
มากกว่า 30,000 บาท	4.14		
3. ด้านแหล่งท่องเที่ยวมีความสะดวกปลอดภัย			
20,000 บาท และต่ำกว่า	3.93	4.48	.012*
20,001-30,000 บาท	3.71		
มากกว่า 30,000 บาท	3.89		
4. ด้านสภาพแวดล้อมในอุทยาน/เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า			
20,000 บาท และต่ำกว่า	4.32	10.88	.000*
20,001-30,000 บาท	4.09		
มากกว่า 30,000 บาท	3.99		
5. ด้านข้อจำกัดในการรับรองนักท่องเที่ยว			
20,000 บาท และต่ำกว่า	3.97	2.10	.123
20,001-30,000 บาท	3.96		
มากกว่า 30,000 บาท	4.10		

ตาราง 19 (ต่อ)

ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว	Mean	P-value	sig
6. ด้านความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว			
20,000 บาท และต่ำกว่า	4.40	3.19	.042*
20,001-30,000 บาท	4.37		
มากกว่า 30,000 บาท	4.25		
โดยรวม			
20,000 บาท และต่ำกว่า	4.16	4.39	.013*
20,001-30,000 บาท	4.02		
มากกว่า 30,000 บาท	4.04		

* มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากตาราง 19 การเปรียบเทียบศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ ที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน พบว่า โดยรวมนักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่อเดือน 20,000 บาท และต่ำกว่า มีการประเมิน ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ สูง กว่า นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 30,000 บาท และนักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่อเดือน 20,001-30,000 บาท (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 , 4.04 และ 4.02 ตามลำดับ) และพบว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน มีการประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า นักท่องเที่ยวที่มีแตกต่างกันมีการประเมิน ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬแตกต่างกันคือด้านลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้หลายเส้นทาง ด้านแหล่งท่องเที่ยวมีความสะดวกและปลอดภัย ด้านสภาพแวดล้อม และด้านความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว

2. สมมติฐานที่ 2 นักท่องเที่ยวที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ที่แตกต่างกัน มีความต้องการต่อการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัด บึงกาฬที่แตกต่างกัน

2.1 สมมติฐานที่ 2.1 นักท่องเที่ยวที่มีเพศ แตกต่างกัน มีความต้องการต่อการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดบึงกาฬที่แตกต่างกัน

ตาราง 20 แสดงการเปรียบเทียบความต้องการด้านส่วนประสมทางการตลาดของนักท่องเที่ยว
จำแนกตามเพศ

ความต้องการด้านส่วนประสมทางการตลาดของ				
นักท่องเที่ยว		Mean	P-value	sig
1. ด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว (Product)				
ชาย		3.41	.52	.468
หญิง		3.48		
2. ด้านราคาการท่องเที่ยว (Price)				
ชาย		3.91	.35	.551
หญิง		3.95		
3. ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายการท่องเที่ยว (Place)				
ชาย		4.05	.23	.627
หญิง		4.08		
4. ด้านการส่งเสริมการขายการท่องเที่ยว (Promotion)				
ชาย		4.10	3.62	.058
หญิง		4.21		
5. ด้านบุคลากรการท่องเที่ยว (People)				
ชาย		4.17	.012	.911
หญิง		4.17		
6. ด้านลักษณะทางกายภาพการท่องเที่ยว(Physical Evidence)				
ชาย		3.90	.89	.344
หญิง		3.84		
7. ด้านกระบวนการบริการการท่องเที่ยว (Process)				
ชาย		4.09	.05	.809
หญิง		4.08		

ตาราง 20 (ต่อ)

ความต้องการด้านส่วนประสมทางการตลาดของ				
นักท่องเที่ยว		Mean	P-value	sig
โดยรวม				
ชาย		3.95	.32	.567
หญิง		3.98		

* มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากตาราง 20 การเปรียบเทียบความต้องการต่อการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดบึงกาฬ ที่มีเพศแตกต่างกัน พบว่า โดยรวมนักท่องเที่ยวเพศหญิง มีการประเมินความต้องการต่อการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดบึงกาฬสูงกว่านักท่องเที่ยวเพศชาย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 และ 3.95 ตามลำดับ) และพบว่านักท่องเที่ยวที่มี เพศแตกต่างกัน มีความต้องการต่อการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดบึงกาฬ ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$) และเมื่อพิจารณารายด้านไม่พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีเพศ แตกต่างกันมีความต้องการต่อการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดบึงกาฬแตกต่างกัน

2.2 สมมติฐานที่ 2.2 นักท่องเที่ยวที่มีอายุ แตกต่างกัน มีความต้องการต่อการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดบึงกาฬที่แตกต่างกันที่แตกต่างกัน

ตาราง 21 แสดงการเปรียบเทียบความต้องการด้านส่วนประสมทางการตลาดของนักท่องเที่ยว จำแนกตามอายุ

ความต้องการด้านส่วนประสมทางการตลาดของนักท่องเที่ยว		Mean	P-value	sig
1. ด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว (Product)				
30 ปีและ ต่ำกว่า		3.68	9.23	.000*
31-40 ปี		3.32		
41 ปี ขึ้นไป		3.26		

ตาราง 21 (ต่อ)

ความต้องการด้านส่วนประสมทางการตลาดของนักท่องเที่ยว	Mean	P-value	sig
2. ด้านราคาการท่องเที่ยว (Price)			
30 ปีและ ต่ำกว่า	4.02	2.86	.058
31-40 ปี	3.89		
41 ปี ขึ้นไป	3.84		
3. ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายการท่องเที่ยว (Place)			
30 ปีและ ต่ำกว่า	4.15	3.22	.041*
31-40 ปี	4.06		
41 ปี ขึ้นไป	3.97		
4. ด้านการส่งเสริมการขายการท่องเที่ยว (Promotion)			
30 ปีและ ต่ำกว่า	4.18	2.23	.108
31-40 ปี	4.21		
41 ปี ขึ้นไป	4.07		
5. ด้านบุคลากรการท่องเที่ยว (People)			
30 ปีและ ต่ำกว่า	4.15	.20	.816
31-40 ปี	4.17		
41 ปี ขึ้นไป	4.19		
6. ด้านลักษณะทางกายภาพการท่องเที่ยว(Physical Evidence)			
30 ปีและ ต่ำกว่า	3.97	3.63	.027*
31-40 ปี	3.83		
41 ปี ขึ้นไป	3.76		
7. ด้านกระบวนการบริการการท่องเที่ยว (Process)			
30 ปีและ ต่ำกว่า	4.15	1.84	.159
31-40 ปี	4.08		
41 ปี ขึ้นไป	4.01		

ตาราง 21 (ต่อ)

ความต้องการด้านส่วนประสมทางการตลาดของนักท่องเที่ยว	Mean	P-value	sig
โดยรวม			
30 ปีและ ต่ำกว่า	4.04	3.95	.020*
31-40 ปี	3.94		
41 ปี ขึ้นไป	3.88		

*** มีนัยสำคัญทางสถิติ**

จากตาราง 21 การเปรียบเทียบความต้องการต่อการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดบึงกาฬ ที่มีอายุแตกต่างกัน พบว่า โดยรวมนักท่องเที่ยวที่มีอายุ 30 ปี และต่ำกว่า มีการประเมิน ความต้องการต่อการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดบึงกาฬสูงกว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุ 31-40 ปี และนักท่องเที่ยวที่มีอายุ 41 ปี ขึ้นไป (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.04, 3.94 และ 3.88 ตามลำดับ) และพบว่านักท่องเที่ยวที่มีอายุแตกต่างกัน มีความต้องการต่อการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดบึงกาฬ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุแตกต่างกันมีความต้องการต่อการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดบึงกาฬแตกต่างกัน คือ ด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Product) ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายทางการท่องเที่ยว (Place) และด้านลักษณะทางกายภาพทางการท่องเที่ยว (Physical Evidence)

2.3 สมมติฐานที่ 2.3 นักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษา แตกต่างกัน มีความต้องการต่อการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดบึงกาฬที่แตกต่างกัน

ตาราง 22 แสดงการเปรียบเทียบความต้องการด้านส่วนประสมทางการตลาดของนักท่องเที่ยว จำแนกตามระดับการศึกษา

ความต้องการด้านส่วนประสมทางการตลาดของนักท่องเที่ยว	Mean	P-value	sig
1. ด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว (Product)			
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.83	31.66	.000*
ปริญญาตรี	3.16		
สูงกว่าปริญญาตรี	3.16		

ตาราง 22 (ต่อ)

ความต้องการด้านส่วนประสมทางการตลาดของนักท่องเที่ยว	Mean	P-value	sig
2. ด้านราคาการท่องเที่ยว (Price)			
ต่ำกว่าปริญญาตรี	4.06	8.13	.000*
ปริญญาตรี	3.87		
สูงกว่าปริญญาตรี	3.64		
3. ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายการท่องเที่ยว (Place)			
ต่ำกว่าปริญญาตรี	4.29	23.20	.000*
ปริญญาตรี	3.91		
สูงกว่าปริญญาตรี	3.83		
4. ด้านการส่งเสริมการขายการท่องเที่ยว (Promotion)			
ต่ำกว่าปริญญาตรี	4.27	6.50	.002*
ปริญญาตรี	4.06		
สูงกว่าปริญญาตรี	4.09		
5. ด้านบุคลากรการท่องเที่ยว (People)			
ต่ำกว่าปริญญาตรี	4.27	6.78	.001*
ปริญญาตรี	4.13		
สูงกว่าปริญญาตรี	3.95		
6. ด้านลักษณะทางกายภาพการท่องเที่ยว(Physical Evidence)			
ต่ำกว่าปริญญาตรี	4.05	13.14	.000*
ปริญญาตรี	3.74		
สูงกว่าปริญญาตรี	3.66		
7. ด้านกระบวนการบริการการท่องเที่ยว (Process)			
ต่ำกว่าปริญญาตรี	4.27	16.34	.000*
ปริญญาตรี	3.99		
สูงกว่าปริญญาตรี	3.78		

ตาราง 22 (ต่อ)

ความต้องการด้านส่วนประสมทางการตลาดของนักท่องเที่ยว	Mean	P-value	sig
โดยรวม			
ต่ำกว่าปริญญาตรี	4.15	25.17	.000*
ปริญญาตรี	3.84		
สูงกว่าปริญญาตรี	3.74		

* มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากตาราง 22 การเปรียบเทียบความต้องการต่อการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดบึงกาฬ ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน พบว่า โดยรวมนักท่องเที่ยวที่จบการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีการประเมิน ความต้องการต่อการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดบึงกาฬ สูงกว่านักท่องเที่ยวที่จบการศึกษาปริญญาตรี และนักท่องเที่ยวที่จบการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15 ,3.84 และ 3.74 ตามลำดับ) และพบว่านักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความต้องการต่อการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดบึงกาฬ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) และเมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า นักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความต้องการต่อการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดบึงกาฬ แตกต่างกัน คือด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Product) ด้านราคาทางการท่องเที่ยว (Price) ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายทางการท่องเที่ยว (Place) ด้านการส่งเสริมการขายทางการท่องเที่ยว (Promotion) ด้านบุคลากรทางการท่องเที่ยว (People) ด้านลักษณะทางกายภาพทางการท่องเที่ยว (Physical Evidence) ด้านกระบวนการบริการการท่องเที่ยว (Process)

2.4 สมมติฐานที่ 2.4 นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพ แตกต่างกัน มีความต้องการต่อการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดบึงกาฬที่แตกต่างกัน

พูน ปณ จิต ชีเว

ตาราง 23 แสดงการเปรียบเทียบความต้องการด้านส่วนประสมทางการตลาดของนักท่องเที่ยว
จำแนกตามอาชีพ

ความต้องการด้านส่วนประสมทางการตลาดของนักท่องเที่ยว	Mean	P-value	sig
1. ด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว (Product)			
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ/เอกชน	3.26	6.91	.001*
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย/อิสระ	3.54		
เกษตรกร/นักศึกษา	3.67		
2. ด้านราคาการท่องเที่ยว (Price)			
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ/เอกชน	3.78	7.15	.001*
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย/อิสระ	4.02		
เกษตรกร/นักศึกษา	4.06		
3. ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายการท่องเที่ยว (Place)			
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ/เอกชน	3.93	7.81	.000*
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย/อิสระ	4.15		
เกษตรกร/นักศึกษา	4.20		
4. ด้านการส่งเสริมการขายการท่องเที่ยว (Promotion)			
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ/เอกชน	4.17	.15	.854
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย/อิสระ	4.16		
เกษตรกร/นักศึกษา	4.12		
5. ด้านบุคลากรการท่องเที่ยว (People)			
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ/เอกชน	4.08	5.43	.005*
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย/อิสระ	4.27		
เกษตรกร/นักศึกษา	4.13		
6. ด้านลักษณะทางกายภาพการท่องเที่ยว (Physical Evidence)			
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ/เอกชน	3.75	4.42	.013*
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย/อิสระ	3.95		
เกษตรกร/นักศึกษา	3.93		

ตาราง 23 (ต่อ)

ความต้องการด้านส่วนประสมทางการตลาดของนักท่องเที่ยว	Mean	P-value	sig
7. ด้านกระบวนการบริการการท่องเที่ยว (Process)			
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ/เอกชน	3.99	3.89	.021*
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย/อิสระ	4.17		
เกษตรกร/นักศึกษา	4.12		
โดยรวม			
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ/เอกชน	3.86	6.75	.001*
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย/อิสระ	4.04		
เกษตรกร/นักศึกษา	4.03		

* มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากตาราง 23 การเปรียบเทียบความต้องการต่อการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดบึงกาฬ ที่มีอาชีพ แตกต่างกัน พบว่า โดยรวมนักท่องเที่ยวที่มี อาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย/อิสระ มีการประเมิน ความต้องการต่อการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดบึงกาฬสูงกว่านักท่องเที่ยวที่มีอาชีพเกษตรกร/นักศึกษา และนักท่องเที่ยวที่มี อาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ/เอกชน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.04 , 4.03 และ 3.86 ตามลำดับ) และพบว่านักท่องเที่ยวที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีความต้องการต่อการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดบึงกาฬ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า นักท่องเที่ยวที่มี แตกต่างกันมีความต้องการต่อการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดบึงกาฬแตกต่างกันคือด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Product) ด้านราคาทางการท่องเที่ยว (Price) ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายทางการท่องเที่ยว (Place) ด้านบุคลากรทางการท่องเที่ยว (People) ด้านลักษณะทางกายภาพทางการท่องเที่ยว (Physical Evidence) และด้านกระบวนการบริการการท่องเที่ยว (Process)

2.5 สมมติฐานที่ 2.5 นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่อเดือน แตกต่างกัน มีความต้องการต่อการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดบึงกาฬที่แตกต่างกัน

ตาราง 24 แสดงการเปรียบเทียบความต้องการด้านส่วนประสมทางการตลาดของนักท่องเที่ยว
จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

ความต้องการด้านส่วนประสมทางการตลาดของนักท่องเที่ยว	Mean	P-value	sig
1. ด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว (Product)			
20,000 บาท และต่ำกว่า	3.85	28.43	.000*
20,001-30,000 บาท	3.50		
มากกว่า 30,000 บาท	3.05		
2. ด้านราคาการท่องเที่ยว (Price)			
20,000 บาท และต่ำกว่า	4.10	5.99	.003*
20,001-30,000 บาท	3.84		
มากกว่า 30,000 บาท	3.87		
3. ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายการท่องเที่ยว (Place)			
20,000 บาท และต่ำกว่า	4.32	17.52	.000*
20,001-30,000 บาท	4.01		
มากกว่า 30,000 บาท	3.90		
4. ด้านการส่งเสริมการขายการท่องเที่ยว (Promotion)			
20,000 บาท และต่ำกว่า	4.24	2.05	.129
20,001-30,000 บาท	4.15		
มากกว่า 30,000 บาท	4.09		
5. ด้านบุคลากรการท่องเที่ยว (People)			
20,000 บาท และต่ำกว่า	4.28	3.52	.031*
20,001-30,000 บาท	4.14		
มากกว่า 30,000 บาท	4.11		
6. ด้านลักษณะทางกายภาพการท่องเที่ยว(Physical Evidence)			
20,000 บาท และต่ำกว่า	4.11	13.98	.000*
20,001-30,000 บาท	3.82		
มากกว่า 30,000 บาท	3.69		

ตาราง 24 (ต่อ)

ความต้องการด้านส่วนประสมทางการตลาดของนักท่องเที่ยว	Mean	P-value	sig
7. ด้านกระบวนการบริการการท่องเที่ยว (Process)			
20,000 บาท และต่ำกว่า	4.27	13.87	.000*
20,001-30,000 บาท	4.12		
มากกว่า 30,000 บาท	3.89		
โดยรวม			
20,000 บาท และต่ำกว่า	4.17	18.58	.000*
20,001-30,000 บาท	3.95		
มากกว่า 30,000 บาท	3.81		

* มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากตาราง 24 การเปรียบเทียบความต้องการต่อการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดบึงกาฬ ที่มีรายได้ต่อเดือน แตกต่างกัน พบว่า โดยรวมนักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่อเดือน 20,000 บาท และต่ำกว่า มีการประเมิน ความต้องการต่อการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดบึงกาฬสูงกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่อเดือน 20,001-30,000 บาท และนักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 30,000 บาท (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 , 3.95 และ 3.81 ตามลำดับ) และพบว่า นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน มีความต้องการต่อการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดบึงกาฬ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกันมีความต้องการต่อการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดบึงกาฬแตกต่างกันคือด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Product) ด้านราคาทางการท่องเที่ยว (Price) ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายทางการท่องเที่ยว (Place) ด้านบุคลากรทางการท่องเที่ยว (People) ด้านลักษณะทางกายภาพทางการท่องเที่ยว (Physical Evidence) และด้านกระบวนการบริการการท่องเที่ยว (Process)

ความมุ่งหมายของการวิจัยที่ 3 เพื่อกำหนดแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ

ส่วนที่ 5 แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) นำผลที่ได้มาปรับหาความสำคัญเพื่อหาแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ โดยใช้หลักการศึกษาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดบึงกาฬ โดยประยุกต์มาจากแนวความคิดของ (J. Pelasol, 2012) เกี่ยวกับศักยภาพซึ่งประกอบด้วย 6 ด้าน คือ ลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้หลายเส้นทาง แหล่งท่องเที่ยวมีความสะดวกและปลอดภัย สภาพแวดล้อม ข้อจำกัดในการรับรองนักท่องเที่ยว และความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว ผนวกกับการศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยว (ส่วนประสมทางการตลาดการท่องเที่ยว) โดยประยุกต์มาจากแนวความคิด (Philip Kotler, 1997) เกี่ยวกับส่วนประสมทางการตลาด (Marketing Mix หรือ 7Ps) ซึ่งประกอบด้วย 7 ด้าน คือ ด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว ด้านราคาทางการท่องเที่ยว ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายทางการท่องเที่ยว ด้านการส่งเสริมการขายทางการท่องเที่ยว ด้านบุคลากรทางการท่องเที่ยว ด้านลักษณะทางกายภาพทางการท่องเที่ยว ด้านกระบวนการบริการการท่องเที่ยว ได้ดังนี้

ด้านลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยวมีความพร้อมอย่างมากในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์โดดเด่น มีความสวยงามทางภูมิทัศน์ มีการนำความเชื่อของคนในท้องถิ่นเรื่องพญานาคมาใช้เป็นแหล่งท่องเที่ยว สิ่งควรเพิ่มเติมเรื่อง ความโดดเด่นทางภูมิทัศน์ ขาดการรักษามาตรฐานการบริการบุคลากรในการท่องเที่ยว มัคคุเทศก์ท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความ สามารถ ทักษะหรือพื้นที่สามารถ ให้รายละเอียดเกี่ยวกับพืชพันธุ์ที่สำคัญของสภาพแวดล้อมและความสำคัญของระบบนิเวศได้ และควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่างและปรับปรุงด้านการจราจรและความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยวในช่วงนักท่องเที่ยวเพิ่มหรือลด รวมทั้งกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยว และแหล่งท่องเที่ยวยังไม่มีสัญลักษณ์การท่องเที่ยว(Brand Ambassadors) ในการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวอย่างถูกต้องและครบถ้วน เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้จดจำแหล่งท่องเที่ยวได้ง่าย โดยใช้คนที่มีชื่อเสียงมาเป็นแบรนด์ท่องเที่ยวหรือ สิ่งที่มีอยู่ในสถานนั้นๆ เช่น พันธุ์ไม้ท้องถิ่นต่าง ๆ สัตว์ สถานที่ เป็นต้น และควรนำเทคโนโลยีที่สามารถค้นหาข้อมูลด้วยตัวเอง การพัฒนา Software ใหม่ เป็นโอกาสในโฆษณาประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จัก เป็นโอกาสในเรื่องการค้าการลงทุน โดยเฉพาะภาค

บริการ เช่น การสร้างโรงแรม รีสอร์ท ที่พัก ธุรกิจเกี่ยวเนื่อง ธุรกิจขนส่งสาธารณะ ธุรกิจร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก

ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้หลายเส้นทาง

แหล่งท่องเที่ยว มีความพร้อมอย่างมากในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ ที่สามารถเดินทางมาได้หลายช่องทาง ได้แก่ การเดินทางมาทางรถยนต์ส่วนตัว รถโดยสารประจำทาง รถตู้ รถเช่า รถรับเหมา รถสามล้อ Taxi ส่วนการเดินทางโดยเครื่องบินสามารถนั่งบินมาลงที่สนามบิน สนามบินอุดร หรือสนามบินนครพนม การเดินทางมาได้ความสะดวกและมีความปลอดภัย มีรถเช่า รถรับจ้าง สิ่งควรเพิ่มเติมเรื่อง ป้ายบอกทาง ป้ายประวัติสถานที่เพื่อสื่อความหมายให้นักท่องเที่ยวได้ เข้าใจ และควรเพิ่มป้ายบอกทางในจุดสำคัญ และป้ายอธิบายข้อปฏิบัติให้นักท่องเที่ยวเข้าใจได้อย่าง ชัดเจน และในอนาคตภาครัฐเร่งรัดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ใน จังหวัดบึงกาฬ มีแผนการก่อสร้างสนามบิน และสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 5 และมีแผนงาน โครงสร้างที่จะอำนวยความสะดวกพื้นฐานคมนาคม เช่น การเปิดเส้นทางใหม่ นักท่องเที่ยวกลุ่มใหม่ เข้ามาในพื้นที่จาก สปป.ลาว มาจาก เมืองปากซัน เข้ามายังบึงกาฬ ถือเป็นโอกาสอย่างหนึ่ง จะได้ นักท่องเที่ยวต่างถิ่น หรือนักท่องเที่ยวจาก สปป.ลาว หรือจังหวัดใกล้เคียงอย่างหนองคาย นักท่องเที่ยวจีน เกาหลี ญี่ปุ่น ตะวันตก อเมริกา ฮองกง ไต้หวัน อังกฤษ ฝรั่งเศสที่เดินทางท่องเที่ยว มายังลาว แล้วยังต้องการเข้ามาที่ประเทศไทย

ด้านแหล่งท่องเที่ยวมีความสะดวกและปลอดภัย

แหล่งท่องเที่ยวมีความพร้อมในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ โดยมีสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ห้องน้ำ ประปา ไฟฟ้า มีครบ แต่ไม่เพียงพอต่อนักท่องเที่ยว มีลานกาง เต็นท์ มีห้องพักให้บริการภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา และสนับสนุนการท่องเที่ยวในอนาคตมี การประชุมผลักดันภาคส่วนอื่น ๆ ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการบริหาร จัดการ เป็นท่าเรือ และการขายของที่ระลึก และร้านค้าของชาวบ้าน มีระบบรักษาความปลอดภัย / เสื่อชูชีพ ระบบอาสาป่าไม้ในแต่ละจุดของแหล่งท่องเที่ยว มีระบบรักษาความปลอดภัย เเวรยาม 24 ชั่วโมง มีลานกางเต็นท์ ห้ามนำกล้องโฟม สัตว์เลี้ยง / ไม่มีสัตว์อันตราย สิ่งที่ต้องเพิ่มเติม ควรมีแผน ปรับปรุง ลานจอดรถและสิ่งอำนวยความสะดวกและสาธารณูปโภค บ้านพักบริการแก่นักท่องเที่ยว ห้องน้ำ ร้านค้าร้านอาหารให้เพียงพอ และการให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวเรื่องมาตรฐานความปลอดภัย และการตรวจสอบอุปกรณ์ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวว่ามีจุดตรงไหนชำรุด และทำ การดูแลสม่ำเสมอเพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุแก่นักท่องเที่ยว เช่น ป้ายเตือนนักท่องเที่ยวแต่ละจุด บันไดการเดินขึ้นเขา และสะพานในการเดินทางในสถานที่ท่องเที่ยว

ด้านสภาพแวดล้อม

แหล่งท่องเที่ยวมีความพร้อมในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ นั้น มีสภาพอากาศ ระบบนิเวศ ที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยว ธรรมชาติป่าดงดิบ ความสวยงามของลักษณะหิน แหล่งธรณีวิทยา มีความสวยงาม อุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ มีช่วงท่องเที่ยวเพื่อมาสัมผัสอากาศหนาว และชมพระอาทิตย์ขึ้น ถ้านาคที่มีความสวยงามและเป็นแหล่งแห่งศรัทธา การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวมากจะมีผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยว โดยการสร้างสิ่งก่อสร้างต้องมีการประชุมการพิจารณา เรื่องผลกระทบ การเปิดแหล่งท่องเที่ยว 10 เดือน และปิด 2 เดือน เพื่อให้ธรรมชาติได้ฟื้นตัว แต่ในจุดที่มีการบริหารจัดการที่ดี จะไม่ได้รับผลกระทบมากนัก และปัจจุบันยังไม่นำวิถีชีวิตวัฒนธรรม ประเพณี มาปรับใช้ในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว มีเพียงการนำสินค้า ผลิตภัณฑ์ชุมชนมาขายได้ สิ่งที่ควรเพิ่มเติม แหล่งซื้อของเพราะการซื้อขายเป็นพฤติกรรมที่สำคัญของนักท่องเที่ยว จะต้องพัฒนาแหล่งซื้อของโดยเฉพาะสินค้า OTOP การรวมตัวของกลุ่มเกษตรกรและกลุ่มอาชีพยังไม่เข้มแข็ง และไม่มีการทำกิจกรรมด้านอาชีพอย่าง ต่อเนื่อง ส่งผลให้ไม่มีสินค้า OTOP ที่มีชื่อเสียง ต่อเนื่อง รวมถึงไม่ได้พัฒนาการแปรรูปผลผลิตการเกษตรและบรรจุภัณฑ์ให้ได้มาตรฐาน และผู้ประกอบการร้านอาหารที่ขึ้นชื่อน้อย และอีกอย่างที่เป็นอุปสรรคในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว คือ กฎหมายที่ทำให้กรมป่าไม้มีข้อจำกัดในการเปิดพื้นที่ในป่าสงวน ที่มีความงามของธรรมชาติมาเป็นแหล่งท่องเที่ยว หากไม่มีการทำโครงการพิเศษที่จะทำให้กรมป่าไม้สามารถเปิดพื้นที่ให้นักท่องเที่ยวเข้าไปชมความงามของธรรมชาติได้ โอกาสของบึงกาฬในการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวก็จะลดลงไปมาก

ด้านข้อจำกัดในการรับรองนักท่องเที่ยว

พื้นที่แหล่งท่องเที่ยวสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้แต่มีบางจุดที่มีข้อจำกัดคือ ถ้านาคา เข้าชมแหล่งท่องเที่ยว 700 คน/วัน โดยการจองผ่าน App QQ จองค่อนข้างยาก อีกทั้ง น้ำตกท่าเรือ จำกัด 2000 คนต่อวัน น้ำตกถ้ำพระสามารถรองรับนักท่องเที่ยวจำกัดได้วันละไม่เกิน 4000 คนต่อวัน สาธารณูปโภคและความปลอดภัยต่าง ๆ มีเพียงพอ และในบางจุดอาสารบริการแก่นักท่องเที่ยว ปัญหา คือ ขาดบุคลากรในการท่องเที่ยว มักคุเทศก์ท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถ ทักษะหรือพื้นที่สามารถ ให้รายละเอียดเกี่ยวกับพืชพันธุ์ ความสำคัญของสภาพแวดล้อมและความสำคัญของระบบนิเวศได้ ควรมีการจัดอบรมและส่งเสริมให้คนในท้องถิ่นรู้จักการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และ ฝึกอบรมไกด์ท้องถิ่นเพื่อดูแลและให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว และยังมีข้อจำกัดด้านกฎหมายกรมป่าไม้ที่ไม่สามารถพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างเต็มที่

ด้านความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยวมีความพร้อมในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ คือ แหล่งท่องเที่ยวมีสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ และเป็นที่ยึดเหนี่ยวของนักท่องเที่ยว ได้แก่ หินสามวาฬ ถ้านาคาถ้ำ

นาคี เจดีย์กองข้าวศรีบุญเนาว์ บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ น้ำตกถ้ำพระ น้ำตกเจ็ดสี น้ำตกถ้ำฝุ่น น้ำตกชะแนน พระพุทธรูปหลวงปู่พัน น้ำตกตาดนกเขียน ลานธรรม หลวงพ่อพระสิงห์ หินช้าง หินรถไฟ ส้างร้อยบ่อ เจดีย์ปู่เสาร์ เจดีย์ปู่วัง ศิยรพญานาค 3 ศิยร ถ้ำหิน แหล่งท่องเที่ยวมีแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวได้ คือ อุทยานภูลังกามีถ้ำนาคา แหล่งท่องเที่ยวของหินสามวาฬ แหล่งท่องเที่ยวมีสถานที่แปลกใหม่ที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยว คือ หินรถไฟ น้ำตกวงช้าง สิ่งที่เราเพิ่มเติม เพื่อให้ให้นักท่องเที่ยวได้รู้จักมากยิ่งขึ้น ควร จัดแพคเกจส่งเสริมการท่องเที่ยวช่วงหยุดยาวในสัปดาห์ติดต่อกันและผลักดันแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู เป็นปฏิทินท่องเที่ยวหลักของจังหวัดบึงกาฬ โดยใช้สื่อดิจิทัลและนำนวัตกรรมมาใช้ในการบริการการท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมรวมกลุ่มธุรกิจท่องเที่ยวครบวงจร

ด้านผลิตภัณฑ์

มีการจัดกิจกรรม บริการ เพียงพอสองความต้องการของนักท่องเที่ยว ด้านการบริการ มีบริการรถ รับ-ส่ง มีอาสนาเฝ้าเที่ยว มีบริการลูกหาบ นอกจากนี้ ยังมีกิจกรรม จัดวิ่งเทรล มีการขอพรด้านความเชื่อพญานาค มีค่ายของเยาวชน มีการแสดงคอนเสิร์ต มีไหว้พระที่ลานธรรม มีชมวิถ้ำถาชีและหินสามวาฬ แต่แหล่งท่องเที่ยวยังขาดความโดดเด่นทางภูมิทัศน์ เช่นการเพิ่มจุดถ่ายรูปเพื่อให้ให้นักท่องเที่ยวมีกิจกรรมทางเลือกเช่นการถ่ายรูป และเป็นจุดพักระหว่างการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวแต่ละจุด ขาดการรักษามาตรฐานการบริการบุคลากรในการท่องเที่ยวเพราะเจ้าหน้าที่มีบริการนักท่องเที่ยวน้อย

ด้านราคา

ด้านราคานั้น มีอัตราค่าบริการที่เหมาะสม โดยราคาที่ที่ยอมรับได้ ทั้งอาสา และนักท่องเที่ยว ทางเลือกค่าบริการ มีการแชร์กับคนอื่น หรือตามสถานการณ์ มีราคาคนไทยและราคาชาวต่างชาติ ค่ารถค่าเรือ ค่าตัวเข้าชม ค่าบริการไกด์อาสา

ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย

ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย มีการจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อม เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว มีจุดถ่ายรูปที่หินสามวาฬ เทคนิคการถ่ายรูปต่าง ๆ เช่น ถ้ำถาชี มีการกระโดดขี่ไม้กระดก ถ่ายที่หินสามวาฬ มีการจัดการด้านสถานที่ จุดกางเต็นท์ จุดชมวิถ้ำถาชี ชมวิวน้ำโขง มีการจัดการสิ่งแวดล้อม มีการให้ความรู้ก่อนขึ้นไปชมแหล่งท่องเที่ยว มีการจัดระเบียบร้านค้า มีการโปรมท โฆษณา ประชาสัมพันธ์ มีการจัดระเบียบร้านค้า รวมทั้งกำหนดเส้นทางจัดโซนแบ่งเส้นทางขึ้น-ลงที่ชัดเจน

ด้านส่งเสริมการขาย

ด้านส่งเสริมการขาย มีการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยว พบว่ามีเพจของอุทยาน มีเพจพันธมิตร เพจท่องเที่ยวบึงกาฬ ประชาสัมพันธ์ของจังหวัด เพจ Facebook เว็บไซต์ภายในจังหวัดบึงกาฬ และเว็บไซต์อื่น ๆ

ด้านบุคลากร

มีบุคลากรการท่องเที่ยวที่สามารถให้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว โดยบุคลากรสามารถให้ข้อมูล และบริการได้ทุกคน และมีอาสาป้าไม่ช่วยดูแล แต่ปัญหาที่พบคือบุคลากรในการท่องเที่ยว มักคุุเทศก์ท้องถิ่นมีไม่เพียงพอในการให้บริการนักท่องเที่ยว

ด้านลักษณะทางกายภาพ

สถานที่ท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความสะอาด ความปลอดภัย และมีระบบสาธารณูปโภค เพียงพอต่อนักท่องเที่ยว ยกเว้นที่ศูนย์เรียนรู้ธรรมชาติป่าดงดิบกะลา ป่าภูสิงห์ และป่าดงชมพู (หินสามวาฬ) ที่ระบบสาธารณูปโภคไม่เพียงพอเนื่องจากการสร้างห้องน้ำบริการนักท่องเที่ยว ไม่สามารถสร้างได้เนื่องจากติดเรื่องกฎหมายของกรมป่าไม้

ด้านกระบวนการบริการ

แหล่งท่องเที่ยว มีระเบียบ วิธีการและการปฏิบัติในด้านบริการ เพื่อส่งมอบการบริการอย่างถูกต้อง รวดเร็ว ที่ทำให้เกิดความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว มีกฎระเบียบที่ชัดเจน เช่น เรื่องความสะอาด การขีดเขียนหิน มีการอบรมชาวบ้าน และเจ้าหน้าที่ ด้านการให้บริการ และด้านความปลอดภัย ใช้อาสาท่องเที่ยวเป็นผู้ให้บริการแก่นักท่องเที่ยว

พหุ ประเด็น ชีว

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยว ความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และกำหนดแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ ได้แก่ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว ศูนย์เรียนรู้ธรรมชาติป่าดงดิบกะลา ป่าภูสิงห์ และป่าดงชมพู (หินสามวาฬ) อุทยานแห่งชาติภูหลวง (ถ้ำนาคา) โดยศึกษาจากนักท่องเที่ยว และตัวแทนจากภาครัฐ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวทางธรรมชาติจังหวัดบึงกาฬ นักท่องเที่ยวใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล สุ่มตัวอย่างโดยวิธีเลือกแบบบังเอิญ (Accidental sampling) จำนวน 400 คน เลือกใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 วิเคราะห์ผลโดยใช้สถิติ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความแปรปรวน ONE-WAY ANOVA ตัวแทนจากผู้นำชุมชนและตัวแทนจากภาครัฐ ใช้แบบสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะทำการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ตัวแทนจากผู้นำชุมชนและตัวแทนจากภาครัฐ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่อุทยานทั้ง 3 แห่ง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลชัยพร (เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว) องค์การบริหารส่วนตำบลโคกก่อง (ศูนย์เรียนรู้ธรรมชาติป่าดงดิบกะลา ป่าภูสิงห์ และป่าดงชมพู (หินสามวาฬ) องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์หมากแข้ง (อุทยานแห่งชาติภูหลวง) ตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของเนื้อหา ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับเนื้อหา โดยมีค่า IOC ทุกข้ออยู่ระหว่าง 0.66-1.00 ผู้วิจัยสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) สามารถสรุปผลและมีข้อเสนอแนะการศึกษา ดังนี้

1. สรุปและอภิปรายผลการศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติจากนักท่องเที่ยว
2. แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปและอภิปรายผลการศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติจากนักท่องเที่ยว

1. ผลการวิจัยตามความมุ่งหมายของการวิจัยที่ 1 เพื่อศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) ตัวแทนจากผู้นำชุมชนและตัวแทนจากภาครัฐและผู้ประกอบการ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ

1.1 ประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว

การสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) พบว่า ชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดบึงกาฬ เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้มีนักท่องเที่ยวและได้รับการบริหารจัดการที่ดี โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ ลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว การเข้าถึงได้หลายเส้นทาง ความสะอาดปลอดภัย สภาพแวดล้อม ข้อจำกัด และควมมีชื่อเสียง ซึ่งสอดคล้องกับนักท่องเที่ยวประเมินศักยภาพโดยรวมของแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก และด้านที่ได้รับการประเมินศักยภาพสูงสุด คือ ด้านควมมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว รองลงมาคือ ด้านสภาพแวดล้อมในอุทยาน/เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้หลายเส้นทาง ด้านลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว ด้านข้อจำกัดในการรับรองนักท่องเที่ยว และน้อยที่สุด คือ ด้านแหล่งท่องเที่ยวมีความสะอาดปลอดภัย ดังนี้

ด้านลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว พบว่า แหล่งท่องเที่ยวมีความพร้อมอย่างมากในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์โดดเด่น มีความสวยงามทางภูมิทัศน์ มีการนำความเชื่อของคนในท้องถิ่นเรื่องภูผานาคมาใช้เป็นแหล่งท่องเที่ยว สิ่งควรเพิ่มเติมเรื่อง ความโดดเด่นทางภูมิทัศน์ ขาดการรักษามาตรฐานการบริการบุคลากรในการท่องเที่ยว มักคุเหตุกท้องถิ่นเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความ สามารถ ทักะหรือพื้นที่สามารถ ให้รายละเอียดเกี่ยวกับพืชพันธุ์ ความสำคัญของสภาพแวดล้อมและความสำคัญของระบบนิเวศได้ และควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่างและปรับปรุงด้านการจราจรและความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยวในช่วงนักท่องเที่ยวเพิ่มหรือลด รวมทั้งกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยว และแหล่งท่องเที่ยวยังไม่มีสัญลักษณ์การท่องเที่ยว (Brand Ambassadors) ในการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวอย่างถูกต้องและครบถ้วน เพื่อให้ นักท่องเที่ยวได้จดจำแหล่งท่องเที่ยวได้ง่าย โดยใช้คนที่มีชื่อเสียงมาเป็นแบรนด์ท่องเที่ยวอุทยานฯ หรือ สิ่งที่มีอยู่ในสถานนั้นๆ เช่น พันธุ์ไม้ท้องถิ่นต่างๆ สัตว์ สถานที่ เป็นต้น และควรนำเทคโนโลยีที่สามารถค้นหาข้อมูลด้วยตัวเอง การพัฒนา Software ใหม่ เป็นโอกาสในโฆษณาประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จัก เป็นโอกาสในเรื่องการค้าการลงทุน โดยเฉพาะภาคบริการ เช่น การสร้างโรงแรม รีสอร์ท ที่พัก ธุรกิจเกี่ยวเนื่อง ธุรกิจขนส่งสาธารณะ ธุรกิจร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวด้านลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก โดยที่มีความเห็น

ศักยภาพด้านลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว มากที่สุดคือ สภาพภูมิทัศน์ทางธรรมชาติเหมาะสมกับการท่องเที่ยว รองลงมาคือ ลักษณะสิ่งปลูกสร้างกลมกลืนกับสิ่งแวดล้อม น้อยที่สุดคือ วิถีชีวิตคนท้องถิ่นน่าสนใจ ซึ่งสอดคล้องกับ ทักษิณา ทรงอิทธิสุข (2560) ศึกษาเรื่องการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศจากมุมมองของนักท่องเที่ยว กรณีศึกษา อำเภอแม่สวด จังหวัดตาก สภาพแวดล้อมมีศักยภาพสูงด้านการไม่มีมลภาวะในแหล่งท่องเที่ยว (ขยะ ทัศนียภาพ เสียง น้ำ อากาศ) มีลักษณะ ทางธรรมชาติที่สมบูรณ์ไม่ถูกตัดแปลงจากมนุษย์ และมีสภาพแวดล้อม/ระบบนิเวศที่สมบูรณ์ก็มีศักยภาพสูง

ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้หลายเส้นทาง พบว่า แหล่งท่องเที่ยว มีความพร้อมอย่างมากในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ ที่สามารถเดินทางมาได้หลายช่องทาง ได้แก่ การเดินทางมาทางรถยนต์ส่วนตัว รถโดยสารประจำทาง รถตู้ รถเช่า รถรับเหมา รถสามล้อ Taxi ส่วนการเดินทางโดยเครื่องบินสามารถนั่งบินมาลงที่สนามบิน สนามบินอุดร หรือสนามบินนครพนม การเดินทางมาด้วยความสะดวกและมีความปลอดภัย มีรถเช่า รถรับจ้าง และมีเส้นทางที่สะดวกในการเชื่อมโยงทั้ง 3 แห่ง สามารถจัด Trip เป็น One Day Trip ได้ สิ่งควรเพิ่มเติมเรื่อง ป้ายบอกทาง ป้ายประวัติสถานที่เพื่อสื่อความหมายให้นักท่องเที่ยวได้เข้าใจ และควรเพิ่มป้ายบอกทางในจุดสำคัญ และป้ายอธิบายข้อปฏิบัติให้นักท่องเที่ยวเข้าใจได้อย่างชัดเจน และในอนาคตภาครัฐเร่งรัดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในจังหวัดบึงกาฬ มีแผนการก่อสร้างสนามบิน และสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 5 และ มีแผนงานโครงสร้างที่จะอำนวยความสะดวกพื้นฐานคมนาคม เช่น การเปิดเส้นทางใหม่ นักท่องเที่ยวกลุ่มใหม่ เข้ามาในพื้นที่จาก สปป.ลาว มาจาก เมืองปากซัน เข้ามายังบึงกาฬ ถือเป็นโอกาสอย่างหนึ่ง จะได้นักท่องเที่ยวต่างถิ่น หรือนักท่องเที่ยวจาก สปป.ลาว หรือจังหวัดใกล้เคียงอย่างหนองคาย นักท่องเที่ยวจีน เกาหลี ญี่ปุ่น ตะวันตก อเมริกา ฮองกง ไต้หวัน อังกฤษ ฝรั่งเศส ที่เดินทางท่องเที่ยวมายังลาว แล้วยังต้องการเข้ามาที่ประเทศไทย ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้หลายเส้นทาง อยู่ในระดับมาก โดยที่มึความเห็นด้านศักยภาพด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้หลายเส้นทาง มากที่สุดคือ สภาพของเส้นทางท่องเที่ยว/ลักษณะเส้นทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวเหมาะสม รองลงมาคือ ความเหมาะสมของค่าใช้จ่ายในการเดินทาง และระยะเวลาจากตัวเมืองไปแหล่งท่องเที่ยวไม่ไกล น้อยที่สุดคือ มีป้ายบอกทางเป็นระยะทางที่ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มัสคิตา เติงจิ (2560) ศึกษา เรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ: กรณี ศึกษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าฮาลา-บาลาอำเภอแว้ง จังหวัดนราธิวาส พบว่าด้านศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในภาพรวมทั้ง 6 ด้าน มีศักยภาพอยู่ในระดับ มาก รวมถึงด้านความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวที่พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมาก ซึ่งพบว่า การมีป้ายชี้ทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว พาหนะที่เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว และลักษณะถนนในการเข้าถึง แหล่งท่องเที่ยวมีศักยภาพสูง

ด้านแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสะดวกและปลอดภัย พบว่า แหล่งท่องเที่ยวมีความพร้อมในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ โดยมีสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ห้องน้ำ ประปา ไฟฟ้า มีครบ แต่ไม่เพียงพอต่อนักท่องเที่ยว มีลานกางเต็นท์ มีห้องพักให้บริการ ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา และสนับสนุนการท่องเที่ยวในอนาคต มีการประชุมผลักดันภาคส่วนอื่น ๆ ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ เป็นท่าเรือ และการขายของที่ระลึก และร้านค้าของชาวบ้าน มีระบบรักษาความปลอดภัย / เสื่อชูชีพ ระบบอาสาป่าไม้ในแต่ละจุดของแหล่งท่องเที่ยว มีระบบรักษาความปลอดภัย เวรยาม 24 ชั่วโมง มีลานกางเต็นท์ ห้ามนำกล้องโฟม สัตว์เลี้ยง / ไม่มีสัตว์อันตราย สิ่งที่ควรเพิ่มเติม ควรมีแผนปรับปรุง ลานจอดรถและสิ่งอำนวยความสะดวกและสาธารณูปโภค บ้านพักบริการแก่นักท่องเที่ยว ห้องน้ำ ร้านค้าร้านอาหารให้เพียงพอ และการให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวเรื่องมาตรฐานความปลอดภัย และการตรวจสอบอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวว่ามีจุดตรงไหนชำรุด และทำการดูแลสม่ำเสมอเพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุแก่นักท่องเที่ยว เช่น ป้ายเตือนนักท่องเที่ยวแต่ละจุด บันไดการเดินขึ้นเขา และสะพานในการเดินทางในสถานที่ท่องเที่ยวซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวด้านแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสะดวกปลอดภัย อยู่ในระดับมาก โดยที่มีความเห็นด้านศักยภาพด้านแหล่งท่องเที่ยวมีความสะดวกปลอดภัย มากที่สุดคือ มีศูนย์บริการข้อมูล การสื่อสารสามารถติดต่อได้โดยสะดวก รองลงมาคือ การรักษาความปลอดภัยมีความพร้อมและมีมาตรฐาน น้อยที่สุดคือ ร้านอาหาร เครื่องดื่ม สะอาด อร่อย และหลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับ กัลยารัตน์ ศิริรัตน์ (2559) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของจังหวัด นครศรีธรรมราช พบว่าด้านคมนาคม และสาธารณูปโภคมาก จากปัจจัยด้านความเชื่อมโยงของเส้นทางท่องเที่ยว ด้านถนนและเส้นทางที่ใช้เดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว และระบบขนส่งที่เหมาะสมกับสภาพแหล่งท่องเที่ยว ด้านที่พักแรม และร้านอาหารมาก

ด้านสภาพแวดล้อม พบว่า แหล่งท่องเที่ยวมีความพร้อมในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ นั้น มีสภาพอากาศ ระบบนิเวศ ที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยว ธรรมชาติป่าดงดิบ ความสวยงามของลักษณะหิน แหล่งธรณีวิทยา มีความสวยงาม อุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ มีชวงท่องเที่ยวเพื่อมาสัมผัสอากาศหนาว และชมพระอาทิตย์ขึ้น ถ้านาคที่มีความสวยงามและเป็นแหล่งแห่งศรัทธา การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวมากจะมีผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยว โดยการสร้างสิ่งก่อสร้าง ต้องมีการประชุมการพิจารณา เรื่องผลกระทบ การเปิดแหล่งท่องเที่ยว 10 เดือน และปิด 2 เดือน เพื่อให้ธรรมชาติได้ฟื้นตัว แต่ในจุดที่มีการบริหารจัดการที่ดี จะไม่ได้รับผลกระทบมากนัก และปัจจุบันยังไม่ได้นำวิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี มาปรับใช้ในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว มีเพียงการนำสินค้า ผลิตภัณฑ์ชุมชนมาขายได้ สิ่งที่ควรเพิ่มเติม แหล่งซื้อของเพราะการซื้อของเป็นพฤติกรรมที่สำคัญของนักท่องเที่ยว จะต้องพัฒนาแหล่งซื้อของโดยเฉพาะสินค้า OTOP การรวมตัวของกลุ่ม

เกษตรและกลุ่มอาชีพยังไม่เข้มแข็ง และไม่มีการทำกิจกรรมด้านอาชีพอย่าง ต่อเนื่อง ส่งผลให้ไม่มีสินค้า OTOP ที่มีชื่อเสียงต่อเนื่อง รวมถึงไม่ได้พัฒนาการแปรรูปผลผลิตการเกษตรและบรรจุภัณฑ์ให้ได้มาตรฐาน และผู้ประกอบการร้านอาหารที่ขึ้นชื่อน้อย และอีกอย่างที่เป็นอุปสรรคในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว คือกฎหมายที่ทำให้กรมป่าไม้มีข้อจำกัดในการเปิดพื้นที่ในป่าสงวน ที่มีความงามของธรรมชาติมาเป็นแหล่งท่องเที่ยว หากไม่มีการทำโครงการพิเศษที่จะทำให้กรมป่าไม้สามารถเปิดพื้นที่ให้นักท่องเที่ยวเข้าไปชมความงามของธรรมชาติได้ โอกาสของบึงกาฬในการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวก็จะลดลงไปมาก ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวด้านสภาพแวดล้อมในอุทยาน/เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า อยู่ในระดับมาก โดยที่มีความเห็นด้านศักยภาพด้านสภาพแวดล้อมในอุทยาน/เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า มากที่สุดคือ สภาพทางกายภาพเหมาะสมกับนักท่องเที่ยว รองลงมาคือ สภาพอากาศระบบนิเวศมีความหลากหลาย น้อยที่สุดคือ สภาพแวดล้อมในอุทยานสะอาดถูกสุขลักษณะ ซึ่งสอดคล้องกับ นุชประวี ลิขิตศรี (2562) ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดพิจิตร ด้านสภาพของแหล่งท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก อาทิวัดโพธิ์ประทับช้างมีโบสถ์เก่าแก่ที่สร้างในสมัยอยุธยา บึงสีไฟที่มีรูปปั้นพญาลาละวันที่เป็นสัญลักษณ์ทาง การท่องเที่ยวของจังหวัดพิจิตร เป็นต้น ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่มีการจัดการดูแลอย่างเป็น ระบบและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา ได้แก่ วัดสุขุมาราม ย่านเก่าวังกรด ศูนย์มิตรภาพไทย-เวียดนาม บ้านดง วัดศรีศรัทธาราม วัดท่าหลวง ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวบางแห่งมีการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวยังไม่ดีเท่าที่ควร ได้แก่ วัดโพธิ์ประทับช้าง ส่วนแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องได้รับการฟื้นฟูอย่างเร่งด่วนคือ บึงสีไฟ ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่รู้จักแต่ยังไม่มีการบริหารจัดการที่เป็นระบบ

ด้านข้อจำกัด พบว่า พื้นที่แหล่งท่องเที่ยวสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้แต่มีบางจุดที่มีข้อจำกัดคือ ถ้ำนาคา เข้าชมแหล่งท่องเที่ยว 700 คน/วัน โดยการจองผ่าน App QQ จองค่อนข้างยาก อีกทั้งน้ำตกท่าเรือ จำกัด 2000 คนต่อวัน น้ำตกถ้ำพระสามารถรองรับนักท่องเที่ยวจำกัดได้วันละไม่เกิน 4000 คนต่อวัน สาธารณูปโภคและความปลอดภัยต่าง ๆ มีเพียงพอ และในบางจุดอาสารับการแก่นักท่องเที่ยว ปัญหา คือ ขาดบุคลากรในการท่องเที่ยว มักคุเทศก์ท้องถิ่นเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความ สามารถ ทักษะหรือพื้นที่ที่สามารถ ให้รายละเอียดเกี่ยวกับพืชพันธุ์ ความสำคัญของสภาพแวดล้อมและความสำคัญของระบบนิเวศได้ ควรมีการจัดอบรมและส่งเสริมให้คนในท้องถิ่นรู้จักการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และ ฝึกอบรมไกด์ท้องถิ่นเพื่อดูแลและให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว และยังมีข้อจำกัดด้านกฎหมายกรมป่าไม้ที่ไม่สามารถพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างเต็มที่ ซึ่งสอดคล้องกับ เอกชล เวชปัญญา (2562) ศึกษาการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อุทยานแห่งชาติดอยผาหลวง จังหวัดแพร่ การพัฒนาในด้านการท่องเที่ยว และพื้นที่บริเวณอุทยานสามารถรับรองนักท่องเที่ยวได้ และการเชื่อมโยงเส้นทางของแหล่งท่องเที่ยวภายในอุทยานที่สมควร

ได้รับการปรับปรุงและพัฒนา ได้แก่ ป้ายสื่อความหมายและป้ายบอกทางที่ชัดเจน และมีการเสนอแนวทางการพัฒนา ได้แก่พื้นที่สีเขียว ด้วยการหมั่นดูแลรักษาป่าไม้และช่วยกันปลูกต้นไม้เป็นประจำ รวมถึงการเพิ่มกิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่เป็นเชิงอนุรักษ์ เช่นกิจกรรมการปลูกป่า อนุรักษ์พื้นที่ป่าไม้ โดยการส่งเสริมและการจัดอบรมให้คนในชุมชนและเยาวชน รู้จักการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ไม่บุกรุกป่าไม้

ด้านความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว พบว่า แหล่งท่องเที่ยวมีความพร้อมในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ คือ แหล่งท่องเที่ยวมีสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ และเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยว ได้แก่ หินสามวาฬ ถ้ำนาคา ถ้ำนาคี เจดีย์กองข้าวศรีบุญเนาว์ บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ น้ำตกถ้ำพระ น้ำตกเจ็ดสี น้ำตกถ้ำฝุ่น น้ำตกชะแนน พระพุทธรูปหลวงปู่พัน น้ำตกตาดนกเขียน ลานธรรม หลวงพ่อพระสิงห์ หินช้าง หินรถไฟ ส่างร้อยบ่อ เจดีย์ปู่เสาร์ เจดีย์ปู่วัง เคียรพญานาค 3 เคียรถ้ำหิน แหล่งท่องเที่ยวมีแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวได้ คือ อุทยานภูลังกามีถ้ำนาคา แหล่งท่องเที่ยวของหินสามวาฬ แหล่งท่องเที่ยวมีสถานที่แปลกใหม่ที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยว คือ หินรถไฟ น้ำตกวงช้าง สิ่งที่ต้องเพิ่มเติม เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รู้จักมากยิ่งขึ้น ควร จัดแพคเกจส่งเสริมการท่องเที่ยวช่วงหยุดยาวในสื่อดิจิทัลและผลักดันแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู เป็นปฏิทินท่องเที่ยวหลักของจังหวัดบึงกาฬ โดยใช้สื่อดิจิทัลและนำวัฒนธรรมมาใช้ในงานบริการการท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมรวมกลุ่มธุรกิจท่องเที่ยวครบวงจร ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของนักท่องเที่ยว ด้านข้อจำกัดในการรับรองนักท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก โดยที่มึความเห็นด้านศักยภาพด้านข้อจำกัดในการรับรองนักท่องเที่ยว มากที่สุดคือ ไม่มีข้อจำกัดด้านพื้นที่ ในการรับรองนักท่องเที่ยว รองลงมาคือ ไม่มีข้อจำกัดทางด้านบริการ ในการรับรองนักท่องเที่ยว น้อยที่สุดคือ ไม่มีข้อจำกัดด้านสาธารณูปโภค พร้อมรับนักท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับ นพปฎล ธาระวานิช (2564) ศึกษาการรับรู้ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว และคุณภาพการให้บริการของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ในแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเกาะรัตนโกสินทร์ แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเกาะรัตนโกสินทร์มีศักยภาพขององค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 6 (6As) ในระดับดีดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวชม พฤติกรรมการรับรู้ของนักท่องเที่ยว ชาวต่างประเทศเกี่ยวกับความโดดเด่น 3 ด้านของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของเกาะรัตนโกสินทร์อยู่ใน ระดับดีตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยว และคุณภาพการให้บริการของผู้ประกอบการในแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับดีสร้างความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยว

1.2 ส่วนประสมทางการตลาด

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) จากกลุ่มตัวแทนจากทุกภาคส่วนที่มีส่วนในการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ ซึ่งพบว่ามีบุคลากรน้อย แต่สามารถบริหารจัดการได้ โดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนต่าง ๆ ในพื้นที่ซึ่งสอดคล้องกับความ

ต้องการด้านส่วนประสมทางการตลาดโดยรวมของนักท่องเที่ยว โดยรวมอยู่ในระดับ มาก และเมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า ด้านที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการด้านส่วนประสมทางการตลาดมากที่สุดคือด้านบุคลากรการท่องเที่ยว (People) รองลงมาคือ ด้านการส่งเสริมการขายการท่องเที่ยว (Promotion) ด้านกระบวนการบริการการท่องเที่ยว (Process) ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายการท่องเที่ยว (Place) ด้านราคาการท่องเที่ยว (Price) ด้านลักษณะทางกายภาพการท่องเที่ยว (Physical Evidence) และน้อยที่สุดคือ ด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว (Product) ตามลำดับ ดังนี้

ด้านผลิตภัณฑ์ พบว่า มีการจัดกิจกรรม บริการ เพียงพอสองความต้องการของนักท่องเที่ยว ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า ด้านผลิตภัณฑ์ : มีการจัดกิจกรรม บริการ เพียงพอสองความต้องการของนักท่องเที่ยว ด้านการบริการ มีบริการรถ รับ-ส่ง มีอาสาสมัคร มีบริการลูกหาบ นอกจากนี้ ยังมีกิจกรรม จัดเวิร์กช็อป มีการขอพรด้านความเชื่อพญานาค มีค่ายของเยาวชน มีการแสดงคอนเสิร์ต มีไหว้พระที่ลานธรรม มีชมวิวกาญจนาภิเษกและหินสามวาฬ ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Product) อยู่ในระดับมาก โดยที่มีความต้องการด้านส่วนประสมทางการตลาดด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว มากที่สุดคือ การจัดการท่องเที่ยวที่ตอบสนองต่อความต้องการได้ รองลงมาคือ มีแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมให้เลือกหลายแบบ และน้อยที่สุดคือ ของที่ระลึกมีหลายประเภท ซึ่งสอดคล้องกับ เพ็ญชาย ช่วยบำรุง (2555) ผลิตภัณฑ์ (Product) หมายถึง สิ่งที่เสนอขายในตลาดเพื่อทำให้เกิดความสนใจที่จะได้มาใช้หรือบริโภคและเพื่อสนองความต้องการของลูกค้าให้มีความพึงพอใจ จากความหมายดังกล่าวผลิตภัณฑ์ที่เสนออาจจะมีตัวตนหรือไม่ก็ได้ ผลิตภัณฑ์จึงประกอบไปด้วย สินค้า บริการ ความคิด สถานที่ องค์การหรือสถานที่ หรือ สินค้าทางการท่องเที่ยวนั้น แตกต่างจากสินค้าในกลุ่มธุรกิจอื่นโดยสิ้นเชิง สินค้าจากการท่องเที่ยวเป็นสินค้าที่ไม่สามารถจับต้องได้ (Intangible Product) ก่อนการตัดสินใจซื้อ ซึ่งแตกต่างจากสินค้าอื่น ๆ ที่สามารถจับต้องได้ (Tangible Product) หรือทดลองใช้ หรือสัมผัสก่อนการตัดสินใจซื้อของลูกค้าจะขึ้นอยู่กับความเชื่อมั่นและความต้องการของลูกค้าโดยตรง ซึ่งการตัดสินใจดังกล่าวนี้คือการซื้อ ความคาดหวัง (Expectation) เท่านั้น

ด้านราคา พบว่า มีค่าบริการ ราคาที่เหมาะสม แก่นักท่องเที่ยว สรุปได้ว่าด้านราคาดังกล่าว มีอัตราค่าบริการที่เหมาะสม โดยราคาที่ที่ยอมรับได้ ทั้งอาสาสมัครและนักท่องเที่ยว ทางเลือกค่าบริการ มีการแชร์กับคนอื่น หรือตามสถานการณ์ มีราคาคนไทยและราคาชาวต่างชาติ ค่ารถ ค่าเรือ ค่าตัวเข้าชม ค่าบริการไกด์อาสา ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ด้านราคาทางการท่องเที่ยว (Price) อยู่ในระดับมาก โดยที่มีความต้องการด้านส่วนประสมทางการตลาดด้านราคาทางการท่องเที่ยว มากที่สุดคือราคาสินค้าและบริการการท่องเที่ยวมีความเหมาะสม รองลงมาคือ ราคาสินค้าและบริการในแหล่งท่องเที่ยวมีความมาตรฐานราคาใกล้เคียงกันในแต่ละแหล่งท่องเที่ยว และน้อยที่สุดคือ สินค้าและบริการการท่องเที่ยวมีราคาหลากหลายตามความต้องการและ

เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวแต่ละกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับ ปราณปรียา นพคุณ (2561) ศึกษาปัจจัยทางการตลาดท่องเที่ยว (7Ps) ที่มีผลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว ด่าน้ำลึกในประเทศไทย ของนักดำน้ำชาวต่างชาติ ปัจจัยด้านการตลาดท่องเที่ยว (7Ps) มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวด่าน้ำลึกในประเทศไทยของนักดำน้ำชาวต่างชาติ คือ ลักษณะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยว บุคคล การกำหนดราคาสินค้าและการบริการในแหล่งท่องเที่ยว และช่องทางการจัดจำหน่าย มีอิทธิพลต่อ การตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวด่าน้ำลึกในประเทศไทยของนักดำน้ำชาวต่างชาติ

ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย พบว่า มีการจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อม เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว สรุปได้ว่าด้านช่องทางการจัดจำหน่าย : มีการจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อม เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว มีจุดถ่ายรูปที่หินสามวาฬ เทคนิคการถ่ายรูปต่าง ๆ เช่น ถ้าถาชี มีการกระโดดชีไม่กระดก ถ่ายที่หินสามวาฬ มีการจัดการด้านสถานที่ จุดกางเต็นท์ จุดชมวิวก้าวพระ ชมวิวน้ำโขง มีการจัดการสิ่งแวดล้อม มีการให้ความรู้ก่อนขึ้นไปชมแหล่งท่องเที่ยว มีการจัดระเบียบร้านค้า มีการโปรโมท โฆษณา ประชาสัมพันธ์ มีการจัดระเบียบร้านค้า รวมทั้งกำหนดเส้นทางจัดโซนแบ่งเส้นทางขึ้น-ลงที่ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวด้านช่องทางการจัดจำหน่ายทางการท่องเที่ยว (Place) อยู่ในระดับมาก โดยที่มีความต้องการด้านส่วนประสมทางการตลาดด้านช่องทางการจัดจำหน่ายทางการท่องเที่ยว มากที่สุดคือ มีการจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมหลายรูปแบบ รองลงมาคือ มีการจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมในการนำเสนอบริการให้นักท่องเที่ยวเหมาะสม และน้อยที่สุดคือ มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวที่มีความพร้อมในการให้ข้อมูลหรือบริการนักท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับ วัชรินทร์ เกิดทรัพย์ ทำการศึกษาการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในการเลือกใช้บริการที่พักในจังหวัดภูเก็ต ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยส่วนผสมทางการตลาดด้านบุคลากร ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านกระบวนการ ด้านลักษณะทางกายภาพ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย และด้านส่งเสริมการตลาด มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในการเลือกใช้บริการที่พักในจังหวัดภูเก็ต

ด้านส่งเสริมการขาย พบว่ามีการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ เพื่อส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยว สรุปได้ว่า ด้านส่งเสริมการขาย : มีการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ เพื่อส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยว พบว่ามีเพจของอุทยาน มีเพจพันธมิตร เพจท่องเที่ยวบึงกาฬ ประชาสัมพันธ์ของจังหวัด เพจ Facebook เว็บไซต์ภายในจังหวัดบึงกาฬ และเว็บไซต์อื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวด้านการส่งเสริมการขายทางการท่องเที่ยว (Promotion) อยู่ในระดับมาก โดยที่มีความต้องการด้านส่วนประสมทางการตลาดด้านการส่งเสริมการขายทางการท่องเที่ยว มากที่สุดคือ สื่อประชาสัมพันธ์มีข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวและการให้บริการในแหล่งท่องเที่ยวที่ครบถ้วน รองลงมาคือ สื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวมีความหลากหลาย และน้อยที่สุดคือ มีการ

ส่งเสริมการขายหลายรูปแบบ เช่น จัดแพ็คเกจ ลดราคา เพื่อดึงดูดใจลูกค้า ซึ่งสอดคล้องกับ อาวีวรรณ บัวเฟื่อน (2561) ศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจของ นักท่องเที่ยวชาวจีนในการท่องเที่ยวในประเทศไทย กรณี ศึกษาสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดชลบุรี พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ให้ความสำคัญ ด้านความถูกต้องของข้อมูลข่าวสารและเพื่อ ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว การเสนอข่าวสารของสถานที่ท่องเที่ยวในต่างประเทศ การจัดกิจกรรม ส่งเสริมทางการท่องเที่ยวในราคาพิเศษ และสื่อที่พบเห็นในการประชาสัมพันธ์ เช่น อินเทอร์เน็ต แผ่น ป้ายทั้งนี้อาจเพราะการส่งเสริมการตลาด เป็นแนวคิดและเพื่อวางแผนกระตุ้นความพึงพอใจของ ผู้บริโภคและเป็นเครื่องมือที่ผู้ประกอบการสื่อสารกับผู้บริโภค ซึ่งเครื่องมือนี้ในการส่งเสริมทาง การตลาด ซึ่งประกอบไปด้วย การโฆษณาตามสื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุโทรทัศน์และสื่อออนไลน์ ที่เป็นที่นิยมมากในปัจจุบัน

ด้านบุคลากร พบว่ามีบุคลากรการท่องเที่ยวที่สามารถให้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว สรุปได้ว่ามีบุคลากรการท่องเที่ยวที่สามารถให้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว โดยบุคลากรสามารถ ให้ข้อมูล และบริการได้ทุกคน และมีอาสาป้าไม่ช่วยดูแลแต่ปัญหาที่พบคือบุคลากรในการท่องเที่ยว มักคุเทศก์ท้องถิ่นมีไม่เพียงพอในการให้บริการนักท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ นักท่องเที่ยว ด้านบุคลากรทางการท่องเที่ยว (People) อยู่ในระดับมาก โดยที่มีความต้องการด้าน ส่วนประสมทางการตลาด ด้านบุคลากรทางการท่องเที่ยว มากที่สุดคือบุคลากรทางการท่องเที่ยวมีความ ยิ้มแย้มแจ่มใส ความเป็นมิตร และให้บริการนักท่องเที่ยวอย่างเต็มที่ รองลงมาคือ มีจำนวน บุคลากรการท่องเที่ยวเพียงพอกับจำนวนนักท่องเที่ยว และน้อยที่สุดคือ บุคลากรการท่องเที่ยวมี ทักษะในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับ อาวีวรรณ บัวเฟื่อน (2561) ศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวจีนในการท่องเที่ยว ในประเทศไทย กรณี ศึกษาสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดชลบุรี พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ให้ ความสำคัญด้านความรู้ของเจ้าหน้าที่รัฐ/เอกชน ในการให้บริการสถานที่ท่องเที่ยว การบริการของ เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยว คนในท้องถิ่นมีอัธยาศัยดี พุดจาสุภาพ และ ความเพียงพอของเจ้าหน้าที่รัฐ/เอกชนในการให้บริการสถานที่ท่องเที่ยว อาจเป็นเพราะเจ้าหน้าที่หรือ พนักงานในธุรกิจต่าง ๆ ซึ่งเป็นผู้ที่จะสร้างความพึงพอใจและความประทับใจให้กับลูกค้าผ่านทางการ สร้างสายสัมพันธ์อันดีจากการให้บริการดูแล อำนวยความสะดวก และให้ความช่วยเหลือแก่นักท่องเที่ยว เช่นเจ้าหน้าที่สนามบิน พนักงานโรงแรมพนักงานร้านอาหาร รวมถึงเจ้าหน้าที่ ที่ให้บริการนักท่องเที่ยวพบเจอตลอดเวลาที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดชลบุรี

ด้านลักษณะทางกายภาพ พบว่ามีความสะอาดความปลอดภัย และมีระบบ สาธารณูปโภคเพียงพอต่อนักท่องเที่ยว สรุปได้ว่าสถานที่ท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความสะอาด ความปลอดภัย และมีระบบสาธารณูปโภคเพียงพอต่อนักท่องเที่ยว ยกเว้นที่ศูนย์เรียนรู้ธรรมชาติป่าดงดิบ

กะลา ป่าภูสิงห์ และป่าดงชมพู)(หินสามวาฬ)ที่ระบบสาธารณูปโภคไม่เพียงพอเนื่องจากการสร้างห้องน้ำบริการนักท่องเที่ยวไม่สามารถสร้างได้เนื่องจากติดเรื่องกฎหมายของกรมป่าไม้ ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ด้านลักษณะทางกายภาพทางการท่องเที่ยว (Physical Evidence) อยู่ในระดับมาก โดยที่มีความต้องการด้านส่วนประสมทางการตลาดด้านลักษณะทางกายภาพทางการท่องเที่ยว มากที่สุดคือการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวมีความสะดวก รองลงมาคือ แหล่งท่องเที่ยวมีระบบสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมเพียงพอ และน้อยที่สุดคือ แหล่งท่องเที่ยวมีความสะอาดเรียบร้อย ซึ่งสอดคล้องกับ อาริวรรณ บัวเผื่อน (2561) ศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวจีนในการท่องเที่ยวในประเทศไทย กรณี ศึกษาสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดชลบุรี พบว่า นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญด้านการตกแต่งสถานที่ท่องเที่ยวเป็นอันดับแรก ความสวยงามของสถานที่ท่องเที่ยว ศูนย์ประชาสัมพันธ์ที่เห็นได้ชัดเจน และความสะอาดของสถานที่ท่องเที่ยว ทั้งนี้อาจเป็นเพราะจังหวัดชลบุรีเป็นจังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย เช่น ทะเล เกาะ และแหล่งช้อปปิ้ง และเป็นจังหวัดที่มีการคมนาคมที่สะดวก

ด้านกระบวนการบริการ พบว่า มีระเบียบ วิธีการและการปฏิบัติในด้านบริการ เพื่อส่งมอบการบริการอย่างถูกต้อง รวดเร็ว ที่ทำให้เกิดความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว สรุปได้ว่า แหล่งท่องเที่ยว มีระเบียบ วิธีการและการปฏิบัติในด้านบริการ เพื่อส่งมอบการบริการอย่างถูกต้อง รวดเร็ว ที่ทำให้เกิดความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว มีกฎระเบียบที่ชัดเจน เช่น เรื่องความสะอาด การขีดเขียนหิน มีการอบรมชาวบ้าน และเจ้าหน้าที่ ด้านการให้บริการ และด้านความปลอดภัย ใช้อาสาสมัครท่องเที่ยวเป็นผู้ให้บริการแก่นักท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวด้านกระบวนการบริการการท่องเที่ยว (Process) อยู่ในระดับมาก โดยที่มีความต้องการด้านส่วนประสมทางการตลาดด้านกระบวนการบริการการท่องเที่ยว มากที่สุดคือ มีการกำหนดระเบียบวิธีการในการให้บริการนักท่องเที่ยวอย่างถูกต้องและรวดเร็ว รองลงมาคือ มีกระบวนการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวด้วยความเอาใจใส่ และน้อยที่สุดคือ มีกระบวนการให้บริการตอบสนองความต้องการนักท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับ อาริวรรณ บัวเผื่อน (2561) ศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวจีนในการท่องเที่ยวในประเทศไทย กรณี ศึกษาสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดชลบุรี พบว่า นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญด้านกระบวนการ โดยให้ความสำคัญด้านการเข้มงวดเรื่องกฎระเบียบของสถานที่ท่องเที่ยว เช่น ห้ามถ่ายรูป การแต่งกายสุภาพ ความปลอดภัยของสถานที่ การอำนวยความสะดวกการจราจรแก่นักท่องเที่ยว และความปลอดภัยในการเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยว

ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

ประยุกต์มาจากแนวความคิด ของ (J. Pelasol, 2012) โดยรวมของแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่ได้รับการประเมินศักยภาพ มากที่สุด คือ ด้านความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว รองลงมาคือด้านสภาพแวดล้อมในอุทยาน/เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้หลายเส้นทาง ด้านลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว ด้านข้อจำกัดในการรับรองนักท่องเที่ยว และน้อยที่สุดคือ ด้านแหล่งท่องเที่ยวมีความสะดวกปลอดภัย

2. ผลการวิจัยตามความมุ่งหมายของการวิจัยที่ 2 เพื่อศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยว

ความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 อุทยานแห่งชาติ จังหวัดบึงกาฬ

2.1 จำแนกตามข้อมูลปัจจัยข้อมูลส่วนบุคคล สรุปผลได้ดังนี้

พบว่า พื้นที่เก็บข้อมูล มากที่สุด คือ อุทยานแห่งชาติภูสิงห์ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุ มากที่สุดคือ 31-40 ปี ภูมิลำเนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระดับการศึกษา ปริญญาตรี คิดเป็น อาชีพ พนักงานเอกชน ลักษณะนักท่องเที่ยว ดังนี้ กลุ่มนักท่องเที่ยว มากที่สุดคือ คนในพื้นที่จังหวัด บึงกาฬ ผู้ร่วมเดินทาง มากที่สุดคือ เพื่อนสนิท จำนวนครั้งที่เดินทางมาเที่ยวบึงกาฬ มากที่สุด คือ ครั้งแรก ลักษณะการเดินทาง มากที่สุดคือ รถยนต์ส่วนตัว จุดท่องเที่ยว มากที่สุดคือ สถานที่ขึ้นซื้อ คิดแหล่งข้อมูลท่องเที่ยว มากที่สุดคือ อินเทอร์เน็ต (Facebook, twitter) สาเหตุที่ตัดสินใจมาเที่ยว มากที่สุดคือ ชื่นชอบธรรมชาติ/ชื่นชอบแหล่งท่องเที่ยว รูปแบบที่พักแรม มากที่สุดคือรีสอร์ทใกล้เคียง ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง มากที่สุดคือ น้อยกว่า 5,000 บาท/ครั้ง วัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยว มาก ที่สุดคือ พักผ่อนหย่อนใจ แหล่งท่องเที่ยวที่เดินทางไป มากที่สุดคือ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวน ภูสิงห์

2.1.1 พฤติกรรมนักท่องเที่ยว ความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติจากนักท่องเที่ยว

ประยุกต์มาจากแนวความคิด (Philip Kotler, 1997) เกี่ยวกับส่วนประสมทางการตลาด (Marketing Mix หรือ 7Ps) โดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการด้านส่วนประสมทางการตลาด มากที่สุดคือ ด้านบุคลากรการท่องเที่ยว (People) รองลงมาคือ ด้านการส่งเสริมการขายการท่องเที่ยว (Promotion) ด้านกระบวนการบริการการท่องเที่ยว (Process) ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายการท่องเที่ยว (Place) ด้านราคาการท่องเที่ยว (Price) ด้านลักษณะทางกายภาพการท่องเที่ยว (Physical Evidence) และน้อยที่สุดคือ ด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว (Product)

2.1.2 เปรียบเทียบศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวและความต้องการของนักท่องเที่ยว

1. สมมติฐานที่ 1 นักท่องเที่ยวที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษาอาชีพ และรายได้ต่อเดือน ที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน ส่วนนักท่องเที่ยวที่มี เพศแตกต่างกัน มีพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่ไม่แตกต่างกัน

2. สมมติฐานที่ 2 นักท่องเที่ยวที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ที่แตกต่างกัน มีความต้องการต่อการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดบึงกาฬที่แตกต่างกัน ส่วนนักท่องเที่ยวที่มี เพศแตกต่างกัน มีความต้องการต่อการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดบึงกาฬที่ไม่แตกต่างกัน

2.1 จากผลการศึกษาที่พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีเพศ แตกต่างกัน มีพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวไม่แตกต่างกัน และรายด้านไม่พบว่า เพศแตกต่างกัน มีการประเมิน ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬที่ไม่แตกต่างกัน โดยนักท่องเที่ยวเพศชาย มีการประเมิน ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ เท่ากับนักท่องเที่ยวเพศหญิง สอดคล้องกับการศึกษาของ นฤมล รัตนไพจิตร ราตรี เขียวรอด และตรีวันันท์ เนืองอุทัย (2562) ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้สูงอายุ ในจังหวัด นครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้สูงอายุในจังหวัด นครศรีธรรมราชสนใจ เป็นเรื่องของการนวดแผนไทย การนวดแผนโบราณ การประคบสมุนไพร และการใช้น้ำมันหอมระเหย หากเป็นการเดินทางท่องเที่ยวจะเป็นการเดินทางเพื่อการไปเยี่ยมญาติ เยี่ยมเพื่อน และเพื่อการพักผ่อน พบว่า เพศไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้สูงอายุ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติ 3 ภู เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ยังไม่เป็นที่รู้จักมากนัก การที่มีใหม่ ยังเป็นธรรมชาติอยู่มากและเป็นวิถีชาวบ้าน ทำให้ผู้มาเยือนเกิดความประทับใจไม่แตกต่างกันจนอาจส่งผลให้ นักท่องเที่ยวที่มีเพศ แตกต่างกัน มีพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวไม่แตกต่างกัน

2.2 จากผลการศึกษาที่พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุ แตกต่างกัน มีพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวแตกต่างกัน นักท่องเที่ยวที่มี 30 ปีและต่ำกว่า มีการประเมิน ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ สูงกว่านักท่องเที่ยวที่มีอายุ 31-40 ปี และนักท่องเที่ยวที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป และรายด้านพบว่า นักท่องเที่ยวที่มี อายุ แตกต่างกันมีการประเมิน ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬแตกต่างกันคือด้านลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว ด้านแหล่งท่องเที่ยวมีความสะดวกและปลอดภัย และด้านสภาพแวดล้อม สอดคล้องกับการศึกษาของ กอบกาญจน์ เจริญทอง (2556) ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวตลาดน้ำ อัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ผลการวิจัย พบว่า อายุ เป็นปัจจัยที่ทำให้คนมีความแตกต่างกันในเรื่องของความคิดและพฤติกรรม คนที่อายุน้อยมักจะมี ความคิดเสรีนิยม ยึดถืออุดมการณ์ และมองโลกใน

แง่ดี มากกว่าคนที่อายุ มากในขณะที่คนอายุมาก มักมี ความคิดที่อนุรักษ์นิยมยึดถือการปฏิบัติ ระมัดระวัง มองโลกในแง่ร้ายกว่าคนที่อายุน้อย เนื่องมาจากผ่านประสบการณ์ ชีวิตที่แตกต่างกัน มี ลักษณะอันมีผลต่อพฤติกรรมและการตัดสินใจ และนฤมล รัตนไพจิตร ราตรี เขียวรอด และตรีวนันท์ เนื่องอุทัย (2562) ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้สูงอายุ ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ผู้สูงอายุใน จังหวัดนครศรีธรรมราชสนใจ เป็นเรื่องของการนวดแผนไทย การนวดแผนโบราณการประคบ สมุนไพร และการใช้น้ำมันหอมระเหย หากเป็นการเดินทางท่องเที่ยวจะเป็นการเดินทางเพื่อการไป เยี่ยมญาติ เยี่ยมเพื่อน และเพื่อการพักผ่อน พบว่า อายุเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้สูงอายุในจังหวัดนครศรีธรรมราช ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากนักท่องเที่ยวที่มีอายุ น้อย อาจจะประทับใจในแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นท่องเที่ยวแบบธรรมชาติแท้ ๆ การจัดการแบบวิถี ชุมชน ทำให้เกิดความประทับใจมากกว่ากลุ่มที่มีอายุมากกว่า จนอาจส่งผลให้นักท่องเที่ยวที่มีอายุ แตกต่างกัน มีพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวแตกต่างกัน

2.3 จากผลการศึกษาที่พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษา แตกต่างกัน มีพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวแตกต่างกัน นักท่องเที่ยวที่จบการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี มีการ ประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ สูงกว่านักท่องเที่ยวที่จบ การศึกษาระดับปริญญาตรี และนักท่องเที่ยวที่จบการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี และรายด้าน พบว่า นักท่องเที่ยวที่มี ระดับการศึกษา แตกต่างกันมีการประเมิน ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทาง ธรรมชาติอุทยานแห่งชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬแตกต่างกันคือด้านลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว ด้าน แหล่งท่องเที่ยวมีความสะดวกและปลอดภัย และด้านสภาพแวดล้อม สอดคล้องกับการศึกษาของ ฐปณี สุวรรณฉัตรชัย (2542) ทำการศึกษาเรื่อง การแสวงหาข่าวสาร การใช้ประโยชน์ และความพึง พอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อข่าวสารของศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร ที่พบว่าระดับ การศึกษาที่ต่างกันทำให้มีความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลที่ต่างกันอันเป็นผลทำให้การรับรู้ข้อมูลอยู่ ในระดับที่ต่างกันไป นอกจากนี้การมีระดับการศึกษาที่ต่างกันยังส่งผลไปถึงพฤติกรรมการท่องเที่ยว โดยผู้ที่มีการศึกษาน้อยมักทำกิจกรรมน้อยกว่าผู้มีการศึกษาในระดับสูงให้ความสนใจกับการพัฒนา ทักษะและการแสดงออก และการศึกษาของนฤมล รัตนไพจิตร ราตรี เขียวรอด และตรีวนันท์ เนื่อง อุทัย (2562) ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้สูงอายุ ใน จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ผู้สูงอายุในจังหวัด นครศรีธรรมราชสนใจเป็นเรื่องของการนวดแผนไทย การนวดแผนโบราณ การประคบสมุนไพร และการ ใช้น้ำมันหอมระเหย หากเป็นการเดินทางท่องเที่ยวจะเป็นการเดินทางเพื่อการไปเยี่ยมญาติ เยี่ยม เพื่อน และเพื่อการพักผ่อน พบว่า ระดับการศึกษา เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมท่องเที่ยว เชิงสุขภาพของผู้สูงอายุในจังหวัดนครศรีธรรมราช ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากนักท่องเที่ยวที่จบการศึกษา

ในระดับที่ต่ำกว่าอาจจะชอบสถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นแบบหลากหลายและการต้อนรับที่ง่าย ๆ เป็นกันเอง อีกทั้งรู้สึกปลอดภัยในวิถีแนวคิดแบบชนบท คำนึงกับการให้บริการแบบเรียบง่าย ซึ่งอาจจะต่างกับผู้ที่จบการศึกษาสูงกว่า ที่อาจจะมีโอกาสท่องเที่ยวในหลายรูปแบบมากกว่า จนอาจส่งผลให้นักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษา แตกต่างกัน มีพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวแตกต่างกัน

2.4 จากผลการศึกษาที่พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพ แตกต่างกัน มีพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว แตกต่างกัน นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย/อิสระ มีการประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ สูงกว่านักท่องเที่ยวที่มีอาชีพเกษตรกร/นักศึกษา และนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ/เอกชน และรายด้านพบว่า นักท่องเที่ยวที่มี แตกต่างกันมีการประเมิน ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬแตกต่างกัน คือ ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้หลายเส้นทาง ด้านแหล่งท่องเที่ยวมีความสะดวกและปลอดภัยและด้านสภาพแวดล้อม สอดคล้องกับการศึกษาของ ปฐมลักษณ์ สุเวชณชัย (2550) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกท่องเที่ยวภายในประเทศของกลุ่มวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าปัจจัยทางด้านอาชีพส่งผลต่อการตัดสินใจทางการท่องเที่ยว โดยอาชีพที่ต่างกันมักจะส่งผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวที่ต่างกัน และการศึกษาของ สิรินาถ นุชชัยเหล็ก (2541) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดภูเก็ต ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยว ที่พบว่า ปัจจัยทางด้านอาชีพส่งผลต่อการตัดสินใจทางการท่องเที่ยว โดยอาชีพที่ต่างกันมักจะส่งผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวที่ต่างกัน และการศึกษาของ นฤมล รัตนไพจิตร ราตรี เขียวรอด และตรีวันนัท เนื่องอุทัย (2562) ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้สูงอายุในจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้สูงอายุในจังหวัดนครราชสีมาสนใจ เป็นเรื่องของการนวดแผนไทย การนวดแผนโบราณ การประคบสมุนไพร และการใช้น้ำมันหอมระเหย หากเป็นการเดินทางท่องเที่ยวจะเป็นการเดินทางเพื่อการไปเยี่ยมญาติ เยี่ยมเพื่อน และเพื่อการพักผ่อน พบว่า อาชีพเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้สูงอายุในจังหวัดนครราชสีมา ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพ ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย/อิสระ มีโอกาสได้เรียนรู้กับวิชาชีพที่หลากหลาย การท่องเที่ยวที่มีหลายรูปแบบและวิชาชีพต่าง ๆ มีโอกาสได้พบปะผู้คนมากมาย เคยชินกับการท่องเที่ยวที่มีอิสระในวิถีธรรมชาติมากกว่า ซึ่งแตกต่างกับกลุ่มอื่น ๆ ที่มีโอกาสท่องเที่ยวน้อยกว่า จนอาจส่งผลให้นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพ แตกต่างกัน มีพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว แตกต่างกัน

2.5 จากผลการศึกษาที่พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่อเดือน แตกต่างกัน มีพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวแตกต่างกัน นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่อเดือน 20,000 บาท และต่ำกว่า มีการประเมิน ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ สูงกว่านักท่องเที่ยวที่มี

รายได้ต่อเดือนมากกว่า 30,000 บาท และนักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่อเดือน 20,001-30,000 บาท และรายด้านพบว่า นักท่องเที่ยวที่มี แตกต่างกันมีการประเมิน ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติ 3 อุ จังหวัดบึงกาฬแตกต่างกันคือด้านลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้หลายเส้นทาง ด้านแหล่งท่องเที่ยวมีความสะดวกและปลอดภัย ด้านสภาพแวดล้อม และด้านความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว สอดคล้องกับการศึกษาของ เกษรา เกิดมงคล (2546) ได้ศึกษารูปแบบการดำเนินชีวิต การแสวงหาข้อมูลเพื่อการท่องเที่ยวและพฤติกรรมนักท่องเที่ยวของคนวัยทำงาน กล่าวถึงรายได้ของนักท่องเที่ยวว่าเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมต่อการหาข้อมูล ทั้งนี้ การเสาะแสวงหาข้อมูลย่อมมีค่าใช้จ่ายทำให้ผู้มีรายได้น้อยไม่นิยมทำการเสาะแสวงหาข้อมูล เป็นเหตุให้นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่างกันมีข้อมูลทางการท่องเที่ยวที่ต่างกันซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวที่ต่างกันออกไป Mill and Morrison (2002) ได้ระบุว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้มากมักตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวในระยะเวลาที่ยาวนาน มีการเลือกที่พักในระดับหรูหร่า ซึ่งตรงกันข้ามกับนักท่องเที่ยวที่มีรายได้น้อย และการศึกษาของ วชิรา รินทร์ศรี และลักษมี งามมีศรี (2561) ศึกษาเรื่องสื่อประชาสัมพันธ์ที่มีผลต่อพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้สูงอายุ จังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์หลักในการเดินทางท่องเที่ยว เพื่อพักผ่อนหรือท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ ต้องการไปแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติมากที่สุด เน้นการท่องเที่ยวรูปแบบประหยัดเป็นส่วนใหญ่ คนในครอบครัวหรือญาติ มีส่วนร่วมแนะนำและตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว โดยมีครอบครัวหรือญาติร่วมเดินทางท่องเที่ยวไปด้วย รูปแบบพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยว การพักค้างคืนและงบประมาณ ในการเดินทางท่องเที่ยว มีผลต่อการพักค้างคืนในการเดินทางท่องเที่ยวและงบประมาณในการเดินทาง และ นฤมล รัตนไพจิตร ราตรี เขียวรอด และ ตรีวันท์ เนื่องอุทัย (2562) ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้สูงอายุ ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ผู้สูงอายุในจังหวัดนครศรีธรรมราชสนใจ เป็นเรื่องของการนวดแผนไทย การนวดแผนโบราณ การประคบสมุนไพร และการใช้น้ำมันหอมระเหย หากเป็นการเดินทางท่องเที่ยวจะเป็นการเดินทางเพื่อการไปเยี่ยมญาติ เยี่ยมเพื่อน และเพื่อการพักผ่อน พบว่า ระดับรายได้ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้สูงอายุในจังหวัดนครศรีธรรมราช ประกอบด้วย ระดับการศึกษา ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติ 3 อุ มีค่าใช้จ่ายไม่สูงมากนัก เหมาะสมกับกับบุคคลที่กลุ่มรายได้ ทำให้นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่อเดือนไม่สูงสามารถท่องเที่ยวได้อย่างประหยัดและมีคุณภาพ ซึ่งอาจจะต่างกับกลุ่มที่มีรายได้สูงกว่า อาจจะต้องการความสะดวกสบายมากกว่าจนอาจส่งผลให้นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่อเดือน แตกต่างกัน มีพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวแตกต่างกัน

2.6 จากผลการศึกษาที่พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีเพศ แตกต่างกัน มีความต้องการต่อการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดบึงกาฬไม่แตกต่างกัน นักท่องเที่ยวเพศหญิง มีการประเมินความต้องการต่อการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดบึงกาฬสูงกว่า นักท่องเที่ยวเพศชาย รายงานไม่พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีเพศ แตกต่างกันมีความต้องการต่อการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดบึงกาฬแตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ เอกราชมณีกรรณ์ (2542) ศึกษาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหาร องค์การบริหารส่วนตำบลศึกษากรณีจังหวัดมุกดาหาร พบว่าคณะกรรมการบริหารองค์การบริหาร ส่วนตำบล มีความรู้ความเข้าใจบทบาทหน้าที่ ในระดับปานกลาง มีประสิทธิภาพรวมในระดับสูง ปัจจัยเพศไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพและการศึกษาของ สุราทิพย์ เข็มน้อย (2554) ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน กรณีศึกษาตลาดบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยสภาพแวดล้อมของชุมชน ความผูกพันต่อชุมชน และการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยว อย่างยั่งยืนของชุมชนตลาดบางหลวงอยู่ในระดับปานกลาง การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการ พบว่า เพศแตกต่างกันไม่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเรือโท สมประสงค์ ยะดิน (2562) ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการองค์กรเพื่อเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของกองบัญชาการกองทัพไทย พื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา ศึกษาความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลกับการจัดการ องค์กรเพื่อเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และศึกษา อิทธิพลของปัจจัยตัวแบบระบบองค์กรแห่งการเรียนรู้ต่อการจัดการ องค์กรเพื่อเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของกองบัญชาการกองทัพไทย พื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า เพศ ไม่มีส่วนต่อการจัดการองค์กร เพื่อเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของกองบัญชาการกองทัพไทยพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความพร้อมในการจัดการท่องเที่ยวในอุทยานยังต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง แต่เนื่องจากเป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ ความพร้อมในการส่งเสริมทางการตลาดยังมีไม่มากนัก ทำให้เกินกว่าที่นักท่องเที่ยวคาดหวังไว้ จนอาจส่งผลให้นักท่องเที่ยวที่มีเพศแตกต่างกัน มีความต้องการต่อการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดบึงกาฬไม่แตกต่างกัน

2.7 จากผลการศึกษาที่พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุ แตกต่างกัน มีความต้องการต่อการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดบึงกาฬที่แตกต่างกัน นักท่องเที่ยวที่มีอายุ 30 ปีและต่ำกว่า มีการประเมิน ความต้องการต่อการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดบึงกาฬสูงกว่านักท่องเที่ยวที่มีอายุ 31-40 ปี และนักท่องเที่ยวที่มีอายุ 41 ปี ขึ้นไป และรายงานพบว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุแตกต่างกันมีความต้องการต่อการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดบึงกาฬแตกต่างกันคือด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Product) ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายทางการท่องเที่ยว (Place) และด้านลักษณะทางกายภาพทางการท่องเที่ยว (Physical

Evidence) สอดคล้องกับการศึกษาของ ศิริสธร บุญจ้อย และธนัสถา โรจนตระกูล (2558) ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา: องค์การบริหารส่วนตำบลคุยม่วง อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก ศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลคุยม่วง อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก ตามหลักการบริหารการจัดการ McKinsey 7-S Framework จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า อายุ มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการที่ดี ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ การศึกษาของ เรือโท สมประสงค์ ยะดิน (2562) ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการองค์กร เพื่อเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของ กองบัญชาการกองทัพไทย พื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา ศึกษาความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคล กับการจัดการ องค์กรเพื่อเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และศึกษา อิทธิพลของ ปัจจัยตัวแบบระบบองค์กรแห่งการเรียนรู้ต่อการจัดการองค์กรเพื่อเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของ กองบัญชาการกองทัพไทย พื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า อายุ มีผลต่อการจัดการองค์กร เพื่อเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของกองบัญชาการกองทัพไทยพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทราที่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก นักท่องเที่ยวที่มีอายุน้อยรู้จักวิถีทางการตลาดในรูปแบบต่างที่มีเผยแพร่ทั่วไป ทำให้รู้จักการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดบึงกาฬมากกว่า ทำให้ต้องการเรื่องส่วนประสมทางการตลาดมากกว่ากลุ่มที่มีอายุมากกว่า จนอาจส่งผลให้ นักท่องเที่ยวที่มีอายุ แตกต่างกัน มีความต้องการต่อการจัดการ การท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดบึงกาฬที่แตกต่างกัน

2.8 จากผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษา แตกต่างกัน มีความต้องการต่อการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดบึงกาฬแตกต่างกัน นักท่องเที่ยวที่ จบการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีการประเมิน ความต้องการต่อการจัดการการท่องเที่ยวทาง ธรรมชาติของจังหวัดบึงกาฬสูงกว่านักท่องเที่ยวที่จบการศึกษาปริญญาตรี และนักท่องเที่ยวที่จบ การศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี และรายด้านพบว่า นักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความ ต้องการต่อการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดบึงกาฬแตกต่างกันคือด้านผลิตภัณฑ์ ทางการท่องเที่ยว (Product) ด้านราคาทางการท่องเที่ยว (Price) ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ทางการท่องเที่ยว (Place) ด้านการส่งเสริมการขายทางการท่องเที่ยว (Promotion) ด้านบุคลากร ทางการท่องเที่ยว (People) ด้านลักษณะทางกายภาพทางการท่องเที่ยว (Physical Evidence) ด้าน กระบวนการบริการการท่องเที่ยว (Process) สอดคล้องกับการศึกษาของ โสฬส ปัญจะวิสุทธิ์ (2541) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการบริหารกิจการประปาหมู่บ้าน ขนาดใหญ่ พบว่าในภาพรวมมีความสำเร็จอยู่ในระดับสูง โดยมีความสำเร็จมากที่สุดในด้านการบริหาร กิจการ รองลงมาคือการบริการแก่สมาชิกและน้อยที่สุด คือ การมีกำไรจากกองทุน ผลการทดสอบ สมมติฐาน ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการบริหารกิจการ คือ ระดับการศึกษา และ การศึกษาของ ศิริสธร บุญจ้อย และธนัสถา โรจนตระกูล (2558) ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อ

ความสำเร็จในการบริหารจัดการที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา: องค์การบริหารส่วนตำบลคุยม่วง อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก ศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลคุยม่วง อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก ตามหลักการบริหารการจัดการ McKinsey 7-S Framework จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ระดับการศึกษา มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการที่ดี ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักท่องเที่ยวที่จบการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมีความประสงค์ข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในบึงกาฬมากกว่า โดยเฉพาะเรื่องสิ่งแวดล้อมและปลอดภัย ระบบสาธารณูปโภคที่ทำให้การท่องเที่ยวได้อย่างสนุกมากกว่ากลุ่มที่จบการศึกษาในระดับที่สูงกว่า ซึ่งอาจจะพึงพอใจในการท่องเที่ยวรูปแบบที่เป็นธรรมชาติมากกว่า จนอาจส่งผลให้นักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษา แตกต่างกัน มีความต้องการต่อการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดบึงกาฬแตกต่างกัน

2.9 จากผลการศึกษาที่พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพ แตกต่างกัน มีความต้องการต่อการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดบึงกาฬแตกต่างกันนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย/อิสระ มีการประเมิน ความต้องการต่อการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดบึงกาฬสูงกว่านักท่องเที่ยวที่มีอาชีพเกษตรกร/นักศึกษา และนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ/เอกชน และรายด้านพบว่า นักท่องเที่ยวที่มี แตกต่างกันมีความต้องการต่อการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดบึงกาฬแตกต่างกันคือด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Product) ด้านราคาทางการท่องเที่ยว (Price) ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายทางการท่องเที่ยว (Place) ด้านบุคลากรทางการท่องเที่ยว (People) ด้านลักษณะทางกายภาพทางการท่องเที่ยว (Physical Evidence) และด้านกระบวนการบริการการท่องเที่ยว (Process) สอดคล้องกับการศึกษาของ เอกราช มณีกรณ์ (2542) ศึกษาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของ คณะกรรมการบริหาร องค์การบริหารส่วนตำบลศึกษากรณีจังหวัดมุกดาหาร พบว่า คณะกรรมการบริหารองค์การบริหาร ส่วนตำบล มีความรู้ความเข้าใจบทบาทหน้าที่ ในระดับปานกลาง มีประสิทธิภาพรวมในระดับสูง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพ ได้แก่ อาชีพ และการศึกษาของ ศิริสธร บุญจ้อย และธนัสลา โรจนตระกูล (2558) ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา: องค์การบริหารส่วนตำบลคูย่มวง อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก ศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลคูย่มวง อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก ตามหลักการบริหารการจัดการ McKinsey 7-S Framework จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า อาชีพ มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการที่ดี ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก นักท่องเที่ยวที่มี อาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย/อิสระ มีความสนใจการท่องเที่ยวในโอกาสที่เป็นช่วงเวลาพักผ่อนมากกว่า ต้องการข้อมูลต่าง ๆ รวมทั้งต้องการบริการที่มีประสิทธิภาพ การเชื่อมต่อข้อมูลแหล่ง

ท่องเที่ยวมากกว่าอาชีพอื่น ๆ ที่เห็นความสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในรูปแบบวิถีชุมชนรวมทั้งความเชื่อที่มีเสน่ห์และอัตลักษณ์เฉพาะถิ่น จนอาจส่งผลให้นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพ แตกต่างกัน มีความต้องการต่อการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดบึงกาฬแตกต่างกัน

2.10 จากผลการศึกษาที่พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่อเดือน แตกต่างกัน มีความต้องการต่อการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดบึงกาฬแตกต่างกัน นักท่องเที่ยวที่มี รายได้ต่อเดือน 20,000 บาท และต่ำกว่า มีการประเมิน ความต้องการต่อการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดบึงกาฬสูงกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่อเดือน 20,001-30,000 บาท และนักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 30,000 บาท และรายด้านพบว่า นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกันมีความต้องการต่อการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดบึงกาฬแตกต่างกัน คือ ด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Product) ด้านราคาทางการท่องเที่ยว (Price) ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายทางการท่องเที่ยว (Place) ด้านบุคลากรทางการท่องเที่ยว (People) ด้านลักษณะทางกายภาพทางการท่องเที่ยว (Physical Evidence) และด้านกระบวนการบริการการท่องเที่ยว (Process) สอดคล้องกับ ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ (2552 : 57-59) ที่กล่าวว่า รายได้จะกลายเป็นตัวชี้วัดการมีหรือไม่มี ความสามารถในการซื้อสินค้าหรือบริการ ในความเป็นจริงนั้น การเลือกซื้อสินค้าหรือบริการอาจมาจากรูปแบบของการดำรงชีวิต อาชีพ การศึกษา รสนิยมส่วนตัว เป็นต้น นักการตลาดส่วนใหญ่ จึงมักใช้ตัวแปรด้านรายได้ร่วมกับตัวแปรด้านประชากรศาสตร์อื่น ๆ เพื่อให้สามารถกำหนดเป้าหมายได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ อดุล จตุรงค์กุล (2543) ที่กล่าวถึงการศึกษาและรายได้ไว้ว่าแนวโน้มของรายได้ส่วนบุคคลจะมีอำนาจต่ออำนาจการซื้อ และการศึกษาของเรือโท สมประสงค์ ยะดิน (2562) ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการองค์กรเพื่อเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของ กองบัญชาการกองทัพไทย พื้นที่จังหวัดน่าน ศึกษาความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคล กับการจัดการ องค์กรเพื่อเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และศึกษา อิทธิพลของปัจจัยตัวแบบระบอบองค์กรแห่งการเรียนรู้ต่อการจัดการองค์กรเพื่อเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของ กองบัญชาการกองทัพไทย พื้นที่จังหวัดน่าน พบว่า เงินเดือน มีผลต่อการจัดการองค์กร เพื่อเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของกองบัญชาการกองทัพไทยพื้นที่จังหวัดน่านที่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักท่องเที่ยวที่มี รายได้ต่อเดือน มีความสนใจเรื่องข้อมูลและการให้บริการที่คุ้มค่าและเพียงพอเป็นสำคัญ ซึ่งต่างจากกลุ่มที่มีรายได้สูงที่ให้ความสำคัญเรื่องการให้บริการ สินค้า ร้านอาหารตามแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งบุคลากรที่มีให้บริการ เพื่อบริการที่มีประสิทธิภาพ จนอาจส่งผลให้นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่อเดือน แตกต่างกัน มีความต้องการต่อการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดบึงกาฬแตกต่างกัน

3. ผลการวิจัยตามความมุ่งหมายของการวิจัยที่ 3 เพื่อกำหนดแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) นำผลที่ได้มาปรับหาความสำคัญเพื่อหาแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ โดยใช้หลักการศึกษาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดบึงกาฬ โดยประยุกต์มาจากแนวความคิดของ (J. Pelasol, 2012) เกี่ยวกับศักยภาพซึ่งประกอบด้วย 6 ด้าน คือ ลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้หลายเส้นทาง แหล่งท่องเที่ยวมีความสะดวกและปลอดภัย สภาพแวดล้อม ข้อจำกัดในการรับรองนักท่องเที่ยว และความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว ผนวกกับการศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยว (ส่วนประสมทางการตลาดการท่องเที่ยว) โดยประยุกต์มาจากแนวความคิด (Philip Kotler, 1997) เกี่ยวกับส่วนประสมทางการตลาด (Marketing Mix หรือ 7Ps) ซึ่งประกอบด้วย 7 ด้าน คือ ด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว ด้านราคาทางการท่องเที่ยว ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายทางการท่องเที่ยว ด้านการส่งเสริมการขายทางการท่องเที่ยว ด้านบุคลากรทางการท่องเที่ยวด้านลักษณะทางกายภาพทางการท่องเที่ยว ด้านกระบวนการบริการการท่องเที่ยว โดยมีรายละเอียดดังนี้

ด้านลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว

มีการเสนอแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ ได้แก่ เรื่องความโดดเด่นทางภูมิทัศน์ ขาดการรักษามาตรฐานการบริการบุคลากรในการท่องเที่ยว มักคุเทศก์ท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความ สามารถ ทักะหรือพื้นที่ที่สามารถให้รายละเอียดเกี่ยวกับพืชพันธุ์สำคัญของสภาพแวดล้อมและความสำคัญของระบบนิเวศได้ และควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่างและปรับปรุงด้านการจราจรและความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว ในช่วงนักท่องเที่ยวเพิ่มหรือลด รวมทั้งกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยว และแหล่งท่องเที่ยว ยังไม่มีสัญลักษณ์การท่องเที่ยว(Brand Ambassadors) ในการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวอย่างถูกต้องและครบถ้วน เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้จดจำแหล่งท่องเที่ยวได้ง่าย โดยใช้คนที่มีชื่อเสียงมาเป็นแบรนด์ท่องเที่ยวหรือ สิ่งที่มีอยู่ในสถานที่นั้นๆ เช่น พันธุ์ไม้ท้องถิ่นต่างๆ สัตว์ สถานที่ เป็นต้น และควรนำเทคโนโลยีที่สามารถค้นหาข้อมูลด้วยตัวเอง การพัฒนา Software ใหม่เป็นโอกาสในโฆษณาประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จัก เป็นโอกาสในเรื่องการค้าการลงทุน โดยเฉพาะภาคบริการ เช่น การสร้างโรงแรม รีสอร์ท ที่พัก ธุรกิจเกี่ยวเนื่อง ธุรกิจขนส่งสาธารณะ ธุรกิจร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก

ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้หลายเส้นทาง

มีการเสนอแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ ได้แก่ เรื่องป้ายบอกทาง ป้ายประวัติสถานที่เพื่อสื่อความหมายให้นักท่องเที่ยวได้เข้าใจ และควรเพิ่มป้ายบอกทางในจุดสำคัญ และป้ายอธิบายข้อปฏิบัติให้นักท่องเที่ยวเข้าใจได้อย่างชัดเจน และในอนาคตภาครัฐเร่งรัดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในจังหวัดบึงกาฬ มีแผนการก่อสร้างสนามบิน และสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 5 และ มีแผนงานโครงสร้างที่จะอำนวยความสะดวกพื้นฐานคมนาคม เช่น การเปิดเส้นทางใหม่ นักท่องเที่ยวกลุ่มใหม่ เข้ามาในพื้นที่จาก สปป.ลาว มาจาก เมืองปากซัน เข้ามายังบึงกาฬ ถือเป็นโอกาสอย่างหนึ่ง จะได้นักท่องเที่ยวต่างถิ่น หรือนักท่องเที่ยวจาก สปป.ลาว หรือจังหวัดใกล้เคียงอย่างหนองคาย นักท่องเที่ยวจีน เกาหลี ญี่ปุ่น ตะวันตก อเมริกา ฮองกง ไต้หวัน อังกฤษ ฝรั่งเศส ที่เดินทางท่องเที่ยวมายังลาว แล้วยังต้องการเข้ามาที่ประเทศไทย

ด้านแหล่งท่องเที่ยวมีความสะดวกและปลอดภัย

มีแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ ได้แก่ ควรสร้างลานจอดรถและสิ่งอำนวยความสะดวกและสาธารณูปโภค บ้านพักบริการแก่นักท่องเที่ยว ห้องน้ำ ร้านค้าร้านอาหารให้เพียงพอ และการให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวเรื่องมาตรฐานความปลอดภัย และการตรวจสอบอุปกรณ์ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวว่ามีจุดตรงไหนชำรุด และทำการดูแลสม่ำเสมอเพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุแก่นักท่องเที่ยว เช่น ป้ายเตือนนักท่องเที่ยวแต่ละจุด บันไดการเดินขึ้นเขา และสะพานในการเดินทางในสถานที่ท่องเที่ยว

ด้านสภาพแวดล้อม

มีแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ ได้แก่ แหล่งซื้อของเพราะการซื้อขายเป็นพฤติกรรมที่สำคัญของนักท่องเที่ยว จะต้องพัฒนาแหล่งซื้อของ โดยเฉพาะสินค้า OTOP การรวมตัวของกลุ่มเกษตรกรและกลุ่มอาชีพยังไม่เข้มแข็ง และไม่มีการทำกิจกรรมด้านอาชีพอย่าง ต่อเนื่อง ส่งผลให้ไม่มีสินค้า OTOP ที่มีชื่อเสียงต่อเนื่อง รวมถึงไม่ได้พัฒนาการแปรรูปผลผลิตการเกษตรและบรรจุภัณฑ์ให้ได้มาตรฐาน และผู้ประกอบการร้านอาหารที่ขึ้นชื่อน้อย และอีกอย่างที่เป็นอุปสรรคในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว คือกฎหมายที่ทำให้กรมป่าไม้มีข้อจำกัดในการเปิดพื้นที่ในป่าสงวน ที่มีความงามของธรรมชาติมาเป็นแหล่งท่องเที่ยว หากไม่มีการทำโครงการพิเศษที่จะทำให้กรมป่าไม้สามารถเปิดพื้นที่ให้นักท่องเที่ยวเข้าไปชมความงามของธรรมชาติได้ โอกาสของบึงกาฬในการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวก็จะลดลงไปมาก

ข้อจำกัดในการรับรองนักท่องเที่ยว

มีการเสนอแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ ได้แก่ ควรมีการจัดอบรมและส่งเสริมบุคลากรในการท่องเที่ยว มีคฤหาสน์ท้องถิ่น เจ้าหน้าที่

ที่มีความรู้ความสามารถ ทักษะหรือพื้นที่ที่สามารถ ให้รายละเอียดเกี่ยวกับพืชพันธุ์ความสำคัญของสภาพแวดล้อมและความสำคัญของระบบนิเวศได้ ควรมีการจัดอบรมและส่งเสริมให้คนในท้องถิ่นรู้จักการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และ ฝึกอบรมไกด์ท้องถิ่นเพื่อดูแลและให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว และมีข้อจำกัดข้อกฎหมายของกรมป่าไม้ในการสร้างสาธารณูปโภคเพื่อบริการแก่นักท่องเที่ยว

ความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว

มีแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ เพื่อให้ นักท่องเที่ยวได้รู้จักมากยิ่งขึ้น ควร จัดแพคเกจส่งเสริมการท่องเที่ยวช่วงหยุดยาวในสัปดาห์ติดต่อกันและ ผลักดันอุทยานแห่งชาติ 3 ภู เป็นปฏิทินท่องเที่ยวหลักของจังหวัดบึงกาฬ โดยใช้สื่อดิจิทัลและ นำนวัตกรรมมาใช้ในการบริการการท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมรวมกลุ่มธุรกิจท่องเที่ยวครบวงจร

ด้านผลิตภัณฑ์

มีการจัดกิจกรรม บริการ เพียงพอสองความต้องการของนักท่องเที่ยว ด้านการ บริการ มีบริการรถ รับ-ส่ง มีอาสนาเฑียว มีบริการลูกหาบ นอกจากนี้ ยังมีกิจกรรม จัดวิ่งเทรล มีการขอพรด้านความเชื่อพญานาค มีค่ายของเยาวชน มีการแสดงคอนเสิร์ต มีไหว้พระที่ลานธรรม มีชมวิวถ้ำถาชีและหินสามวาฬ แต่แหล่งท่องเที่ยวยังขาดความโดดเด่นทางภูมิทัศน์ เช่นการเพิ่มจุด ถ่ายรูปเพื่อให้ให้นักท่องเที่ยวมีกิจกรรมทางเลือกเช่นการถ่ายรูป และเป็นจุดพักระหว่างการเดินทางไป ยังแหล่งท่องเที่ยวแต่ละจุด ขาดการรักษามาตรฐานการบริการบุคลากรในการท่องเที่ยวเพราะ เจ้าหน้าที่มีบริการนักท่องเที่ยวน้อย

ด้านราคา

ด้านราคานั้น มีอัตราค่าบริการที่เหมาะสม โดยราคาที่ที่ยอมรับได้ ทั้งอาสา และ นักท่องเที่ยว ทางเลือกค่าบริการ มีการแชร์กับคนอื่น หรือตามสถานการณ์ มีราคาคนไทยและราคา ชาวต่างชาติ ค่ารถ ค่าเรือ ค่าตัวเข้าชม ค่าบริการไกด์อาสา

ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย

ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย มีการจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อม เพื่อต้อนรับ นักท่องเที่ยว มีจุดถ่ายรูปที่หินสามวาฬ เทคนิคการถ่ายรูปต่าง ๆ เช่น ถ้ำถาชี มีการกระโดดขี่ไม้ กระดก ถ่ายที่หินสามวาฬ มีการจัดการด้านสถานที่ จุดกางเต็นท์ จุดชมวิวถ้ำพระ ชมวิวน้ำโขง มีการ จัดการสิ่งแวดล้อม มีการให้ความรู้ก่อนขึ้นไปชมแหล่งท่องเที่ยว มีการจัดระเบียบร้านค้า มีการไป ร่มท โฆษณา ประชาสัมพันธ์ มีการจัดระเบียบร้านค้า รวมทั้งกำหนดเส้นทางจัดโซนแบ่งเส้นทางขึ้น- ลงที่ชัดเจน

ด้านส่งเสริมการขาย

มีการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยว สรุปได้ว่า ด้านส่งเสริมการขาย : มีการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยว พบว่ามีเพจของแหล่งท่องเที่ยว มีเพจพันธมิตร เพจท่องเที่ยวบึงกาฬ ประชาสัมพันธ์ของจังหวัด เพจ Facebook เว็บไซต์ภายในจังหวัดบึงกาฬ และเว็บไซต์อื่น ๆ

ด้านบุคลากร

มีบุคลากรการท่องเที่ยวที่สามารถให้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว โดยบุคลากรสามารถให้ข้อมูล และบริการได้ทุกคน และมีอาสาป้าไม่ช่วยดูแล แต่ปัญหาที่พบคือบุคลากรในการท่องเที่ยว มักคุเทศก์ท้องถิ่นมีไม่เพียงพอในการให้บริการนักท่องเที่ยว

ด้านลักษณะทางกายภาพ

พบว่ามีความสะอาดความปลอดภัย และมีระบบสาธารณูปโภคเพียงพอต่อนักท่องเที่ยว สรุปได้ว่าสถานที่ท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความสะอาด ปลอดภัย และมีระบบสาธารณูปโภคเพียงพอต่อนักท่องเที่ยว ยกเว้นที่ศูนย์เรียนรู้ธรรมชาติป่าดงดิบกะลา ป่าภูสิงห์ และป่าดงชมพู (หินสามวาฬ) ที่ระบบสาธารณูปโภคไม่เพียงพอเนื่องจากการสร้างห้องน้ำบริการนักท่องเที่ยวไม่สามารถสร้างได้เนื่องจากติดเรื่องกฎหมายของกรมป่าไม้

ด้านกระบวนการบริการ

แหล่งท่องเที่ยว มีระเบียบ วิธีการและการปฏิบัติในด้านบริการ เพื่อส่งมอบการบริการอย่างถูกต้อง รวดเร็ว ที่ทำให้เกิดความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว มีกฎระเบียบที่ชัดเจน เช่น เรื่องความสะอาด การขีดเขียนหิน มีการอบรมชาวบ้าน และเจ้าหน้าที่ ด้านการให้บริการ และด้านความปลอดภัย ใช้อาสาท่องเที่ยวเป็นผู้ให้บริการแก่นักท่องเที่ยว

แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ

ผลจากการศึกษาในด้านต่าง ๆ สามารถสรุปแนวทางการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬได้ดังนี้

1. ควรสร้างเรื่องความโดดเด่นทางด้านภูมิทัศน์ สร้างจุดสนใจให้เป็นที่พักจำนักท่องเที่ยว เช่น การเพิ่มจุดถ่ายรูปเพื่อให้นักท่องเที่ยวมีกิจกรรมทางเลือกและเป็นจุดพักระหว่างการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวในแต่ละแห่ง

2. ควรจัดอบรมการรักษามาตรฐานการบริการบุคลากรในการท่องเที่ยว มักคุเทศก์ท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความ สามารถ ทักษะหรือพื้นที่สามารถ ให้รายละเอียดเกี่ยวกับพืชพันธุ์ ความสำคัญของสภาพแวดล้อมและความสำคัญของระบบนิเวศได้

3. ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่างและปรับปรุงด้านการจรรยาบรรณและความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยวในช่วงนักท่องเที่ยวเพิ่มหรือลด รวมทั้งกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยว

4. ควรสร้างสัญลักษณ์การท่องเที่ยว (Brand Ambassadors) ในการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวอย่างถูกต้องและครบถ้วน เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้จดจำแหล่งท่องเที่ยวได้ง่าย โดยใช้คนที่มียอดเสียงมาเป็นแบรนด์ท่องเที่ยวอุทยานฯหรือ สิ่งที่มีอยู่ในสถานที่นั้น ๆ เช่น พันธุ์ไม้ท้องถิ่นต่าง ๆ สัตว์ สถานที่ เป็นต้น

5. ควรนำเทคโนโลยีที่สามารถค้นหาข้อมูลด้วยตัวเองการพัฒนา Software ใหม่ เป็นโอกาสในโฆษณาประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จัก เป็นโอกาสในเรื่องการค้าการลงทุน โดยเฉพาะภาคบริการ เช่น การสร้างโรงแรม รีสอร์ท ที่พัก ธุรกิจเกี่ยวเนื่อง ธุรกิจขนส่งสาธารณะ ธุรกิจร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก

6. ควรเพิ่มจำนวนเรื่องป้ายบอกทาง ป้ายประวัติสถานที่เพื่อสื่อความหมายให้นักท่องเที่ยวได้เข้าใจ และควรเพิ่มป้ายบอกทางในจุดสำคัญ และป้ายอธิบายข้อปฏิบัติให้นักท่องเที่ยวเข้าใจได้อย่างชัดเจน

7. ควรมีการจัดการให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวเรื่องมาตรฐานความปลอดภัย และการตรวจสอบอุปกรณ์ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวว่ามีจุดตรงไหนชำรุด และทำการดูแลซ่อมแซม เพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุแก่นักท่องเที่ยว เช่น ป้ายเตือนนักท่องเที่ยวแต่ละจุด บันไดการเดินขึ้นเขา และสะพานในการเดินทางในสถานที่ท่องเที่ยว

8. ควรพัฒนาให้มีแหล่งซื้อของเพราะการซื้อของเป็นพฤติกรรมที่สำคัญของนักท่องเที่ยว จะต้องพัฒนาแหล่งซื้อของโดยเฉพาะสินค้า OTOP

9. ควรส่งเสริมและให้มีการจัดอบรมกิจกรรมการพัฒนาด้านอาชีพให้กับคนในชุมชน เช่น การแปรรูปผลผลิตการเกษตร และบรรจุภัณฑ์ให้ได้มาตรฐาน และผู้ประกอบการร้านอาหาร เพื่อให้ชุมชนมีสินค้าที่ได้มาตรฐานในการต้อนรับนักท่องเที่ยว

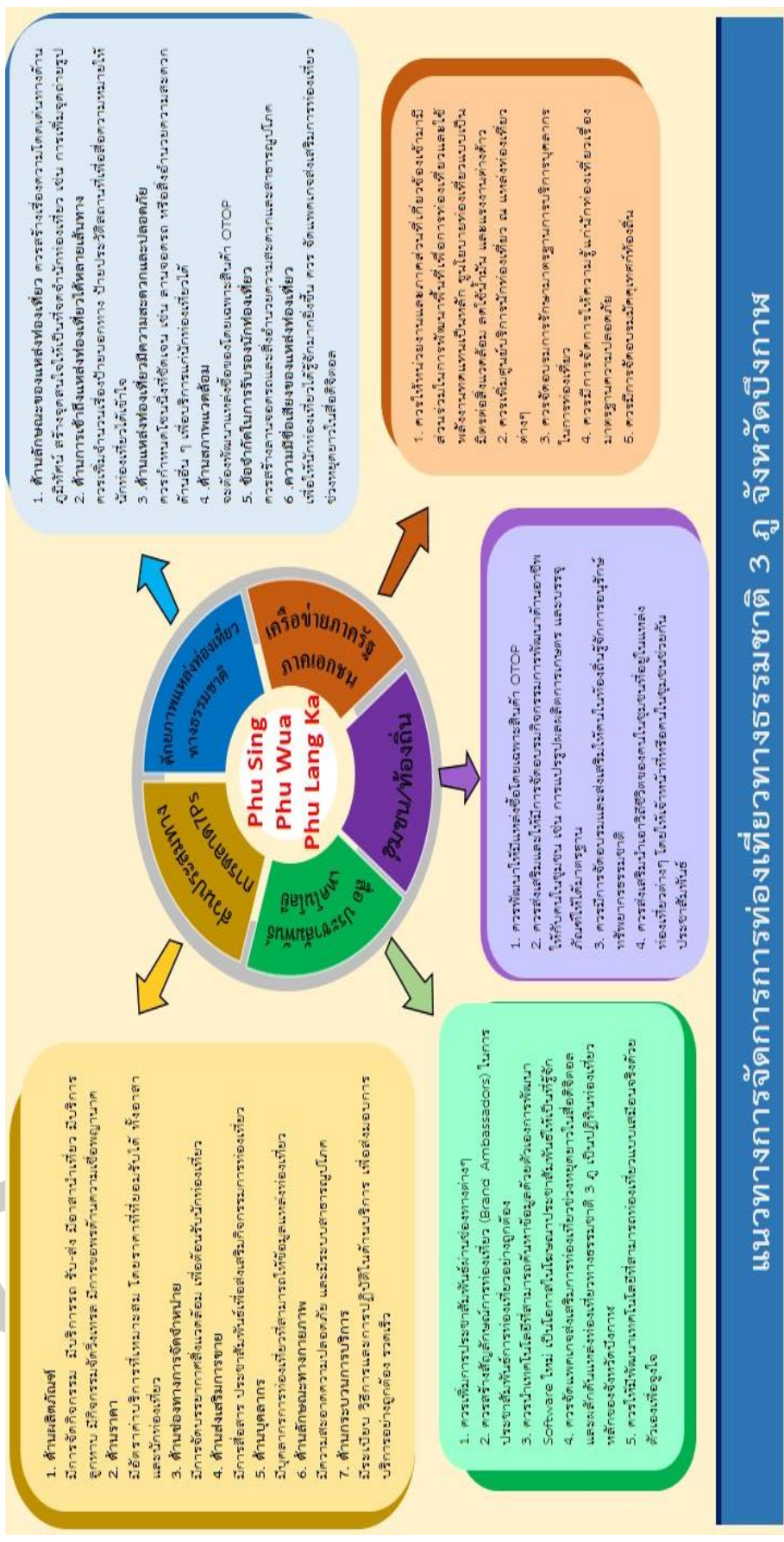
10. ควรมีการจัดอบรมและส่งเสริมให้คนในท้องถิ่นรู้จักการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและฝึกอบรมไกด์ท้องถิ่นเพื่อดูแลและให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว

11. ควรมีการจัดอบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถ ทักษะหรือพื้นที่ สามารถให้รายละเอียดเกี่ยวกับพืชพันธุ์สำคัญของสภาพแวดล้อมและความสำคัญของระบบนิเวศได้

12. ควรจัดแพคเกจส่งเสริมการท่องเที่ยวช่วงหยุดยาวในสื่อดิจิทัลและผลักดันอุทยานแห่งชาติ 3 ภู เป็นปฏิทินท่องเที่ยวหลักของจังหวัดบึงกาฬ โดยใช้สื่อดิจิทัลและนวัตกรรมการมาใช้ในการงานบริการการท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมรวมกลุ่มธุรกิจท่องเที่ยวครบวงจร

13. ควรให้หน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวและใช้พลังงานทดแทนเป็นหลัก ชุมนโยบายท่องเที่ยวแบบเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมลดใช้น้ำมัน และแรงงานต่างด้าว
14. ควรให้พัฒนาเทคโนโลยีที่สามารถท่องเที่ยวแบบเสมือนจริงด้วยตัวเองเพื่อจูงใจ
15. ควรให้มีพัฒนา สินค้า OTOP ของฝากให้ครบทั้งของกินและของใช้เมื่อเที่ยวช่วงวันหยุดยาว
16. ควรเพิ่มศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ณ แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ เพื่อเป็นจุดให้ความรู้และบริการแก่นักท่องเที่ยว
17. ควรส่งเสริมนำเอาวิถีชีวิตของคนในชุมชนที่อยู่ในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ โดยให้เจ้าหน้าที่หรือคนในชุมชนช่วยกันประชาสัมพันธ์ เช่น ขนบธรรมเนียมประเพณี วิถีชุมชน เพื่อให้นักท่องเที่ยวทราบถึงประเพณี วิถีชีวิตของคนในชุมชนและประวัติความเป็นมาของแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ในอุทยาน
18. ควรกำหนดโซนนิ่งที่ชัดเจน เช่น ลานจอดรถ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกด้านอื่น ๆ เพื่อบริการแก่นักท่องเที่ยวได้อย่างเต็มที่
19. ควรสร้างลานจอดรถและสิ่งอำนวยความสะดวกและสาธารณูปโภค บ้านพักบริการแก่นักท่องเที่ยว ห้องน้ำ ร้านค้าร้านอาหารให้เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว

ภาพประกอบ 21 แนวทางการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ
ที่มา : ผู้วิจัย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

1.1 จากผลการศึกษา พบว่า ด้านที่ได้รับการประเมินศักยภาพ มากที่สุด คือ ด้านความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว อีกทั้งกำหนดกลยุทธ์ ผลักดันแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 3 ภู เป็นปฏิทินท่องเที่ยวหลักของจังหวัดบึงกาฬ ดังนั้นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องน่าจะพิจารณาถึงผลักดันแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 3 ภู ปฏิทินท่องเที่ยวหลักของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เพื่อการเผยแพร่อย่างกว้างขวาง

1.2 จากผลการศึกษา พบว่า ร้านอาหาร เครื่องดื่ม สะอาด อร่อยและหลากหลาย ได้รับการประเมินศักยภาพ น้อยที่สุด ควรพัฒนาสินค้า OTOP ของฝากให้ครบ ทั้งของกินและของใช้เมื่อเที่ยวช่วงวันหยุดยาว ดังนั้นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องน่าจะพิจารณาถึงส่งเสริมให้ร้านอาหารที่มีชื่อเสียงรวมทั้งสินค้า OTOP ของฝากให้โดดเด่นประจำพื้นที่ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

1.3 จากผลการศึกษา พบว่าจัดแพคเกจส่งเสริมการท่องเที่ยวช่วงวันหยุดยาว ในสื่อดิจิทัล ดังนั้น ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องน่าจะพิจารณาถึง จัดแพคเกจส่งเสริมการท่องเที่ยวช่วงวันหยุดยาว เช่น เที่ยวสามภูช่วงเทศกาลสำคัญ ขาวมูเที่ยวสามภู

1.4 จากผลการศึกษา พบว่า ใช้คนที่มีชื่อเสียงมาเป็นแบรนด์ท่องเที่ยวอุทยานฯ ดังนั้นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องน่าจะพิจารณาถึงเชิญดารามีชื่อเสียงเป็นแบรนด์แหล่งท่องเที่ยวสามภูฯ

1.5 จากผลการศึกษา พบว่า ใช้พลังงานทดแทนเป็นหลัก ชูนโยบายท่องเที่ยวแบบเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ลดใช้น้ำมัน และแรงงานต่างด้าว ดังนั้น ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องน่าจะพิจารณาถึงขอรับการสนับสนุนงบประมาณในการโซลาเซลล์ รวมทั้งการใช้พาหนะไฟฟ้าในพื้นที่ลดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมภายในแหล่งท่องเที่ยวทั้งสามภู

1.6 จากผลการศึกษา พบว่า พัฒนาเทคโนโลยีที่สามารถท่องเที่ยวแบบเสมือนจริงด้วยตัวเองเพื่อจูงใจ ดังนั้น ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องน่าจะพิจารณาถึงจัดประกวดแอปพลิเคชันพัฒนาประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเสมือนจริง ให้คนรู้จักและสนใจมากยิ่งขึ้น

พูน ปณ จิต ชีเว

ภาพประกอบ 22 ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษาแนวทางการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ

ที่มา: ผู้วิจัย

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ในการศึกษาครั้งต่อไปควรมีการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างอุทยานต่าง ๆ ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ เพื่อขยายองค์ความรู้ต่อไป

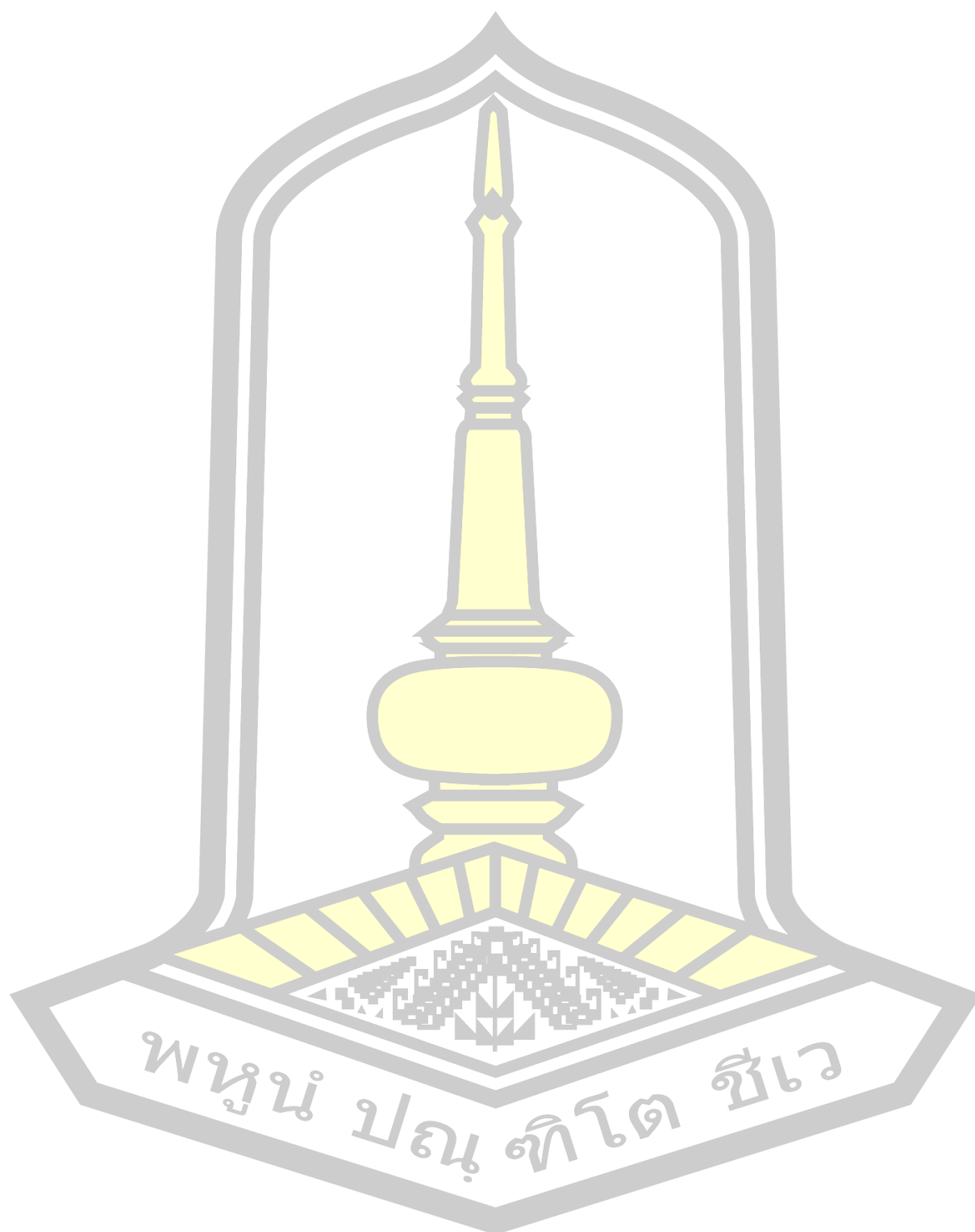
2.2 ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาศักยภาพผู้ให้บริการในแหล่งท่องเที่ยวอุทยานฯ

2.3 ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรศึกษาพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวเพื่อนำมาปรับใช้ในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวและด้านอื่นของแหล่งท่องเที่ยว

2.4 ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรศึกษาแนวทางการส่งเสริมความร่วมมือกันระหว่างอุทยานและคนในชุมชน เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- เกษรา เกิดมงคล. (2546). รูปแบบการดำเนินชีวิต การแสวงหาข้อมูลเพื่อการตัดสินใจท่องเที่ยว และพฤติกรรมการท่องเที่ยวของคนวัยทำงาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการโฆษณา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กนกเกล้า แก้วกล้า และคณะ. (2560). ปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของนครชัยบุรินทร์. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. 9(1), 23-39.
- กมล รัตนวิระกุล. (2550). การตลาดวิวัฒนาการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: สมาคมการบริหารโรงแรมไทย.
- กฤติยา สมศิลา. (2559). แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านโพนแบบมีส่วนร่วม อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ คณะการจัดการการท่องเที่ยว สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- กอบกาญจน์ เจริญทอง. (2556). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวตลาดน้ำอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม. สารนิพนธ์ มหาวิทยาลัยสยาม.
- กัญญาวิณัฒน์ ลำสัน อุทิศ ภูมิอินทร์ และดรชนิ เอ็มพันธ์. (2557). ศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยว. (2561). การกำหนดยุทธศาสตร์ส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดสระบุรีภายใต้ความร่วมมือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. วารสารวิจัยและพัฒนาวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์, 13(1), 22-33.
- กัลยารัตน์ ศิริรัตน์. (2559). การจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของจังหวัดนครศรีธรรมราช. วารสารนาคบุตรปริทรรศน์, 8(1), 1-8.
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2561). สถิตินักท่องเที่ยว ปี พ.ศ. 2561. สืบค้นเมื่อ มิถุนายน 2562. จาก <https://www.mots.go.th/news/category/531>.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2544). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับโฮมสเตย์. กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- คัชพล จันเพชร. (2561). การประยุกต์แนวคิดธุรกิจเพื่อสังคมในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาชุมชนบ้านชาวหลวง จังหวัดน่าน ประเทศไทย. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, 7(2), 16-28.

- จริยา นันทิยาภุชิต และภมร ชันธหัตถ์. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ของจังหวัดจันทบุรี. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 7(4), 378-395.
- จินตนา สุริยะศรี. (2564). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออุปสงค์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน. *วารสารวิทยาการจัดการ*, 3(3), 67-83.
- จิระวัฒน์ อนุวิชานนท์. (2554). *การตลาดการท่องเที่ยวและการบริการ*. กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.
- จตุรินทร์ ขวัญเนตร สิตางค์ เจริญวงศ์ และเอี่ยมพร รุ่งศิริ. (2562). *การจัดการท่องเที่ยวชุมชนนิเวศแบบมีส่วนร่วม เพื่อการพัฒนาชุมชนชายฝั่งชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การนันทนาการ: ตำบลแหลมกลัด อำเภอเมือง จังหวัดตราด*. รายงานการวิจัย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- เจตน์สุภะสิทธิ์ สังขพันธ์ เกิดถาวา บุญปรากร ชุตินา หวังเบญจรัตน์ Kathylene Remegio และอรุณพร อธิมาตรไมตรี. (2559). ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการตลาดน้ำคลองแห อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. *วารสารวิทยาการจัดการ*, 33(1), 25-50.
- เจตนา อินยะรัตน์ และสุญาพร สัตตะระกุล. (2561). *แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิตชุมชนของเกาะสุกร จังหวัดตรัง*. คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย.
- ฉลองศรี พิมลสมพงศ์. (2542). *การวางแผนและพัฒนาตลาดการท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ฉัตยาพร เสมอใจ. (2550). *การตลาดธุรกิจบริการ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เอ็กสเปอร์เน็ต.
- ชนินทร์ อยู่เพชร. (2555). *Tourism and Hospital Management Quarterly Review*. Mahidol University International College. กรุงเทพฯ.
- ชัชพล ทรงสุนทรวงศ์. (2545). *การจัดการนันทนาการและการท่องเที่ยวธรรมชาติ*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ฐปณี สุวรรณฉัตรชัย. (2542). *การแสวงหาข่าวสาร การใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อข่าวสารของศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐวัฒน์ พระงาม. (2562). อิทธิพลสื่อประชาสัมพันธ์ที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียนในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ. สงขลา. *วารสารหาดใหญ่วิชาการ*, 17(1), 49-68.

- ณัฐินี ทองดี และกนก บุญศักดิ์. (2560). การจัดการตลาดการท่องเที่ยวโดยชุมชนของแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง ชี มูล เพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยว ประเทศไทย ลาว และ เวียดนาม. *วารสารวิจัยเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่*, 9(2), มีนาคม-เมษายน.
- ณิชาดา วิเศษกาศ. (2560). การจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืนกรณีศึกษาบ้านนาต้นจั่น ตำบลบ้านดึก อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยพะเยา.
- เถกิงศักดิ์ ชัยชาญ. (2555). การจัดการโลจิสติกส์สำหรับการท่องเที่ยวในอำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา. *วารสารเทคโนโลยีสุรนารี (สังคมศาสตร์)*, 6(2), 17-33.
- ทักษิญา ทรงอิทธิสุข. (2560). การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จากมุมมองของนักท่องเที่ยว : กรณีศึกษาอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, กรุงเทพฯ.
- นฤมล รัตนไพจิตร ราตรี เขียวรอด และตรีวันท์ เนืองอุทัย. (2562). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้สูงอายุ ในจังหวัดนครราชสีมา. รายงานการวิจัย คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย.
- นุชประวีณ์ ลิขิตศรีณย์. (2562). ผลกระทบทางการท่องเที่ยวต่อชุมชนรอบบริเวณอุทยานแห่งชาติพุเตย จังหวัดสุพรรณบุรี. *วารสารศิลปวัฒนธรรมวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ*, 20(2), 140.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2548). *อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ: เพรส แอนด์ ดีไซน์.
- เบญจมาศ ณ ทองแก้ว อำนาจ รักษาพล จุฑามาส เพ็งไคณา และบุญศิลป์ จิตตะประพันธ์. (2560). ศักยภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตำบลคันธูลี จังหวัดสุราษฎร์ธานี. *วารสารวิจัยเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่*, 9(2), มีนาคม-เมษายน.
- ปฐมลักษณ์ สุเวชวนิชย์. (2550). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกท่องเที่ยวภายในประเทศของกลุ่มวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ปราณปรียา นพคุณ. (2561). ปัจจัยทางการตลาดท่องเที่ยวที่มีผลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวด้านน้ำลึกในประเทศไทยของนักท่องเที่ยวต่างชาติ. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

- ปิยวรรณ คงประเสริฐ. (2551). *การท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการเพื่อการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่เกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวางแผนและการจัดการการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ผกามาศ ชัยรัตน์ ญัฐพัชร มณีโรจน์ ไพจิตร จิระเรืองกุล พลอยนภัส ตรีสุทธิภากรณ์ สิปภาส พรสุข สว่าง วิโรจน์ สิตประเสริฐนันท์ สุนัย วชิรวราการ (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประสมทางการตลาดบริการกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติจังหวัดอุดรธานี. *วารสารสวนสุนันทาวิชาการและวิจัย*, 13(1), มกราคม-มิถุนายน.
- พนิตสุภา ธรรมประมวล และกาสัก เต๊ะขันหมาก. (2553). *กลยุทธ์และแผนการตลาดเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในจังหวัดลพบุรี*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.
- พรณิดา แสงแดง และประเสริฐ ไชยทิพย์. (2559). *การวิเคราะห์ปัจจัยทางเศรษฐกิจมหภาคที่มีผลต่ออุปสงค์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย โดยวิธีการพาแนลเออาร์ดีแอล*. สืบค้นเมื่อ 23 พฤศจิกายน 2566. จาก https://www.econ.cmu.ac.th/econ_paper/admin/files/paper/571632532/014%20%E0%B8%99%E0%B8%B2%E0%B8%87%E0%B8%AA%E0%B8%B2%E0%B8%A7%E0%B8%9E%E0%B8%A3%E0%B8%A3%E0%B8%93%E0%B8%B4%E0%B8%94%E0%B8%B2%20%E0%B9%81%E0%B8%AA%E0%B8%87%E0%B9%81%E0%B8%94%E0%B8%87%20571632532.pdf.
- พระราชกฤษฎีกา. (2559). *กลยุทธ์ส่งเสริมการตลาดท่องเที่ยวที่มีอิทธิพลต่อประชากรรุ่นแซดในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล*. วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- พรหมภัสสร ชุณหบุญญทิพย์. (2560). *การท่องเที่ยวชุมชนกับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมพื้นที่ชุ่มน้ำหนองไผ่หวาน บ้านดอนแดง อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัด นครพนม*. *วารสาร International Thai Tourism Journal*, 13(2), 47-62
- พระธรรมปิฎก. (2551). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ : ฉบับประมวลธรรม = Dictionary of Buddhism / พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต)*. พิมพ์ครั้งที่ 17. กรุงเทพฯ: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พิงพิศ ลักษณะลิตกุล. (2554). *ความคิดเห็นของประชาชนในท้องถิ่นต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวบริเวณชายหาดบางแสน*. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

- เพ็ญศรี ฉิรินัง. (2558). แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยว จังหวัดกาญจนบุรี. *วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 1(1), 1-12.
- ภัทรา แจ่มใจเจริญ. (2557). การจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กรณีศึกษา ชุมชนโอหังมาจิ หมู่บ้านชีราควาโก จังหวัด กิฬ ประเทศญี่ปุ่น, 33(2), 79-97, July-December.
- ภัทราพร สิริธินทรทอง. (2562). การศึกษาพฤติกรรมและปัจจัยในการเลือกเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวเกาะพีพี จังหวัดกระบี่. สารนิพนธ์บัณฑิตสาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว. โรงแรมมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ภูวดล บัวบางพลู อติราช เกิดทอง ชวนพบ เอียวสาณรักษ์ และอรอนงค์ ฝ่องมณี. (2559). แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนอุทยานแห่งชาติเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี. กองทุนวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- รังษี ขมกการ. (2553). แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตำบลปากอ อำเภอเมือง จังหวัดพังงา. รายงานการศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2525). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- ละเอียด ศิลาน้อย. (2550). *แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ*. กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.).
- วชิรา รินทร์ศรี และลักขมิ งามมีศรี. (2561). สื่อประชาสัมพันธ์ที่มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้สูงอายุจังหวัดนครสวรรค์. *วารสารดุสิตบัณฑิตทางสังคมศาสตร์*, 8(3), 67-81.
- วินิจ วีรยางกูร. (2532). *การจัดอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศิริสธร บุญจ้อย และธันสสา โรจนตระกูล. (2558). ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา: องค์การบริหารส่วนตำบลคูยม่วง อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก. รายงานการผลงานวิชาการ The 2nd Kamphaeng Phet Rajabhat University National Conference องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์กรบริหารส่วนตำบลคูยม่วง.
- ศิริจรรยา ประพุดติกิจ. (2553). *การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเมือง จังหวัดตราด เพื่อจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ศิรินันท์ พงษ์นิรันดร์ โอษฐ์ญา บัณฑิต และชัชชญา ยอดสุวรรณ. (2559). แนวทางในการพัฒนา ศักยภาพการจัดการท่องเที่ยวอำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา. *วารสาร บัณฑิตศึกษาการจัดการ*, 234-257.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2541). *การบริหารการตลาดยุคใหม่*. กรุงเทพมหานคร: อีระพี ลัม และ ไซเท็กซ์.
- _____. (2552). *การบริหารการตลาดใหม่ : Marketing Management*. กรุงเทพฯ: Diamond in Business World.
- ศุภชาติ เอี่ยมรัตนกุล. (2557). *หลักการตลาด*. กรุงเทพฯ: แสงดาว.
- ศูนย์วิจัยป่าไม้ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2538). *โครงการศึกษาการท่องเที่ยวเพื่อรักษาระบบ นิเวศ: กรณีภาคใต้*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติไทย. (2542). *รายงานขั้นสุดท้ายการดำเนินการเพื่อกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติไทย.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2540). *ทฤษฎีและกลยุทธ์การพัฒนาลังคม*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมประสงค์ ยะดิน. (2562). ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการองค์กรเพื่อเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ของกองบัญชาการกองทัพไทย พื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา. *วารสารสมาคมนักวิจัย*, 24(3), 273-289.
- เสรี วงษ์มณฑา. (2542). *กลยุทธ์การตลาด การวางแผนการตลาด*. กรุงเทพฯ: อีระฟิล์มและไซเท็กซ์.
- โสฬส ปัญจะวิสุทธิ. (2541). *ปัจจัยที่มีผลในความสำเร็จของการบริหารกิจการประปาหมู่บ้าน: ศึกษาเฉพาะกรณีประปาหมู่บ้านขนาดใหญ่ ในจังหวัดอุบลราชธานี*. ภาคนิพนธ์พัฒนาปริญญา สังคมศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สิรินาถ นุชชัยเหล็ก. (2541). *การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติใน จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดภูเก็ต*. วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สิริพรรณ สุพรรณพงศ์. (2549). *การวางแผนเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ*. สารนิพนธ์ วทม. (วิทยาศาสตร์ มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุดาพร กุณฑลบุตร. (2552). *หลักการตลาด (สมัยใหม่)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุรชาติพย์ เข็มน้อย. (2554). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน:

กรณีศึกษาตลาดบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม. การค้นคว้าอิสระปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาการท่องเที่ยวและการจัดการ คณะการท่องเที่ยวและการจัดการ
มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สุภัคร คำพะแย. (2551). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการบริษัทนำเที่ยวต่างประเทศของ
นักท่องเที่ยว ชาวไทยในเขตกรุงเทพมหานคร. ปทุมธานี: คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

สุรเชษฐ์ เชษฐมาส. (2539). การบริหารจัดการพื้นที่อนุรักษ์และการอนุรักษ์ความหลากหลายทาง
ชีวภาพ. คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สุวิมล ติรกันนท์. (2550). การสร้างเครื่องมือวัดตัวแปรในการวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางสู่การ
ปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อดุลย์ จตุรงค์กุล. (2543). กลยุทธ์การตลาด. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อารยา อินทชสาร. (2554). การประเมินศักยภาพของตลาดน้ำวัดกลางคูเวียงเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยว
เชิงนิเวศ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.

อารีวรรณ บัวเผื่อน. (2561). ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยว
ชาวจีนในการมาท่องเที่ยวในประเทศไทย กรณีศึกษา สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดชลบุรี. การ
ค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจ มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

อิสระพงษ์ พลธานี และอุมาพร บุญเพชรแก้ว. (2561). ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ
ที่มีต่อศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว เกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วารสารเทคโนโลยีภาคใต้,
11(1), มกราคม-มิถุนายน.

เอกชล เวชปัญญา. (2562). แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อุทยานแห่งชาติดอย
ผาหลวงจังหวัดแพร่. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการโรงแรม
และการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยพะเยา.

เอกราช มณีกรรณ. (2542). ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหาร
ส่วนตำบล ศึกษากรณีจังหวัดมุกดาหาร. โครงการวิจัยวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สำนัก
วิชาวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ไอยเรศ ลิบลับ. (2554). เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาการจัดการ ทรัพยากรการท่องเที่ยวไทย
อย่างยั่งยืน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สุโขทัยธรรมมาธิราช.

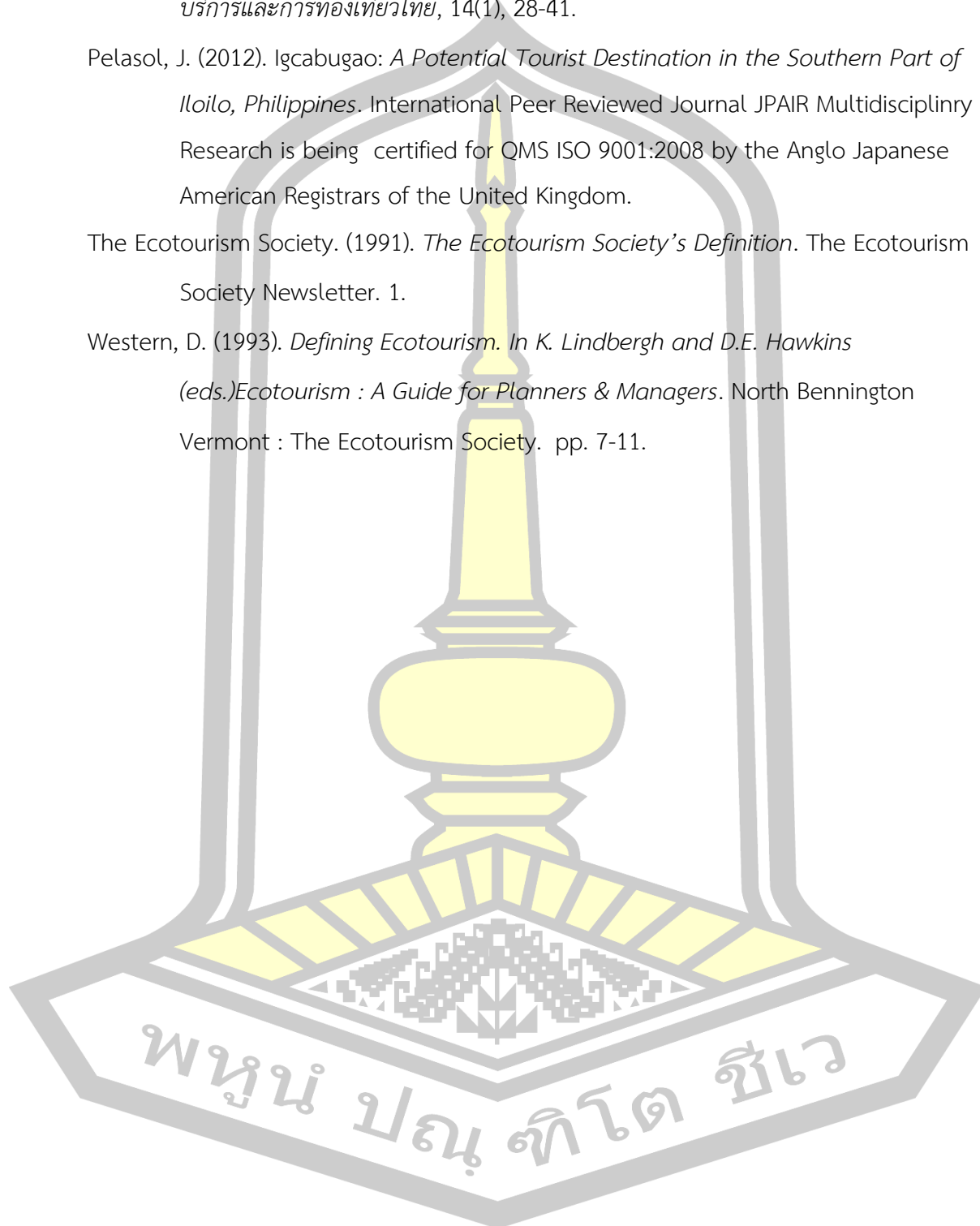
- Alan Collier, Susan Harraway. (1997). *Principles of Tourism*. Auckland: Langman Paul.
- Bob McKercher, Hilary Du Cros. (2002). *Cultural Tourism: The Partnership Between Tourism and Cultural Heritage Management*. Haworth Hospitality Press.
- Boo, Elizabeth. (1991). *Ecotourism : The Potentials and Pitfalls*. Washington D.C.: World Wildlife Fund-US.
- Bovee, C. L., Houston, M. J., & Thill, J. V. (1995). *Marketing*. 2nd ed. London: McGraw-Hill.
- Ceballos-Lascurain, H., (1991). *Tourism, eco-tourism and protected areas*. In Kusler, (ed.) *Ecotourism and Resource Conservation*. Vol. 1. Eco-tourism and resource conservation project.
- Crist, Costas. (2002). *Ecotourism and sustainable Development*. The 6th International Conference 7-8 September 2002. Bangkok: Institute of Ecotourism, 17 Srinakharinwirot University.
- Gössling, S. (2010). *Carbon Management in Tourism: Mitigating the Impacts on Climate Change*. London: Routledge.
- Juvan, E., Omerzel, D. G., & Maravič, M. U. (2017). *Tourist Behavior : An Overview of Models to Date*. In A paper presented at the MIC 2017 Conference Proceedings-Managing the Global Economy, Monastier di Treviso, Italy (pp. 24-27).
- Kotler, P. (1997). *Marketing Management: Analysis, Planning, Implementation and Control*. 14th ed. Upper Saddle River, NJ: Prentice-Hall.
- _____. (2000). *Marketing management (The millennium ed.)*. New Jersey: Prentice Hall International.
- Likert, Rensis. (1967). *The Method of Constructing and Attitude Scale*. Attitude Theory and Measurement. Fishbein, Martin, Ed. New York: Wiley & Son.
- McCarthy, E. Jerome and Perreault, William D. (1991). *Essential of Marketing*. (5th ed.). Boston: E. Jerome McCarthy and Associates.
- Michael J. Etzel, Bruce J. Walker, William J. Stanton. (1997). *Marketing*. McGraw-Hill College.
- Mill, R. C., & Morrison, A. M. (2002). *The tourism system: Kendall Hunt*.

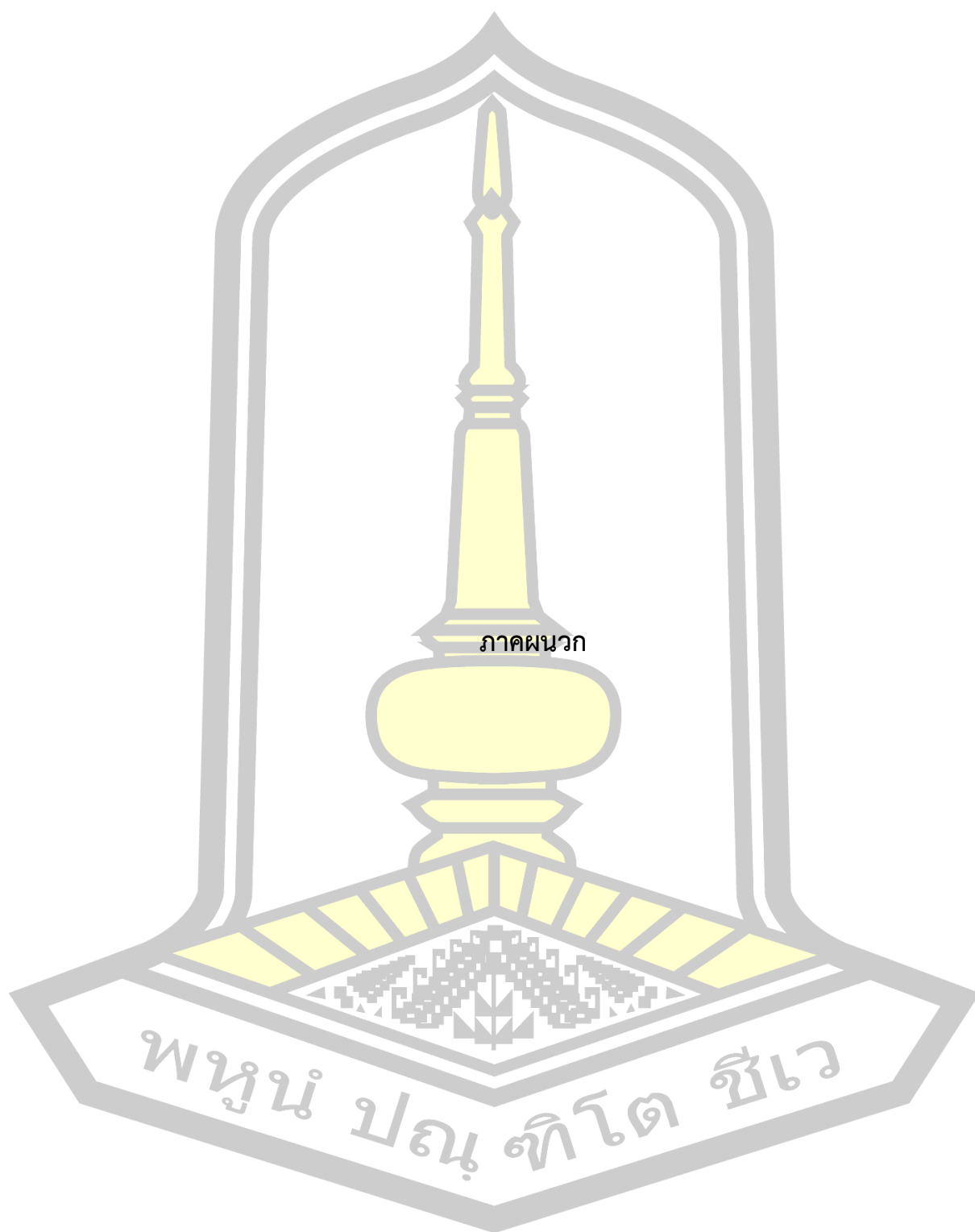
Nuchpravee Likitsarun et al. (2562). ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดพิจิตร. *วารสารการบริการและการท่องเที่ยวไทย*, 14(1), 28-41.

Pelasol, J. (2012). Igcabugao: *A Potential Tourist Destination in the Southern Part of Iloilo, Philippines*. International Peer Reviewed Journal JPAIR Multidisciplinry Research is being certified for QMS ISO 9001:2008 by the Anglo Japanese American Registrars of the United Kingdom.

The Ecotourism Society. (1991). *The Ecotourism Society's Definition*. The Ecotourism Society Newsletter. 1.

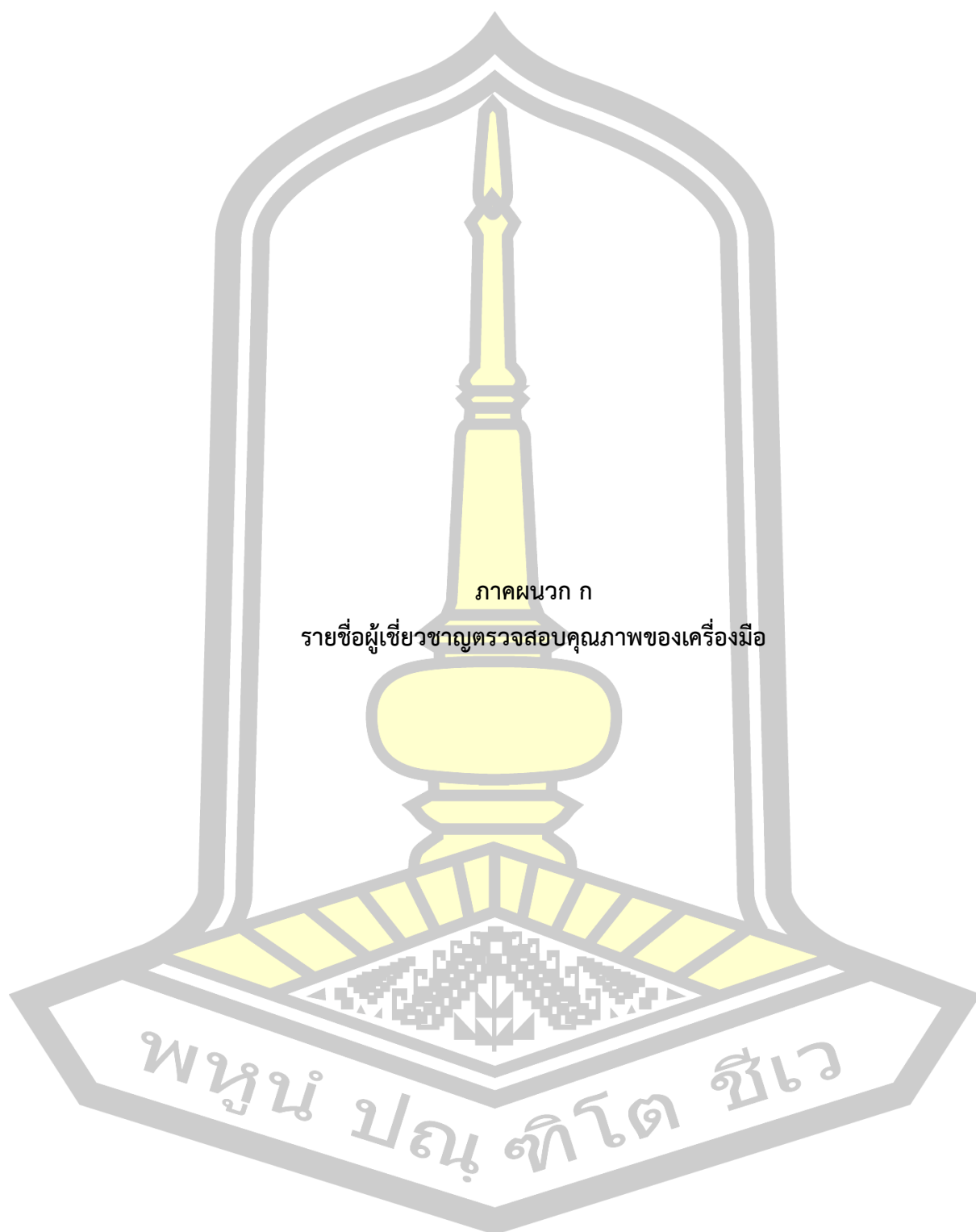
Western, D. (1993). *Defining Ecotourism*. In K. Lindbergh and D.E. Hawkins (eds.) *Ecotourism : A Guide for Planners & Managers*. North Bennington Vermont : The Ecotourism Society. pp. 7-11.

ภาคผนวก

พูนํ ปณ จิต ชีเว

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

พหุ ประยูร จิต ชีวะ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา จำนวน 5 คน ประกอบด้วย

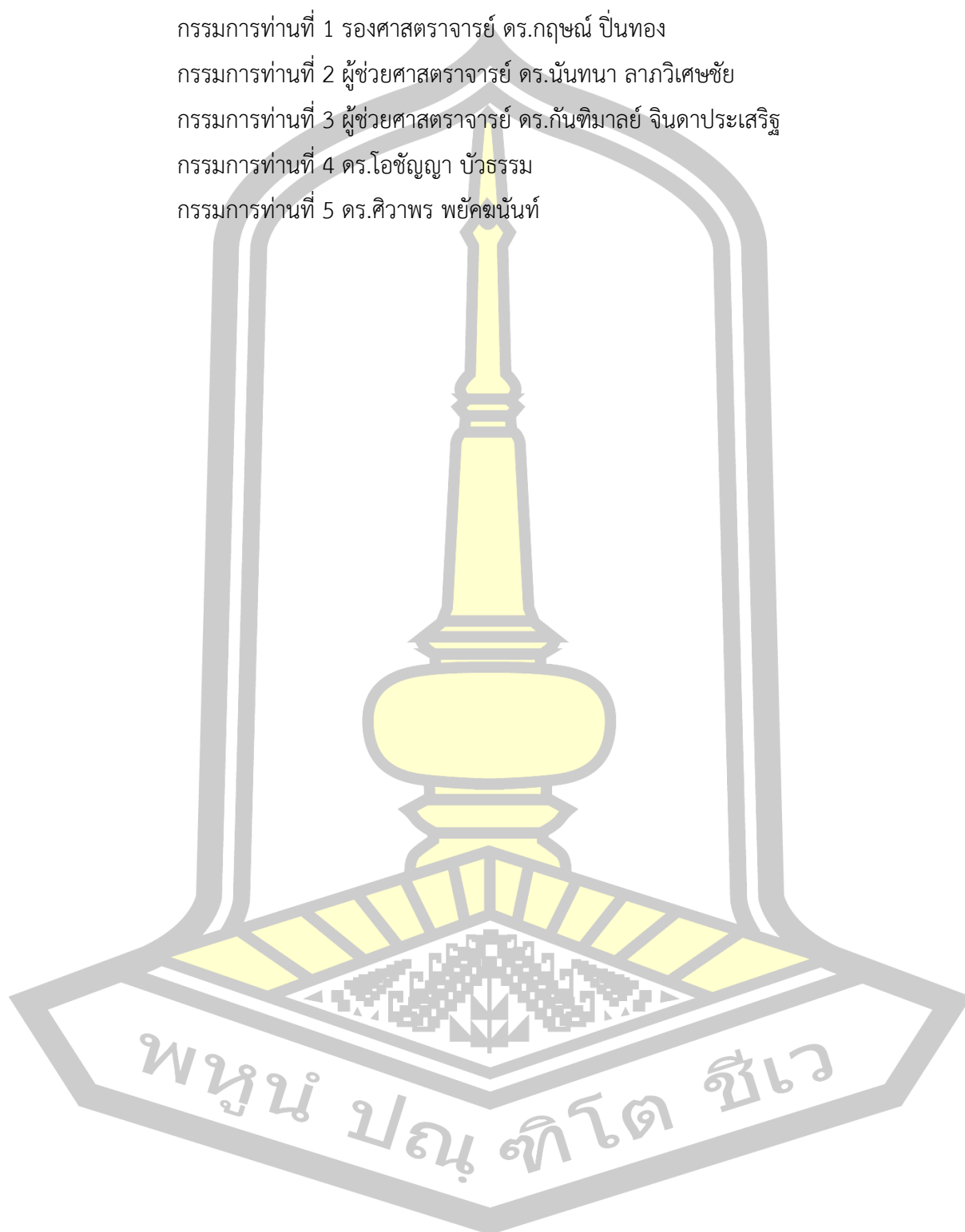
กรรมการท่านที่ 1 รองศาสตราจารย์ ดร.กฤษณ์ ปิ่นทอง

กรรมการท่านที่ 2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา ลาภวิเศษชัย

กรรมการท่านที่ 3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กันทิมาลย์ จินดาประเสริฐ

กรรมการท่านที่ 4 ดร.โอชัยญา บัวธรรม

กรรมการท่านที่ 5 ดร.ศิวาพร พยัคฆนันท์

ภาคผนวก ข

ตารางวิเคราะห์การประเมินความสอดคล้องและความตรงเชิงเนื้อหาเครื่องมือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

พูน ปณ จิต ชีวะ

แบบแสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา
แบบสอบถามสำหรับประชาชนที่มาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

3 ภูเก็ตบึงกาฬ

การวิจัยเรื่อง แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภูเก็ตบึงกาฬ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้อยู่ในขั้นตอนการศึกษาแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
3 ภูเก็ตบึงกาฬ

2. แบบสอบถามฉบับนี้ มุ่งตรวจสอบ เพื่อหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) โดยการวิเคราะห์
ดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC) ของแบบสอบถามและ
ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำไปปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3. แบบสอบถามฉบับนี้มีทั้งหมด 4 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

ตอนที่ 2 พฤติกรรมของนักท่องเที่ยว

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นต่อบริบทปัจจุบันของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภูเก็ตบึงกาฬ

ภูเก็ตบึงกาฬ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

4. ขอความกรุณาท่านผู้เชี่ยวชาญช่วยพิจารณาร่างแบบสอบถาม ด้วยการให้คะแนนในแต่ละ
ข้อคำถามใน ระบบ IOC โดยการทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง

เกณฑ์การให้คะแนนในระบบ IOC

1) ให้ 1 คะแนน เมื่อแน่ใจว่าข้อนั้นมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์
ที่ต้องการศึกษา

2) ให้ 0 คะแนน เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อนั้นมีเนื้อหาที่สอดคล้องตัวแปรและวัตถุประสงค์
ที่ต้องการศึกษา

3) ให้ -1 คะแนน เมื่อแน่ใจว่าข้อนั้นมีเนื้อหาไม่สอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์
ที่ต้องการศึกษา

5. ผู้วิจัยขอความกรุณาท่านผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็น เพิ่มเติมในประเด็นที่ยังไม่สมบูรณ์โดยการเขียนข้อเสนอแนะไว้ท้ายข้อความนั้น ๆ เพื่อเป็นประโยชน์ในปรับปรุงต่อไป ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมา ณ โอกาสนี้

นายกเชนทร์ วัฒนะโกศล
นิสิตปริญญาเอกคณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

- กรรมการท่านที่ 1 ดร. ศิวาพร พยัคฆนันท์
กรรมการท่านที่ 2 รองศาสตราจารย์ ดร.กฤษณ์ ปิ่นทอง
กรรมการท่านที่ 3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา อุ่นเจริญ
กรรมการท่านที่ 4 ดร.โอชัยญา บัวธรรม
กรรมการท่านที่ 5 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กันทิมาลย์ จินดาประเสริฐ

ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรรมการผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นของท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยใส่เครื่องหมาย (✓) ลงในช่องความคิดเห็นของท่าน พร้อมเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ ในการนำไปพิจารณาปรับปรุงต่อไป

ข้อ	ประเด็นข้อคำถาม	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	ผลการพิจารณา
		ก.1	ก.2	ก.3	ก.4	ก.5			
1. เพศ									
	1.1 ชาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	1.2 หญิง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2. อายุ									
	2.1 ต่ำกว่า 20 ปี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	2.2 20-30 ปี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	2.3 31-40 ปี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	2.4 41-50 ปี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ข้อ	ประเด็นข้อคำถาม	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	ผลการพิจารณา
		ก.1	ก.2	ก.3	ก.4	ก.5			
	2.5 มากกว่า 50 ปี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3. ภูมิสำเนา									
	3.1 ภาคตะวันออก เฉียงเหนือ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	3.2 ภาคเหนือ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	3.3 ภาคกลาง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	3.4 ภาคตะวันออก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	3.5 ภาคตะวันตก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	3.6 ภาคใต้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4. ระดับการศึกษา									
	4.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี (ประถมศึกษา/มัธยมศึกษา /ปวช/ปวส/อนุปริญญา)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	4.2 ปริญญาตรี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	4.3 สูงกว่าปริญญาตรี (ปริญญาโท/ปริญญาเอก)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5. อาชีพ									
	5.1 ข้าราชการ/พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	5.2 ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	5.3 พนักงานเอกชน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	5.4 เกษตรกร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	5.5 รับจ้าง/อาชีพอิสระ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	5.6 นักเรียน/นักศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	5.7 อื่นๆ (โปรด ระบุ).....	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ข้อ	ประเด็นข้อคำถาม	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	ผลการพิจารณา
		ก.1	ก.2	ก.3	ก.4	ก.5			
6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน									
	6.1 ต่ำกว่า 10,000	+1	+1	+1	0	+1	5	1	ใช้ได้
	6.2 10,000-15,000	+1	+1	+1	0	+1	5	1	ใช้ได้
	6.3 15,001-20,000	+1	+1	+1	0	+1	5	1	ใช้ได้
	6.4 20,001-25,000	+1	+1	+1	0	+1	5	1	ใช้ได้
	6.5 25,001-30,000	+1	+1	+1	0	+1	5	1	ใช้ได้
	6.6 มากกว่า 30,000	+1	+1	+1	0	+1	5	1	ใช้ได้

ตอนที่ 2 พฤติกรรมนักท่องเที่ยว

คำชี้แจง กรรมการผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นของท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยใส่เครื่องหมาย (✓) ลงในช่องความคิดเห็นของท่าน พร้อมเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ ในการนำไปพิจารณาปรับปรุงต่อไป

ข้อ	ประเด็นข้อคำถาม	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	ผลการพิจารณา
		ก.1	ก.2	ก.3	ก.4	ก.5			
1. นักท่องเที่ยวเป็นชนกลุ่มใด									
	1.1 คนในพื้นที่	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	1.2 คนที่พักร้างจังหวัดใกล้เคียง	+1	+1	+1	0	-1	3	0.6	ใช้ได้
	1.3 คนในจังหวัดในภาคอีสาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	1.4 คนในจังหวัดอื่น ๆ ในประเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2. ผู้ร่วมเดินทางเป็นกลุ่มใด									
	2.1 เดินทางคนเดียว	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	2.2 คนในครอบครัว	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	2.3 เพื่อนสนิท	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	2.4 เพื่อนร่วมงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	2.5 คู่รัก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ข้อ	ประเด็นข้อคำถาม	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	ผลการพิจารณา
		ก.1	ก.2	ก.3	ก.4	ก.5			
3. ส่วนใหญ่มาเที่ยวกี่ครั้ง									
	3.1 ครั้งแรก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	3.2 1-2 ครั้ง	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
	3.3 3 ครั้งขึ้นไป	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4. ลักษณะการเดินทาง									
	4.1 รถยนต์ส่วนตัว	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	4.2 รถโดยสาร/เช่า	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	4.3 รถอื่นๆ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5. เดินทางเที่ยวจุดใด									
	5.1 สถานที่ขึ้นชื่อ	+1	+1	+1	0	0	3	0.6	ใช้ได้
	5.2 น้ำตก	+1	+1	+1	0	0	3	0.6	ใช้ได้
	5.3 ทศนียภาพทางธรรมชาติ	+1	+1	+1	0	0	3	0.6	ใช้ได้
6. ทราบข้อมูลท่องเที่ยวจากแหล่ง									
	6.1 อินเทอร์เน็ต (Facebook, Twitter)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	6.2 เพื่อน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
7. สาเหตุที่ตัดสินใจมาเที่ยว									
	7.1 ไม่เคยมาเที่ยว	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
	7.2 ชื่นชอบธรรมชาติ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	7.3 สนใจจากการประชาสัมพันธ์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
8. มีสถานที่พักผ่อนแบบใด									
	8.1 บ้านพักอุทยาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	8.2 รีสอร์ทใกล้เคียง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	8.3 ไม่ค้างคืน (เข้าไป – เย็นกลับ)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
9. ค่าใช้จ่ายในการเดินทางเท่าใด									
	9.1 ไม่เกิน 10,000บาท/ครั้ง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	9.2 10,001-20,000 บาท/ครั้ง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	9.3 เกิน 20,000 บาท/ครั้ง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ข้อ	ประเด็นข้อคำถาม	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	ผลการพิจารณา
		ก.1	ก.2	ก.3	ก.4	ก.5			
10. วัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยว									
	10.1 พักผ่อนหย่อนใจ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	10.2 ค้นหาประสบการณ์แปลกใหม่	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	10.3 ทดสอบความอดทนตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	10.4 อื่นๆ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
11. แหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวได้เดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติจังหวัดบึงกาฬ									
	11.1 เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	11.2 เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวน แห่งชาติภูสิงห์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	11.3 อุทยานแห่งชาติภูถ้ำกลั๊ว	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นต่อบริบทปัจจุบันของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ

3.1 ประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว

คำชี้แจง กรรมการผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นของท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยใส่เครื่องหมาย (✓) ลงในช่องความคิดเห็นของท่าน พร้อมเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ ในการนำไปพิจารณาปรับปรุงต่อไป

ข้อ	ประเด็นข้อคำถาม	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	ผลการพิจารณา
		ก.1	ก.2	ก.3	ก.4	ก.5			
1. ด้านลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว									
	1.1 ทัศนียภาพและความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยวภายในอุทยาน/เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	1.2 สภาพภูมิทัศน์ทางธรรมชาติเหมาะสมกับการท่องเที่ยว	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	1.3 วิถีชีวิตคนท้องถิ่นน่าสนใจ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	1.4 ลักษณะสิ่งปลูกสร้างกลมกลืนกับสิ่งแวดล้อม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ข้อ	ประเด็นข้อคำถาม	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	ผลการพิจารณา
		ก.1	ก.2	ก.3	ก.4	ก.5			
2. ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้หลายเส้นทาง									
	2.1 สภาพของเส้นทางท่องเที่ยว/ ลักษณะเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	2.2 ความเหมาะสมของค่าใช้จ่ายในการเดินทาง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	2.3 ระยะเวลาจากตัวเมืองไปแหล่งท่องเที่ยวไม่ไกล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	2.4 มีป้ายบอกทางเป็นระยะทางที่ชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3. ด้านแหล่งท่องเที่ยวมีความสะอาดปลอดภัย									
	3.1 ที่พักแรมสะอาดและปลอดภัย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	3.2 ร้านอาหาร เครื่องดื่ม สะอาดอร่อยและหลากหลาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	3.3 ระบบไฟฟ้า ประปา ห้องน้ำ ระบบสาธารณูปโภคอื่นๆ มีความพร้อมเพียงพอรองรับนักท่องเที่ยว	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	3.4 มีศูนย์บริการข้อมูล การสื่อสารสามารถติดต่อได้โดยสะดวก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	3.5 การรักษาความปลอดภัย มีความพร้อมและมีมาตรฐาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ข้อ	ประเด็นข้อคำถาม	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	ผลการพิจารณา
		ก.1	ก.2	ก.3	ก.4	ก.5			
4. ด้านสภาพแวดล้อมในอุทยาน/เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า									
	4.1 สภาพทางกายภาพเหมาะสมกับนักท่องเที่ยว	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	4.2 สภาพอากาศระบบนิเวศมีความหลากหลาย	+1	+1	+1	+1	-1	5	1	ใช้ได้
	4.3 สภาพแวดล้อมอื่น ๆ ของแหล่งท่องเที่ยวเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	-1	5	1	ใช้ได้
	4.4 สภาพแวดล้อมในอุทยานสะอาดถูกสุขลักษณะ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5. ด้านข้อจำกัดในการรับรองนักท่องเที่ยว									
	5.1 ไม่มีข้อจำกัดด้านพื้นที่พร้อมรับนักท่องเที่ยว	+1	+1	+1	0	0	3	0.6	ใช้ได้
	5.2 ไม่มีข้อจำกัดทางด้านบริการพร้อมรับนักท่องเที่ยว	+1	+1	+1	0	0	3	0.6	ใช้ได้
	5.3 ไม่มีข้อจำกัดด้านสาธารณูปโภค พร้อมรับนักท่องเที่ยว	+1	+1	+1	0	0	3	0.6	ใช้ได้
6. ด้านความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว									
	6.1 สถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นที่รู้จัก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	6.2 สถานที่ท่องเที่ยวมีความสำคัญในพื้นที่	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	6.3 สถานที่ท่องเที่ยวแปลกใหม่น่าสนใจ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	6.4 นักท่องเที่ยวรู้จักสถานที่ท่องเที่ยว	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

3.2 การศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยว ด้านส่วนประสมทางการตลาด (Marketing Mix หรือ 7Ps)

คำชี้แจง กรรมการผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นของท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยใส่เครื่องหมาย (✓) ลงในช่องความคิดเห็นของท่าน พร้อมเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ ในการนำไปพิจารณาปรับปรุงต่อไป

ข้อ	ประเด็นข้อคำถาม	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	ผลการพิจารณา
		ก.1	ก.2	ก.3	ก.4	ก.5			
1. ด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Product)									
	1.2 มีแหล่งท่องเที่ยวให้เลือกหลายแบบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	1.3 มีของที่ระลึกน่าสนใจ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2. ด้านราคาทางการท่องเที่ยว (Price)									
	2.1 มีราคาที่เหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	2.2 มีให้เลือกหลากหลายราคาตามความเหมาะสมของนักท่องเที่ยว	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
3. ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายทางการท่องเที่ยว (Place)									
	3.1 มีการจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมในการนำเสนอบริการให้นักท่องเที่ยวเหมาะสม	+1	+1	+1	0	+1	2	0.6	ใช้ได้
	3.2 มีการจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมหลายรูปแบบ	+1	+1	+1	0	+1	2	0.6	ใช้ได้
4. ด้านการส่งเสริมการขายทางการท่องเที่ยว (Promotion)									
	4.1 มีการสื่อสารประชาสัมพันธ์แจ้งข่าวสาร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	4.2 มีการสร้างทัศนคติที่ดีต่อการบริการ	0	+1	+1	0	+1	3	0.6	ใช้ได้
	4.3 มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวหลายรูปแบบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ข้อ	ประเด็นข้อคำถาม	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	ผลการพิจารณา
		ก.1	ก.2	ก.3	ก.4	ก.5			
5. ด้านบุคลากรทางการท่องเที่ยว (People)									
	5.1 มีบุคลากรการท่องเที่ยวหรือพนักงานที่เก่ง	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
	5.2 มีบุคลากรการท่องเที่ยวหรือพนักงานที่บริการประทับใจ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	5.3 การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่หรือวิทยากรที่คอยให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว	+1	+1	+1	0	+1	4	1	ใช้ได้
6. ด้านลักษณะทางกายภาพทางการท่องเที่ยว (Physical Evidence)									
	6.1 สถานที่สะอาดเรียบร้อย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	6.2 การให้บริการที่รวดเร็ว	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	6.3 รักษาผลประโยชน์อื่น ๆ ของนักท่องเที่ยว	+1	+1	+1	+1	-1	3	0.6	ใช้ได้
7. ด้านกระบวนการการบริการการท่องเที่ยว (Process)									
	7.1 มีระเบียบวิธีการและงานปฏิบัติในด้านบริการ	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
	7.2 ให้บริการอย่างถูกต้องรวดเร็วและเกิดความประทับใจ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	7.3 ตอบสนองข้อร้องเรียนของนักท่องเที่ยวได้รวดเร็ว	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

พหุ ประสิทธิภาพ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะทั่วไป

คำชี้แจง กรรมการผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นของท่านในตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยใส่เครื่องหมาย (✓) ลงในช่องความคิดเห็นของท่าน พร้อมเสนอแนะที่จะเป็นประโยชน์ ในการนำไปพิจารณาปรับปรุงต่อไป

ประเด็นข้อคำถาม	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	ผลการพิจารณา
	ก.1	ก.2	ก.3	ก.4	ก.5			
ข้อเสนอแนะทั่วไป	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน

หัวข้อที่จะต้องนำมาแก้ไขปรับปรุง ได้แก่

ตอนที่ 2 พฤติกรรมนักท่องเที่ยว

1. นักท่องเที่ยวเป็นคนกลุ่มใด
- 1.5 คนต่างประเทศ
6. ทราบข้อมูลท่องเที่ยวจากแหล่ง
- 6.3 หน่วยงาน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นต่อบริบทปัจจุบันของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู

จังหวัดบึงกาฬ

3.2 การศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยว ด้านส่วนประสมทางการตลาด

(Marketing Mix หรือ 7Ps)

1. ด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Product)

- 1.1 การจัดการท่องเที่ยวที่ตอบสนองต่อความต้องการได้

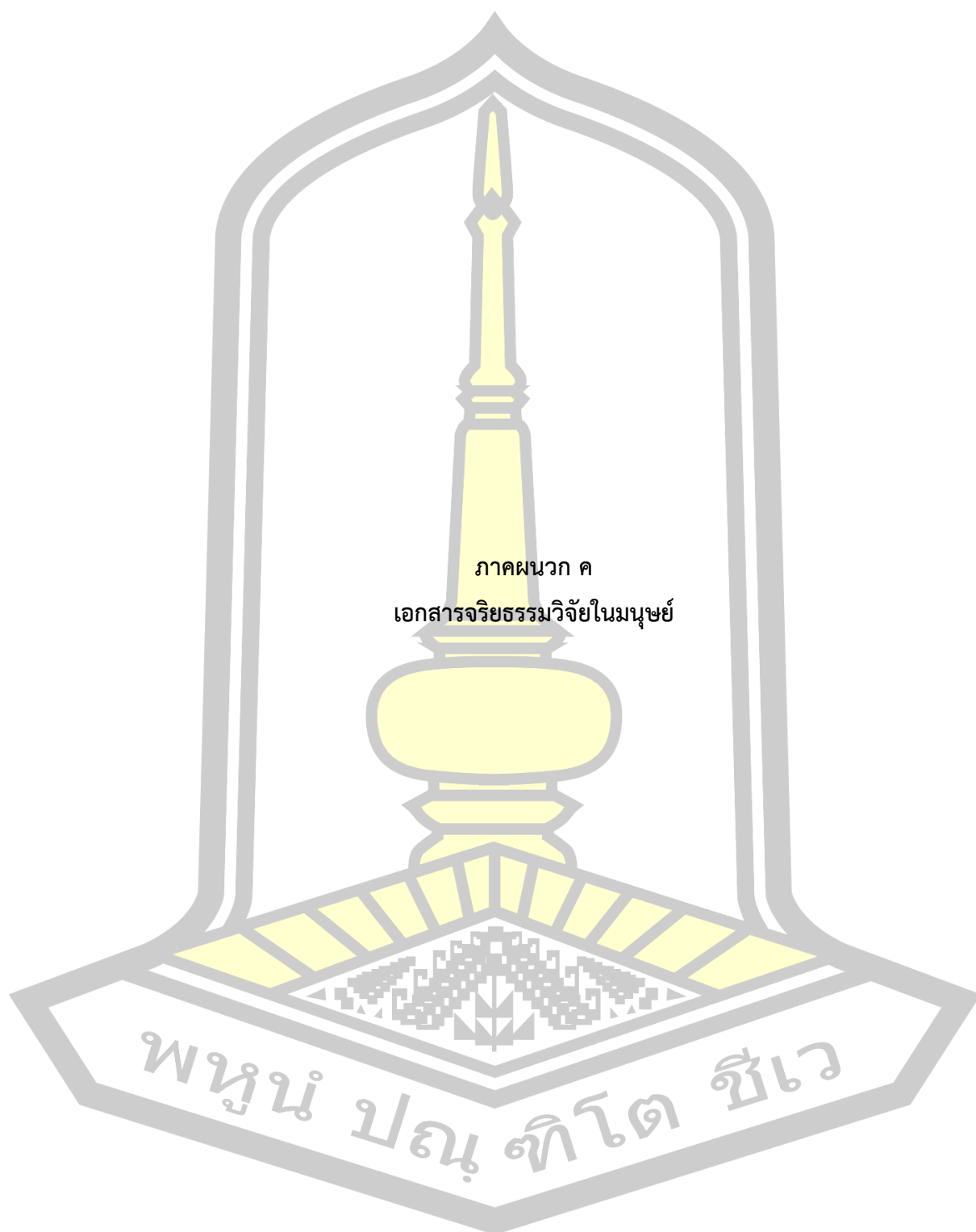
3. ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายทางการท่องเที่ยว (Place)

- 3.1 มีการจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมในการนำเสนอบริการให้นักท่องเที่ยว

เหมาะสม

- 3.2 มีการจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมหลายรูปแบบ

พูน ปณ จิต ชีเว

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

เอกสารรับรองโครงการวิจัย

เลขที่การรับรอง : 410-423/2565

ชื่อโครงการวิจัย (ภาษาไทย) แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติ 3 อุ จังหวัดบึงกาฬ
ชื่อโครงการวิจัย (ภาษาอังกฤษ) Management guidelines for the natural tourism, Phu Sing, Phu Wuai
and Phu Lamy Ka, Bueary Kam province, Thailand.

ผู้วิจัย : นายเคนทร์ วัฒนโกศล

หน่วยงานที่รับผิดชอบ : คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม

สถานที่ทำการวิจัย : จังหวัดบึงกาฬ

ประเภทการพิจารณาแบบ : แบบเร่งรัด

วันที่รับรอง : 26 ธันวาคม 2565

วันหมดอายุ : 25 ธันวาคม 2566

ข้อเสนอการวิจัยนี้ ได้รับการพิจารณาและให้ความเห็นชอบจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน มหาวิทยาลัยมหาสารคามแล้ว และอนุมัติในด้านจริยธรรมให้ดำเนินการศึกษาวิจัยเรื่องข้างต้นได้ บนพื้นฐานของโครงการงานวิจัยที่คณะกรรมการฯ ได้รับและพิจารณา เมื่อเสร็จสิ้นโครงการแล้วให้ผู้วิจัยส่งแบบฟอร์มการปิดโครงการและรายงานผลการดำเนินงานมายังคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หรือหากมีการเปลี่ยนแปลงใดๆ ในโครงการวิจัย ผู้วิจัยก็ต้องยื่นขอรับการพิจารณาใหม่

ภคร์ สหกิจสาร

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เกษิธรหญิงราตรี สว่างจิตร์)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ทั้งนี้ การรับรองนี้มีไว้กับเรื่องดังที่ระบุไว้ด้านหลังทุกข้อ (ดูด้านหลังของเอกสารรับรองโครงการวิจัย)

MAHASARAKHAM UNIVERSITY ETHICS COMMITTEE FOR
RESEARCH INVOLVING HUMAN SUBJECTS

Certificate of Approval

Approval number: 410-423/2022

Title : Management guidelines for the natural tourism, Phu Sing, Phu Wua and Phu Lang Ka, Bueng Kan province, Thailand.

Principal Investigator : Mr. Khachen Watthanakosol

Responsible Department : Faculty of Tourism and Hotel Management

Research site : Bueng Kan province

Review Method : Expedited Review

Date of Manufacture : 26 December 2022

expire : 25 December 2023

This research application has been reviewed and approved by the Ethics Committee for Research Involving Human Subjects, Mahasarakham University, Thailand. Approval is dependent on local ethical approval having been received. Any subsequent changes to the consent form must be re-submitted to the Committee.

Ratree S.

(Asst. Prof, Ratree Sawangjit)

Chairman

Approval is granted subject to the following conditions: (see back of this Certificate)

พหุ มั ฬ ะ ป ญ ะ จ ิ ทั ต ชี วั

423/65

-แบบสอบถามเลขที่.....

**แบบสอบถามแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
อุทยานแห่งชาติสามภู จังหวัดบึงกาฬ**

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเรื่อง "แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติสามภู จังหวัดบึงกาฬ" เพื่อศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ พฤติกรรมนักท่องเที่ยว ความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติสามภู จังหวัดบึงกาฬ ได้แก่ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์ และอุทยานแห่งชาติภูสิงห์ ผู้วิจัยใคร่ขอความกรุณาท่านตอบคำถามทุกข้อ และขอรับรองว่าข้อมูลต่าง ๆ จะไม่มีผลกระทบหรือเกิดความเสียหายต่อตัวท่านหรือบุคคลใด ๆ โดยจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติจังหวัดบึงกาฬ สำหรับแบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็นทั้งหมด 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 พฤติกรรมของนักท่องเที่ยว

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นต่อบริบทปัจจุบันของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

อุทยานแห่งชาติสามภู จังหวัดบึงกาฬ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

โปรดทำเครื่องหมาย ☒ ลงใน ☐ หรือเขียนข้อเสนอแนะทั่วไป
เกณฑ์การให้คะแนน

5 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมาก

3 หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลาง

2 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อย

1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือในการตอบคำถาม หรือทั้งขอขอบพระคุณ
มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ผู้วิจัย: นายคเชนทร์ วิไลเกษมกิจ

นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว
สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พื้นที่เก็บข้อมูล

- ☐ 1. เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว
☐ 2. เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์
☐ 3. อุทยานแห่งชาติภูสิงห์

ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. อายุ
☐ 1) ต่ำกว่า 20 ปี ☐ 2) 20-30 ปี
☐ 3) 31-40 ปี ☐ 4) 41-50 ปี
☐ 5) มากกว่า 50 ปี
3. ภูมิสำเนา
☐ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ☐ ภาคเหนือ
☐ ภาคกลาง ☐ ภาคตะวันออก
☐ ภาคตะวันตก ☐ ภาคใต้
4. ระดับการศึกษา
☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี (ประถมศึกษา/มัธยมศึกษา/ปวช./ปวส./อนุปริญญา)
☐ ปริญญาตรี
☐ สูงกว่าปริญญาตรี (ปริญญาโท/ปริญญาเอก)
5. อาชีพ
☐ เจ้าของกิจการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ☐ ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย
☐ พนักงานเอกชน ☐ เกษตรกร
☐ รับจ้าง/อาชีพอิสระ ☐ นักเรียน/นักศึกษา
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....
6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน
☐ ต่ำกว่า 10,000 บาท ☐ 10,000-15,000 บาท
☐ 15,001-20,000 บาท ☐ 20,001-25,000 บาท
☐ 25,001-30,000 บาท ☐ มากกว่า 30,000 บาท

ตอนที่ 2 พฤติกรรมนักท่องเที่ยว

หมายถึง พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางท่องเที่ยว ได้แก่ จำนวนครั้ง วัตถุประสงค์การเดินทาง ลักษณะการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว สถานที่พักแรม ค่าใช้จ่ายในการเดินทางแต่ละครั้ง การกำหนดสถานที่ท่องเที่ยว การจองที่พัก ผู้ร่วมเดินทาง ประเภทยานพาหนะ

คำสั่ง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ที่ตรงกับข้อมูลของท่านให้มากที่สุด

พฤติกรรมนักท่องเที่ยว	
1 ท่านเป็นนักท่องเที่ยวเป็นชนกลุ่มใด	
☐	คนในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี
☐	คนในจังหวัดที่มีอาณาเขตติดกับจังหวัดปทุมธานี
☐	คนในจังหวัดภาคอีสาน
☐	คนในจังหวัดอื่น ๆ ในประเทศ
2 ผู้ร่วมเดินทางเป็นชนกลุ่มใด	
☐	เดินทางคนเดียว
☐	คนในครอบครัว
☐	เพื่อนสนิท
☐	เพื่อนร่วมงาน/หน่วยงาน/องค์กร
☐	คู่รัก
☐	กรุ๊ปทัวร์
3 ท่านเคยเดินทางมาเที่ยวกี่ครั้ง	
☐	ครั้งแรก
☐	1-2 ครั้ง
☐	3 ครั้ง ขึ้นไป
4 ลักษณะการเดินทางเป็นแบบไหน	
☐	รถยนต์ส่วนตัว
☐	รถโดยสาร/เช่า
☐	รถมอเตอร์ไซด์
☐	รถเช่า
☐	รถอื่นๆ
5 ท่านเดินทางเที่ยวจุดใด	
☐	สถานที่ขึ้นชื่อ
☐	น้ำตก
☐	ทัศนียภาพทางธรรมชาติ

พฤติกรรมนักท่องเที่ยว	
6 ท่านทราบข้อมูลท่องเที่ยวจากช่องทางใด	
☐	อินเทอร์เน็ต (Facebook, twitter)
☐	เพื่อน/เพื่อนร่วมงาน/คนในครอบครัว
☐	ป้ายประชาสัมพันธ์ในพื้นที่
☐	การประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานตามสื่อต่างๆ
7 สาเหตุที่ท่านตัดสินใจมาเที่ยว	
☐	ไม่เคยมาเที่ยว
☐	ชื่นชอบธรรมชาติ/ชื่นชอบแหล่งท่องเที่ยว
☐	สนใจจากการประชาสัมพันธ์
8 ท่านพักแรมรูปแบบใด	
☐	บ้านพักอุทยาน
☐	รีสอร์ทใกล้เคียง
☐	ไม่ค้างคืน(เข้าไป-เย็นกลับ)
9 ค่าใช้จ่ายในการเดินทางเท่าใด	
☐	น้อยกว่า 5,000 บาท/ครั้ง
☐	5,000-10,000 บาท/ครั้ง
☐	10,001-20,000 บาท/ครั้ง
☐	เกิน 20,000 บาท/ครั้ง
10 วัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยว	
☐	พักผ่อนหย่อนใจ
☐	ค้นหาประสบการณ์แปลกใหม่
☐	ทดสอบความอดทนของตนเอง
☐	อื่นๆ
11 แหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวได้เดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติจังหวัดบึงกาฬ	
☐	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว
☐	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์
☐	อุทยานแห่งชาติภูสิงห์

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ที่ตรงกับข้อมูลของท่านให้มากที่สุด

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นต่อฉบับปรับปรุงของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติสามงู
จังหวัดปทุมธานี

3.1 ประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว

ความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็น ด้วย มาก ที่สุด	เห็น ด้วย มาก	ค่อนข้าง เห็น ด้วย	เห็น ด้วย น้อย	เห็น ด้วย น้อย ที่สุด
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
1.ด้านลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว					
1.1 ทัศนียภาพและความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว ภายในอุทยาน/เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า					
1.2 สภาพภูมิทัศน์ทางธรรมชาติเหมาะสมกับการท่องเที่ยว					
1.3 วิถีชีวิตคนท้องถิ่นน่าสนใจ					
1.4 ลักษณะสิ่งปลูกสร้างกลมกลืนกับสิ่งแวดล้อม					
2.ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้หลายเส้นทาง					
2.1 สภาพของเส้นทางท่องเที่ยว/ลักษณะเส้นทางเข้าถึง แหล่งท่องเที่ยวเหมาะสม					
2.2 ความเหมาะสมของค่าใช้จ่ายในการเดินทาง					
2.3 ระยะเวลารจากตัวเมืองไปแหล่งท่องเที่ยวไม่ไกล					
2.4 มีป้ายบอกทางเป็นระยะทางที่ชัดเจน					

มณุ ภั ๖๖

ความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	ค่อนข้างเห็นด้วย	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
3.ด้านแหล่งท่องเที่ยวมีความสะดวกปลอดภัย					
3.1 ที่พักแรมสะอาดและปลอดภัย					
3.2 ร้านอาหาร เครื่องดื่ม สะอาด อร่อยและหลากหลาย					
3.3 ระบบไฟฟ้า ประปา ห้องน้ำ ระบบสาธารณูปโภคอื่น ๆ มีความพร้อมเพียงพอรองรับนักท่องเที่ยว					
3.4 มีศูนย์บริการข้อมูล การสื่อสารสามารถติดต่อได้โดยสะดวก					
3.5 การรักษาความปลอดภัยมีความพร้อมและมีมาตรฐาน					
4.ด้านสภาพแวดล้อมในอุทยาน/เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า					
4.1 สภาพทางกายภาพเหมาะสมกับนักท่องเที่ยว					
4.2 สภาพอากาศระบบนิเวศมีความหลากหลาย					
4.3 สภาพแวดล้อมอื่น ๆ ของแหล่งท่องเที่ยวเหมาะสม					
4.4 สภาพแวดล้อมในอุทยานสะอาดถูกสุขลักษณะ					
5.ด้านข้อจำกัดในการรับรองนักท่องเที่ยว					
5.1 ไม่มีข้อจำกัดด้านพื้นที่ ในการรับรองนักท่องเที่ยว					

๖๘ ปณฺ ทิโต ๖

ความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็น ด้วย มาก ที่สุด (5)	เห็น ด้วย มาก (4)	ค่อนข้าง เห็น ด้วย (3)	เห็น ด้วย น้อย ย (2)	เห็น ด้วย น้อย ที่สุด (1)
5.2 ไม่มีข้อจำกัดทางด้านบริการ ในการรับรอง นักท่องเที่ยว					
5.3 ไม่มีข้อจำกัดด้านสาธารณูปโภค พร้อมรับนักท่องเที่ยว					
6.ด้านความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว					
6.1 สถานที่ท่องเที่ยวเป็นที่รู้จัก					
6.2 สถานที่ท่องเที่ยวเป็นสถานที่ที่มีความสำคัญในพื้นที่					
6.3 สถานที่ท่องเที่ยวมีความแปลกใหม่น่าสนใจ					
6.4 นักท่องเที่ยวรู้จักรายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวเป็น อย่างดี					

3.2 การศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยว ด้านส่วนประสมทางการตลาด (Marketing Mix หรือTPs)

ความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด (5)	เห็นด้วยมาก (4)	ค่อนข้างเห็นด้วย (3)	เห็นด้วยน้อย (2)	เห็นด้วยน้อยที่สุด (1)
1.ด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Product)					
1.1 การจัดการท่องเที่ยวที่ตอบสนองต่อความต้องการได้					
1.2 มีแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมให้เลือกหลายแบบ					
1.3 ของที่ระลึกมีหลายประเภท					
1.4 มีสินค้าอุปโภคบริโภคอื่นๆตอบสนองความต้องการได้					
2. ด้านราคาทางการท่องเที่ยว (Price)					
2.1 ราคาสินค้าและบริการการท่องเที่ยวมีความเหมาะสม					
2.2 สินค้าและบริการการท่องเที่ยวมีราคาหลากหลายตามความต้องการและเหมาะสมกับนักท่องเที่ยวแต่ละกลุ่ม					
2.3 ราคาสินค้าและบริการในแหล่งท่องเที่ยวมีความมาตรฐานราคาใกล้เคียงกันในแต่ละแหล่งท่องเที่ยว					
3. ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายทางการท่องเที่ยว (Place)					
3.1 มีการจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมในการนำเสนอบริการให้นักท่องเที่ยวเหมาะสม					
3.2 มีการจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมหลายรูปแบบ					

ความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	ค่อนข้างเห็นด้วย	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
3.3 มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวที่มีความพร้อมในการให้ข้อมูลหรือบริการนักท่องเที่ยว					
4. ด้านการส่งเสริมการขายทางการท่องเที่ยว (Promotion)					
4.1 มีช่องทางการประชาสัมพันธ์และช่องทางเพื่อให้ นักท่องเที่ยวเข้าถึงข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว					
4.2 สื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวมีความหลากหลาย					
4.3 สื่อประชาสัมพันธ์มีข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวและ การให้บริการในแหล่งท่องเที่ยวที่ครบถ้วน					
4.4 มีการส่งเสริมการขายหลายรูปแบบ เช่น จัดแพ็คเกจ อดราค เพื่อดึงดูดใจลูกค้า					
5. ด้านบุคลากรทางการท่องเที่ยว (People)					
5.1 บุคลากรทางการท่องเที่ยวมีความรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวหรือพนักงานที่มีความรู้ความสามารถในการ ให้บริการนักท่องเที่ยว					
5.2 บุคลากรการท่องเที่ยวมีทักษะการให้บริการ					
5.3 บุคลากรการท่องเที่ยวมีทักษะในการสื่อสารกับ นักท่องเที่ยว					

บทที่ ๖

ความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด (5)	เห็นด้วยมาก (4)	ค่อนข้างเห็นด้วย (3)	เห็นด้วยน้อย (2)	เห็นด้วยน้อยที่สุด (1)
5.4 บุคลากรทางการท่องเที่ยวมีความยิ้มแย้มแจ่มใส มีความเป็นมิตร และให้บริการนักท่องเที่ยวอย่างเต็มใจ					
5.5 มีจำนวนบุคลากรการท่องเที่ยวน้อยกว่าจำนวนนักท่องเที่ยว					
6. ด้านลักษณะทางกายภาพทางการท่องเที่ยว (Physical Evidence)					
6.1 การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวมีความสะดวก					
6.2 แหล่งท่องเที่ยวมีความสะอาดเรียบร้อย					
6.3 แหล่งท่องเที่ยวมีระบบสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมเพียงพอ					
7. ด้านกระบวนการบริการการท่องเที่ยวนักท่องเที่ยว (Process)					
7.1 มีการกำหนดระเบียบวิธีการในการให้บริการนักท่องเที่ยวอย่างถูกต้องและรวดเร็ว					
7.2 มีกระบวนการให้บริการตอบสนองความต้องการนักท่องเที่ยว					
7.3 มีกระบวนการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวด้วยความเข้าใจ					

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะทั่วไป

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เลขที่.....

**แบบสัมภาษณ์แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
อุทยานแห่งชาติสามกู่จังหวัดบึงกาฬ**

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเรื่อง "แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติสามกู่ จังหวัดบึงกาฬเพื่อมีวัตถุประสงค์ศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ พฤติกรรมนักท่องเที่ยว ความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติสามกู่ จังหวัดบึงกาฬ ได้แก่ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์ และอุทยานแห่งชาติภูสิงห์ ผู้วิจัยใคร่ขอความกรุณาท่านตอบคำถามทุกข้อ และขอรับรองว่าข้อมูลต่าง ๆ จะไม่มีผลกระทบหรือเกิดความเสียหายต่อตัวท่านหรือบุคคลใด ๆ โดยจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติจังหวัดบึงกาฬ สำหรับแบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ แบ่งออกเป็นทั้งหมด 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อบริบทปัจจุบัน แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
อุทยานแห่งชาติสามกู่ จังหวัดบึงกาฬ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือในการตอบคำถาม พร้อมทั้งขอขอบพระคุณ
มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ผู้วิจัย: นายศุภเชษฐ์ วัฒนะโกศล

นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว

สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ชื่อ-นามสกุลผู้ให้ข้อมูล นาย/นาง/นางสาว.....
2. อายุ..... ปี
3. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
4. ที่อยู่.....
5. อาชีพ

☐ เจ้าของกิจการ	☐ พนักงานรัฐวิสาหกิจ
☐ พนักงานส่วนตัวอื่น	☐ เกษตรกร
☐ รับจ้าง	☐ อาชีพอิสระ
☐ อื่นๆ	
6. กลุ่ม (หน่วยงาน/พื้นที่)
 - 6.1 ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ

☐ สำนักงานเขตการศึกษาพื้นที่จังหวัดปทุมธานี
☐ สำนักงานเขตการศึกษาพื้นที่จังหวัดปทุมธานีเขตการศึกษาที่ 1
☐ สำนักงานเขตการศึกษาพื้นที่จังหวัดปทุมธานีเขตการศึกษาที่ 2
 - 6.2 ตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

☐ ตัวแทนองค์การบริหารส่วนตำบลชัยพร (เขตการศึกษาพื้นที่จังหวัดปทุมธานี)
☐ ตัวแทนองค์การบริหารส่วนตำบลโคกก่อ (เขตการศึกษาพื้นที่จังหวัดปทุมธานีเขตการศึกษาที่ 1)
☐ ตัวแทนองค์การบริหารส่วนตำบลบึงโจนทอง (เขตการศึกษาพื้นที่จังหวัดปทุมธานีเขตการศึกษาที่ 2)
 - 6.3 ตัวแทนชุมชน

☐ ตัวแทนตำบลชัยพร (เขตการศึกษาพื้นที่จังหวัดปทุมธานี)
☐ ตัวแทนตำบลโคกก่อ (เขตการศึกษาพื้นที่จังหวัดปทุมธานีเขตการศึกษาที่ 1)
☐ ตัวแทนตำบลบึงโจนทอง (เขตการศึกษาพื้นที่จังหวัดปทุมธานีเขตการศึกษาที่ 2)
7. ระดับการศึกษา

☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี (ประถมศึกษา/มัธยมศึกษา/ปวช./ปวส./อนุปริญญา)
☐ ปริญญาตรี
☐ สูงกว่าปริญญาตรี (ปริญญาโท/ปริญญาเอก)
8. วันที่ใช้ภาษา..... เวลาใช้ภาษา.....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อบริบทปัจจุบัน แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
อุทยานแห่งชาติสามงู จังหวัดบึงกาฬ

1 ข้อคำถามเกี่ยวกับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดบึงกาฬ 6 ด้าน คือ

1.1 ลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว

1.1.1 ท่านคิดว่าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวน
แห่งชาติภูสิงห์ และอุทยานแห่งชาติภูสิงห์ มีเอกลักษณ์หรือความน่าสนใจอะไร ที่จะดึงดูดให้
นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวในอุทยาน

1.1.2 ท่านคิดว่าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวน
แห่งชาติภูสิงห์ และอุทยานแห่งชาติภูสิงห์ มีความสวยงาม มีลักษณะเด่นด้านสภาพภูมิทัศน์ทาง
ธรรมชาติอย่างไร

1.1.3 ท่านคิดว่าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวน
แห่งชาติภูสิงห์ และอุทยานแห่งชาติภูสิงห์ มีวิถีชีวิตประเพณีและความเชื่อของคนท้องถิ่นที่น่าสนใจ
ให้เดินทางมาท่องเที่ยวอย่างไร

1.1.4 ท่านคิดว่าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวน
แห่งชาติภูสิงห์ และอุทยานแห่งชาติภูสิงห์ ควรเพิ่มอะไร สิ่งที่น่าสนใจภายในอุทยาน เช่น จุด
ถ่ายภาพแลนด์มาร์ค (ควรเพราะเหตุผลใด) (ไม่ควรเพราะเหตุผลใด)

1.1.5 ท่านคิดว่าถ้ามีจำนวนนักท่องเที่ยวในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เขต
รักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์ และอุทยานแห่งชาติภูสิงห์ มีจำนวนที่มากเกินไปหรือลดลง
ท่านจะมีแนวทางการบริหารจัดการอย่างไร

บทสรุป

1.2 การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้หลายเส้นทาง

1.2.1 ท่านคิดว่า เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์ และอุทยานแห่งชาติภูสิงห์ ปัจจุบันมีรูปแบบการเดินทางใดบ้างที่จะทำให้นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางมายังอุทยานได้

1.2.2 ท่านคิดว่าเส้นทางที่ใช้ในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวในอุทยานในปัจจุบัน ของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์ และอุทยานแห่งชาติภูสิงห์ มีความสะดวกและความปลอดภัยในการเดินทางหรือไม่ อย่างไร

1.2.3 ท่านคิดว่าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์ และอุทยานแห่งชาติภูสิงห์ มีบริการรับส่ง รถเช่า หรือบริการใดบ้างที่ให้บริการเดินทางที่เข้ามาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

1.2.4 ท่านคิดว่า ระยะเวลาในการเดินทางจากตัวเมืองไปแหล่งท่องเที่ยวเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์ และอุทยานแห่งชาติภูสิงห์ มีความเหมาะสม สะดวกต่อการเดินทาง มีความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินทาง รวมทั้งมีป้ายบอกระยะทาง เป็นระยะ อย่างชัดเจนหรือไม่ อย่างไร

1.2.5 ท่านคิดว่าในปัจจุบัน เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์ และอุทยานแห่งชาติภูสิงห์ มีเส้นทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวของอุทยานที่เหมาะสมหรือไม่ และควรเพิ่มเส้นทางหรือปรับปรุงเส้นทางของแหล่งท่องเที่ยวหรือไม่ อย่างไร

1.3 แหล่งท่องเที่ยวที่มีความสะดวกและปลอดภัย

1.3.1 ท่านคิดว่าในปัจจุบันเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์ และอุทยานแห่งชาติภูสิงห์มีสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานอะไรบ้าง ที่จัดเตรียมเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยาน

1.3.2 ท่านคิดว่าในปัจจุบันเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์ และอุทยานแห่งชาติภูสิงห์ มีความพร้อมด้านสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในอุทยาน หรือไม่ อย่างไร

1.3.3 ท่านคิดว่า ภาคเอกชนหรือภาคธุรกิจมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ที่พักแรม ร้านอาหาร เครื่องดื่ม ร้านขายของที่ระลึก สถานบริการต่างๆ ใน เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์ และอุทยานแห่งชาติภูสิงห์หรือไม่ อย่างไร

1.3.4 ท่านคิดว่าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์ และอุทยานแห่งชาติภูสิงห์ มีระบบรักษาความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยวที่ตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว เพียงพอหรือไม่ อย่างไร

1.3.5 ในอนาคตท่านคิดว่าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์ และอุทยานแห่งชาติภูสิงห์มีความจำเป็นในการปรับปรุงหรือเพิ่มเติมสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวหรือไม่

1.4 สภาพแวดล้อม

1.4.1 ท่านคิดว่าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์ และอุทยานแห่งชาติภูสิงห์ มีสภาพทางกายภาพ สภาพอากาศ ระบบนิเวศและสภาพแวดล้อมอื่นๆ ของแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจเพียงพอที่จะดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้เดินทางมาท่องเที่ยวหรือไม่ อย่างไร

1.4.2 ท่านคิดว่าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์ และอุทยานแห่งชาติภูสิงห์ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสวยงามและความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้หรือไม่ เพราะอะไร

1.4.3 ท่านคิดว่าแหล่งที่ตั้งของ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์ และอุทยานแห่งชาติภูสิงห์ มีผลกระทบต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในอนาคตหรือไม่ อย่างไร

1.4.4 ท่านคิดว่าจะสามารถนำวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชุมชนเข้ามาปรับใช้ในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวใน เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์ และอุทยานแห่งชาติภูสิงห์ ได้หรือไม่ อย่างไร

1.5 ข้อจำกัดในการรับรองนักท่องเที่ยว

1.5.1 ท่านคิดว่า ข้อจำกัดทางด้านพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวที่ใช้ในการรับรองนักท่องเที่ยว ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์ และอุทยานแห่งชาติภูสิงห์ มีผลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

1.5.2 ท่านคิดว่าข้อจำกัดทางด้านบริการต่าง ๆ และสาธารณูปโภคของแหล่งท่องเที่ยว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์ และอุทยานแห่งชาติภูสิงห์ มีผลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

1.5.3 ท่านคิดว่า ข้อจำกัดทางด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์ และอุทยานแห่งชาติภูสิงห์ มีผลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

1.6 ความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว

1.6.1 ท่านคิดว่าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์ และอุทยานแห่งชาติภูสิงห์ มีสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญและเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยว และสามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้เดินทางมาท่องเที่ยวหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

1.6.2 ท่านคิดว่าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์ และอุทยานแห่งชาติภูสิงห์ มีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจที่จะสามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้เดินทางมาท่องเที่ยวหรือไม่ อย่างไร

1.6.3 ท่านคิดว่าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์ และอุทยานแห่งชาติภูสิงห์ มีสถานที่ท่องเที่ยวที่แปลกใหม่ ที่จะสามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้เดินทางมาท่องเที่ยวหรือไม่ อย่างไร

2. ประเด็นข้อคำถามเกี่ยวกับส่วนประกอบทางการตลาดการท่องเที่ยว 7 ด้าน คือ

2.1 ด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Product)

ท่านคิดว่าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์ และอุทยานแห่งชาติภูสิงห์ มีการจัดการท่องเที่ยว/กิจกรรม/บริการ/ที่ตอบสนองต่อความต้องการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวได้หรือไม่ อย่างไร

2.2 ด้านราคาทางการท่องเที่ยว (Price)

ท่านคิดว่าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์ และอุทยานแห่งชาติภูสิงห์ มีราคาที่เหมาะสมกับบริการที่นักท่องเที่ยวได้รับหรือไม่ อย่างไร

2.3 ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายทางการท่องเที่ยว (Place)

ท่านคิดว่าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์ และอุทยานแห่งชาติภูสิงห์ มีการจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมในการนำเสนอบริการให้แก่นักท่องเที่ยวเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

2.4 ด้านการส่งเสริมการขายทางการท่องเที่ยว (Promotion)

ท่านคิดว่าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์ และอุทยานแห่งชาติภูสิงห์ มีการสื่อสารประชาสัมพันธ์แจ้งข่าวสารหรือการส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ทั่วถึงหรือไม่ อย่างไร

2.5 ด้านบุคลากรทางการท่องเที่ยว (People)

ท่านคิดว่าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์ และอุทยานแห่งชาติภูสิงห์ มีบุคลากรการท่องเที่ยวหรือพนักงานที่มีความสามารถให้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวและการให้บริการที่รวดเร็ว หรือผลประโยชน์อื่นๆ ที่นักท่องเที่ยวควรได้รับเพื่อสร้างความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยวหรือไม่ อย่างไร

2.6 ด้านลักษณะทางกายภาพทางการท่องเที่ยว (Physical Evidence)

ท่านคิดว่าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์ และอุทยานแห่งชาติภูสิงห์ มีความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว ความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยวและระบบสาธารณูปโภคที่เพียงพอต่อการบริการแก่นักท่องเที่ยวหรือไม่ อย่างไร

2.7 ด้านกระบวนการการบริการการท่องเที่ยว (Process)

ท่านคิดว่าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์ และอุทยานแห่งชาติภูสิงห์ มีระเบียบวิธีการและงานปฏิบัติในด้านบริการ เพื่อส่งเสริมการบริการให้กับนักท่องเที่ยว อย่างถูกต้องรวดเร็วและเกิดความ ประทับใจหรือไม่ อย่างไร

บุญ ทิโช

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะทั่วไป

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ที่ อว 0605.17(3)/

คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตลาด อ.เมือง
มหาสารคาม 44000

อำนาจคน 2565

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย

ด้วย นายคเชนทร์ วัฒนะโกศล นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาการจัดการท่องเที่ยวและการโรงแรม คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้ดำเนินการจัดทำโครงการวิจัยเรื่องแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติ 3 อุ จังหวัดบึงกาฬ ซึ่งมีความประสงค์ขอเก็บข้อมูล/เก็บตัวอย่างเพื่อทำการวิจัย/ใช้เครื่องมือ เพื่อศึกษาดังนี้

1. เพื่อศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติ 3 อุ จังหวัดบึงกาฬ
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยว ความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติ 3 อุ จังหวัดบึงกาฬ
3. เพื่อกำหนดแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติ 3 อุ จังหวัดบึงกาฬ

ในการนี้ คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ นายคเชนทร์ วัฒนะโกศล และคณะ ลงพื้นที่ในการเก็บข้อมูล/เก็บตัวอย่างเพื่อทำการวิจัยดังกล่าว ณ จังหวัดบึงกาฬ ในช่วงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2565 ทั้งนี้ ท่านสามารถติดต่อได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ 088-560-9958

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ปฐม หงษ์สุวรรณ)

คณบดีคณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สำนักงานคณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม
โทร./โทรสาร 0 4397 0763

ECMSU01-05.03

**เอกสารแจ้งสำหรับอาสาสมัครที่ตอบแบบสอบถาม
(สำหรับการตอบแบบสอบถาม 18 ปีขึ้นไป)**

เรียน ผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน

เนื่องด้วยข้าพเจ้า นายศุภเชษฐ์ วัฒนโกศล นิติศาสตรบัณฑิต ศึกษาระดับปริญญาเอก คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังดำเนินการวิจัย เรื่อง กำลังดำเนินการวิจัย เรื่อง “แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติ 3 กู จังหวัดบึงกาฬ” (Management guidelines for the natural tourism, Phu Sing, Phu Wu, and Phu Lang Ka, Bueng Kan province, Thailand) โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 1. เพื่อศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติ 3 กู จังหวัดบึงกาฬ 2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยว ความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติ 3 กู จังหวัดบึงกาฬ 3. เพื่อกำหนดแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติ 3 กู จังหวัดบึงกาฬ ผ่านอาชงยังไม่ได้รับประโยชน์โดยตรงจากการเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้ แต่ข้อมูลที่ได้จะมีประโยชน์ต่อการนำเสนอแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติ 3 กู จังหวัดบึงกาฬ คือ ทราบศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดบึงกาฬ เพื่อนำมาส่งเสริมและพัฒนาแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติ 3 กู จังหวัดบึงกาฬ และสามารถเป็นตัวอย่างในการนำไปใช้ประโยชน์กับจังหวัดอื่นๆต่อไป

หากท่านคิดสนใจเข้าร่วมการวิจัยแล้ว กรุณาติดต่อขอรับแบบสอบถามทั้งหมด 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 พฤติกรรมของนักท่องเที่ยว

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นต่อบริบทปัจจุบันของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

อุทยานแห่งชาติสามกู่ จังหวัดบึงกาฬ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

ซึ่งจะใช้เวลาในการตอบแบบสอบถามประมาณ 10 นาที โดยจะขอให้ตอบแบบสอบถามที่จังหวัดบึงกาฬ

ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามเสร็จแล้วจะดำเนินการทำสายข้อมูลภายหลังเสร็จสิ้นการวิจัย หากท่านรู้สึกอึดอัด หรือรู้สึกไม่สบายใจกับบางคำถาม ท่านมีสิทธิที่จะไม่ตอบคำถามเหล่านั้นได้ รวมถึงท่านมีสิทธิถอนตัวออกจากโครงการนี้เมื่อใดก็ได้ โดยไม่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า และการไม่เข้าร่วมวิจัยหรือถอนตัวออกจากโครงการวิจัยนี้ จะไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อท่านแต่ประการใด

ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามจะถูกเก็บรักษาไว้ ไม่เปิดเผยต่อสาธารณชนเป็นรายบุคคล แต่จะรายงานผลการวิจัยในการรวมเท่านั้น และจะดำเนินการทำสายข้อมูลภายหลังเสร็จสิ้นการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ท่านจะไม่ได้รับค่าตอบแทนและไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆ ทั้งสิ้น

หากท่านมีข้อสงสัยเกี่ยวกับงานวิจัย โปรดติดต่อได้ที่ (นายศุภเชษฐ์ วัฒนโกศล คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทรศัพท์มือถือ 088-5609958)

หากท่านได้รับการปฏิบัติไม่ตรงตามที่ระบุไว้ หรือต้องการทราบสิทธิของท่านขอแจ้งการวิจัยนี้ **ศูนย์พิทักษ์สิทธิ** “คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กองส่งเสริมการวิจัยและประกันคุณภาพการวิจัย” โทร. 043-754416 เบอร์ภายใน 1755

ขอขอบพระคุณอย่างสูง

(นายศุภเชษฐ์ วัฒนโกศล)

ผู้วิจัย

**เอกสารที่จะเข้าร่วมการวิจัย (สำหรับการสนทนากลุ่ม)
(สำหรับการออกแบบสอบถาม 18 ปีขึ้นไป)**

เรียน: ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มทุกท่าน

เนื่องด้วยข้าพเจ้า นาสะเคนทร์ วัฒนะโกศล นิติระดับปริญญาเอก คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังดำเนินการวิจัย เรื่อง กำลังดำเนินการวิจัย เรื่อง “แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติ 3 อุ จังหวัดบึงกาฬ” (Management guidelines for the natural tourism, Phu Sing, Phu Wuha and Phu Lang Ka, Bueng Kan province, Thailand) โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคือสภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติ 3 อุ จังหวัดบึงกาฬ
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยว ความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยว

ทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติ 3 อุ จังหวัดบึงกาฬ

3. เพื่อกำหนดแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติ 3 อุ จังหวัดบึงกาฬ

ท่านเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการให้ข้อมูลวิจัยในครั้งนี้ ข้อมูลที่ได้จะมีประโยชน์ต่อวิชาการด้านการท่องเที่ยว ในการกำหนดแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติ 3 อุ จังหวัดบึงกาฬผู้วิจัยจึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านในการสนทนากลุ่ม โดยจะใช้เวลาในการสนทนากลุ่มทั้งหมด 1 ชั่วโมง (1 ชั่วโมง) หากท่านตัดสินใจเข้าร่วมการวิจัยแล้ว ผู้วิจัยจะขอดำเนินการสนทนากลุ่มในประเด็นสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก โดยกำหนดจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติ 3 อุ จังหวัดบึงกาฬ เพื่อให้ได้แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติ 3 อุ จังหวัดบึงกาฬ ซึ่งจะใช้เวลาในการสนทนากลุ่มประมาณ 3 ชั่วโมง โดยจะขอดำเนินการสนทนากลุ่ม ณ สถานที่ที่ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มทุกท่านสะดวกพร้อมกัน

ผู้วิจัยขออนุญาตบันทึกเสียง และถ่ายภาพในระหว่างการสนทนากลุ่ม ทั้งนี้เพื่อความถูกต้องของเนื้อหา และจะดำเนินการทำลายข้อมูลภายหลังเสร็จสิ้นการวิจัย

หากท่านรู้สึกอึดอัด หรือรู้สึกไม่สบายใจระหว่างการสนทนากลุ่ม ท่านมีสิทธิ์ขอถอนตัวออกจากโครงการนี้เมื่อใดก็ได้ โดยไม่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า และการไม่เข้าร่วมวิจัยหรือถอนตัวออกจากโครงการวิจัยนี้ จะไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อการปฏิบัติงานของท่านแต่ประการใด ไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อการประกอบอาชีพของท่าน

ข้อมูลที่ได้จากท่านในการสนทนากลุ่ม จะถูกเก็บรักษาไว้ ไม่เปิดเผยต่อสาธารณะเป็นรายบุคคล แต่จะรายงานผลการวิจัยในภาพรวมเท่านั้น และจะดำเนินการทำลายข้อมูลที่เกี่ยวข้องภายหลังเสร็จสิ้นการวิจัย

ในการเข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้ท่านจะไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆ ทั้งสิ้น แต่ท่านจะได้รับของหีระสิขเป็นลายความเขามิกมูลค่า 300 บาท จำนวน 1 ชุด เมื่อการสนทนากลุ่มสิ้นสุดลง

หากท่านมีข้อสงสัยเกี่ยวกับงานวิจัย โปรดติดต่อได้ที่ (นางศุภเรณีย์ วัฒนะโกศล คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทรศัพท์มือถือ 088-5609958)

หากท่านได้รับการปฏิบัติไม่ตรงตามที่ระบุไว้หรือต้องการทราบสิทธิของท่านขอเข้าร่วมการวิจัยนี้ สามารถติดต่อได้ที่ “คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กองส่งเสริมการวิจัยและนการวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม” โทร. 043-754416 เบอร์ภายใน 1755

ขอขอบพระคุณอย่างสูง

(นางศุภเรณีย์ วัฒนะโกศล)

ผู้วิจัย

เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย (สำหรับการสัมภาษณ์)
(สำหรับการตอบแบบสอบถาม 18 ปีขึ้นไป)

เรียน ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ทุกท่าน

เนื่องด้วยข้าพเจ้า นายคณพันธ์ วัฒนโกศล นิสิตระดับปริญญาเอก คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังดำเนินการวิจัย เรื่อง กำลังดำเนินการวิจัย เรื่อง "แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติ 3 อุ จังหวัดบึงกาฬ" (Management guidelines for the natural tourism, Phu Sing, Phu Wu, and Phu Lang Ka, Bueng Kan province, Thailand) โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 1. เพื่อศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติ 3 อุ จังหวัดบึงกาฬ 2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยว ความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติ 3 อุ จังหวัดบึงกาฬ 3. เพื่อกำหนดแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติ 3 อุ จังหวัดบึงกาฬ ท่านอาจจะไม่ได้ยินประโยชน์โดยตรงจากการเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้ แต่ข้อมูลที่ได้จะมีประโยชน์ต่อการนำเสนอนโยบายการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติ 3 อุ จังหวัดบึงกาฬ คือ ทราบศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดบึงกาฬ เพื่อนำมาส่งเสริมและพัฒนาแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติ 3 อุ จังหวัดบึงกาฬ และสามารถเป็นตัวอย่างในการนำไปใช้ประโยชน์กับจังหวัดอื่นๆต่อไป

หากท่านตัดสินใจเข้าร่วมการวิจัยแล้ว ผู้วิจัยขออภัยในประเด็นเกี่ยวกับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดบึงกาฬ 6 ด้าน ประกอบด้วย ด้านลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้หลายเส้นทาง ด้านแหล่งท่องเที่ยวมีความสะอาดปลอดภัย ด้านสภาพแวดล้อมในอุทยานแห่งชาติรักษาพื้นที่สัตว์ป่า ด้านข้อจำกัดในการรับรองนักท่องเที่ยว ด้านความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว คำถาม 2 ส่วน จำนวน 32 ข้อ ซึ่งจะใช้เวลาในการสัมภาษณ์ประมาณ 20-30 นาที โดยจะขอสัมภาษณ์ที่จังหวัดบึงกาฬ

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะขออนุญาตบันทึกเสียง และจะดำเนินการทำลายข้อมูลภายหลังเสร็จสิ้นการวิจัย หากท่านรู้สึกอึดอัด หรือรู้สึกไม่สบายใจกับบางคำถาม ท่านมีสิทธิ์ที่จะไม่ตอบคำถามเหล่านั้นได้ รวมถึงท่านมีสิทธิ์ถอนตัวออกจากโครงการนี้เมื่อใดก็ได้ โดยไม่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า และการไม่เข้าร่วมวิจัยหรือถอนตัวออกจากโครงการวิจัยนี้ จะไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อท่านแต่ประการใด

ข้อมูลในการสัมภาษณ์จะถูกเก็บรักษาไว้ ไม่เปิดเผยต่อสาธารณะเป็นรายบุคคล แต่จะรายงานผลการวิจัยในภาพรวมเท่านั้น และจะดำเนินการทำลายข้อมูลที่เกี่ยวข้องภายหลังเสร็จสิ้นการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ท่านจะไม่ได้รับค่าตอบแทนและไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆ ทั้งสิ้น

หากท่านมีข้อสงสัยเกี่ยวกับงานวิจัย โปรดติดต่อได้ที่ (นายคณพันธ์ วัฒนโกศล คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทรศัพท์มือถือ 088-5609958)

หากท่านได้รับการปฏิบัติไม่ตรงตามที่ระบุไว้ในเรื่องของการทราบสิทธิของท่านขณะเข้าร่วมการวิจัยนี้ สามารถติดต่อได้ที่ "คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กองส่งเสริมการวิจัยและนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม" โทร. 043-754416 เว็บไซต์ภายใน 1755

ขอขอบคุณเป็นอย่างสูง

(นายคณพันธ์ วัฒนโกศล)

ผู้วิจัย

แบบยินยอมให้ทำการวิจัยสำหรับอาสาสมัครอายุ 7-18 ปี

ข้าพเจ้า (นาย /นาง /นางสาว).....นามสกุล.....อายุ.....ปี เกี่ยวข้อง
เป็นบิดา/มารดา/ผู้ปกครองของ (ส.ญ./ส.ช./นาย/นางสาว).....นามสกุล.....อายุ.....ปี

ขอแสดงความยินยอมให้เด็กในปกครองของข้าพเจ้าเข้าร่วมการวิจัย ในโครงการวิจัยเรื่อง “แนวทางการจัดการ
การท่องเที่ยวทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติ 3 อุ จังหวัดปทุมธานี” (Management guidelines for the natural tourism, Phu Sing, Phu Wua and Phu Lang Ka, Bueng Kan province, Thailand)”

ข้าพเจ้าและผู้ที่อยู่ในปกครอง/ในความดูแลของข้าพเจ้า ได้รับทราบรายละเอียดเกี่ยวกับที่มาและวัตถุประสงค์ในการ
ทำการวิจัย รายละเอียดขั้นตอนต่างๆ ที่จะต้องปฏิบัติหรือได้รับการปฏิบัติ ความเสี่ยง/อันตราย และประโยชน์ซึ่งจะ
เกิดขึ้นจากการวิจัยเรื่องนี้ ข้าพเจ้าได้อ่านรายละเอียดในแบบชี้แจงสำหรับอาสาสมัครหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยโดยตลอด
และได้รับคำอธิบายจากผู้วิจัย จนเข้าใจเป็นอย่างดีแล้ว

ตลอดจนการรับรองจากผู้วิจัยที่จะเก็บรักษาข้อมูลของข้าพเจ้าไว้เป็นความลับ และจะไม่ระบุ
ชื่อหรือข้อมูลส่วนตัวเป็นรายบุคคลต่อสาธารณะชน โดยผลการวิจัยจะนำเสนอในลักษณะภาพรวมที่เป็นการสรุป
ผลการวิจัยเพื่อประโยชน์ทางวิชาการเท่านั้น

ข้าพเจ้าซึ่งสมัครใจให้เด็กในปกครอง/ในความดูแลของข้าพเจ้าเข้าร่วมในโครงการวิจัยนี้ ภายใต้เงื่อนไขที่ระบุไว้
ในแบบชี้แจงอาสาสมัคร โดยข้าพเจ้ายินยอมให้เด็กในปกครอง/ในความดูแลของข้าพเจ้า เข้าร่วมในการวิจัย และเด็กใน
ปกครอง/ในความดูแลของข้าพเจ้าสมัครใจเข้าร่วมการวิจัยนี้ ภายใต้เงื่อนไขที่ระบุไว้ในแบบชี้แจงอาสาสมัคร ตอบ
แบบสอบถาม เมื่อเสร็จสิ้นการวิจัยแล้วข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยจะถูกทำลาย

ข้าพเจ้ามีสิทธิให้ผู้ที่อยู่ในปกครอง/ในความดูแลของข้าพเจ้าหรือเป็นความประสงค์ของผู้ที่อยู่ในปกครอง/ใน
ความดูแล ถอนตัวออกจากกรวิจัยเมื่อใดก็ได้ โดยไม่ต้องแจ้งเหตุผล ซึ่งการถอนตัวออกจากการวิจัยนั้น จะไม่มีผลกระทบ
ในทางใดๆ ต่อผู้ที่อยู่ในปกครอง/ในความดูแลของข้าพเจ้าและตัวข้าพเจ้าทั้งสิ้น

ข้าพเจ้าได้รับคำรับรองว่า ผู้วิจัยจะปฏิบัติต่อผู้ที่อยู่ในปกครอง/ในความดูแลของข้าพเจ้า ตามข้อมูลที่ระบุไว้ใน
เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย และข้อมูลใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้ที่อยู่ในปกครอง/ในความดูแลของข้าพเจ้า ผู้วิจัยจะ
เก็บรักษาเป็นความลับ โดยจะนำเสนอข้อมูลจากการวิจัยเป็นภาพรวมเท่านั้น ไม่มีข้อมูลใดในการรายงานที่จะนำไปสู่
การระบุตัวผู้ที่อยู่ในปกครอง/ในความดูแลของข้าพเจ้าและตัวข้าพเจ้า

หากข้าพเจ้าและผู้ที่อยู่ในปกครองของข้าพเจ้ามีข้อข้องใจเกี่ยวกับขั้นตอนของการวิจัย ข้าพเจ้าสามารถติดต่อกับ
(นายคเชนทร์ วัฒนโกศล คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทรศัพท์มือถือ 088-5609958) ได้ตลอด
24 ชั่วโมง

ข้าพเจ้าและผู้ที่อยู่ในปกครองของข้าพเจ้าเข้าใจข้อความในแบบคำชี้แจงอาสาสมัคร และแบบยินยอมนี้โดย
ตลอดแล้ว จึงลงลายมือชื่อไว้

ลงชื่อ.....อาสาสมัคร

ลงชื่อ.....ผู้ปกครอง

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ลงชื่อ.....ผู้ให้ข้อมูลและความยินยอม

(นายคเชนทร์ วัฒนโกศล)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

หมายเหตุ: บุคคลที่มีส่วนร่วมในการวิจัยอายุระหว่าง 7-18 ปี ต้องลงนามให้ความยินยอมร่วมกับบิดา/มารดาหรือ
ผู้ปกครอง (Assent)

ชน ปณ ทัโต

ECMSU01-06.03

**แบบแสดงความยินยอมให้ทำการวิจัยจากอาสาสมัคร
(สำหรับอาสาสมัครอายุ 18 ปีขึ้นไป)**

ข้าพเจ้า (นาง/นางสาว/นาย) นามสกุล อายุ ปี
บ้านเลขที่ หมู่ที่ ตำบล อำเภอ จังหวัด

ได้อ่านคำชี้แจงรับฟังคำอธิบายจาก นายคเชนทร์ วัฒนโกศล เกี่ยวกับการเป็นอาสาสมัครในโครงการวิจัยเรื่อง “แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ” (Management guidelines for the natural beauty, Phu Sing, Phu Wu and Phu Lang Ka, Bueang Kan province, Thailand)” โดยข้อความที่อธิบาย ประกอบด้วย รายละเอียดทั้งหมดเกี่ยวกับที่มาและจุดมุ่งหมายในการทำวิจัย, รายละเอียดของขั้นตอนต่างๆ ที่ข้าพเจ้า ต้องปฏิบัติและได้รับการปฏิบัติ, ประโยชน์ที่ข้าพเจ้าจะได้รับจากการวิจัย และความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นจากการเข้าร่วม การวิจัย รวมทั้งแนวทางป้องกันและแก้ไขหากเกิดอันตราย โดยได้อ่าน/รับฟังคำอธิบายข้อความในเอกสารชี้แจงสำหรับ อาสาสมัครที่ตอบแบบสอบถาม โดยตลอด อีกทั้งยังได้รับคำอธิบายและการตอบข้อสงสัยจากหัวหน้าโครงการวิจัยเป็นที่ เรียบร้อยแล้ว

ขอออกณการรับรองจากผู้วิจัยที่จะเก็บรักษาข้อมูลของข้าพเจ้าไว้เป็นความลับ และไม่ระบุชื่อหรือข้อมูลส่วนตัว เป็นรายละเอียดต่อสาธารณชน โดยผลการวิจัยจะนำเสนอในลักษณะภาพรวมที่เป็นการสรุปผลการวิจัยเพื่อประโยชน์ทาง วิชาการเท่านั้น

“ในการเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครของโครงการวิจัยครั้งนี้ ข้าพเจ้าเข้าร่วมด้วยความสมัครใจ” และข้าพเจ้าสามารถ ถอนตัวจากการศึกษานี้เมื่อใดก็ได้ ถ้าข้าพเจ้าปรารถนา โดยจะไม่มีผลกระทบและไม่เสียสิทธิใดๆ ต่อข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าเข้าใจข้อความในเอกสารชี้แจงอาสาสมัคร และแบบแสดงความยินยอมนี้โดยตลอดแล้วจึงลงลายมือชื่อไว้ ณ ที่นี้

ลงชื่อ.....อาสาสมัคร

(.....)

วันที่.....

ลงชื่อ.....พยาน

(.....)

วันที่.....

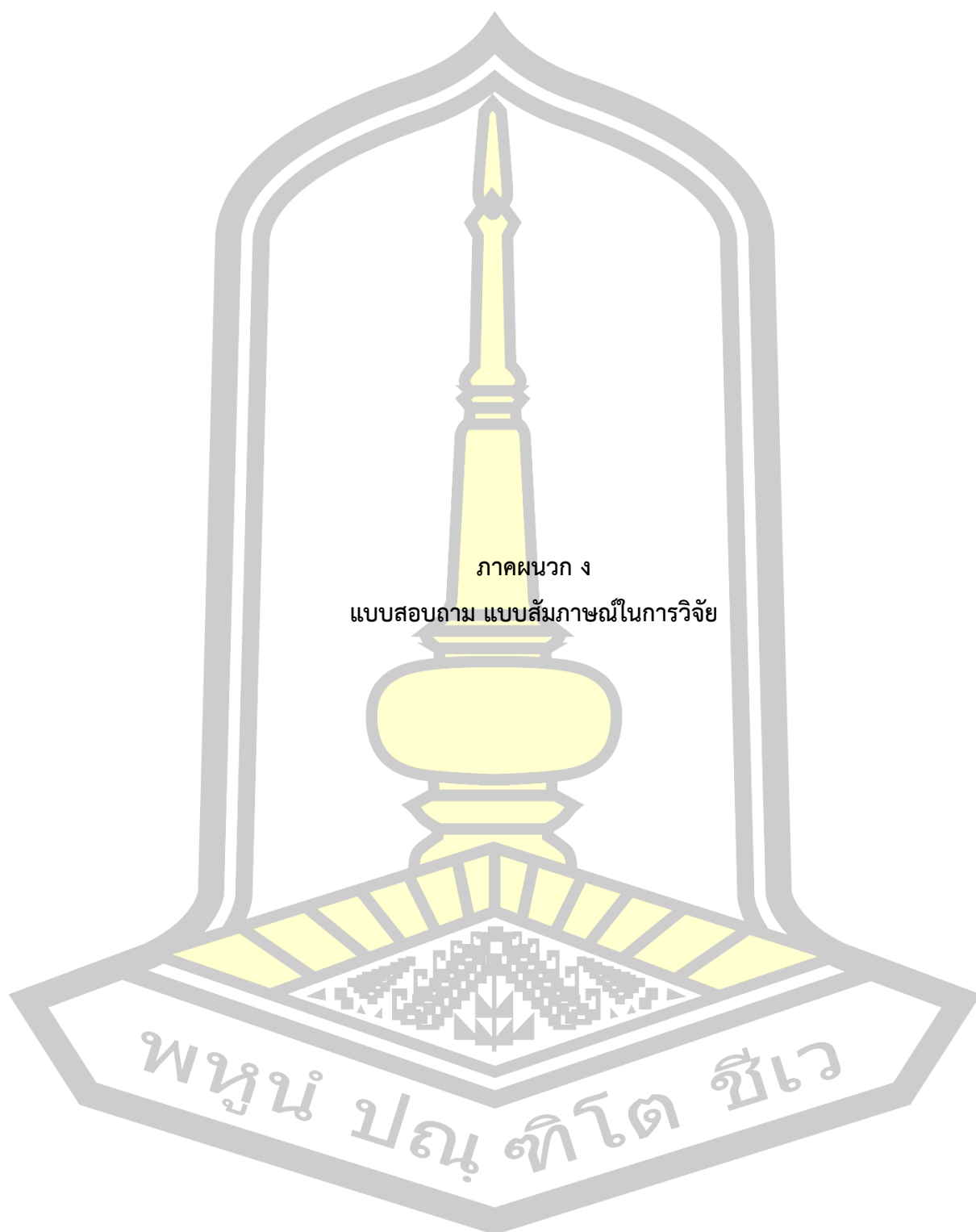
ลงชื่อ.....ผู้แสดงความยินยอม

(นาย คเชนทร์ วัฒนโกศล)

วันที่.....

๒๕๒ ปณฺ ๓๒๓

-แบบสอบถามเลขที่.....

แบบสอบถามแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

3 ภูเก็ตบึงกาฬ

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเรื่อง "แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภูเก็ตบึงกาฬ" เพื่อศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ พฤติกรรมนักท่องเที่ยว ความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติ 3 ภูเก็ตบึงกาฬ ได้แก่ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์ และอุทยานแห่งชาติภูสิงห์ ผู้วิจัยใคร่ขอความกรุณาท่านตอบคำถามทุกข้อ และขอรับรองว่าข้อมูลต่าง ๆ จะไม่มีผลกระทบหรือเกิดความเสียหายต่อตัวท่านหรือบุคคลใด ๆ โดยจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติจังหวัดบึงกาฬ สำหรับแบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็นทั้งหมด 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 พฤติกรรมของนักท่องเที่ยว

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นต่อบริบทปัจจุบันของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภูเก็ตบึงกาฬ

จังหวัดบึงกาฬ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

โปรดทำเครื่องหมาย ☒ ลงใน ☐ พร้อมเขียนข้อเสนอแนะทั่วไป

เกณฑ์การให้คะแนน

5 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมาก

3 หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลาง

2 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อย

1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือในการตอบคำถามพร้อมทั้งขอขอบพระคุณ มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ผู้วิจัย: นายคเชนทร์ วัฒนะโกศล

นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว

สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พื้นที่เก็บข้อมูล

- ☐ 1. เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว
- ☐ 2. เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์
- ☐ 3. อุทยานแห่งชาติภูแล้งคา

ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. อายุ
 - ☐ 1) ต่ำกว่า 20 ปี ☐ 2) 20-30 ปี
 - ☐ 3) 31-40 ปี ☐ 4) 41-50 ปี
 - ☐ 5) มากกว่า 50 ปี
3. ภูมิลำเนา
 - ☐ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ☐ ภาคเหนือ
 - ☐ ภาคกลาง ☐ ภาคตะวันออก
 - ☐ ภาคตะวันตก ☐ ภาคใต้
4. ระดับการศึกษา
 - ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี (ประถมศึกษา/มัธยมศึกษา/ปวช./ปวส./อนุปริญญา)
 - ☐ ปริญญาตรี
 - ☐ สูงกว่าปริญญาตรี (ปริญญาโท/ปริญญาเอก)
5. อาชีพ
 - ☐ ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ☐ ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย
 - ☐ พนักงานเอกชน ☐ เกษตรกร
 - ☐ รับจ้าง/อาชีพอิสระ ☐ นักเรียน/นักศึกษา
 - ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....
6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน
 - ☐ ต่ำกว่า 10,000 บาท ☐ 10,000-15,000 บาท
 - ☐ 15,001-20,000 บาท ☐ 20,001-25,000 บาท
 - ☐ 25,001-30,000 บาท ☐ มากกว่า 30,000 บาท

ตอนที่ 2 พฤติกรรมนักท่องเที่ยว

หมายถึง พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางท่องเที่ยว ได้แก่ จำนวนครั้ง วัตถุประสงค์การเดินทาง ลักษณะการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว สถานที่พักแรม ค่าใช้จ่ายในการเดินทางแต่ละครั้ง การกำหนดสถานที่ท่องเที่ยว การจองที่พัก ผู้ร่วมเดินทาง ประเภทยานพาหนะ
คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ☒ ลงใน ☐ ที่ตรงกับข้อมูลของท่านให้มากที่สุด

พฤติกรรมนักท่องเที่ยว	
1 ท่านเป็นนักท่องเที่ยวเป็นคนกลุ่มใด	
☐	คนในพื้นที่จังหวัดบึงกาฬ
☐	คนในจังหวัดที่มีอาณาเขตติดกับจังหวัดบึงกาฬ
☐	คนในจังหวัดภาคอีสาน
☐	คนในจังหวัดอื่น ๆ ในประเทศ
2 ผู้ร่วมเดินทางเป็นคนกลุ่มใด	
☐	เดินทางคนเดียว
☐	คนในครอบครัว
☐	เพื่อนสนิท
☐	เพื่อนร่วมงาน/หน่วยงาน/องค์กร
☐	คู่รัก
☐	กรุ๊ปทัวร์
3 ท่านเคยเดินทางมาเที่ยวกี่ครั้ง	
☐	ครั้งแรก
☐	1-2 ครั้ง
☐	3 ครั้ง ขึ้นไป
4 ลักษณะการเดินทางเป็นแบบไหน	
☐	รถยนต์ส่วนตัว
☐	รถโดยสาร/เช่า
☐	รถมอเตอร์ไซด์
☐	รถเช่า
☐	รถอื่นๆ

พฤติกรรมนักท่องเที่ยว	
5 ท่านเดินทางเที่ยวจุดใด	
☐	สถานที่ขึ้นชื่อ
☐	น้ำตก
6 ท่านทราบข้อมูลท่องเที่ยวจากช่องทางใด	
☐	อินเทอร์เน็ต (Facebook, twitter)
☐	เพื่อน/เพื่อนร่วมงาน/คนในครอบครัว
☐	ป้ายประชาสัมพันธ์ในพื้นที่
☐	การประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานตามสื่อต่างๆ
7 สาเหตุที่ท่านตัดสินใจมาเที่ยว	
☐	ไม่เคยมาเที่ยว
☐	ชื่นชอบธรรมชาติ/ชื่นชอบแหล่งท่องเที่ยว
☐	สนใจจากการประชาสัมพันธ์
8 ท่านพักแรมรูปแบบใด	
☐	บ้านพักอุทยาน
☐	รีสอร์ทใกล้เคียง
☐	ไม่ค้างคืน(เข้าไป-เย็นกลับ)
9 ค่าใช้จ่ายในการเดินทางเท่าใด	
☐	น้อยกว่า 5,000 บาท/ครั้ง
☐	5,000-10,000 บาท/ครั้ง
☐	10,001-20,000 บาท/ครั้ง
☐	เกิน 20,000 บาท/ครั้ง
10 วัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยว	
☐	พักผ่อนหย่อนใจ
☐	ค้นหาประสบการณ์แปลกใหม่
☐	ทดสอบความอดทนของตนเอง
☐	อื่นๆ

พฤติกรรมนักท่องเที่ยว	
11 แหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวได้เดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติจังหวัดบึงกาฬ	
☐	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว
☐	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์
☐	อุทยานแห่งชาติภูสิงห์

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ที่ตรงกับข้อมูลของท่านให้มากที่สุด

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นต่อบริบทปัจจุบันของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ

3.1 ประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว

ความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็น ด้วย มาก ที่สุด (5)	เห็น ด้วย มาก (4)	ค่อนข้าง เห็น ด้วย (3)	เห็น ด้วย น้อย (2)	เห็น ด้วย น้อย ที่สุด (1)
1. ด้านลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว					
1.1 ทัศนียภาพและความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยวภายในอุทยาน/เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า					
1.2 สภาพภูมิทัศน์ทางธรรมชาติเหมาะสมกับการท่องเที่ยว					
1.3 วิธีชีวิตคนท้องถิ่นน่าสนใจ					
1.4 ลักษณะสิ่งปลูกสร้างกลมกลืนกับสิ่งแวดล้อม					
2. ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้หลายเส้นทาง					
2.1 สภาพของเส้นทางท่องเที่ยว/ลักษณะเส้นทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวเหมาะสม					
2.2 ความเหมาะสมของค่าใช้จ่ายในการเดินทาง					
2.3 ระยะเวลาจากตัวเมืองไปแหล่งท่องเที่ยวไม่ไกล					
2.4 มีป้ายบอกทางเป็นระยะทางที่ชัดเจน					

ความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็น ด้วย มาก ที่สุด (5)	เห็น ด้วย มาก (4)	ค่อนข้าง เห็น ด้วย (3)	เห็น ด้วย น้อย ย (2)	เห็น ด้วย น้อย ที่สุด (1)
3. ด้านแหล่งท่องเที่ยวมีความสะอาดปลอดภัย					
3.1 ที่พักแรมสะอาดและปลอดภัย					
3.2 ร้านอาหาร เครื่องดื่ม สะอาด อร่อยและหลากหลาย					
3.3 ระบบไฟฟ้า ประปา ห้องน้ำ ระบบสาธารณูปโภคอื่น ๆ มีความพร้อมเพียงพอรองรับนักท่องเที่ยว					
3.4 มีศูนย์บริการข้อมูล การสื่อสารสามารถติดต่อได้โดยสะดวก					
3.5 การรักษาความปลอดภัยมีความพร้อมและมีมาตรฐาน					
4. ด้านสภาพแวดล้อมในอุทยาน/เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า					
4.1 สภาพทางกายภาพเหมาะสมกับนักท่องเที่ยว					
4.2 สภาพอากาศระบบนิเวศมีความหลากหลาย					
4.3 สภาพแวดล้อมอื่น ๆ ของแหล่งท่องเที่ยวเหมาะสม					
4.4 สภาพแวดล้อมในอุทยานสะอาดถูกสุขลักษณะ					
5. ด้านข้อจำกัดในการรับรองนักท่องเที่ยว					
5.1 ไม่มีข้อจำกัดด้านพื้นที่ในการรับรองนักท่องเที่ยว					
5.2 ไม่มีข้อจำกัดทางด้านบริการ ในการรับรองนักท่องเที่ยว					
5.3 ไม่มีข้อจำกัดด้านสาธารณูปโภค พร้อมรับนักท่องเที่ยว					
6. ด้านความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว					
6.1 สถานที่ท่องเที่ยวเป็นที่รู้จัก					
6.2 สถานที่ท่องเที่ยวเป็นสถานที่ที่มีความสำคัญในพื้นที่					
6.3 สถานที่ท่องเที่ยวมีความแปลกใหม่น่าสนใจ					

ความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด (5)	เห็นด้วยมาก (4)	ค่อนข้างเห็นด้วย (3)	เห็นด้วยน้อย (2)	เห็นด้วยน้อยที่สุด (1)
6.4 นักท่องเที่ยวรู้รายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวเป็นอย่างดี					

3.2 การศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยว ด้านส่วนประสมทางการตลาด (Marketing Mix หรือ 7Ps)

ความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด (5)	เห็นด้วยมาก (4)	ค่อนข้างเห็นด้วย (3)	เห็นด้วยน้อย (2)	เห็นด้วยน้อยที่สุด (1)
1. ด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Product)					
1.1 การจัดการท่องเที่ยวที่ตอบสนองต่อความต้องการได้					
1.2 มีแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมให้เลือกหลายแบบ					
1.3 ของที่ระลึกมีหลายประเภท					
1.4 มีสินค้าอุปโภคบริโภคอื่นๆตอบสนองความต้องการได้					
2. ด้านราคาทางการท่องเที่ยว (Price)					
2.1 ราคาสินค้าและบริการการท่องเที่ยวมีความเหมาะสม					
2.2 สินค้าและบริการการท่องเที่ยวมีราคาหลากหลายตามความต้องการและเหมาะสมกับนักท่องเที่ยวแต่ละกลุ่ม					
2.3 ราคาสินค้าและบริการในแหล่งท่องเที่ยวมีความมาตรฐานราคาใกล้เคียงกันในแต่ละแหล่งท่องเที่ยว					

ความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด (5)	เห็นด้วยมาก (4)	ค่อนข้างเห็นด้วย (3)	เห็นด้วยน้อย (2)	เห็นด้วยน้อยที่สุด (1)
3. ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายทางการท่องเที่ยว (Place)					
3.1 มีการจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมในการนำเสนอบริการให้นักท่องเที่ยวเหมาะสม					
3.2 มีการจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมหลายรูปแบบ					
3.3 มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวที่มีความพร้อมในการให้ข้อมูลหรือบริการนักท่องเที่ยว					
4. ด้านการส่งเสริมการขายทางการท่องเที่ยว (Promotion)					
4.1 มีช่องทางการประชาสัมพันธ์และช่องทางเพื่อให้นักท่องเที่ยวเข้าถึงข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว					
4.2 สื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวมีความหลากหลาย					
4.3 สื่อประชาสัมพันธ์มีข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวและการให้บริการในแหล่งท่องเที่ยวที่ครบถ้วน					
4.4 มีการส่งเสริมการขายหลายรูปแบบ เช่น จัดแพ็คเกจลดราคา เพื่อดึงดูดใจลูกค้า					
5. ด้านบุคลากรทางการท่องเที่ยว (People)					
5.1 บุคลากรทางการท่องเที่ยวมีความรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวหรือพนักงานที่มีความรู้ความสามารถในการให้บริการนักท่องเที่ยว					
5.2 บุคลากรการท่องเที่ยวยมีทักษะการให้บริการ					
5.3 บุคลากรการท่องเที่ยวยมีทักษะในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยว					

ความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็น ด้วย มาก ที่สุด (5)	เห็น ด้วย มาก (4)	ค่อนข้าง เห็น ด้วย (3)	เห็น ด้วย น้อย (2)	เห็น ด้วย น้อย ที่สุด (1)
5.4 บุคลากรทางการท่องเที่ยวมีความยิ้มแย้มแจ่มใส มีความเป็นมิตร และให้บริการนักท่องเที่ยวอย่างเต็มที่					
5.5 มีจำนวนบุคลากรการท่องเที่ยวยุ่งพียงพอกับจำนวน นักท่องเที่ยว					
6. ด้านลักษณะทางกายภาพทางการท่องเที่ยว (Physical Evidence)					
6.1 การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวมีความสะดวก					
6.2 แหล่งท่องเที่ยวมีความสะอาดเรียบร้อย					
6.3 แหล่งท่องเที่ยวมีระบบสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวก ที่เหมาะสมเพียงพอ					
7. ด้านกระบวนการบริการการท่องเที่ยว (Process)					
7.1 มีการกำหนดระเบียบวิธีการในการให้บริการ นักท่องเที่ยวอย่างถูกต้องและรวดเร็ว					
7.2 มีกระบวนการให้บริการตอบสนองความต้องการ นักท่องเที่ยว					
7.3 มีกระบวนการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวด้วยความเอาใจ ใส่					

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะทั่วไป

.....

.....

.....

.....

.....

เลขที่.....

แบบสัมภาษณ์แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

3 ภูเก็ตบึงกาฬ

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเรื่อง "แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภูเก็ตบึงกาฬ" เพื่อมีวัตถุประสงค์ศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ พฤติกรรมนักท่องเที่ยว ความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภูเก็ตบึงกาฬ ได้แก่ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์ และอุทยานแห่งชาติภูแล้งคา ผู้วิจัยใคร่ขอความกรุณาท่านตอบคำถามทุกข้อ และขอรับรองว่าข้อมูลต่าง ๆ จะไม่มีผลกระทบหรือเกิดความเสียหายต่อตัวท่านหรือบุคคลใด ๆ โดยจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติจังหวัดบึงกาฬ สำหรับแบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ แบ่งออกเป็นทั้งหมด 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อบริบทปัจจุบัน แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
สามภู จังหวัดบึงกาฬ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือในการตอบคำถาม พร้อมทั้งขอขอบพระคุณ
มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ผู้วิจัย: นายคเชนทร์ วัฒนโกศล

นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว
สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูน ปณ จิตโต ชีเว

ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ชื่อ-นามสกุลผู้ให้ข้อมูล นาย/นาง/นางสาว.....
2. อายุ..... ปี
3. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
4. ที่อยู่.....
5. อาชีพ

☐ ข้าราชการ	☐ พนักงานรัฐวิสาหกิจ
☐ พนักงานส่วนท้องถิ่น	☐ เกษตรกร
☐ รับจ้าง	☐ อาชีพอิสระ
☐ อื่นๆ	
6. กลุ่ม (หน่วยงาน/พื้นที่)
 - 6.1 ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ

☐ สำนักงานเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว
☐ สำนักงานเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์
☐ สำนักงานอุทยานแห่งชาติภูสิงห์
 - 6.2 ตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

☐ ตัวแทนองค์การบริหารส่วนตำบลชัยพร (เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว)
☐ ตัวแทนองค์การบริหารส่วนตำบลโคกก่อง (เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์)
☐ ตัวแทนองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์หมากแข้ง (อุทยานแห่งชาติภูสิงห์)
 - 6.3 ตัวแทนชุมชน

☐ ตัวแทนตำบลชัยพร (เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว)
☐ ตัวแทนตำบลโคกก่อง (เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์)
☐ ตัวแทนตำบลโพธิ์หมากแข้ง (อุทยานแห่งชาติภูสิงห์)
7. ระดับการศึกษา

☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี (ประถมศึกษา/มัธยมศึกษา/ปวช./ปวส./อนุปริญญา)
☐ ปริญญาตรี
☐ สูงกว่าปริญญาตรี (ปริญญาโท/ปริญญาเอก)
8. วันที่สัมภาษณ์..... เวลาสัมภาษณ์.....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อบริบทปัจจุบัน แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

สามภู จังหวัดบึงกาฬ

1. ข้อคำถามเกี่ยวกับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดบึงกาฬ 6 ด้าน คือ

1.1 ลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว

1.1.1 ท่านคิดว่าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์ และ อุทยานแห่งชาติภูหลวง มีเอกลักษณ์หรือความน่าสนใจอะไร ที่จะดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว

.....

.....

.....

1.1.2 ท่านคิดว่าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์ และ อุทยานแห่งชาติภูหลวง มีความสวยงาม มีลักษณะเด่นด้านสภาพภูมิทัศน์ทางธรรมชาติอย่างไร

.....

.....

.....

1.1.3 ท่านคิดว่าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์ และ อุทยานแห่งชาติภูหลวง มีวิถีชีวิตประเพณีและความเชื่อของคนท้องถิ่นที่น่าสนใจให้เดินทางมาท่องเที่ยวอย่างไร

.....

.....

.....

1.1.4 ท่านคิดว่าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์ และ อุทยานแห่งชาติภูหลวง ควรเพิ่มอะไร สิ่งที่น่าสนใจภายในอุทยาน เช่น จุดถ่ายภาพแลนด์มาร์ค (ควรเพราะเหตุผลใด) (ไม่ควรเพราะเหตุผลใด)

.....

.....

.....

1.1.5 ท่านคิดว่าถ้ามีจำนวนนักท่องเที่ยวในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์ และอุทยานแห่งชาติภูหลวง มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นหรือลดลง ท่านจะมีแนวทางการบริหารจัดการอย่างไร

.....

.....

1.2 การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้หลายเส้นทาง

1.2.1 ท่านคิดว่า เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์ และอุทยานแห่งชาติภูถ้ำกา ปัจจุบันมีรูปแบบการเดินทางใดบ้างที่จะทำให้นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางมายังอุทยานได้

1.2.2 ท่านคิดว่าเส้นทางที่ใช้ในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวในอุทยานในปัจจุบัน ของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์ และอุทยานแห่งชาติภูถ้ำกา มีความสะดวกและความปลอดภัยในการเดินทางหรือไม่ อย่างไร

1.2.3 ท่านคิดว่าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์ และอุทยานแห่งชาติภูถ้ำกา มีบริการรับส่ง รถเช่า หรือบริการใดบ้างที่รับรองการเดินทางที่เข้ามาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

1.2.4 ท่านคิดว่า ระยะเวลาในการเดินทางจากตัวเมืองไปแหล่งท่องเที่ยวเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์ และอุทยานแห่งชาติภูถ้ำกา มีความเหมาะสม สะดวกต่อการเดินทาง มีความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินทาง รวมทั้งมีป้ายบอกระยะทาง เป็นระยะ อย่างชัดเจนหรือไม่ อย่างไร

1.2.5 ท่านคิดว่าในปัจจุบัน เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์ และอุทยานแห่งชาติภูถ้ำกา มีเส้นทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวของอุทยานที่เหมาะสมหรือไม่ และควรเพิ่มเส้นทางหรือปรับปรุงเส้นทางของแหล่งท่องเที่ยวหรือไม่ อย่างไร

1.3 แหล่งท่องเที่ยวมีความสะดวกและปลอดภัย

1.3.1 ท่านคิดว่าในปัจจุบันเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์ และอุทยานแห่งชาติภูถ้ำกลั๊กลามีสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานอะไรบ้าง ที่จัดเตรียมเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยาน

.....

.....

.....

1.3.2 ท่านคิดว่าในปัจจุบันเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์ และอุทยานแห่งชาติภูถ้ำกลั๊กล่า มีความพร้อมด้านสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในอุทยาน หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

1.3.3 ท่านคิดว่า ภาคเอกชนหรือภาคธุรกิจมีส่วนร่วมในด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ที่พักแรม ร้านอาหาร เครื่องดื่ม ร้านขายของที่ระลึก สถานบริการต่างๆ ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์ และอุทยานแห่งชาติภูถ้ำกลั๊กล่า หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

1.3.4 ท่านคิดว่าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์ และอุทยานแห่งชาติภูถ้ำกลั๊กล่า มีระบบรักษาความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยวที่ตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว เพียงพอหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

1.3.5 ในอนาคตท่านคิดว่าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์ และอุทยานแห่งชาติภูถ้ำกลั๊กล่าควรมีแผนในการปรับปรุงหรือเพิ่มเติมสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวอะไรบ้าง

.....

.....

.....

1.4 สภาพแวดล้อม

1.4.1 ท่านคิดว่าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติ ภูสิงห์ และอุทยานแห่งชาติภูหลวง มีสภาพทางกายภาพ สภาพอากาศ ระบบนิเวศและสภาพแวดล้อมอื่นๆ ของแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจเพียงพอที่จะดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้เดินทางมาท่องเที่ยวมาท่องเที่ยวหรือไม่ อย่างไร

1.4.2 ท่านคิดว่าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์ และอุทยานแห่งชาติภูหลวง เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสวยงามและความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้หรือไม่ เพราะอะไร

1.4.3 ท่านคิดว่าแหล่งที่ตั้งของ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์ และอุทยานแห่งชาติภูหลวง มีผลกระทบต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในอนาคตหรือไม่ อย่างไร

1.4.4 ท่านคิดว่าจะสามารถนำวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชุมชนเข้ามาปรับใช้ในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวใน เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์ และอุทยานแห่งชาติภูหลวง ได้หรือไม่ อย่างไร

1.5 ข้อจำกัดในการรับรองนักท่องเที่ยว

1.5.1 ท่านคิดว่า ข้อจำกัดทางด้านพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวที่ใช้ในการรับรองนักท่องเที่ยวในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์ และอุทยานแห่งชาติภูหลวง มีผลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวหรือไม่ อย่างไร

1.5.2 ท่านคิดว่าข้อจำกัดทางด้านบริการต่าง ๆ และสาธารณูปโภคของแหล่งท่องเที่ยว
เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์ และอุทยานแห่งชาติภูถ้ำกา มี
ผลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวหรือไม่ อย่างไร

1.5.3 ท่านคิดว่า ข้อจำกัดทางด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวใน
แหล่งท่องเที่ยวเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์ และอุทยาน
แห่งชาติภูถ้ำกา มีผลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวหรือไม่ อย่างไร

1.6 ความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว

1.6.1 ท่านคิดว่าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติ ภูสิงห์
และอุทยานแห่งชาติภูถ้ำกา มีสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญและเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยว ที่จะสามารถ
ดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้เดินทางมาท่องเที่ยวหรือไม่ อย่างไร

1.6.2 ท่านคิดว่าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติ ภูสิงห์
และอุทยานแห่งชาติภูถ้ำกา มีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจที่จะสามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้เดินทางมา
ท่องเที่ยวหรือไม่ อย่างไร

1.6.3 ท่านคิดว่าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์
และอุทยานแห่งชาติภูถ้ำกา มีสถานที่ท่องเที่ยวที่แปลกใหม่ ที่จะสามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้
เดินทางมาท่องเที่ยวหรือไม่ อย่างไร

2. ประเด็นข้อคำถามเกี่ยวกับส่วนประสมทางการตลาดการท่องเที่ยว 7 ด้าน คือ

2.1 ด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Product)

ท่านคิดว่าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์ และอุทยานแห่งชาติภูผาลังกา มีการจัดการท่องเที่ยว/กิจกรรม/บริการ/ที่ตอบสนองต่อความต้องการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวได้หรือไม่ อย่างไร

2.2 ด้านราคาทางการท่องเที่ยว (Price)

ท่านคิดว่าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์ และอุทยานแห่งชาติภูผาลังกา มีราคาที่เหมาะสมกับบริการที่นักท่องเที่ยวได้รับหรือไม่ อย่างไร

2.3 ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายทางการท่องเที่ยว (Place)

ท่านคิดว่าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์ และอุทยานแห่งชาติภูผาลังกา มีการจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมในการนำเสนอบริการให้แก่นักท่องเที่ยวเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

2.4 ด้านการส่งเสริมการขายทางการท่องเที่ยว (Promotion)

ท่านคิดว่าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์ และอุทยานแห่งชาติภูผาลังกา มีการสื่อสารประชาสัมพันธ์ข่าวสารหรือการส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ทั่วถึงหรือไม่ อย่างไร

2.5 ด้านบุคลากรทางการท่องเที่ยว (People)

ท่านคิดว่าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์ และ อุทยานแห่งชาติภูผาลังกา มีบุคลากรการท่องเที่ยวหรือพนักงานที่มีความสามารถให้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวและการให้บริการที่รวดเร็ว หรือผลประโยชน์อื่นๆ ที่นักท่องเที่ยวควรได้รับเพื่อสร้างความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยวหรือไม่ อย่างไร

2.6 ด้านลักษณะทางกายภาพทางการท่องเที่ยว (Physical Evidence)

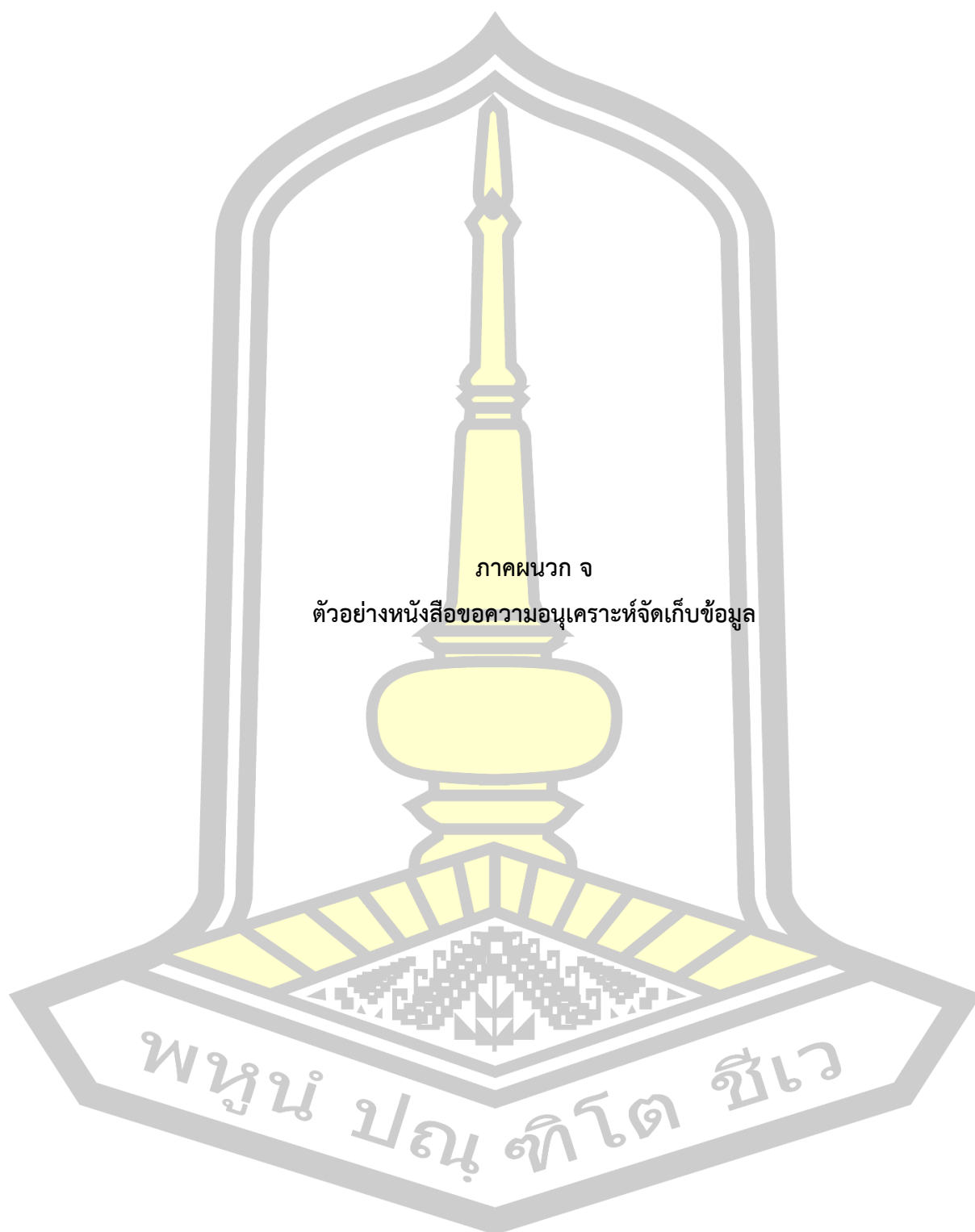
ท่านคิดว่าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์ และ อุทยานแห่งชาติภูผาลังกา มีความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว ความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยวและระบบสาธารณูปโภคที่เพียงพอต่อการบริการแก่นักท่องเที่ยวหรือไม่ อย่างไร

2.7 ด้านกระบวนการการบริการการท่องเที่ยว (Process)

ท่านคิดว่าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์ และ อุทยานแห่งชาติภูผาลังกา มีระเบียบวิธีการและงานปฏิบัติในด้านบริการ เพื่อส่งเสริมการบริการให้กับนักท่องเที่ยว อย่างถูกต้องรวดเร็วและเกิดความประทับใจหรือไม่ อย่างไร

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะทั่วไป

พจน ภาณุ จิตต์ ชิว

62 0605.1713v2 A9

คณะกรรมการเพื่อผลประโยชน์โรงเรียน
มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
ต.ตลาด อ.เมือง จ.มหาสารคาม
44000

22 มิถุนายน 2565

เรื่อง ขอบัญชีภาคพื้นภายในเพื่อประกอบการทำวิจัย

เขียน นายกองคำการนิทานส่วนด้านโลกก้อง

ด้วยนายชุตพรถนทร์ วัฒนธโรภักต ผิดพระดำรัสประณามจาก รหัสประจำตัวนิสิต 61011060001 สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและนันทนาการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ซึ่งเป็นนักศึกษาชั้นต้นมีการจัดทำวิทยานิพนธ์ในหัวข้อเรื่อง “แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติสามอ่าว จังหวัดยโสธร” ทั้งนี้ ศาพว่าข้อมูลจากการศึกษาวิจัยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อนิสิต อาจารย์ และโรงเรียนเป็นอย่างยิ่ง

ในการนี้ คณะกรรมการส่งเสริมและจัดการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลโคกก่อ มีความพร้อมและเหมาะสมสำหรับการเก็บข้อมูลดังกล่าว คณะฯ จึงขอเสนอแนะให้มีการพัฒนาผู้ประกอบการทำวิจัย ทั้งนี้ มอบหมายให้ นายคเชนทร์ โยมนะโกศล หมายเลขติดต่อ 08 8560 9958 เป็นตัวดำเนินการในครั้งนี

จึงเขียนมาเพื่อไปขอพิจารณา และจากขอขมา ณ โอกาสนี้

การแปลความหมายนี้คือ

(ศาลแพ่งฎาการยี่ปฐน พงษ์สารวณ)

ศูนย์พัฒนาศักยภาพท้องถิ่นเพื่อชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหม่

สำนักบัณฑิตศึกษา คณะการแพทย์ที่มหาวิทยาลัยขอนแก่น
โทรศัพท์ 0 4397 0763

ที่ อว 0605.17(3)/ 399

คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม
มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
ต.ตลาด อ.เมือง จ.มหาสารคาม
44000

7 ตุลาคม 2565

เรื่อง ขออนุญาตพิมพ์ภาพและลงพื้นที่เพื่อเก็บแบบสอบถามวิจัย

เรียน นายกองค้ำการบริหารส่วนตำบลโพธิ์หมากแข้ง

ด้วยนายคเชนทร์ วัฒนะโกศล นิสิตระดับปริญญาเอก รหัสประจำตัวนิสิต 61011060001 สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ซึ่งมีสิทธิ์ดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ในหัวข้อเรื่อง "แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติสามงู จังหวัดบึงกาฬ" ทั้งนี้ คาดว่าข้อมูลจากการศึกษาวิจัยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อนิสิต อาจารย์ และผู้สนใจเป็นอย่างยิ่ง

ในการนี้ คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าหน่วยงานของท่านมีความพร้อมและเหมาะสมสำหรับการเก็บข้อมูลดังกล่าว คณะฯ จึงขออนุญาตพิมพ์ภาพและลงพื้นที่เพื่อเก็บแบบสอบถามวิจัย ทั้งนี้ มอบหมายให้ นายคเชนทร์ วัฒนะโกศล หมายเลขติดต่อ 08 8560 9958 เป็นผู้ดำเนินการในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ปฐม หงษ์สุวรรณ)

คณบดีคณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

สำนักบัณฑิตศึกษา คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม

โทรศัพท์ 0 4375 4333 ต่อ 4083

ที่ อว 0605.1713V 3997

คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ต.ตลาด อ.เมือง จ.มหาสารคาม
44000

๗ ตุลาคม 2565

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาระและรถที่ขึ้นที่เพื่อกับแบบสอบถามวิจัย

เรียน นายกเทศบาลตำบลบึงโจหอ

ด้วยนายคเชนทร์ วัฒนะโกศล นิสิตระดับปริญญาเอก รหัสประจำตัวนิสิต 61011060001 สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ซึ่งมีสิทธิ์กำลังดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ในหัวข้อเรื่อง “แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติสามอู จังหวัดบึงกาฬ” ทั้งนี้ คาดว่าข้อมูลจากการศึกษาวิจัยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อนิสิต อาจารย์ และผู้สนใจเป็นอย่างยิ่ง

ในการนี้ คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าหน่วยงานของท่านมีความพร้อมและเหมาะสมสำหรับการเก็บข้อมูลดังกล่าว คณะฯ จึงขออนุญาตสัมภาระและรถที่ขึ้นที่เพื่อกับแบบสอบถามวิจัย ทั้งนี้ ขอเรียนมายัง นายกเทศบาล วัฒนะโกศล หมายเลขติดต่อ 08 8560 9958 เป็นผู้ดำเนินการในครั้งนี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ปรุณ พงษ์สุวรรณ)

คณบดีคณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สำนักบัณฑิตศึกษา คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม
โทรศัพท์ 0 4375 4333 ต่อ 4083

ที่ ธว 0605.17(3)/ 396

คณะกรรมการห้องเรียนและการโรงแรม
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ต.ตลาด อ.เมือง จ.มหาสารคาม
44000

7 ตุลาคม 2565

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาระและธงพื้นเพื่อเก็บแบบสอบถามวิจัย

เรียน นายกองคึกกรบริหารส่วนค่าน้ำเชื้อพร

ด้วยนายคเชนทร์ วัฒนโกศล นิสิตระดับปริญญาเอก รหัสประจำตัวนิสิต 61011060001 สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ซึ่งนิสิตกำลังดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ในหัวข้อเรื่อง "แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติสามอู จังหวัดบึงกาฬ" ทั้งนี้ คาดว่าข้อมูลจากการศึกษาวิจัยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อนิสิต อาจารย์ และผู้สนใจเป็นอย่างยิ่ง

ในการนี้ คณะกรรมการห้องเรียนและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าหน่วยงานของท่านมีความพร้อมและเหมาะสมสำหรับการเก็บข้อมูลดังกล่าว คณะฯ จึงขออนุญาตสัมภาระและธงพื้นเพื่อเก็บแบบสอบถามวิจัย ทั้งนี้ ขอเสนอให้นายคเชนทร์ วัฒนโกศล หมายเลขติดต่อ 08 8560 9958 เป็นผู้ดำเนินการในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณ ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ปฐม พงษ์สุวรรณ)

คณ.ที่คณะกรรมการห้องเรียนและการโรงแรม ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สำนักบัณฑิตศึกษา คณะกรรมการห้องเรียนและการโรงแรม

โทรศัพท์ 0 4375 4333 ต่อ 4083

ที่ ฮว 0605.17(3) 3๙๕

คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ต.ตลาด อ.เมือง จ.มหาสารคาม
44000

7 ตุลาคม 2565

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาระและของขึ้นที่เพื่อนแบบสถานีวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานอุทยานแห่งชาติภูผาลังกา

ด้วยนายคเชนทร์ วัฒนะโกศล นิสิตระดับปริญญาเอก รหัสประจำตัวนิสิต 61011060001 สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ซึ่งมีสิทธิกำลังดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ในหัวข้อเรื่อง “แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติภูผาลังกา จังหวัดบึงกาฬ” ทั้งนี้ คาดว่าข้อมูลจากทางการศึกษาวิจัยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อนิสิต อาจารย์ และผู้สนใจเป็นอย่างยิ่ง

ในการนี้ คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าหน่วยงานของท่านมีความพร้อมและเหมาะสมสำหรับการเก็บข้อมูลดังกล่าว คณะฯ จึงขออนุญาตสัมภาระและของขึ้นที่เพื่อนแบบสถานีวิจัย ทั้งนี้ ขออภัยขอเรียนว่า นายคเชนทร์ วัฒนะโกศล หมายเลขติดต่อ 08 8560 9958 เป็นผู้ดำเนินการในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร. อนุสรณ์ ธรรมใจ)

คณบดีคณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สำนักบัณฑิตศึกษา คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม

โทรศัพท์ 0 4375 4333 ต่อ 4083

ที่ ฮา 0605.17(3)/ 394

คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ต.ตลาด อ.เมือง จ.มหาสารคาม
44000

๗ ตุลาคม 2565

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์และลงพื้นที่เพื่อเก็บแบบสอบถามวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์เรียนรู้อาเซียนศึกษา ป่าดงพิภพสา ป่าบุสิงห์ และป่าดงชมพู (พินสามวาฬ)

ด้วยนายคเชนทร์ วิไลโกศล นิสิตระดับปริญญาเอก รหัสประจำตัวนิสิต 61011060001 สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ซึ่งนิสิตกำลังดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ในหัวข้อเรื่อง "แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติสามอู จักรวัดบึงกาฬ" ทั้งนี้ คาดว่าข้อมูลจากการศึกษาวิจัยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อนิสิต อาจารย์ และผู้สนใจเป็นอย่างยิ่ง

ในการนี้ คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าหน่วยงานของท่านมีความพร้อมและเหมาะสมสำหรับการเก็บข้อมูลดังกล่าว คณะฯ จึงขออนุญาตสัมภาษณ์และลงพื้นที่เพื่อเก็บแบบสอบถามวิจัย ทั้งนี้ ขอขอบทนายให้ นายคเชนทร์ วิไลโกศล หมายเลขติดต่อ 08 8560 9958 เป็นผู้ดำเนินการในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณ ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์บุญ หงษ์สุวรรณ)

คณบดีคณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สำนักบัณฑิตศึกษา คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม
โทรศัพท์ 0 4375 4333 ต่อ 4083

ที่ อว 0605.17(3)/ 393

คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตลาด อ.เมือง จ.มหาสารคาม
44000

7 ตุลาคม 2565

เรื่อง ขออนุญาตสืบภาษณ์และลงพื้นที่เพื่อกำกับแบบสอบถามวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตวิเทศศึกษาพื้นที่อำเภอวาปีปทุม

ด้วยนายคเชนทร์ วิเศษโกศล มีบัตรระดับปริญญาเอก รหัสประจำตัวนิสิต 61011060001 สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ซึ่งมีสิทธิ์ดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ในหัวข้อเรื่อง "แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติสามอู จังหวัดบึงกาฬ" ทั้งนี้ ศักดิ์ขออนุญาตจากการศึกษาวิจัยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อนิสิต อาจารย์ และผู้สนใจเป็นอย่างยิ่ง

ในการนี้ คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าหน่วยงานของท่านมีความพร้อมและเหมาะสมสำหรับการเก็บข้อมูลดังกล่าว คณะฯ จึงขออนุญาตสืบภาษณ์และลงพื้นที่เพื่อกำกับแบบสอบถามวิจัย ทั้งนี้ มอบหมายให้ นายคเชนทร์ วิเศษโกศล หมายเลขติดต่อ 08 8560 9958 เป็นผู้ดำเนินการในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณ ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ปณ พงษ์สุวรรณ)

คณบดีคณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สำนักบัณฑิตศึกษา คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม
โทรศัพท์ 0 4375 4333 ต่อ 4083

ที่ อว 0605.17(3) 092

คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ต.ตลาด อ.เมือง จ.มหาสารคาม
44000

6 กุมภาพันธ์ 2566

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาระและลงพื้นที่เพื่อเก็บแบบสอบถามวิจัย

เรียน ผู้ประกอบการในสำนักงานอุทยานแห่งชาติภูผามังกร

ด้วยนายคเชนทร์ วัฒนะโกศล นิสิตระดับปริญญาโท รหัสประจำตัวนิสิต 61011060001 สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ซึ่งนิสิตกำลังดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ในหัวข้อเรื่อง “แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติสามภู จังหวัดบึงกาฬ” ทั้งนี้ คาดว่าข้อมูลจากการศึกษาวิจัยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อนิสิต อาจารย์ และผู้สนใจเป็นอย่างยิ่ง

ในการนี้ คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าหน่วยงานของท่านมีความพร้อมและเหมาะสมสำหรับการเก็บข้อมูลดังกล่าว คณะฯ จึงขออนุญาตสัมภาระและลงพื้นที่เพื่อเก็บแบบสอบถามวิจัย ทั้งนี้ มอบหมายให้ นายคเชนทร์ วัฒนะโกศล หมายเลขติดต่อ 08 8560 9958 เป็นผู้ดำเนินการในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ปฐม พงษ์สุวรรณ)

คณบดีคณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สำนักบัณฑิตศึกษา คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม
โทรศัพท์ 0 4397 0763

ที่ ถว 0605.17(3V) 051

คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ต.ตลาด อ.เมือง ข.มหาสารคาม
44000

๖ กุมภาพันธ์ 2566

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์และลงพื้นที่เพื่อเก็บแบบสอบถามวิจัย

เรียน ผู้ประกอบการในศูนย์เรียนรู้ธรรมชาติป่าดงดิบกะลา ป่าภูสิงห์ และป่าดงขนุน (หินสามวาฬ)

ด้วยนายคเชนทร์ วัฒนะโกศล นิสิตระดับปริญญาโท รหัสประจำตัวนิสิต 61011060001 สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ซึ่งนิสิตกำลังดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ในหัวข้อเรื่อง “แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติสามภู จังหวัดบึงกาฬ” ทั้งนี้ คาดว่าข้อมูลจากการศึกษาวิจัยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อนิสิต อาจารย์ และผู้สนใจเป็นอย่างยิ่ง

ในการนี้ คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า หน่วยงานของท่านมีความพร้อมและเหมาะสมสำหรับการเก็บข้อมูลดังกล่าว คณะฯ จึงขออนุญาตสัมภาษณ์และลงพื้นที่เพื่อเก็บแบบสอบถามวิจัย ทั้งนี้ ขอขออนุญาตให้นายคเชนทร์ วัฒนะโกศล หมายเลขติดต่อ 08 8560 9958 เป็นผู้ดำเนินการในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ดร. พงษ์สุวรรณ)

คณบดีคณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม วิทยาลัยการท่องเที่ยวและการโรงแรม
อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สำนักบัณฑิตศึกษา คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม
โทรศัพท์ 0 4397 0763

ที่ ขว 0605.17(3V)090

คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ต.ตลาด อ.เมือง จ.มหาสารคาม
44000

๖ กุมภาพันธ์ 2566

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาระและธงพื้นที่เพื่อเก็บแบบสอบถามวิจัย

เรียน ผู้ประกอบการในเขตวิสาหกิจสัตว์ป่าภูวัว

ด้วยนายคเชนทร์ วัฒนะโกศล นิสิตระดับปริญญาโท รหัสประจำตัวนิสิต 61011060001 สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ซึ่งนิสิตกำลังดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ในหัวข้อเรื่อง “แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติสามอู จังหวัดบึงกาฬ” ทั้งนี้ คาดว่าข้อมูลจากการศึกษาวิจัยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อนิสิต อาจารย์ และผู้สนใจเป็นอย่างยิ่ง

ในการนี้ คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าหน่วยงานของท่านมีความพร้อมและเหมาะสมสำหรับการเก็บข้อมูลดังกล่าว คณะฯ จึงขออนุญาตสัมภาระและธงพื้นที่เพื่อเก็บแบบสอบถามวิจัย ทั้งนี้ มอบหมายให้ นายคเชนทร์ วัฒนะโกศล หมายเลขติดต่อ 08 8560 9958 เป็นผู้ดำเนินการในครั้งนี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ปฐม ทองสุวรรณ)

คณบดีคณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สำนักบัณฑิตศึกษา คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม

โทรศัพท์ 0 4397 0763

ที่ อร 0605.1735/245

คณะกรรมการส่งเสริมและการโรงแรม
มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
ต.ตลาด อ.เมือง จ.มหาสารคาม
44000

17 กรกฎาคม 2566

เรื่อง เชิญเข้าร่วมประชุมการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตภาคพื้นใต้ (ปอ.ใต้)

ด้วย นายคณพันธ์ วัฒนไพศาล นิสิตระดับปริญญาเอก รหัสนิสิต 61011060001 สาขาวิชา การจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ระบบในเวลาราชการ ซึ่งมีนิสิตกำลัง ดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ในหัวข้อเรื่อง “แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติ สามภู จังหวัดเชียงใหม่” ทั้งนี้ นิสิตได้กำหนดจัดประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group) ในวันที่ 10 สิงหาคม 2566 เวลา 13.00 – 16.30 น. ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลโคกก่อ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนด แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติสามภู จังหวัดเชียงใหม่ คาดว่าข้อมูล จากการศึกษาวิจัยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อนิสิต อาจารย์ และผู้สนใจเป็นอย่างยิ่ง

ในการนี้ คณะกรรมการส่งเสริมและการโรงแรม มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ได้พิจารณาแล้ว เห็นว่าท่านเป็นบุคคลที่มีความพร้อมและสำคัญอย่างยิ่งต่อการให้ข้อมูลวิจัยดังกล่าว คณะฯ จึงขอเชิญท่านหรือ ผู้แทนเข้าร่วมประชุมการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ตามวันและเวลาดังกล่าว ทั้งนี้ คณะฯ ขอขอบคุณให้ นายคณพันธ์ วัฒนไพศาล หมายเลขติดต่อ 08 8560 9938 เป็นผู้ดำเนินการประชุมในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ศาสตราจารย์ ดร. พงษ์สุพรรณ

คณบดีคณะกรรมการส่งเสริมและการโรงแรม

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดีมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและการโรงแรม

โทรศัพท์/ โทรสาร 0 4397 0763

ที่ นว 0605.1713/246

คณะกรรมการส่งเสริมและการโรงแรม
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ต.ตลาด อ.เมือง จ.มหาสารคาม
44000

๗ กรกฎาคม 2566

เรื่อง เชิญเข้าร่วมประชุมการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์เรียนรู้ธรรมชาติดำรงชีวิตภาค ป่าภูสิงห์ และป่าดงพญา (นิคมสวนนก)

ด้วย นายเศรษฐ์ วัชรโกศล นิเทศระดับปริญญาเอก รหัสนิสิต 61011060001 สาขาวิชา การจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ระบบในเฝ้าราชการ ซึ่งมีสังกัดถึง ตำแหน่งนักวิชาการวิทยานิพนธ์ในหัวข้อเรื่อง “แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติสาม ภู จังหวัดบึงกาฬ” ทั้งนี้ นิสิตได้กำหนดจัดประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group) ในวันที่ 10 สิงหาคม 2566 เวลา 13.00 – 16.30 น. ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลโคกก่อ โดยนิเทศประสงค์เพื่อกำหนด แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติสามภู จังหวัดบึงกาฬ ทั้งนี้ คาดว่าข้อมูล จากการศึกษาวิจัยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อนิสิต อาจารย์ และผู้สนใจเป็นอย่างยิ่ง

ในการนี้ คณะกรรมการส่งเสริมและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้พิจารณาแล้ว เห็นว่าท่านเป็นบุคคลที่มีความพร้อมและสำคัญอย่างยิ่งต่อการให้ข้อมูลวิจัยดังกล่าว ขณะนี้ จึงขอเชิญท่านหรือ ผู้แทนเข้าร่วมประชุมการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ตามวันและเวลาดังกล่าว ทั้งนี้ คณะฯ มอบหมายให้ นายเศรษฐ์ วัชรโกศล หมายเลขติดต่อ 08 8560 9958 เป็นผู้ดำเนินการประชุมในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ภูมิ พงษ์สุวรรณ)

คณบดีคณะกรรมการส่งเสริมและการโรงแรม

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและการโรงแรม
โทรศัพท์/ โทรสาร 0 4397 0763

มณุ ๙๖

ที่ อว 0605.1733/247

คณะกรรมการส่งเสริมและการโรงแรม
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
คลองลาด อ.เมือง จ.มหาสารคาม
44000

17 กรกฎาคม 2566

เรื่อง เชิญเข้าร่วมประชุมการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

เรียน ผู้ประกอบการในสำนักงานอุทยานแห่งชาติภูสิงห์

ด้วย นายพชนพร วิริยะโกศล นีสิระสืบปริญญาเอก รหัสนิสิต 61011060001 สาขาวิชา
การจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ระบบนิเวศการวิชาการ ซึ่งนิสิตกำลัง
ดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติสาม
อู จันทบุรีเชิงภาพ" ทั้งนี้ นิสิตได้กำหนดจัดประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group) ในวันที่ 10 สิงหาคม 2566
เวลา 13.00 - 16.30 น. ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลโคกก่อ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อถ่ายทอด
แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติสามอู จันทบุรีเชิงภาพ ทั้งนี้ คาดว่าข้อมูล
จากนักศึกษาวิจัยข้างต้นจะเป็นประโยชน์ต่อนิสิต อาจารย์ และผู้สนใจเป็นอย่างยิ่ง

ในการนี้ คณะกรรมการส่งเสริมและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้พิจารณาแล้ว
เห็นว่าท่านเป็นบุคคลที่มีความรู้และสำคัญอย่างยิ่งต่อการให้ข้อมูลวิจัยดังกล่าว คณะฯ จึงขอเชิญท่านหรือ
ผู้แทนเข้าร่วมประชุมการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ตามวันและเวลาดังกล่าว ทั้งนี้ คณะฯ มอบหมายให้
นายพชนพร วิริยะโกศล หมายเลขติดต่อ 08 8560 9958 เป็นผู้ดำเนินการประชุมในครั้งนี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ดร. พงษ์สุวรรณ)

คณบดีคณะกรรมการส่งเสริมและการโรงแรม

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและการโรงแรม

โทรศัพท์/ โทรสาร 0 4397 0763

ที่ อว 0605.1703ว/248

คณะกรรมการส่งเสริมและจัดการโรงแรม
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตลาด อ.เมือง จ.มหาสารคาม
44000

17 กรกฎาคม 2566

เรื่อง เชิญเข้าร่วมประชุมการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

เรียน นายกองค์การบริหารส่วนตำบลชัยพร

ด้วย นายเชษฐพงศ์ ไชยมงคล นิสิตระดับปริญญาเอก รหัสนิสิต 61011060001 สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ระบบในเวลาราชการ ซึ่งนิสิตกำลังดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ในหัวข้อเรื่อง “แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติสามอู จังหวัดบึงกาฬ” ทั้งนี้ นิสิตได้กำหนดจัดประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group) ในวันที่ 10 สิงหาคม 2566 เวลา 13.00 – 16.30 น. ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลโคกก่อ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติสามอู จังหวัดบึงกาฬ ทั้งนี้ คาดว่าข้อมูลจากการศึกษานี้จะมีส่วนจะเป็นประโยชน์ต่อนิสิต อาจารย์ และผู้สนใจเป็นอันสูงยิ่ง

ในการนี้ คณะกรรมการส่งเสริมและจัดการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นบุคคลที่มีความพร้อมและสำคัญต่อการให้ข้อมูลวิจัยดังกล่าว คณะฯ จึงขอเชิญท่านหรือผู้แทนเข้าร่วมประชุมการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ตามวันและเวลาดังกล่าว ทั้งนี้ คณะฯ มอบหมายให้นายเชษฐพงศ์ ไชยมงคล หมายเลขติดต่อ 08 8560 9958 เป็นผู้ดำเนินการประชุมในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณ ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ประจักษ์ สุวรรณ)

คณบดีคณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและจัดการโรงแรม
โทรศัพท์ โทรสาร 0 4397 0763

ที่ อว 0605.1713ว.249

คณะกรรมการส่งเสริมและการโรงแรม
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตลาด อ.เมือง จ.มหาสารคาม
44000

17 กรกฎาคม 2566

เรื่อง เชิญเข้าร่วมประชุมการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

เรียน นางองค์การบริหารส่วนตำบลโคกก่อ

ด้วย นายเคนทร์ วัฒนโกศล มีบัตรประชาชนเลขที่ 61011060001 สาขาวิชา
การจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ระบุใบเวลาราชการ ซึ่งมีขีดจำกัด
ดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ในหัวข้อเรื่อง “แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติสาม
กู่ จังหวัดบึงกาฬ” ทั้งนี้ มีมติได้กำหนดจัดประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group) ในวันที่ 10 สิงหาคม 2566
เวลา 13.00 – 16.30 น. ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลโคกก่อ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนด
แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติสามกู่ จังหวัดบึงกาฬ ทั้งนี้ คาดว่าข้อมูล
จากการศึกษาดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อนิสิต อาจารย์ และชุมชนในพื้นที่ยัง

ในการนี้ คณะกรรมการส่งเสริมและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้พิจารณาแล้ว
เห็นว่าท่านเป็นบุคคลที่มีความพร้อมและสำคัญอย่างยิ่งต่อการให้ข้อมูลวิจัยดังกล่าว ครั้นนี้ จึงขอเชิญท่านหรือ
ผู้แทนเข้าร่วมประชุมการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ตามวันและเวลาดังกล่าว ทั้งนี้ คณะฯ ขอขอบคุณไว้
นายเคนทร์ วัฒนโกศล หมายเลขติดต่อ 08-8560-9958 เป็นผู้อำนวยการประชุมในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ปฐม หงษ์สุวรรณ)

คณบดีคณะกรรมการส่งเสริมและการโรงแรม

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและการโรงแรม

โทรศัพท์ โทรสาร 0 4397 0763

ที่ ขว 0605.17317 2566

คณะกรรมการส่งเสริมและการโรงแรม
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
จ.สกลนคร บ.เมือง จ.มหาสารคาม
44000

17 กรกฎาคม 2566

เรื่อง เชิญเข้าร่วมประชุมการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

เรียน นายกองเอกบริหารส่วนตำบลโพนทราย

ด้วย นายเศรษฐ์ โธมปะโกศล นิติระดับปริญญาเอก รหัสนิสิต 61011060001 สาขาวิชา
การจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ระบบในเวลาราชการ ซึ่งนิสิตกำลัง
ดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ในหัวข้อเรื่อง “แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติสาม
กู่ จังหวัดบึงกาฬ” ทั้งนี้ นิสิตได้กำหนดจัดประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group) ในวันที่ 10 สิงหาคม 2566
เวลา 13.00 – 16.30 น. ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลโพนทราย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนด
แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติสามกู่ จังหวัดบึงกาฬ ทั้งนี้ คาดว่าข้อมูล
จากการศึกษาวิจัยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อนิสิต อาจารย์ และผู้สนใจเป็นอย่างยิ่ง

ในการนี้ คณะกรรมการส่งเสริมและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้พิจารณาแล้ว
เห็นว่าท่านเป็นบุคคลที่มีความพร้อมและสำคัญอย่างยิ่งต่อการให้ข้อมูลวิจัยดังกล่าว คณะฯ จึงขอเชิญท่านหรือ
ผู้แทนเข้าร่วมประชุมการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ตามวันและเวลาดังกล่าว ทั้งนี้ คณะฯ ขอขอบคุณให้
นายเศรษฐ์ โธมปะโกศล หมายเลขติดต่อ 08 8560 9958 เป็นผู้ดำเนินการประชุมในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ปฐมน พงษ์สุวรรณ)

คณบดีคณะกรรมการส่งเสริมและการโรงแรม

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและการโรงแรม

โทรศัพท์/ โทรสาร 0 4397 0763

ที่ นว 0605.1734/251

คณะกรรมการส่งเสริมและการโรงแรม
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตลาด อ.เมือง จ.มหาสารคาม
64000

๗ กรกฎาคม 2566

เรื่อง เชิญเข้าร่วมประชุมการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

เรียน ผู้ประกอบการในเขตเทศบาลเมืองสหัสขันธ์

ด้วย นายอชเชษฐ์ วิเศษโกศล นิสิตระดับปริญญาตรี รหัสนิสิต 61011060001 สาขาวิชา
การจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ระบุใบในเวดการราชการ ซึ่งนิสิตกำลัง
ดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ในหัวข้อเรื่อง "แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติสาม
อู จันทบุรี" ทั้งนี้ นิสิตได้กำหนดจัดประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group) ในวันที่ 10 สิงหาคม 2566
เวลา 13.00 - 16.30 น. ณ ห้องประชุมศูนย์การบริหารส่วนตำบลโคกก่อ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนด
แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติสามอู จันทบุรีดังกล่าว ทั้งนี้ คาดว่าข้อมูล
จากการศึกษาวิจัยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อนิสิต อาจารย์ และผู้สนใจเป็นอย่างยิ่ง

ในการนี้ คณะกรรมการส่งเสริมและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้พิจารณาแล้ว
เห็นว่าท่านเป็นบุคคลที่มีความพร้อมและสำคัญอย่างยิ่งต่อการให้ข้อมูลวิจัยดังกล่าว คณะฯ จึงขอเชิญท่านหรือ
ผู้แทนเข้าร่วมประชุมการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ตามวันและเวลาดังกล่าว ทั้งนี้ คณะฯ ขอขอบคุณมายัง
นายอชเชษฐ์ วิเศษโกศล หมายเลขติดต่อ 08 8560 9958 เป็นผู้ดำเนินการประชุมในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณ ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ประจักษ์ ทรัพย์สุพรรณ)

คณบดีคณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและการโรงแรม
โทรศัพท์/ โทรสาร 0 4397 0763

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นายคเชนทร์ วัฒนะโกศล
วันเกิด	วันที่ 27 กรกฎาคม พ.ศ. 2530
สถานที่เกิด	อำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 170/4 หมู่ที่ 8 บ้านดงมัน ตำบลคอโค อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ รหัสไปรษณีย์ 32000
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	อาจารย์
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	สาขาการจัดการท่องเที่ยวและการโรงแรม คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2552 ปริญญารัฐศาสตรบัณฑิต (ร.บ.) สาขาวิชาบริหารรัฐกิจและกิจการสาธารณะ วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พ.ศ. 2557 ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศศ.ม.) สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พ.ศ. 2566 ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ทุนวิจัย	-
ผลงานวิจัย	-

พนุน ปณ จิตโต ชีเว